

ΜΟΥΣΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ,
ΤΕΥΧΟΣ 33

Κ. Α. ΨΑΧΟΥ

ΧΟΡΙΚΑ

“ΠΡΟΜΗΘΕΩΣ ΔΕΣΜΩΤΟΥ,,

ΤΟΥ ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ

Ι. Ν. ΓΡΥΠΑΡΗ

ΚΑΤ. 288/1931.

Απαγορεύεται ἡ ἀνατύπωσις ὡς καὶ
ἡ ἀπὸ σκηρῆς ἐκτέλεσις τῶν χορικῶν,
ἄνευ τῆς ἐγγράφου ἀδείας τοῦ συνθέτου.

ΠΡΩΜΗΘΕΩΣ ΔΕΣΜΩΤΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΧΟΡΙΚΑ

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ι.Ν. ΓΡΥΠΑΡΗ

Κ.Α. ΨΑΧΟΥ

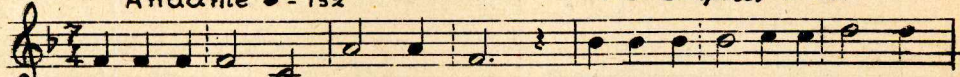
1^ο Μέρος

Πάροδος

Ρυθμός εστασιμικός

Β΄ επίηχος " - υ - - "

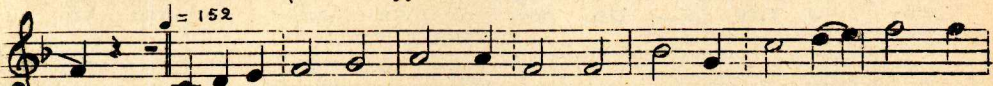
Andante $\bullet = 132$

f Μὴ φο-βη-θῆς ἔ-λθ-τε-λα φι-λοί'μα-στε πού-έρ-χό-μα-

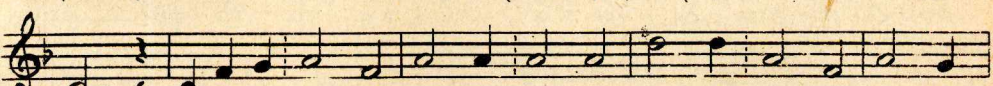
στε σ'αὐ-τὸ τὸ βρά-χο --- ἢ Συμ-τροφία --- μας ---

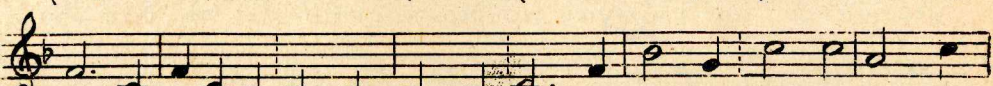
$\bullet = 152$
Με τῆς δι-πλο-γορ-γὸ-ετρο-φες Πε-τόν-τας τῆς φτε-ρῶν-γες

μας ῥὸ-λις καὶ κα-τα-φέ-ρα-με τὴ γνώ-μη τοῦ Πα-τέ-ρα

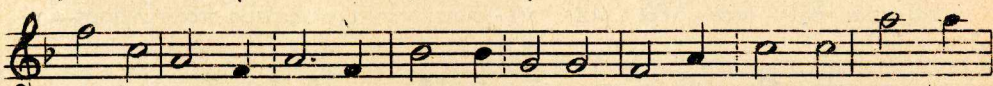
μας. *f* Καὶ κατὰ-δώ τὸ φύ-ση-μα τ'ά-νέ-μου μᾶς Προ-βό-δη-

σε. Γιὰ τί ὡς τά βᾶ-θη τῆς εὐη-λιᾶς ἀ-χὸς εἰς βροντή-μα βα-

ριᾶς ἐ-πέ-ρα-σε καὶ-μὲν κα-με νὰ ξυ-πα-σῶ, καὶ κα-τα

μέ-ρος τὴ δει-λὴ ἀ-φή-νον-τας τὴ ευ-στο-λὴ ἐ-χύ-μη-

σ'ά-νυ-πὸ-δω-τὴ μετὸ ἄρ-μα φτε-ρω-τὸ.

Β² Μέρος

Larghetto $\text{♩} = 76$

μήτ' ἀβλέ-πω Προ-μη-θέ-α Κίεμ-πρὸς στα-μά-τια μου
ἔ-τει ἄ-πλώ-θη-κε μία κα-τα-χνιά ἴθι γιὸ-
μά τῆ με δά-κρυ-α : πῶς εἶ-δα πῶς εἰ-πὸν ε-
πά-νω τὸν ξε-ρό βρά-χο, ξε-ραί-νε-ται τὸ
εἶ-μα σου σφι-χτὰ - λυ-γο-πε-ρί πλε-χτο μὲς εἰ-πε-
δούκλι' ἄ-τά-λι-νά πᾶ λυ-πη-τα τὸ φθεί-ρου
νε. για-τί και-νούρ-γιοι κυ-βερ-νοῦν θε-οί τὸ δοιά-κι
τ'οῦ-ρα-νοῦ κίε Δί-ας πῶς εἰ-ξου-ει-άζει
τά-ρα δυ-να-τὰ με νέ-ους νό-μουστὸς πα-ληοὺς ἀν-
τι-κα-τά-στη-σε. θεο-μούς, κίε σὺς δυ-νά-μεις
ἦ-σαν πρὶν, τῶ-ρα πο-δο-πα-τᾶ.

Andante

138

Ποιός ἔ-χει ἀπ' τοῦς Θε-οῦς τό σοεκληρῆ-καρ
 διὰ πῶμιε τὰ πά-θη αὐ-τά σου νὰ γε-
 λάῃ; τὰ βά-σα-νά σου Ποιός δὲ
 συμ-πο-νεῖ; ἔ-ξω ἀπ' τὸν Δί-
 α, γιὰ ταῦ-τός μ' ὄρ-γῆ παν-το-τει-νῆ
 καί με τῆ γνώμη του πῶ δὲν ἀλ-λά Ζει τῆ
 γέν-να τοῦ ρα-νοῦ δα-μά - Ζει
 καί δὲν θὰ στα-μα-τή-ση πρὶν ἢ τὴν καρ-
 διά του χορ-τά - ση ἢ
 μ' ὄ-ποιε τρό-πο τὴν ἀρ-χή κα-νεῖς τὴν ἄ-
 παρ-τη τοῦ ἀρ-πά - ση

Adagio 116

Μά εί-σαι και εὐ Θρα - εὐς καί εἰς τῆς πί - κρες σου αὐ -
 τες τῆ γνώμη δεν λυ - γασ τῆς συμ - φο - ρές. Τῆ γλώσσα σου κα -
 θό - λου δὲν κρα - τεῖς κι ἐ - μέ τὸ νοῦ μου ἐ - ρέ - θι - σε
 φό - βος πο - λὺ - βα - ρύς και ποῦ θὰ σώ - σης δι -
 α - λο - γοῦ - μαι - Νὰ βρῆς λι - μά - νι μιὰ φο -
 ρὰ ἐπὶ τῶρι - νὰ βιά - σα - νὰ σου, για - τὴ εἶ - νε ἄ -
 εὐν - τυ - χη ἢ βου - λῆ τοῦ Δί - α κι ἄ - μά - λα -
 χτη ἢ καρ - δια του.

ΠΡΩΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ ῥυθμὸς τετραόσημος.

Adagio.

ff Προ - μη - θε - α, τὴν ἄ - εὐν - τυ - χη μοῖ ραὐ - τῆ σου θρη -
 νῶ κι ἄπ' τὰ μά - τια μου ἄ - βά - στη - γο βρύ - ση

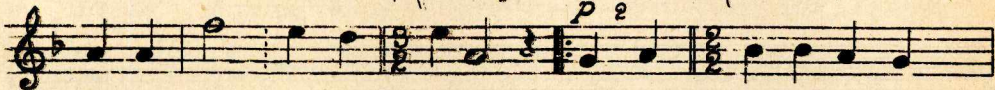
τρέ - - χει καὶ τὴν ὄ-ψιν μου βρέ-χει δά - κρυ θερ-

μό. γιὰτ' ὁ Δί - ας μὲ νόμους δι - κούστου εκλη - ρὰ

κι ἄθε - α αὐ - τὰ κυβερ - νᾶ καὶ τοὺς Πρώ - τούς θε - οὺς

μὲ πε - ρή - φα - νο χέ - ρι ἂ κουμ - πᾶ - ει εἰς τὸ λαι -

μό τους μα - χαί - ρι.

Πέ - ρα καὶ πῆρ' ἀν - τη - χᾶ - ει καὶ Περ νᾶ τῆ -

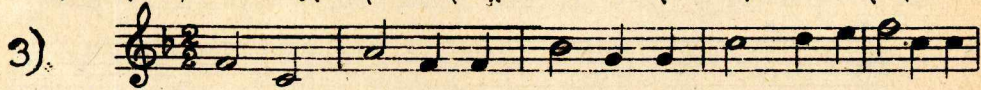
γῆν ὄ - λη ὁ - θυρ - μός, καὶ θρη - νοῦ -

νε οἱ Δυ - σμι - κοὶ τῆ δι - κῆ καὶ τῶν δύο σου ἀ - δελ

φῶν με - γα - λό - σχη - μη ἀρ - χαι - ὁ - πρε - πη τι - μῆ.

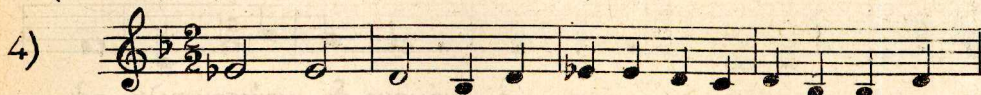
3) Κι ὅ - λοι ὁ - σοὶ θνη - τοὶ κα - τοι - κοῦν τὴν ἀ - γία πλα -

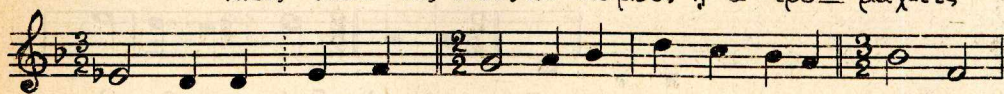
τείᾳ Ἄ - να - το - λῆ συμ - πο - νοῦν τὰ δι - κά σου βα -

ρού- μοι-ρα πά- θη.

κίως κίαύ τές στούς πο-λέ-μους ή ά-τρό- μαχ-τες

κό-ρες που κα-τοι - κουνετης κολ χί- δας της χῶ-ρες

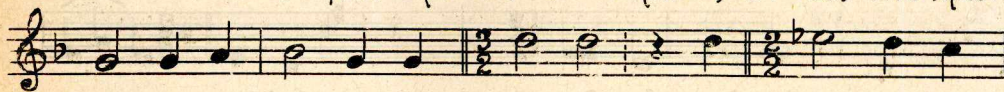
κίό λα - ός τῶν σκυ-θῶν που ζήν ά-κρη της γῆς

κά-θε-ται γύ-ρω στη Μαι - ώ - τι-δα λί - μνη

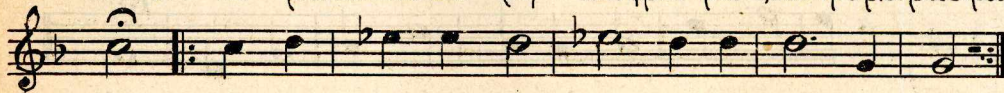
και της 'Α - ρί - ας ο ά-ρει-ος αν-θος Που κρα-

τάει το ψη-λό-γκρε-μνο κά-ετρο κον - τά στοῦ Καυ-

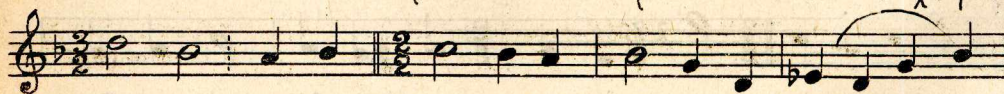
κά-σου τά μέ - ρη και φρου-μά-ζουν τρομά-ρα στρα-

τός, μιά-θε - ρό - κο-ψες επά-θες στο χέ - ρι.

έ - να μό ν'ά πό πριν άλ - λον έ-χω γνω

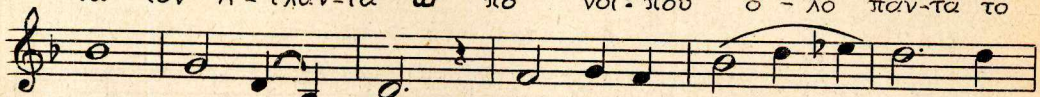
ρι - σει να τον δά - μα-σαν ο - μοιές τυ - ρά -

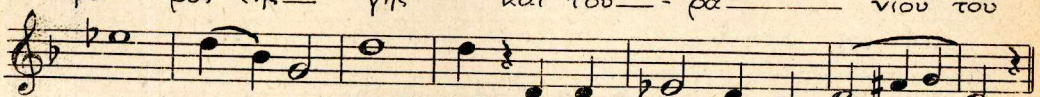
γνίες καὶ πού τέ-τοιο τόν λυά-νει μα - ρά - ζι τὸν Τι - τᾶ -

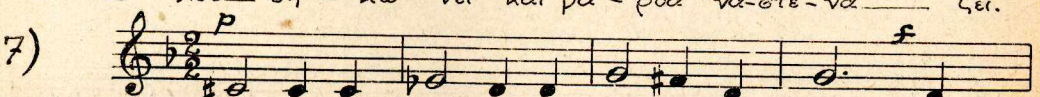
να τόν Ἄ-τλαν-τα ὦ πό νοι! πού ὀ-λο πάν-τα τὸ

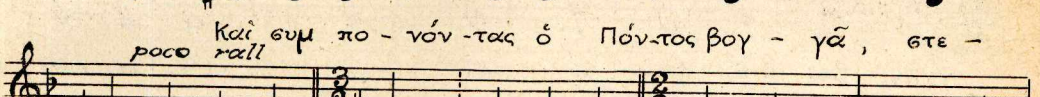
βά - ρος τῆς γῆς καὶ τοῦ - ρά - νιου τοῦ

θό - λου ση - κώ - νει καὶ βα - ρυά 'να-στε-νά - ζει.

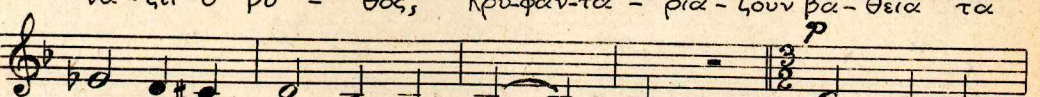
7)

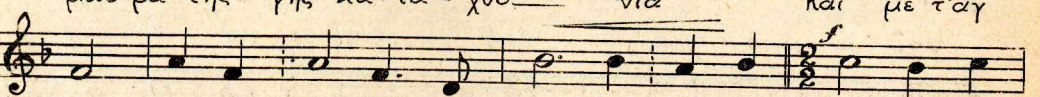
καὶ συμ πο - νόν - τας ὁ Πόντος βογ - γᾶ, στε -

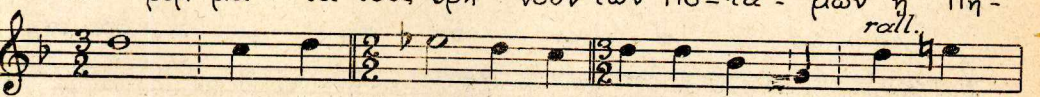
νά-ζει ὁ βυ - θός, κρυφαν-τα - ριά-ζουν βα-θειὰ τὰ

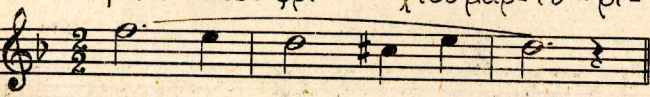
μαῦ-ρα τῆς γῆς κα-τα-χθό - νια καὶ μετ' ἄγ

νά ρέμ-μα - τά τους θρη νοῦν τῶν Πο-τα - μῶν ἢ Πη -

γῆς Στοῦ φρι - χτοῦ μαρ-τυ - ρί - ου σου τήν ψυ - χο

πό - νια.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ

Larghetto $\text{♩} = 96$

Ρυθμός τετρασήμελος.

Μὴ μᾶ-ξι - ὦ εἴ αν - τί-δι-κη τῆ δὺ - να

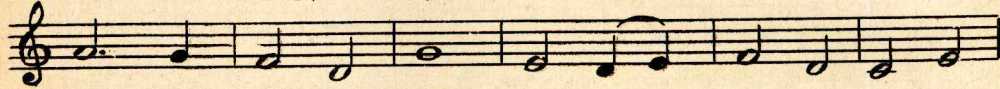
μή του ὁ Δί - ας ὁ - ποὺ τὰ πᾶν-τα κυ-βερ-νᾶ νά

εἴ-η εἴ-η δι - κή μου γνώμη εἶ - ναν

τια . κι ἐ - γὼ ἄς μὴ λεί-ψω σοὺς θε - οὺς ἄ -

γνής βαι-δραῶν θυ - εἶ - ας νὰ - κά-νω Προ-εφο-

ρά Στᾶ-ῶ-στα τοῦ Πα-τέ-ρα ὦ - κε - α -

νοῦ ἄ-κρο - γιά - λια κιοῦτε πο - τέ μέ

λό - γο ἄς ἄ - μαρ - τή - ῶ μὰ ἄ - βυ-ετη

Πᾶν-τα μέσ τὸ νοῦ τῆ 2) γνώμη αὐ - τῆ ἄς κρα -

τή - ῶ . εἶ - ναι γλυ - κὸ μέ θαρ-ρε -

τές ἐλ - πί - δεσ τῆς ζω - ῆς μου ὄ - λες τῆς μέ - ρες νὰ περ -
 νῶ καὶ νὰ - να - σταί - νω μὲ χα - ρές κα - θά - ριες
 τὴν ψυ - χή μου. Μὰ εἶ - νά σου σύγ - κορ - μη παρ -
 νῶ νὰ βλέ - πω μύ - ρα νὰ ξε σποῦν μαρ - τύ - ρια,
 Προ - μη - θεῖ α, Για - τὶ, χω - ρὶς νὰ φο - βη -
 θῆς τὸν Δί - α, πῶς ετοὺς ἀν - θρώ - πους τοὺς θνη -
 τοὺς μὲ τὴ δι - κή σου ἰ - δέ - α καὶ δί - νης
 τό - ση ἂ ξί - α

3) *Adagio* ♩ = 126 *Andante*
 Ἄ - δω - ρο δῶ - ρο ἢ χά - ρη
 τοὺς! Τί τ' ὄ - φε - λος, ἂ - λή - θεια.

ff Andante $\text{♩} = 144$ *p*

και ποια απ τους λι - γό - ζω - ους βο - η

Θεια ; Δέν τό ει - δες πό - σο α - δύ - να -

μο κιό λι - γο - δρα - νι - σμέ - νο τυ - φλό σάν

f

μέ - σα σ' - νει - ρο - ζα - λεύ - ει τάν - θρώ - πι - νο - κο -

f $\text{♩} = 84$

πά - δι Αμ - πο - δε - μέ - νο; Μά του Δι -

ός την πάν - σο - φη αρ - μο - νί - α Βου - λή θνη -

του δέν την Πα - ρα - θα - λεύ - ει

4) *f* Poco Più.

Τό - μα θαύ - τό, τά πά - θη σου σάν ει - σα

τά φρι - κτά κ'ε - νας αλ - λοιώ - τι - κος εκο - πός στο

νοῦ - μου, Προ - μη - θέ - α, Πε - τᾶ

p $\text{♩} = 92$

Ὁ - χι σάν κεί - νο, Πό - ψαλ - λα μιὰ μέ - ρα, ὅ - ταν γαμ

μπρὸς τὸ νυφικό κρεβάτι σου μᾶ-ρί-θμη-τα Προι-κιά τήν
 κέρ-δι-νες κιά-δή-γα-ες μό-νος— μό-νη τήν κό-ρη
 τοῦ Πα-τέ-ρα μου Ἡ-εὶ— ὁ ————— νη.

ΤΡΙΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ

Andante $\text{♩} = 152$

Σο-φός εἶ-λή-θεια ἦ-ταν σο-φός, Πού πρῶ-τος
 τό-ζυα-γε τὸ νοῦ του καὶ τό-βα-λε γέ μῦ-θο:
 Πῶς πο-λύ πειὸ κάλ-λιο εἶ-ναι κα-νεῖς μόμοι-ου-του
 νά συμ-πε-θε-ριά-ζη.

Adagio $\text{♩} = 120$

Κι ἄνθρωπος χε-ρο-δου-λευ-τής μῶ-ους τὰ
 πλούτη τὰ με-γά-λα χαι-ρον-ται
 Μῶ-ους τήν ἀρ-χον-το-γε-νεῖά τους Παί-ρον-ται

Γά-μους ἀ - ται' ρια - στους Νά μὴν - ται -

ρια

Andante $\text{♩} = 144$

2)

Μὴ μ' ἀ - Ξι - ὤ - γε - τε πο - τὲ θε - βά - θμιες

Μαῖ - ρες, Νά με δοῦ - νε νύ φη στήν κλί - νη

τοῦ Δι - ὄς Μὴ δ' ἀπ' τοὺς οὐ - ρά - νι -

ους θε - οὺς Πᾶς μ' ἐ - ζευ - γά - ρω - γε γαμ - πρὸς νά

ποῦ - νε - τρο - μά - ζω τὴν ἀ -

μά - λα - γη - πού βλέ - πω τῆς ἴ -

οὺς Κι' ἄ - στερ - γη Παρ - θε - νία νά φθει -

ρε - ται μῶ - σους τρα - βᾶ Πα - ρα - δαρ - ρμούς

καὶ κα - κο - Πλά - νη - τους δι - ωγ - μούς

f
ἀπὸ τῆς ἐκκλησίης τῆς Ἡ - ρας ἁ - πο - νιά.

Andante $\text{♩} = 152$
3) Σύμ - φω - νος γά - μος ται - ριά - στός

τέ - τοιον ἐ - γώ τι - μῶ καὶ τέ - τοιος φό - βο

δέ μου φέρ - νει κί' αἰς μὴν τὰ - Ξι - ω - θῶ κα -

νεὶς ἀπὸ τοῦ με - γά - λωος τοῦς θε οἰός με - ρῶ - τι -

κιά ἁ - φευ - χτη μα - τιά Πά - να εἶ - μέ νά

γέρ - νη . Μα - ζύ τους ἁ - πο - λέ - μη -

τος ὁ πό - λε - μος αὐ - τός κί' εἰ νε κα - κού προ -

ξε - νη - τῆς κί' αὐ - ἔ - χω τί θά γί - νω , για - τί δὲ

βλέ - πω τῆ βου - λή τοῦ Παν - το - δύ - να - μου θε - οῦ

Πῶς θᾶ - ταν νᾶ πο - φύ - γω .

ΕΞΟΔΟΣ

Andante $\text{♩} = 144$

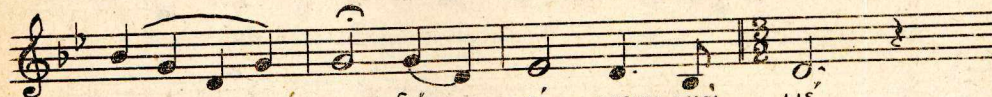
Ἄλ - λο τί - πο - τ' ἂν ἔ - χης νά

- λές πού μπο - ρεῖ νά με πεί - σῃ για -

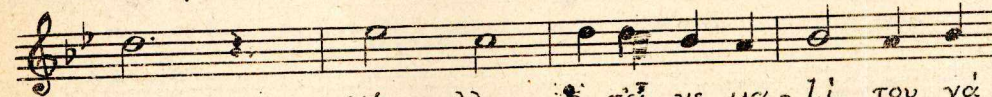
τι ὅ - σο βέ - ραι - α γιά τ' αὐ - τὰ πού ξε - στό - μι - σες

τὰ ρα δέ στέ - κουν γιά μέ

Πῶς μέ βά - ζεις νά κά - μω μιὰ πρά - ξη κα -

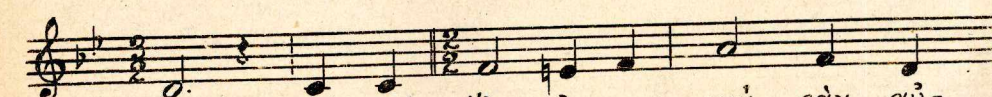
κή; Κά - λλιο ὅ τ' εἶ νε μα - λί του νά

πά θω κ' ἐ - γώ. Πού ἔ - χω μά - θει ἂ πό

Πάν - τα εὖν τι νά μι - σῶ τὸν Προδό

τή - Καὶ πού ἄλ - λη καμ - μιὰ εὖν αὐ -

τή δέ φο - βῶ μαι χει - ρό - τε ρη ἀρ - ρώ -

στειλᾶ.
Α. Βαρβαλιάνης
Πέτρας

Ι. Ν. ΓΡΥΠΑΡΗ

ΑΙΣΧΥΛΟΥ
ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ

ΤΑ "ΜΟΥΣΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ",
ΑΘΗΝΑ 1931

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

ΚΡΑΤΟΣ (ΚΑΙ ΒΙΑ)

ΗΦΑΙΣΤΟΣ

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ

ΧΟΡΟΣ ΩΚΕΑΝΙΔΩΝ

ΩΚΕΑΝΟΣ

ΙΩ

ΕΡΜΗΣ

Κ.Α.Α. 280/1931

ΑΙΣΧΥΛΟΥ
ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ
ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Κράτος, Βία, Ἥφαιστος, Προμηθέας.

Κράτος.

Νά μας, στὰ πέριορα τάλαργινὰ τοῦ κόσμου
στοὺς ἔρημους κι ἀπάτητους Σκυθικοὺς δρόμους.
Τώρα δουλειά σου, ὦ Ἥφαιστε, ὅσα ὁ πατέρας
πρόσταξε, νὰ γνοιαστῆς, καὶ τὸν ἄνομο τοῦτο
στὰ βράχια, στοὺς ψηλοὺς γκρεμοὺς νὰ πεδικλώσης
μ' ἄλυσίδων ἀσύντριφτα δεσμὰ ἀτσαλένια,
γιατὶ ἔκλεψε τῆς πάντεχνης φωτιᾶς τὴ φλόγα,
—τάνθος σου ἔσένα—καὶ τὸ χάρισε τοῦ ἀνθρώπου.
Τέτοιο κριμα λοιπὸν χρωστάει νὰ μᾶς πλερώση,
γιὰ νὰ μάθῃ τοῦ Δία τὴν ἐξουσία νὰ στρέγῃ
καὶ τοὺς φιλόανθρωπους τοὺς τρόπους του νὰ φήσῃ.

Ἥφαιστος.

Κράτος καὶ Βία, γιὰ σᾶς ἡ προσταγὴ τοῦ Δία
τέλειωσε καὶ πιά τίποτε δὲ στέκει μπόδιο.
Μὰ ἐμέ, δὲ μοῦ βαστᾷ ἡ ψυχὴ θεὸ συγγενῆ μου
στ' ἄγριο ἐτοῦτο ποροφάραγγο νὰ δέσω.
Ὅμως νὰ σφίξω τὴν καρδιά μου ἀνάγκη πᾶσα,
γιατὶ βαρῦναι νὰ ψηφῶ τοῦ Δία τὸ λόγο.
᾽Ω ἐσύ, μὲ τὰ ὑψηλὰ φρονήματά σου, τέκνον
τῆς ὀρθόβουλης Θέμιδας, θέλεις δὲ θέλω
σ' αὐτὴ τὴν ἔρμη τὴν κορφὴ θὰ σὲ καρφώσω,
π' οὔτε φωνὴ καὶ κανενὸς τὴν ὄψῃ ἀνθρώπου
θὰ βλέπῃς, μ' ἀπ' τοῦ ἡλίου τὴ φωτιὰ ψημένος
τάνθος τῆς ὄψης σου θ' ἀλλάξῃς καὶ τὴ νύχτα

θὰ λαχταρᾶς τὴ πολυξόμπλιαστη νὶ φτάση,
νὰ σκεπάση τὸ φῶς, ὡς νᾶβγη ὁ ἥλιος πάλι
τὴ αὐγινὴ τὴν πάχνη νὰ σκορπίση· κ' ἔτσι
κάποιο θᾶχης κακὸ νὰ τυραγιέσαι πάντα,
χωρὶς νὰ βρίσκεται ψυχὴ νὰ σ' ἀλαφρώση.
Τέτοιο ἔλαβες μιστὸ γι' ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων,
γιατί, θεὸς ἐσύ, δὲ σκιάχτηκες τῶν ἄλλων
τὴν ὀργὴ τῶν Θεῶν καὶ πῆγες νὰ προσφέρης
στοὺς ἀνθρώπους χαρίσματα πέρ' ἀπὸ τὸ δίκιο,
ποὺ ἀντὶς γι' αὐτὰ, στὸν ἄχαρο τὸ βράχο τοῦτο
ὀλόρθος κ' ἄγρυπνος φρουρὸς θὲ νὰ φυλάγης,
δίχως τὰ γόνάτά σου νὰ λυγᾶς καὶ θρήνους
πολλοὺς κὶ ἀνώφελα θὰ σκούζης μοιρολόγια·
γιατὶ εὐκόλα δὲν τὴ γυρνᾶς τοῦ Δία τὴ γνώμη
κ' εἶναι πάντα σκληρὸς ὁ κάθε νέος ἀφέντης.

Κράτος.

Λοιπὸν, τί στέκεις κὶ ἄδικα ψυχοπονιέσαι
τὸ ἀντίθεο τὸν Θεὸ καὶ νὰ μὴ βράζῃ ἡ ὀργή σου,
ποὺ πρόδωκε στὸν ἀνθρώπο τᾶξίωμά σου;

Ἥφαιστος.

Πολὺ βαραίνει συγγενὴς καὶ φίλος νᾶσαι.

Κράτος.

Δὲ λέω· μὰ πάει νὰ παρακοῦς καὶ τοῦ πατρός σου
τὸ λόγο; Καὶ πῶς πιότερο δὲν τὸ φοβᾶσαι;

Ἥφαιστος.

Πάντα σου ἐστὶ σκληρὸς, πάντα κακία γιομᾶτος.

Κράτος.

Δὲν ἔχει διάφορο ἂν τὸν κλαίω· καὶ τὸ μὴ χάνης
σ' ὅσα δὲν ὠφελοῦν τὸν κόπο σου τοῦ κάκου.

Ἥφαιστος.

Ἄχ, τέχνη, πῶς μὲ τὰ ὅλα μου σ' ἔχω μισήση!

Κράτος.

Τί νὰ τῆς βαρομᾶς; γιατί, νὰ ποῦμ' ἀλήθεια,
στά κακὰ τῶρ' αὐτὰ δὲ φταίει διόλου ἡ τέχνη.

Ἥφαιστος.

Μ' ἄμποτε νὰ τὴ λάχαινε κανένας ἄλλος.

Κράτος.

Ὅλα βαριά, ἐχτὸς νᾶσαι τῶν Θεῶν ὁ ἀφέντης,
κ' ἔξω ἀπ' τὸ Δία κανεὶς ἐλεύθερος δὲν εἶναι.

Ἥφαιστος.

Σύμφωνος. καὶ σ' αὐτὸ λόγο νὰ πῶ δὲν ἔχω.

Κράτος.

Κάνε λοιπὸν καὶ πέρνα του τὶς ἀλυσίδες,
νὰ μὴ σὲ δῆ ποὺ ἀργοπορῆς ὁ Δίας πατέρας.

Ἥφαιστος.

Ἔτοιμα, βλέπεις, τὰ λυτάρια του εἶν' ὀμπρός σου.

Κράτος.

Πεδίκλωσ' του μ' ὅλη τὴ ζώρη σου τὰ χέρια,
χτύπα μὲ τὴ βαριά, στὸ βράχο κάρφωνέ τον.

Ἥφαιστος.

Τέλειωσε, νὰ το, κ' ἡ δουλειὰ δὲν πάει τοῦ μάκρου.

Κράτος.

Πιὸ πολὺ βάρα, σφίγγε, μὴν τ' ἀφήνεις λάσκα,

- κ' εἶν' ἄξιος νὰ βγῆ πέρα, κι ὅπου δὲν τὸ ἐλπίζεις.
Ἥφαιστος. Στεριώθηκε, πού πιά δὲ λεί, τόνα του χέρι.
Κράτος. Τἄλλο τώρα ζῶστ' του γερά νὰ μάθη. μ' ὅλες
 τὶς μαστοριές, πὼς μὲ τὸν Δία δὲν παραβγαίνει.
Ἥφαιστος. Παράπονο, ἄλλος ἀπ' αὐτόν, λέω νὰ μὴ μούχη.
Κράτος. Ἄγρια σαγῶνα τώρα σφήνας ἀτσαλένιας
 πέρα γιὰ πέρα πέρα του γερά στὰ στήθια.
Ἥφαιστος. Ὄϊμένα, κλαίω, Προμηθεά, τὰ βάσανά σου.
Κράτος. Τὰ ἴδια μας πάλι; καὶ γιὰ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Δία
 θρηνεῖς; φυλάου μὴν κλάψης γιὰ λογαριασμό σου.
Ἥφαιστος. Βλέπεις πράμα, πού μάτια δὲ βαστοῦν νὰ βλέπουν.
Κράτος. Βλέπω πού βρίσκει αὐτὸς ὅ,τι ἄξιζε νὰ πάθῃ
 μὰ βάλ' του γύρω στὰ πλευρὰ μασκαλοζῶστρες.
Ἥφαιστος. Ἄνάγκη πᾶσα κ' οἱ πολλὲς φωνές σου ἄς λείπουν.
Κράτος. Καὶ θὰ φωνάξω καὶ θενὰ χουγιαξῶ ἀκόμα!
 Ἔρχου κάτω, κικέλωσ' του σφιχτὰ τὰ σκέλια.
Ἥφαιστος. Νά, τέλειωσε κι αὐτὸ καὶ μ' ὄχι πολὺ κόπο.
Κράτος. Χτύπα τώρα γερά τὰ καρφιά πέρα ὡς πέρα,
 γιὰτ' ἔχεις δύσκολο κοιτὴ σ' αὐτό σου τὸ ἔργο.
Ἥφαιστος. Ταυριάζει ἀλήθεια ἡ γλῶσσα σου μὲ τὲ μορφὴ σου.
Κράτος. Κάνε σὺ ἂν θὲς τὸ μαλακό, καὶ τὸ δικό μου
 μὴ μοῦ χτυπᾶς σκληρόψυχο κι ἀνθάδη τρόπο.
Ἥφαιστος. Πᾶμε· κι ἔχει ἓνα γύρω βρόχια στὸ κορμί του.
Κράτος. Μεγαλοπιάνου τώρα ἐδῶ κι ἄρπαζε ἂν θέλῃς
 τὰ τίμα τῶν Θεῶν νὰ φέρνης στοὺς ἀνθρώπους.
 Καὶ τί μποροῦνε τάχα αὐτοὶ νὰ σὲ συντρέξουν
 στὰ βάσανά σου; ψεύτικα οἱ Θεοὶ σοῦ δίνουν
 τοῦ Προμηθεά τόνομα, γιὰτι κι ὁ ἴδιος
 ἐν' ἄλλον Προμηθεά χρειάζεσαι, πού ναῦρη
 τρόπο ἀπ' αὐτὲς νὰ σὲ ξεμπλέξῃ ἐδῶ τὶς τέχνες.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΗΝΗ

- Προμηθεάς.** ὦ ἅγιε αἰθέρα, κι ὦ γοργές φτερωτὲς αὔρες,
 πηγὲς τῶν ποταμῶν, τῶν θαλασσίων κυμάτων
 ἀριθμητὸ ἀνατορίχισμα, κι ὀλωνῶ μάννα,
 ὦ Γῆ! καὶ σὺ πούτ' ὄλα τὰ πάντα βλέπεις, Ἥλιε,
 δῆτε μ' ἐγὼ Θεὸς ἀπ' τοὺς Θεοὺς τί πάσχω!
 Τί τυράγιες, τί παιδείες, κοιτάξετε

ὑποφέροντας χρόνους ἀτέλειωτους
θέλει ἐγὼ βασανίζομαι !

Γιατὶ τέτοιο ὁ καινούργιος ὁ ἄρχοντας
τῶν Θεῶν γιὰ τὰ μένα σοφίστηκεν
ἀτιμώτατο δέσιμο !

Τωρινὲς συμφορῆς, τρισαλλοίμονο,
κι ὅσες ἄλλες, στενάζω, μοῦ μέλλονται,
πότε ποῦ τάχα μιὰ ἄκρη θὲ νᾶβρω ;

Καὶ ὅμως τί λέγω ; ὅλα ἐγὼ ἀπὸ πρὶν τὰ ξέρω
ξάστερ' ὅσα' ναι γιὰ νᾶρθοῦν, οὐδὲ θὰ μ' εὔρη
καμμιὰ συμφορὰ ἀνέλπιστη· κ' ἔτσι τῆς μοίρας
τὸ γραφτὸ πρέπει πιὸ ἐλαφρὰ καὶ νὰ ὑποφέρω,
μιὰ ποῦ γνωρίζω πὼς κανεῖς μὲ τῆς ἀνάγκης
δὲν ἤμπορεῖ τῇ δύναμη νὰ πολεμήσῃ.

Μὰ πάλι οὔτε νὰ κλείσω κι οὔτε νὰ μὴν κλείσω
τὸ στόμα μου μπορῶ, γιατί, γιὰ νὰ προσφέρω
στοὺς ἀνθρώπους τὰ δῶρα μου, ἔμπλεξα σὲ τοῦτες
ὁ δύστυχος τις συμφορῆς καὶ τὸ κλεμμένο
πλερώνω μὲς τὸ νάρθηκα τῆς φωτιᾶς σπέρμα,
ποῦ κάθε τέχνης δάσκαλος γιὰ τοὺς ἀνθρώπους
ἔχει φανῆ κι ἡ πιὸ μεγάλη τους κυβέρνια.
Τέτοιο ν' τὸ κρῖμα ποῦ πλερώνω καρφωμένος
κάτω ἀπ' τὸν ξέσκεπο οὐρανὸ σ' αὐτὸ τὸ βράχο.
Ἄ, ᾶ !

Ποιὸς ἀχός, ποιὰ κρυφὴ μοῦ ἦρθε δῶ μυρουδιά ;
Θεϊκὰ τάχα ἢ ἀνθρώπινη, ἢ κι ἀπ' τὰ δυὸ μαζί ;
Σὰν ποιὸς στὸ βράχο ἐδῶ στὰ πέριορα τῆς γῆς
ἦρθε νὰ δῆ τὰ βάσανά μου ; ἢ τί νὰ θέλῃ ;

Μὲ βλέπετε τὸν ἄμοιρο Θεὸ δεσμώτη
τὸν ἐχθρὸ τοῦ Διός, ποῦ στὴν ἔχθηρη
καὶ τῶν ἄλλων Θεῶν ὅλων ἔπεσα
στὴν ἀθλὴ τοῦ Διὸς ὅσοι μπαίνουνε,
ἀπ' ἀγάπη πολλὴ τῶν ἀνθρώπων.

Ῥιμένανε, ὦϊμέ !

Τί ναι τοῦτο ποῦ τώρα κοντύερα
σὰν πουλιῶν ἀγρικῶ φτεροθόρουβο
νὰ σφυρίζῃ ἄλαφρὰ περιτρόγουρα ;
ὅ,τι νᾶναι ποῦ φτάνει, τὸ τρέμω.

ΠΑΡΟΔΟΣ

Χορός.

Μὴ φοβηθῆς δλότελα, φίλοι ἴμαστε πού ἐρχόμαστε
 σ' αὐτὸ τὸ βράχο, ἢ συντροφιὰ μας,
 μὲ τὶς διπλογοργόστροφες πετόντας τὶς φτεροῦγες μας.
 Μόλις καὶ καταφέραμε τὴ γνώμη τοῦ πατέρα μας
 καὶ κατὰ δῶ τὸ φύσημα τ' ἀνέμου μᾶς προβόδησε.
 γιὰτὶ ὡς τὰ βάρη τῆς σπηλιᾶς
 ἀχὸς σὰ βρόντημα βαριᾶς
 ἐπέρασε καὶ μ' ἔκαμε νὰ ξυπαστῶ
 καὶ κατὰ μέρος τὴ δειλὴ
 ἀφήνοντας τὴ συστολὴ
 ἐχύμῃσα ἀνυπόδετη μὲ τὸ ἄρμα φτερωτό.

Προμηθεάς.

Ἰμῆνανε, ὦϊμέ!
 Τῆς πολύτεκνης κόρης Τηθύας
 καὶ πού σ' ὅλη τὴ γῆ περιτρόγυρα
 μὲ τὰκοίμητο ῥέμμα του στρέφεται
 τοῦ πατέρα Ὀκεανοῦ θυγατέρες,
 μὲ τὶ δέσιμο ἰδῆτε, κοιτάξετε,
 καρφωμένος σὲ τούτης τῆς φάραγγας
 τὰ ψηλὰ τὰ γκρεμνά,
 φρουρῶ ἀζήλευτη θέλω φυλάξῃ!

Χορός.

Τὰ βλέπω, Προμηθεά, κ' ἐμπρὸς στὰ μάτια μου ἔτσι ἀπλώ-
 (θηκε

μὰ καταχνιὰ θολή, γιομάτη
 μὲ δάκρυα, πού εἶδα πὼς σ' αὐτὸν ἐπάνω τὸν ξερόβραχο
 ξεραίνεται τὸ σῶμα σου σφιχταλυσοπερίπλεχτο
 μὲς σὲ πεδοῦκλια ἀτσάλινα, π' ἀλύπητα τὸ φτεῖρουνε.

Γιατὶ καινούργιοι κυβερνοῦν
 Θεοὶ τὸ δοιάκι τοῦρανοῦ
 καὶ ὁ Δίας πού ἐξουσιάζει τώρα δυνατά,
 μὲ νέους νόμους τοὺς παλιούς
 ἀντικατάστησε θεσμούς,

καὶ ὅσες δυνάμεις ἦταν πρὶν, τώρα ποδοπατᾶ.

Προμηθεάς.

Μὰ εἶθε κάτω ἀπ' τὴ γῆ, καὶ πὶὸ κάτω
 καὶ ἀπ' τὸν Ἄδην ἀκόμα τὸν ἄραγλο
 στὸν ἀπέραντο Τάρταρο μ' ἔστελλε
 σκληρὰ μ' ἄλυτα σίδερα ζώνοντας,

για να μὴν ἐγελοῦσαν τοῦλάχιστο
ἢ Θεὸς ἢ ὅποιος ἄλλος στὰ πάθη μου.

Ἐνῶ τώρα σὰ ξέφαντο σκιάχτρο
τραβῶ, μ' ὅσα νὰ χαίρουνται οἱ ἐχθροὶ μου.

Χορός.

Ποιὸς ἔχει ἀπ' τοὺς Θεοὺς τόσο σκληρὴ καρδιά,
ποῦ μὲ τὰ πάθη αὐτά σου νὰ γελᾷ;

Τὰ βύσανά σου ποιὸς δὲ συμπονεῖ;

Ἐξω ἀπ' τὸ Δία, γιὰτ' αὐτὸς μ' ὀργὴ παντοτεινὴ
καὶ μὲ τὴ γνώμη του ποῦ δὲν ἀλλάζει

τὴ γέννα τ' Οὐρανοῦ δαμάζει·

καὶ δὲ θὰ σταματήσῃ πρὶν

ἢ τὴν καρδιά του χορτάσῃ,

ἢ μ' ὅποιον τρόπο τὴν ἀρχὴ

κάνεις τὴν ἀπαρτὴ τοῦ ἀρπάσῃ.

Προμηθεΐας.

Ὅμως ἔγνοια του, κι ἂν σὲ σκληρότατα

χεροπέδουκλα ἐγὼ βασανίζομαι,

τὴν ἀνάγκη μου ἀκόμα θὰ λάβῃ

τῶν μακάρων ὁ Πρύτανις,

νὰ τοῦ πῶ τὴν καινούργια βουλή,

πῶς θὰ χάσῃ ἐξουσία καὶ θρόνο.

Μὰ ὅλες τότε οἱ γητεῖες οἱ μελίγλωσσες

τῆς πειθῶς δὲ θὰ μὲ ξεπλανέφουννε,

μ' οὐδὲ μπρὸς σὲ φοβέρες ζαρώνοντας

θὰ τοῦ τὴ φανερώσω, πρὶν τᾶδικα

μοῦ ἀφαιρέσῃ δεσμά, καὶ τίς παίδειες μου

στρέξῃ αὐτὲς νὰ πλερώσῃ.

Χορός.

Μὰ εἶσαι καὶ σὺ θρασὺς καὶ στίς πικρὲς σου αὐτὲς
τὴ γνώμη δὲ λυγᾶς τίς συμφορὲς.

Τὴ γλῶσσα σου καθόλου δὲν κρατεῖς.

κ' ἐμὲ τὸ νοῦ μου ἐρέθισε φόβος πολὺ βαρὺς,

γιατὶ μ' αὐτὰ ποῦ σῶνταν φοβοῦμαι

καὶ ποῦ θὰ σώσῃς, διαλογοῦμαι,

νὰ βρῆς λιμάνι μιὰ φορὰ

στὰ τωρινὰ βύσανά σου,

γιατ' εἶναι ἀσύντυχη ἢ βουλή

τοῦ Δία κι ἀμάλαχτη ἢ καρδιά του.

Προμηθεΐας.

Ἔερ' ὅτι ναι σκληρὸς καὶ στὰ χέρια του

πῶς τὸ δίκιο κρατεῖ, μὰ στοχάζομαι

θὰ γενῆ ἕναν καιρὸ μαλακόγνωμος
 σὰν τοῦ πέση ἢ βαριὰ στὸ κεφάλι·
 μὰ μερώνοντας τότε τὴν ἄκαμπτη
 τὴν ὀργή του σὲ ἀγάπης συνταίριασμα.
 μ' ἐμὲ πρόθυμο πρόθυμα θάρθη.

ΠΡΩΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Προμηθέας καὶ κορυφαῖος τοῦ Χοροῦ.

Χορός.

Ἔλα φανέρωσε μας τα, καὶ ἰστόρησε μας,
 ἐπάνω σὲ τι φταίξιμο σὲ βρήκε ὁ Δίας
 καὶ ἔτσι ἄτιμα καὶ ἔτσι πικρὰ σὲ βασανίζει·
 μάθε καὶ ἐμᾶς—ἄν δὲ σοῦ φέρνη βλάβη ὁ λόγος.

Προμηθέας.

Καὶ νὰ τὰ λέω πονῶ, μὰ πάλι νὰ σωπαίνω
 πόνος καὶ αὐτός, καὶ ἀπὸ παντοῦ κακὰ καὶ μαῦρα.
 Ἄμεσως π' ἀρχινήσανε οἱ Θεοὶ τὴν ἔχθρα
 καὶ ἔπιασε ἡ ἀμάχη νὰ φουσκώνη ἀνάμεσά τους
 καὶ ἄλλοι ζητούσανε νὰ βγάλουν ἀπ' τὸ θρόνο
 τὸν Κρόνο καὶ νὰ πάρη ὁ Δίας τὴν ἐξουσία
 καὶ ἄλλοι τὸ ἐνάντιο προσπαθοῦσαν, νὰ μὴ γίνῃ
 ποτέ του ὁ Δίας βασιλιᾶς—ἐγὼ ζητώντας
 τὸ συμφερότερο νὰ πείσω τοὺς Τιτᾶνες
 τοὺς γιουὺς τῆς Γῆς καὶ τ' Οὐρανοῦ, δὲ μπόρεσα ὅμως·
 γιατί καταφρονόντας τοὺς γλυκοὺς τοὺς τρόπους,
 στοῦ λογισμοῦ των τὴν ἀποκοιτιά, ἐθαρροῦσαν
 ἄκοπα μὲ τὴ δύναμή τους νὰ νικήσουν.
 Μὰ ἐμένα μούχε ἡ μάννα μου Θέμις καὶ Γαῖα
 (μὲ τὰ πολλά της μιὰ μορφή τὰ ὀνόματά της)
 ὄχι μονάχα μιὰ φορὰ τὸ προφητέψη,
 πὼς τίποτα δὲν εἶναι μὲ τὴ βία νὰ γίνῃ,
 μὰ μὲ τὸ δόλο ὅποιοι μπορέσουν θὰ νικήσουν.
 Κι' ὅταν ἐγὼ τοὺς τάλεγα καὶ τὰ ἐξηγοῦσα,
 οὔτε νὰ στρέψουν νὰ μὲ δοῦν καταδεχτήκαν.
 Τὸ πιὸ καλὸ λοιπὸν πούχα νὰ κάμω τότε,
 ἦταν νὰ πάω μὲ τὴ μητέρα καὶ στὸ Δία
 πρόθυμο πρόθυμος καὶ ἐγὼ νὰ παραστέξω.

Κ' εἶναι δικιά μου συμβουλή πού τοῦ Ταρτάρου
 ὁ βαθυσκότεινος κρυψῶνας τὸν σκεπάζει
 τὸν παμπάλαιο Κρόνο μὲ τοὺς σύμμαχούς του.
 Κι ὅμως ἐνῶ τέτοια καλά εἶδε ἀπὸ μένα
 ὁ ἄρχοντας τῶν Θεῶν μ' ἐξώφλησε μὲ τούτη
 τὴν κακιὰ πλερωμή, γιατί κατάρα τόχει
 ὁ τύραννος, νά μὴν πιστεύεται σὲ φίλους.
 Καὶ τώρα αὐτὸ πού μὲ ρωτᾶτε, γιὰ ποιά αἰτία
 ἔτσι ἄτιμα μοῦ φέρονται, θὰ σᾶς ξηγήσω.
 Εὐτύς πού κάθησε στὸν πατρικό του θρόνο
 κι ἀμέσως στοὺς Θεοὺς τιμὲς νὰ δοῖξη ἀρχίζει
 ἄλλες καὶ στὸν καθένα, καὶ νὰ τοὺς μοιράζη
 μὲ τάξη τὴν ἀρχή, χωρὶς ὅμως καθόλου
 γιὰ τοὺς ἀνθρώπους νὰ γνοιαστῆ, μὰ εἶχε στὸ νοῦ του
 νὰ τοὺς ξοντώσει ὀλότελα κι ἄλλους νὰ σπείρη.
 Σ' αὐτὰ δὲ βρέθηκε κανεὶς ν' ἀντιμιλήση,
 μὰ ἐγὼ μονάχα ἐτόλμησα, καὶ τοὺς ἀνθρώπους
 ἔσωσα νὰ μὴν κατεβοῦν στὸν Ἄδη στάχτη.
 Γι' αὐτὸ μὲ τέτοιες συμφορὲς καταπονιοῦμαι
 ἀβάσταγες νὰ τίς τραβῶ κι ἄθλιες νὰ βλέπη.
 Κ' ἐνῶ ὅλη τὴ συμπόνια μου γιὰ τοὺς ἀνθρώπους
 ἔδειξα ἐγὼ, δὲν τᾶξιώθηκα νὰ λάχω
 κι ὁ ἴδιος τὴν ὅμοια, μὰ ἔτσι μ' ἔχουν διορθώσει
 σκληρὰ—πού ντρόπιασμα ἄτιμο τοῦ Δία νὰ στέκω.
Χορός. Ἄτσάλι ἔχει καρδιά κι' ὄπο πέτρα πλασμένος
 ὅποιος στὰ πάθια τὰ δικά σου, Προμηθεά,
 δὲ συμπονᾷ· μὰ ἐγὼ δὲ χρειαζόμουν οὔτε
 νὰ τᾶβλεπα καὶ ράγισε ἡ καρδιά πού τὰ εἶδα
Προμηθεάς. Ἄλήθεια, ἐλεεινὸς οἱ φίλοι νὰ μὲ βλέπουν.
Χορός. Μὰ πέ μου, μὴν προχώρησες πιὸ πέρ' ἀκόμα;
Προμηθεάς. Τοὺς ἔπαυσα στὰ μάτια ἐμπρὸς νάχουν τὸ χάρο.
Χορός. Ποιὸ γιατρικὸ γιὰ τὴν ἀρρώστεια αὐτὴ τοὺς βρῆκες;
Προμηθεάς. Τυφλὲς ἐλπίδες θρόνιασα μὲς στὴν καρδιά τους.
Χορός. Μεγάλο αὐτὸ στὸν ἄνθρωπο χάρισες κέρδος.
Προμηθεάς. Μὰ ἔξω ἀπ' αὐτὰ καὶ τὴ φωτιά τοῦδωσ' ἀκόμα.
Χορός. Κ' ἔχουν τὴ λαμπερὴ φωτιά οἱ λιγόζωοι τώρα;
Προμηθεάς. Ὅπου πολλὲς μ' αὐτὴν θὰ διδαχθοῦνε τέχνες.
Χορός. Λοιπὸν γιὰ τέτοιες ἀφορμὲς καὶ σένα ὁ Δίας...

- Προμηθέας.** Ἄγρια παιδεύει, κι οὔτε λείει γιὰ νὰ λουφάξη.
Χορός. Κ' ἐμπρός σου τέλος τῶν βασάνω σου δὲ βλέπεις;
Προμηθέας. Ἄλλο κανένα, ἐκτὸς ὅταν αὐτὸς τὸ κρίνει.
Χορός. Πῶς θὰ τὸ κρίνει; καὶ τί ἐλπίζεις; δὲν τὸ βλέπεις
 πῶς ἔφταιξες; κι ὅτι ἔφταιξες, οὔτε σὲ μένα
 καρδιά μου κάνει νὰ τὸ λέγω, καὶ σοῦ δίνει
 πόνο καὶ σένα· μ' ἄς ἀφήσωμε αὐτὰ τώρα
 κ' ἔλα, κοίτα νὰ βρῆς τρόπο γιὰ νὰ γλυτώσης.
Προμηθέας. Εὐκόλον εἶναι γιὰ ὅποιο ἔξω ἔχει τὸ πόδι
 ἀπ' τὰ δεινὰ, νὰ δίνει συμβουλές κι ὀρμήνειες
 στὸ δυστυχή· μὰ ἐγὼ τὰ γνώριζα ὅλα τοῦτα·
 Ἦθελα κ' ἔφταιξα—ἦθελα! καὶ δὲν τ' ἀρνούμαι·
 γιὰ νὰ βοηθήσω τοὺς θνητούς, βρῆκα ἐγὼ πόνους
 καὶ πάθια· μὰ δὲν τ' ὄλπιζα μὲ τέτοιες παιδεῖες
 πάνω σὲ γκρίφια οὐρανοκρέμαστα νὰ λυώσω
 τοῦ ἔρημου αὐτοῦ κι' ἀπόκοσμου πῶλαχα βράχου.
 Μὰ ἔτσι τὰ τωρινὰ μὴ μοῦ θρηνηῖτε πάθια,
 κι ἐλάτε κάτω ἐδῶ νὰκούσετε τὴν τύχη
 πού μὲ προσμένει κι ὅλα μάθετε ὡς τὸ τέλος.
 Μὴ μοῦ ἀρνηθῆτε ὅτι ζητῶ κ' ἐλεηθῆτε
 ἕναν πού πάσχει· ἢ συμφορὰ, ὅμοια γυρνόντας,
 πότε στὸν ἕνα κάθεται, πότε στὸν ἄλλο.
Χορός. Μὲ τὴν γνώμη μας ἦταν τὸ κάλεσμα,
 Προμηθέα, πού μᾶς ἔκαμες·
 καὶ μὲ πόδι ἐλαφρὸ τῶρ' ἀφήνοντας
 τὸ γοργόδρομο θρόνο μας
 καὶ τὸν πάναγνο αἰθέρα - τὸ πέραμα
 τῶν πουλιῶν—στὴν ἀπόκρημνη
 θὰ πεζέψω αὐτὴ γῆς, γιὰ νὰκούσω
 πέρα ὡς πέρα τοὺς πόνους σου.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΗΝΗ

ἽΩκεανός, Προμηθέας.

- ἽΩκεανός.** Μακρινὴ πῆρα στράτα καὶ ξάκρισα
 καὶ σὲ σένα ἐδῶ ἔφτασα,
 Προμηθέα, κυβερνόντας μὲ νόημα
 καὶ χωρὶς χαλινάρια

τὸ γοργόφτερο τοῦτο πετάμενο.

Γνώριξέ το, συμπάσχω στὰ πάθη σου,
γιατὶ βέβαια πρῶτα ἢ συγγένεια
μ' ἀναγκάζει, μὰ κ' ἔξω ἀπ' αὐτὴ
κανέν' ἄλλο σὲ μοῖρα καλύτερη
ἀπὸ σὲ δὲ θὰ βάλω.

Θὰ τὸ δῆς καὶ μονάχος σου, μάταια
πὼς δὲν τόχω νὰ λέω γλυκόλογα·
κ' ἔλα, πέ μου, τί πρέπει νὰ κάνωμε,
γιατὶ φίλο πὼς ἔχεις ποτὲ δὲν θὰ πῆς
ἀπὸ μένα πιὸ βέβαιο, τὸν Ὁκεανό.

Προμηθεΐας.

Ἄ! τί ἔναι τοῦτο; καὶ λοιπὸν καὶ σὺ ἔχεις ἔρθη
τὰ πάθη μου νὰ δῆς; πὼς τόλμησες ν' ἀφήσης
τ' ὁμώνυμο σου ρέμμα καὶ τὰ θολωτά σου
τ' ἀτόφρα σπήλια, στὴ σιδερομάννα ἐτούτῃ
γιὰ ν᾿ ἄρθῃς γῆ; κι ἔφτασες γιὰ νὰ δῆς ἀλήθεια
τὰ πάθη καὶ τὴ μοῖρα μου νὰ συμπονέσης;
Νά, βλέπε φρίκη! αὐτὸν τοῦ Δία τὸ φίλο, ποῦ εἶχε
μαζὶ ἐνεργήσῃ ν' ἀνεβῆ στὴν ἔξουσία,
μὲ τί τρόπο παιδεύομαι τῶρ' ἀπ' τὸν ἴδιο.

Ὁκεανός.

Τὰ βλέπω, ναί, καὶ θέλω, ἂν καὶ γνωρίζω πόσον
εἶσαι σοφός, μιὰ καλὴ γνώμη νὰ σοῦ δώσω·
Τὸν ἑαυτό σου γνώρισε κι' ἄλλαξε τρόπους
σύμφωνους μὲ τοὺς νέους καιρούς, ἀφοῦ καὶ νέος
ἄρχοντας μέσα στοὺς Θεοὺς ὀρίζει τώρα.
Μ' ἂν θέλῃς ἔτσι ἀπόκοτα καὶ τραχειὰ λόγια
νὰ ρίχτης, ὅσο κι ἂν ψηλὰ θροنیάζει ὁ Δίας,
πάντα θὰ σ' ἄκουγε, ὥστε αὐτὰ ποῦ ἀπ' τὴν ὀργή του
τώρα τραβᾷς, νὰ φαίνονται παιχνίδι ἀλήθεια.
Μ' ἄφησε πιά, ταλαίπωρε, τὴ γνώμη πῶχεις
καὶ κοίτ' ἀπ' τὰ δεινά σου αὐτὰ πὼς νὰ γλυτώσης.
Ἴσως παλαιϊκὰ σοῦ φαίνονται ὅσα λέγω,
ὅμως, νά, καὶ τὰ ἐπίχειρα ποιά ἔναι τῆς γλώσσας,
ποῦ τὰ πολὺ περήφανα τὰ λόγια ξέρει.
Καὶ σὺ ποτέ σου ταπεινός. οὐδὲ λυγίζεις
στὶς συμφορές, μὰ ζητᾷς κι' ἄλλες νὰ προσθέσης
στὶς τωρινές· μ' ἂν θ' ἄκουγες τίς συμβουλές μου,
στὰ κέντρα δὲ θὰ λάχτιζες, ἀφοῦ τὸ βλέπεις

πὼς εἶν' τραχὺς καὶ ἀνεύθυνος ὁ νέος μονάρχης.

Τώρα πηγαίνω ἐγὼ καὶ θὰ κοιτάξω ἂν εἶναι
τρόπος ἀπ' τὰ δεινὰ σου αὐτὰ νὰ σὲ γλυτώσω.

Μὰ ἡσύχαζε καὶ τὰ πολλὰ τὰ λόγια ἄς λείπουν.

Ἦ δὲν τὸ ξέρεις, μ' ὅλη τὴ σοφία τὴν τόση,
πὼς γλῶσσα ἀστόχαστη ζημιὰ δική της φέρνει;

Προμηθεάς.

Χαρὰ σὲ σέ, πὺ τίποτ' ἀφορμὴ δὲν ἔχεις,

μ' ὅλο ποῦ τόλμησες σ' αὐτὰ νὰ λάβῃς μέρος·

Μ' ἄφρις με τώρα κ' ἔγνοια σου ἀπὸ μένα· ἐκείνου

τὴ γνώμη βέβαια δὲ γυρνᾷς, γιατί δὲν ἔχει

εὐκολο τόσο αὐτί· μόν' κοίταξε μὴν πάθῃς

κι ὁ ἴδιος τίποτε κακὸ σ' αὐτὸ δρόμο.

Ἄγκωνός.

Εἶσαι, καθὼς φῶς φανερὸ μοῦ τ' ἀποδείχτεις,

ἄλλους πολὺ ἀξιώτερος σοφοὺς νὰ κάνῃς

παρὰ σένα τὸν ἴδιο· μὰ μὴ μοῦ ἀντικόβῃς

τὸ δρόμο πὺ ξεκίνησα, γιατί τὸ λέω

καὶ τὸ καυχιοῦμαι, πὼς αὐτὸ τὸ δῶρο ἐμένα

θὰ κάμῃ ὁ Δίας κι ἀπ' τὰ δεσμὰ θὲ νὰ σὲ λύσῃ.

Προμηθεάς.

Χάρη σοῦ τὸ χρωστῶ καὶ δὲ θὰ τὴν ξεχάσω

ὅλη τὴν τόση προθυμίᾳ πὺ δείχνεις· ὅμως

μὴν κοπιᾷζης, γιατί ἀνώφελα θὰ πᾶνε

γιὰ μένα οἱ κόποι σου.—ἂν σκοπὸ τῶχης κι ἀλήθεια·

Κάθου ἡσυχος λοιπὸν κ' ἔξω ἀπ' αὐτὰ τραβήξου,

γιατί ἂν ἐμένα ὦρα κακιὰ μὲ ἦρε, ποτέ μου

δὲ θᾶθελα ἐξ αἰτίας μου νὰ πάθουν κι ἄλλοι.

Ἦχι· μὲ φτάνει κι ὅσο τ' ἀδερφοῦ μου ἢ μοῖρα

τοῦ Ἄτλαντα μὲ πονεῖ, πὺ στοὺς Ἑσπέριους τόπους

στέκει στηρίζοντας στοὺς ὤμους τὴν κολῶνα

τοῦρανοῦ καὶ τῆς γῆς—κακοβάσταγο βάρος.

κι ἀκόμα εἶδα καὶ πόνεσα τῆς Γαίας τὸ θέμμα

ποῦχε μονιά του τις σπηλιές τῆς Κιλικίας,

τὸ γαῦρο μ' ἑκατὸ κεφάλια τὸν Τυφῶνα,

τέρας φοριχτό, νὰ τὸν δαμάζῃ ἢ βία· κ' εἶχε

κεφάλια σ' ὅλους τοὺς θεοὺς σηκώση ἐνάντια,

σφυρίζοντας μὲ τᾶγριά του σαγόνια τρόμο·

κι ἀπὸ τὰ μάτια του ἄστραφτε γοργόνειες φλόγες,

ποῦθελ' ἀπὸ τὸ θρόνο του τὸ Δία νὰ ρίξῃ·

μὰ ἦρθεν ἐπάνω του ἄγρυπνο τοῦ Δία τὸ βέλος

ὁ καταβιάτης κεραυνός, φωτιά καὶ λαύρα,
 ποὺ ἀπὸ τὶς μεγαλόστομες τὶς καμποφάνειες
 τὸν τράνταξε κι ἴσα στὸ ψυχικὸ βαρόντας
 στάχτη θρούψαλα βρόντησε τὴ δύναμή του.
 καὶ τώρα ἀνώφελο κορμὶ παραριγμένο
 κρντὰ σ' ἓνα τῆς θάλασσας στενὸ θαμμένο
 κάτω ἀπ' τὸ βάρος κοίτεται βαθεῖα τῆς Αἴτνας
 καὶ στὶς κορφές της κάθεται σφυροκοπόντας
 ὁ Ἥφαιστος μύδρους, ποὺ ἀπὸ κεῖ φωτιάς μιὰ μέρα
 θὰ ξεχυθοῦνε ποταμοί, μ' ἄγριες μασσέλες
 τῆς Σικελίας σπάράζοντας τοὺς πλούσιους κάμπους·
 τέτοιο ὁ Τυφῶνας μάνισμα θὲ νὰ ξεβράση.
 μὲ καυτὰ ρέμματ' ἄσμιχτης πύρινης μπόρας
 ἄν κι ἀπ' τοῦ Δία τὸν κεραυνὸ καρβουνωμένος.
 Μὰ ἐσὺ ἔχεις κρίση κι' ἀπὸ μὲ δὲν περιμένεις
 νὰ σὲ διδάξω· ὅπως μπορεῖς νὰ σωθῆς κοίτα.
 κ' ἐγὼ τὴ μοῖρα αὐτὴ ποὺ μὲ ἤρε θὰ ὑπόφερω,
 ὡς ποῦ ἡ ὄργη μὲς τὴν καρδιά τοῦ Δία νὰ πέση.
 Μὰ δὲν τὸ ξέρεις, Προμηθεά, κι αὐτό: πὼς εἶναι
 γιατρὸς τὰ λόγια στῆς ὄργης τὴ βράση ἐπάνω;
 Ὅταν στὴν ὥρα τὴν πληγὴ κανεῖς μαλάξη
 κι ὄχι σκληρὰ τὴν ζουλᾶ στὸ φόρμισμά της.
 Κι' ὅτων ἓνας τολμᾶ τὸ ζῆλο του νὰ δείξη,
 ποιὰ ζημιὰ βλέπεις; μάθε μου καὶ μὲ νὰ ξέρω.
 Περιττὸ βλέπω κόπο κι ἄμυαλη ἐλαφρότη.
 Ἄφρις με στὴν ἀρρώστεια αὐτὴ, γιατί ἔναι κέρδος
 σωστὰ νὰ κρίνης κι ἄλλος γι' ἄμυαλο νὰ σ' ἔχη.
 Δικό μου θὰ φανῆ τὸ ἀμάρτημ' αὐτὸ νὰ εἶναι.
 Βλέπω, μὲ στέλλει ὁ λόγος σου ἀπὸ κεῖθε ποῦρθα.
 Μὴν τύχη κι ἡ συμπόνια μου σ' ἔχθρα σὲ ρίξη...
 Τάχα τοῦ παντοδύναμου νέου κυρίου;
 Αὐτὸν φυλάγου, μήπως σοῦ ὀργιστῆ ποτέ του.
 Τὴν ἐδικὴ σου συμφορὰ δάσκαλο παίρνω.
 Πήγαινε, τράβα· φύλαγε τὴ γνώση πῶχεις.
 Μὲ βρίσκει ὁ λόγος σου ἔτοιμο νὰ ξεκινῶσω,
 γιατί καὶ τὸ τετράποδο πουλὶ ἀναδεύει
 στὸν πλατὺ αἰθέρα τὰ φτερά, ποὺ μὲ χαρὰ του
 στὰ δικά του παχνιά θὰ λύμζε τὸ γόνα.

᾽Ωκεανός.

Προμηθεάς.

᾽Ωκεανός.

Προμηθεάς.

᾽Ωκεανός.

Προμηθεάς.

᾽Ωκεανός.

Προμηθεάς.

᾽Ωκεανός.

Προμηθεάς.

᾽Ωκεανός.

Προμηθεάς.

᾽Ωκεανός.

ΠΡΩΤΟ ΣΤΑΣΙΜΟ

Χορός.

Προμηθέα, τὴν ἀσύντυχη
 μοῖρ' αὐτῆ σου θρηνώ
 κι ἀπ' τὰ μάτια μου ἀβάστηγο
 βρῦση τρέχει
 καὶ τὴν ὄψη μου βρέχει δάκρυ θερμό·
 ἵατ' ὁ Δίας μὲ νόμους δικούς του σκληρὰ
 κι ἄθεα αὐτὰ κυβερνᾷ
 καὶ στοὺς πρὶν τοὺς θεοὺς μὲ περήφανο χέρι
 ἀκουμπᾷ στὸ λαιμό τους μαχαῖρι.
 Πέρα καὶ πέρα ἀντηχάει καὶ περνᾷ
 τὴ γῆν ὅλη ὀδυρμός,
 καὶ θρηνοῦνε οἱ Δυσμικοὶ
 τὴ δικὴ καὶ τῶν δύο σου ἀδερφῶν
 μεγαλόσχημη ἀρχαϊόπρεπη τιμὴ.
 κι ὅλοι ὅσοι θνητοὶ κατοικοῦν
 τὴν ἁγία πλατεῖά Ἐνατολῆ
 συμπονοῦν
 τὰ δικὰ σου βαρυμόιρα πάθη.
 Καὶ ὡς κι αὐτὲς στοὺς πολέμους
 οἱ ἀτρόμαχτες Κόρες τῆς Κολχίδας
 κ' οἱ ὀρδὲς τῶν Σκυθῶν, πὺν στὴν ἄκρη
 τῆς γῆς κάθονται γύρω
 στὴ Μαιώτιδα λίμνη,
 Καὶ τῆς Ἐρίας ὁ ἄρειος ὁ ἀνθὸς
 πὺν κρατοῦν τὸ ψηλόγκρεμο κάστρο
 κοντὰ στοῦ Κανκάσου τὰ μέρη
 καὶ φρουμᾶζουν, τρομάρα στρατός,
 μ' ἀθερόκοψες σπάθες στὸ χέρι.
 Ἐναν μόν' ἀπὸ πρὶν ἄλλον ἔχω γνωρίση
 νὰ τὸν δάμασαν ἄγριες τυράγιες
 καὶ πὺν τέτοιο τὸν λυῶναι μαράζι,
 τὸν Τιτᾶνα τὸν Ἄτλαντα—ὦ πόνοι!
 πὺν ὅλο πάντα τὸ βάρος τῆς γῆς
 καὶ τοῦράνιου τοῦ θόλου σηκώνει
 καὶ βαρῦνὰ ἠαστενάζει.
 Καὶ συμπονόντας ὁ πόντος βογγᾷ,

στενάζει ὁ βυθός,
 κρυφантаριάζουν βαθειά
 τὰ μαῦρα τῆς γῆς καταχθόνια
 καὶ μὲ τὰ γνὰ ρέμματά τους θρηνοῦν
 τῶν ποταμῶν οἱ πηγές
 στοῦ φριχτοῦ μαρτυρίου του τῆ ψυχοπόνια.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

Προμηθεΐας καὶ Κορυφαῖος τοῦ χοροῦ.

Προμηθεΐας.

Μὴν τὸ θαρρῆτε ξυπασιά μου ἢ περηφάνεια
 πού δὲ μιλῶ· μες στὴ βουβῆ τῆ συλλογῆ μου
 σπαράζομαι νὰ βλέπω αὐτὴ μου τὴν κατάντια.
 Κι ὅμως, στὸ βάθος, σὲ ποιὸν ἄλλο παρὰ ἐμένα
 χρωστοῦνε οἱ νέοι αὐτοὶ θεοὶ τίς τιμὲς πῶχουν ;
 Μ' αὐτὰ τ' ἀφήνω, κι εἶναι περιττὸ νὰ κάνω
 λόγο, γιατί τὰ ξέρετε· τώρα τὰ πάθη
 τῶν ἀνθρώπων ν' ἀκούσετε, πῶς, ἐνῶ πρώτα
 σὰν τὰ μωρὰ ἦταν, νοῦ τοὺς ἔβαλα καὶ φρένες·
 κι ὄχι πρῶτον μ' αὐτοὺς πῶς ἔχω, μόνο
 γιὰ νὰ σᾶς δείξω τὴν καλὴ προαίρεσή μου.
 Καὶ λοιπὸν πρώτα βλέπαν καὶ τοῦ κάκου ἐβλέπαν
 ἄκουγαν καὶ δὲν ἄκουγαν, μὰ ὅμοιοι μὲ ὄνειρων
 μορφές σ' ὄλο τὸ μάκρος τῆς ζωῆς των ὅλα
 τὰ πάντα ἔτσι ἀνάκατα σύγχυζαν, κι οὔτε
 πλιθόχιστα προσήλια σπίτια ξέραν, οὔτε
 τὰ ξύλα νὰ δουλεύουν, μὰ σ' ἀνήλια σπήλια
 χωσμένοι ἐτρύπωναν σὰν τ' ἀχαμνὰ μερμήγκια.
 Καὶ οὔτε χειμῶνα ἐγνώριζαν βέβαιο σημάδι,
 οὔτε ἀνθοφόρας ἀνοιξῆς, οὔτε τοῦ θέρους
 τοῦ καρπεροῦ κανένα, μὰ ἔτσι ἐπορευόνταν
 μὲ δίχως κρίση, ὡς ποῦ τοὺς ἔδειξα τῶν ἄστρον
 τίς ἀξεδιάλυτες ἀνατολὲς καὶ δύσεις.
 Κ' ἐγὼ τὸν ἀριθμὸ, τὴν πιὸ τρανὴ σοφία,
 καὶ τῶν γραμμάτων τὰ συνθέματα τοὺς βρῆκα,
 τῆς μνήμης, τῆς μητέρας τῶν Μουσῶν, ἐργάτες.
 Κ' ἔξεψα πρῶτος στὸ ζυγὸ τὰ ζῶα σκυμμένα
 κάτω ἀπὸ ζευγλες καὶ σαμάρια, γιὰ νὰ παίρνουν
 τοὺς πιὸ μεγάλους πάνω των κόπους τοῦ ἀνθρώπου.

Κ' ἔδεσα χαλινόστεργα τ' ἄλογα στὸ ἄρμα,
τῆς ἀρχοντιᾶς τῆς μεγαλόπλουτης καμάρι·
καὶ τὰ θαλασσοπλάνητα δὲ βρῆκεν ἄλλος
πάρεξ ἐγὼ λινόφτερα τοῦ ναύτη ἀμάξια.

Μὰ ὁ ἄμοιρος! ἐνῶ ἠῦρα τέτοιες σοφὲς τέχνες
γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, τίποτα γιὰ μὲ τὸν ἴδιο
δὲν ἔχω νὰ σωθῶ ἀπ' αὐτὲς τὶς συμφορὲς μου.

Χορός.

Δὲ σοῦπρεπε αὐτὸ πῶπαθες· ἔξω ἀπ' τὸ νοῦ σου
παραστρατεῖς καὶ σὺν κακὸς γιαιτρός, πὸν πέση
σ' ἀρρώστεια, τᾶχασες καὶ σὺ καὶ δὲ γνωρίζεις
ποιὰ φάρμακα νὰ γιαιτρευτῆς ἔχεις ἀνάγκη.

Προμηθεάς.

Τᾶλλα ν' ἀκούσης πλιότερο θὲ νὰ θαυμάσης,
τὶ μηχανὲς σοφίστηκα καὶ πόσες τέχνες·
κ' ἢ πιὸ μεγάλη—πὸν ἂν κανεῖς ἦθε ἀρρωστήση,
δὲν εἶχε ἀντίδοτο κανένα, οὔτε νὰ πάρῃ
οὔτε νὰ πιῇ, οὔτε νὰ χριστῆ καὶ μαραινόνταν
ἔτσι μὲ δίχως γιαιτρικά, ὡς πὸν ἐγὼ πάλι
ἔδειξα τᾶνεκάτωμα λογῆς φαρκμάκων

τὴν πᾶσ' ἀρρώστεια τοὺς μ' αὐτὰ νὰ πολεμοῦνε.

Καὶ τοὺς πολλοὺς τῆς μαντικῆς χώρισα τρόπους
κ' ἔκρινα πρῶτος ἀπ' τὰ δνειράτα ποῖα πρέπει
νὰ βγοῦν ἀλήθεια, καὶ τοὺς ἔμαθα τοῦ δρόμου
τᾶρπαχτὰ λόγια καὶ τὶς συντυχιὰς νὰ κρίνουν.

Κι' ἀκόμα τὰ πετάματα τῶν ἄγριων ὄρνιων
ὄρισα καθαρὰ, ποῖα εἶναι δεξιὰ σημάδια
καὶ ποῖα ζερβά, καθὼς καὶ τὶς συνήθειες πᾶχουν,
τὶς ἔχθρες, τὶς φιλίες τὰ συνταιριάσματά τους.

Ἐγὼ καὶ τὶ λογῆς τὰ σπλάχνα πρέπει νᾶναι,
τὶ χρῶμα νᾶχουν γιὰ ν' ἀρέσουν στοὺς θεοὺς τῶν
καὶ τῆς χολῆς καὶ τοῦ λοβοῦ τὶς τόσες ὄψες·
καὶ μὲς στὴ σκέπη τυλιχτοὺς καιόντας τοὺς γόφους
καὶ τῆς ράχης τὸ κόκκαλο, δύσκολης τέχνης
τὸ δρόμο στοὺς ἀνθρώπους ἀνοιξα καὶ μάτια
στῆς φλόγας ἔδωσα τὰ πρὶν τυφλὰ σημάδια.

Μὰ ἔξω ἀπ' αὐτὰ καὶ τὰ κρυμμένα—μὲς στὰ σπλάχνα
τῆς γῆς—χαλκὸ καὶ σίδηρο, χρυσάφι, ἀσημι—
τοῦ ἀνθρώπου βοηθήματα, ποῖος ἀπὸ μένα
πῶς τὸ ἠῦρε πρῶτος θὲ νὰ πῆ; βέβαια κανένας,

ἐκτὸς νὰ φλυαρῇ ἂν θέλῃ ἔτσι τοῦ βρόντου.
 Καὶ μ' ἓνα λόγο σύντομο σοῦ λέω νὰ ξέρῃς :
 στὸν Προμηθεά χρωστοῦν οἱ ἀνθρώποι ὅλες τὶς τέχνες.
Χορὸς. Μὰ ἐνῶ ὠφελεῖς τὸν ἀνθρώπο πέρ' ἀπ' τὸ μέτρο,
 στὴ δυστυχία μὴν παρατᾶς μονάχα ἑσένα :
 μὰ ἐγὼ ἔχω ἐλπίδα νὰ λυθῆς ἀπ' τὰ δεσμά σου
 καὶ ὄχι πιδό λίγη δύναμη ἀπ' τὸ Δία νὰ πάρῃς,
Προμηθεάς. Δὲν εἶν' γραπτὸ ἀπ' τὴ μοῖρα τέτοιο ἀκόμα τέλος
 αὐτὰ νὰ λάβουν, μὰ ἀφοῦ δαμαστῶ ἀπὸ μύρια
 βάσανα, τότε θὰ λυθῶ, γιατί ἔχει ἡ τέχνη
 πολὺ πιδό λίγη δύναμη ἀπ' τὴν ἀνάγκη.
Χορὸς Καὶ ποῖος νὰ κυβερνᾷ τὸ δοιάκι τῆς ἀνάγκης ;
Προμηθεάς Μοῖρες οἱ τρεῖς κ' οἱ Ἑρινύες πού δὲ ξεχνοῦνε.
Χορὸς Ὅστε εἶναι πιδό ἀπ' αὐτὲς ἀδύνατος ὁ Δίας ;
Προμηθεάς Βέβαια νὰ φύγῃ ἀπ' τὸ γραπτὸ, δὲ θὰ ἦταν τρόπος.
Χορὸς Καὶ τί ἄλλο του γραπτὸ παρὰ ἔξουσία αἰώνια ;
Προμηθεάς Μ' ὅλα τὰ παρακάλια αὐτὸ δὲ θὰ τὸ μάθῃς.
Χορὸς Μυστήριον θάνατι βέβαια πού ἔτσι τὸ κρύβεις.
Προμηθεάς Ἄλλη ὁμιλία ἄς ἀλλάζωμε, γιατί δὲν εἶναι
 καιρὸς γι' αὐτὸ τὸ λόγο, πού ὅσο πιδό κρυμμένος
 πρέπει νὰ μέγῃ κ' ἔτσι μόνο ἂν τὸν φυλάγῃ,
 ἀπ' τ' ἄπρεπα δεσμὰ καὶ πάθη θὰ γλυτώσω.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΤΑΣΙΜΟ

Χορὸς Μὴ μ' ἀξιῶση ἀντίδικη τὴ δύναμή του ὁ Δίας,
 ὅπου τὰ πάντα κυβερνᾷ,
 νὰ στήσῃ στὴ δικήμου γνώμη ἐνάντια.
 καὶ ἐγὼ ἄς μὴ λείψω στοὺς Θεοὺς ἀγνῆς βωδιῶν θυσίας
 νὰ κάνω προσφορὰ
 στᾶσωστα τοῦ πατέρα Ὀκεανοῦ ἀκρογαλία
 καὶ οὔτε ποτὲ μὲ λόγο ἄς ἀμαρτήσω,
 μ' ἄσβυστη πάντα μέσ στοῦ νοῦ τὴ γνώμη αὐτὴ ἄς κρατήσω
 Εἶναι γλυκὸ μὲ θαρρετὲς ἐλπίδες τῆς ζωῆς μου
 ὅλες τὶς μέρες νὰ περνῶ
 καὶ ν' ἀνασταίνω μὲ χαρὲς καθάρεις τὴν ψυχὴ μου.
 Μὰ ἑσένα—σύγκορμη σπαρνῶ
 νὰ βλέπω μύρια νὰ ξεσκοῦν μαρτύρια, Προμηθεά,

γιατί, χωρίς νὰ φοβηθῆς τὸ Δία,
πᾶς στοὺς ἀνθρώπους τοὺς θνητοὺς μὲ τὴ δική σου ἰδέα
καὶ δίνεις τόση ἀξία.

Ἐδωρο δῶρο ἢ χάρη τους! τί τῶφελος, ἀλήθεια
καὶ ποιά ἀπὸ τοὺς λιγόζωους βοήθεια;

Δὲν τὸ εἶδες; πόσο ἀδύναμο κι ὀλιγοδραπισμένο
τυφλό, σὰ μέσα σῶνειρο ζαλεύει
τᾶνθρώπινο κοπάδι ἔμποδεμένο;

Ὅμως τοῦ Δία τὴν πάνσοφη ἀρμονία
βουλή θνητοῦ δὲν τὴν παρασαλεύει.

Τῶμαθ' αὐτό, τὰ πάθη σου σὰν εἶδα τὰ φριχτά
κ' ἕνας ἀλλοιώτικος σκοπὸς
στὸ νοῦ μου, Προμηθεά, πετᾶ

ὄχι σὰν κεῖνο, πῶψαλλα μιὰ μέρα, ὅταν γαμπρὸς
στὸ νυφικὸ κρεββάτι σου μ' ἀρίθμητα προικιά
τὴν κέρδισες κι ὠδήγαες μόνος μόνη
τὴν κόρη τοῦ πατέρα μου Ἑσιόνη.

ΤΡΙΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

Ἰὼ, Προμηθεάς Χορὸς

Ἰὼ.

Ποιά χώρα; τί ἔθνος; ποίος τάχα εἶναι αὐτὸς
ποὺ τὸν βλέπω σ' αὐτὸν τὸν γκρεμνὸ καρφωτὸ
νὰ τὸν δέρονουνε τέτοιες φουρτοῦνες;

Σὰν τί κρεῖμα πληρώνει μ' αὐτὴ τὴν ποινή;
Πέ μου, ὦ πέ μου, σὲ ποιά χώρα τάχα τῆς γῆς
νὰ πλανήθηκα ἢ μαύρη;

Ἄχ! Ἄχ!

Πάλι τὴν ἄθλια μὲ κεντᾶ ἕνας οἴστρος...
νάτο, τοῦ Ἄργου τὸ φάντασμα τοῦ γίγαντα,
βόηθα θεέ!

τὸν βλέπω, νά, ὁ βοσκὸς μὲ μύρια μάτια
πῶρχεται καὶ σκιαχτὰ τριγύρω του τηρᾶ,
ποὺ καὶ νεκρὸ δὲν τότε κρύβει ἢ γῆς,
μ' ὀπὸ τὸν κάτω κόσμον

βγαίνοντας σαλαγάει καὶ μὲ γυρνᾶ
στὴν ἄμμο τοῦ γιαλοῦ τὴν ἄθλια νησιτικιά.

Καὶ τὸ σουραῦλι του βαριά σουρίζει ἓνα σκοπὸ
 ποῦ σὰ νανούρισμα ὕπνο φέρνει.

Ἐλλοίμονό μου ἄλλοι ! ποῦ πάλι μὲ τραβοῦν
 οἱ μακροπεριπλάνητοι παραδαρμοί ;

Σὲ τί μὲ βρῆκες νᾶφταιξα, τοῦ Κρόνου γιιέ, σὲ τί ;
 καὶ μὲς σὲ τέτοιες συμφορὲς μ' ἔμπλεξες, ὠϊμέ,
 κ' ἔτσι μὲ τυραγνείς τῆ μαύρῃ
 μὲ ἄγγριας τρέλλας σκιάξιμο ἔξω νοῦ ;

Φωτιά ριξε καὶ κάψε με, ἢ χῶσε με στὴ γῆς,
 δόσε με στὰ θεριά τοῦ πέλαου νὰ μὲ φᾶν,
 μὰ μὴ ἀποστρέψης, θέ μου, τίς εὐχές μου·
 μὲ σώνει ὅσοι μὲ γύμνασαν μακροπαραδαρμοὶ
 καὶ νὰ μὴ ξέρω ποῦ

τέλος θὰ βροῦν οἱ συμφορὲς μου.

Ἐκούεις τῆς βοῖδοκέρατης παρθένας τῆ φωνή ;

Προμηθεάς

Πῶς δὲν ἀκούω τὴν οἰστροκέντητη τὴν κόρη
 τοῦ Ἰνάχου, ποῦ φλογίζει τὴν καρδιά τοῦ Δία
 μ' ἔρωτα ; κι ὅπου τώρα μισητὴ ἀπ' τὴν Ἥρα
 γυμνάζετ' ἄθελα στοὺς ἄσωστους τοὺς δρόμους ;
 Ποῦθ' ἔχεις τοῦ πατέρα μου τόνομα σὺ ἀκουστά ;

Ἴω

πέ μου τῆς πολυπαθιασμένης,
 ποιὸς εἶσαι, ποιός, ποῦ, ὦ δύστυχε, στὴν δύστυχην ἔμὲ
 μοῦ τᾶπες ἔτσι ἀληθινὰ

καὶ τῆ θεόσταλτη ὠνομάτισες ἀρρώστεια,
 ποῦ μὲ μαραίνει ἀλείφοντας μὲ μανιακὰ κεντριά
 κ' ἦρθα μ' ἀκράτηγη φορὰ σκιρτόντας νησιτικὰ
 ἀπὸ θεόργητες βουλὲς κατατρεμένη.

Μ' ἀπ' τοὺς δυστυχ.σμένους ποιοὶ

τόσα τραβοῦνε ὅσα ἐγώ ;

Φανέρωσέ μου ξάστερα τι ἄλλο μὲ περιμένει·
 νᾶναι νὰ ὑπάρχη λυτρωμὸς καὶ τῆς ἀρρώστειας γιαιτρικὸ
 δεῖξε μου σύ, ἂν τὸ ξέρης.

Προμηθεάς

Ὅλα θὰ σοῦ τὰ πῶ, ποῦ λαχταρᾶς νὰ μάθης,
 μὲ λόγια ἀπλὰ καὶ ξάστερα, δίχως νὰ πλέκω
 αἰνίγματα, μὰ ὅπως σὲ φίλους εἶναι δίκιο
 νανόιγης στόμα : Λοιπὸν εἶμαι ὁ Προμηθεάς

- ἔγω, πού στοὺς ἀνθρώπους τὴ φωτιὰ ἔχω δώση.
- Ἴω** ὦ, πού εἶδαν τόσο ὅλοι οἱ θνητοὶ καλὸ ἀπὸ σένα, δύστυχε Προμηθεά, γιατί νὰ πάσχης τέτοια ;
- Προμηθεάς** Ὅτι ἔχω παύση νὰ θρηνώ τις συμφορές μου.
- Ἴω** Λοιπὸν δὲ θὲς αὐτὴ τὴ χάρη νὰ μοῦ κάμης ;
- Προμηθεάς** Λέγε νὰκούσω κι' ὅ,τι μοῦ ζητᾶς θὰ μάθης.
- Ἴω** Πέ μου, ποιὸς σ' ἄλυσόδεσε σ' αὐτοὺς τοὺς βράχους ;
- Προμηθεάς** Τοῦ Δία εἶναι ἡ βουλή και τοῦ Ἑφαιστου τὸ χέρι.
- Ἴω** Καὶ ποῖο τὸ κρῖμα τὸ βαρὺ πού ἔτσι πληρώνεις ;
- Προμηθεάς** Εἶναι ἀρκετὰ κι αὐτὰ ποῦ σοῦ ἔχω φανερώση.
- Ἴω** Μὰ κἄν δὲ θὰ μοῦ πῆς νὰ ξέρω ἀκόμη, πότε τέλος θὰ δῶ ἡ ταλαιπώρη στοὺς παιδεμούς μου ;
- Προμηθεάς** Θᾶταν καλύτερα γιὰ σὲ νὰ μὴν τὸ μάθης.
- Ἴω** Μὴ μοῦ τὸ κρύβης, ὅ,τι ναι γραφτὸ νὰ πάθω.
- Προμηθεάς** Δὲ σ' τὸ ζηλεύω αὐτὸ πού μοῦ ζητᾶς τὸ δῶρο.
- Ἴω** Λοιπὸν γιατί μ' ἀργεῖς και δὲ μοῦ λὲς τὰ πάντα ;
- Προμηθεάς** Φτάνει νὰ θὲς, μὰ δὲν τολμῶ νὰ σὲ ταράξω.
- Ἴω** Μὴ γνοιάζεσαι γιὰ μὲ πιότερο κι ἀπ' τὴν ἴδια.
- Προμηθεάς** Ἀνάγκη, ἀφ' ὅχεις τόση βιά· τὸ λοιπὸν ἄκου.
- Χορὸς** Μὴ ἀκόμα· μέρος δόσε μου και μὲ ἀπ' τὴ χάρη· πρῶτα νὰκούσωμε ἀπ' αὐτὴ και μᾶς πῆ μόνη τὴ συμφορὰ και τις βαριόμοιρές της τύχης και ὅσ' ἄλλα πὰ τῆς μέλλονται, ἀπὸ σὲ ἄς τὰ μάθῃ.
- Προμηθεάς** Σὲ σένα στέκει, Ἴώ, τὴ χάρη νὰ τῶν κάμης μὰ πού εἶναι μάλιστα ἀδερφὸς και τοῦ πατρός σου· γιατί και νὰ κλαυτῆ κανεῖς και νὰ θρηνήσῃ τὰ πάθη του, σὰν εἶν' νὰ βρῆ δάκρυα ἀπὸ κείνους πού τὸν ἀκούουν, ὁ κόπος του δὲν πάει τοῦ κάκου.
- Ἴω.** Δέ ξέρω πῶς μπορῶ νὰ μὴ σᾶς ὑπακούσω.
- Ὅλα μὲ λόγια καθαρὰ, πού ἐπιθυμεῖτε, θὰ μάθῃ ἀπὸ μέ, κι ἂν μὲ ντροπὴ θὰ λέγω τὴ θεόργητή μου συμφορὰ και τῆς μορφῆς μου τὸ παράλλαμ' αὐτό, πόθε τὴν ἄθλια μὲ ἤρε.
- Συχνὰ τὴ νύχτα στὴν παρθενική μου κλίνη ἐρχόνταν ὑπνοφαντασιῆς και μὲ πλανεύαν μὲ λόγια δολερά : ὦ τρισευτυχισμένη, πῶς κάθεσαι τόσο καιρὸ παρθένα ἀκόμη, ἐνῶ σὲ περιμένει ἡ πιὸ μεγάλη τύχη ;

γιατ' ἔχει ὁ Δίας φλογιστῆ ἀπ' τοῦ ἔρωτά σου
 τὰ βέλη, καὶ νὰ μοιραστῆ ποθεῖ μαζί σου
 τῆ γλύκα τῆς ἀγάπης σου· μὰ μὴ ἀποστρέψης
 τοῦ Δία τοὺς γάμους κ' ἔβγα, κόρη, στὰ λειβάδια
 τῆς Λέρνας στοῦ πατέρα σου τὰ βοσκοτόπια,
 γιὰ νὰ χορτάση ὁ πόθος σου τοῦ Δία τὸ μάτι.»
 Τέτοια ὄνειρα μὲ τάραζαν ὅλες τὶς νύχτες
 τὴν ἄμοιρη, ὡς ποῦ τόλμησα νὰ κάμω λόγο
 στὸν πατέρα γι' αὐτὰ τῶν ὕπνων μου τὰ σκιαχτρα.
 Καὶ κείνος στέλνει στὴν Πυθῶ καὶ στὴ Λωδῶνη
 συχνούς θεοπρόπους γιὰ νὰ μάθῃ, τί ἂν θὰ κάμῃ
 ἢ τί ἂν θὰ πῆ, τοὺς θεοὺς θέλει εὐχαριστήσῃ.
 Μὰ δυσσοεΐκαστους χρησμοὺς γυρνόντια φέρουν,
 σκοτεινὰ καὶ τυφλὰ κι ἀξεδιάλυτα λόγια.
 ὡς ποῦ μὲς στὰ πολλὰ ξάστερος ἦρθε λόγος
 στὸν Ἴναχο, προστάζοντας καὶ λέγοντάς του
 ἔξω ἀπ' τὰ σπίτια κι ἀπ' τὴ χώρα νὰ μὲ διώξῃ
 γιὰ νὰ πλανιέμαι ἀπολυτὴ στῆς γῆς τὶς ἄκρες·
 κι ἂν δὲ θελήσῃ, κεραυνὸς φωτιά ἀπ' τὸ Δία
 θάρθῃ π' ὅλο τὸ γένος του θὰ ξολοθρέψῃ.
 Σὲ τέτοιους τοῦ Λοξία χρησμοὺς ὑποταγμένος
 μ' ἔβγαλε καὶ μ' ἀπόδιωξε μὲς ἀπ' τὸ σπίτι
 ἄθελ' αὐτὸς, ἄθελα ἐγώ· μὰ νὰ τὸ πράξῃ
 μὲ βία τοῦ Δία τὸν ἔσφιγγε τὸ χαλινάρι.
 Κι ἀμέσως μοῦ παράλλαξε ἡ μορφὴ κι' ὁ νοῦς μου
 κ' ἔτσι μὲ κέρατα στὸ μέτωπο, ὡς μὲ βλέπεις,
 μ' ὄξῃ κεντρὶ βοϊδόμυιγας φαρμακεμένη
 μὲ ξώφρενα σκιρτήματα κατὰ τὸ ρέμμα
 τῆς Κέρχνης χύμηξα καὶ τὶς πηγὲς τῆς Λέρνας.
 καὶ βοϊδολάτης γίγαντας ὁ Ἄργος ἀτόφους
 ξακλούθα μὲ εἶχε ὁ ἀμέρωτος μὲ μύρια μάτια
 πίσω ἀπ' τὰ χνάρια μου· ὡς ποῦ ἀπάντεχος ὁ Χάρος
 τὸν πῆρε ξάφνου. μὰ μὲ θεϊκὰ βουκέντρα
 μυιγοκέντητη ἐγὼ σὲ γῆ ἀπὸ γῆς πλανιοῦμαι.
 Ἄκουσες ὅσα τράβηξα· τώρ' ἂν γνωρίζῃς
 νὰ πῆς ὅσα μοῦ λείπουνται, φανέρωσέ τα
 δίχως νὰ θῆς ἀπὸ ἔλεος νὰ μὲ θεομάνῃς
 μὲ ψευτοπαρηγόριες· γιατί, λέω δὲν εἶναι

ἄλλη πὸ αἰσχρὴ ἀπ' τὰ πλαστὰ τὰ λόγια ἀρρώστεια.

Χορὸς.

Ἄχ! Ἄχ!

μακριὰ κι ἔξω ἀπὸ μᾶς!
ποτὲ δὲν τόλγα ποτὲ
παράξενα ἔτσι πράματα
νάρθοῦν στὴν ἀκοή μου
κ' ἔτσι ἄστεργα ἀνυπόφερτα
παθήματα, βδελύγματα, σκιαζήματα
μὲ δίστομο κεντρὶ
νὰ μοῦ μαργώσουν τὴν ψυχὴ μου.
τὰ πάθη σου εἶδα κ' ἔφριξα,
ὦ μοῖρα, μοῖρα, ἀλλοί μου!

Προμηθεΐας.

Πρὶν τῆς ὥρας θρηνεῖς καὶ πῆρες ἓνα φόβο...
περίμεν' ὡς πού καὶ τὰ ἐπίλοιπα νὰ μάθης.

Χορὸς.

Λέγε, φανερώνέ τα· κ' εἶναι στοὺς ἀρρώστους
καλὸ νὰ ξέρουν ἀπὸ πρὶν, τὶ τοὺς προσμένει.

Προμηθεΐας.

Εὐκόλα πρὶν πετύχατε ἀπὸ μὲ τὴ χάρη
ποῦ μοῦ ζητήσατε· γιατί θέλατε πρῶτα
νάκούσετε ἀπ' αὐτὴν τὰ πάθια τῆς τὴν ἴδια.
ἀκοῦτε τώρα καὶ τὰ ἐπίλοιπα, ὅσα πρέπει
ἀπὸ τὴν Ἥρα ἢ κόρη αὐτὴ νὰ δοκιμάση.
καὶ σύ, τοῦ Ἰνάχου σπέρμα, βάλ' τα μὲς τὸ νοῦ σου
τὰ λόγια αὐτά, τοὺς δρόμους σου γιὰ νὰ γνωρίζης.

Πρῶτ' ἀπ' ἐδῶ πρὸς τοῦ ἡλίου στρέφοντας τὸ βγάμμα
θὰ προχωρῆς γραμμὴ σ' ἀνόργανα χωράφια
καὶ τοὺς σκηνίτες Σκύθες θὲ νὰ φτάσης, πῶχουν
σπίτια, στέγες πλεχτὲς ψηλὰ πάνω σ' ἀμάξια,
ἀρματωμένοι μὲ μακρόροχτα δοξάρια·
μὴν τοὺς σιμώσης· μὰ στριμώχοντας τὰ χνάγια
στοὺς κυματοχύτους γκρεμοὺς βγαῖνε ἀπ' τὴ χώρα·
Ἐπειτα ἀπ' τὸ ξερβὶ τὸ χέρι οἱ σιδεράδες
Χάλυβες κατοικοῦν, ποῦ πρέπει νὰποφύγης,
γιατ' εἶν' ἀνήμεροι ἄνθρωποι κ' ἐχθροὶ στοὺς ξένους.
Κ' ὕστερα στὸν Ὑβρίστην—ὄνομα καὶ πρᾶμα,
θὰ φτάσης ποταμό, ποῦ εὐκόλα δὲν περνιέται,
παρ' ὅταν ἔρθῃς στοῦ Καυκάσου αὐτὸ τὸ μέρος·
τοῦ πὸ ψηλοῦ βουνοῦ, ποῦ ὁ ποταμὸς ξεχνῖει
κατώκορφα τὴν ἄφρη του· κι ἀφοῦ περάσης

τίς ἀστρογείτονές του αὐτὲς κορφές, θὰ στρέψης
 τὸ δρόμο νοτινά, καὶ κεῖ τίς ἀντρομάγης
 Ἄμαζόνες θὰ βρῆς, ποὺ κάποτε θὲ νᾶρθουν
 νὰ κατοικήσουν τῆ Θεμίσκυρα, τριγύρω
 στὸ Θερωδόντα, ὡς πέρα στὴ Σαλμηδυσσία
 τῆ γλῶσσα, ἐχθρὴ στοὺς ναῦτες καὶ μητροιά στὰ πλοῖα·
 αὐτὲς καὶ πάρα πρόθυμα θὰ σ' ὀδηγήσουν
 καὶ στὸν Κιμμέριο τὸν πορθμὸ θ' ἀρθῆς, στῆς λίμνης
 τάνοιγμα ἐπάνω τὸ στενό, ποῦ μ' ὅλη πρέπει
 τὴν τόλμη τῆς καρδιάς νᾶφήσης κ' ἴσα ἀντίκρου
 νὰ σχίσης τὸ Μαιωτικὸ πορθμὸ. ποὺ ὡς τόσο
 λόγος πολὺς θὰ μείνη πάντα στοὺς ἀνθρώπους
 ἀπ' αὐτό σου τὸ πέρασμα, κι ἀπ' ὄνομα σου
 Βόσπορος θέλει ὀνομαστῆ· κ' ἔτσι ἀπ' τὴ χώρα
 τῆς Εὐρώπης θ' ἀρθῆς στὰ μέρη τῆς Ἀσίας.

Λοιπὸν τί λέτε ; δὲ σᾶς φαίνεται ὁ δεσπότης
 πὼς εἶναι τῶν θεῶν ὅμοια σκληρὸς στὰ πάντα,
 ποὺ γιὰ νὰ θέλῃ, αὐτὸς θεός, θνητῆς γυναίκας
 ν' ἀπολαύσῃ τὸν ἔρωτα, τὴν ἔρριξε σὲ τέτοιους
 κατατρεμούς ; κ' ἠῦρες τῶν γάμων σου μνηστῆρα
 πικρό, κόρη φτωχὴ, γιὰτ' ὅσα ἔχεις μ' ἀκούσῃ
 δὲν εἶναι, ξέρε το, οὐδ' ἀρχὴ τῶν συμφορῶν σου.

Ἰώ.

Ἄλλοί μου, ἄλλοί !

Χορός.

Ἄχ ! Ἄχ !

Προμηθεΐας.

Πάλι θρηνεῖς καὶ σκούζεις· τότε τί θὰ κάμης,
 ὅταν θ' ἀκούσης καὶ τὰ ἐπίλοιπά της πάθη ;
 Μένουν ἀλήθεια κι ἄλλα νὰ τῆς πῆς ἀκόμα ;
 Ὀλόκληρο ἄγριο πέλαγο μαύρης φουρτούνας.

Χορός.

Προμηθεΐας.

Τότε τί μ' ὠφελεῖ νὰ ζῶ κ' εὐτὺς δὲν τρέχω
 πάνω ἀπ' αὐτὸν νὰ γροεμιστῶ τὸ ξερὸ βράχο
 καὶ βροντημένη καταγῆς νὰ γλύτωνα ἔτσι
 ἀπ' ὅλα τὰ δεινά ; κάλλιο κανεῖς νὰ πάῃ
 μὰ καὶ καλὴ, παρὰ νὰ τυραγνιέται αἰῶνια.

Προμηθεΐας.

Πόσο βαρεῖά θὰ βάσταις τοὺς δικούς μου πόνους,
 ποὺ νὰ πεθᾶνω ἐγὼ δὲ μοῦ εἶναι πεπωμένο !
 γιὰτ' ἔτσι, θὲ νὰ γλύτων' ἀπ' τὰ βάσανά μου·
 μὰ τῶρ' ἄλλο δὲν βλέπω μπρὸς κανένα τέλος
 στὰ πάθη μου, πρὶν πέσῃ ὁ Δίας ἀπὸ τὸ θρόνο.

- Ἴώ.** Τὴ βασιλεία ποτὲ μπορεῖ νὰ χάσῃ ὁ Δίας ;
- Προμηθεΐας.** Θᾶχαιρες βέβαια νᾶβλεπες μιὰ τέτοια τύχη.
- Ἴώ.** Καὶ πῶς νὰ μὴ ; ποῦν ᾠφορμὴ τῆς συμφορᾶς μου ;
- Προμηθεΐας.** Μπορεῖς λοιπὸν νὰ χαίρῃσαι, γιατί θὰ γίνῃ.
- Ἴώ.** Κι ᾠ ποῖον θέλει τῆς ἀρχῆς χάσῃ τὰ σκῆπτρα ;
- Προμηθεΐας.** ᾠπᾠ τὶς δικές του μόνος του τὶς μάταιες γνῶμες.
- Ἴώ.** Καὶ μὲ ποῖὸ τρόπο ; ἰστόρησέ μου το, ᾠν δὲν βλάφτῃ.
- Προμηθεΐας.** Γάμο θὰ κάμῃ τέτοιο, ποῦ θὰ μετανοιώσῃ.
- Ἴώ.** Μὲ θεὰ ἢ μὲ θνητὴ ; δὲν μοῦ τὸ λές—ᾠν κάνῃ ;
- Προμηθεΐας.** Τὶ μᾠ ὅποια ; αὐτὸ ᾠπᾠ τὸ στόμα μου δὲν πάει νᾠβγῃ.
- Ἴώ.** Καὶ θὰ ξεθροιστῇ λοιπὸν ἀπὸ γυναῖκα ;
- Προμηθεΐας.** Παιδί, ᾠπᾠ τὸν ἴδιο πὸ τραγὸ, θὰ τοῦ γεννήσῃ.
- Ἴώ.** Καὶ νᾠποφύγῃ τὸ κακὸ δὲν εἶνε τρόπος ;
- Προμηθεΐας.** Κανείς, ἔξω ᾠν ἐγὼ λυθῶ ἀπὸ τὰ δεσμὰ μου.
- Ἴώ.** Ποιὸς νὰ σὲ λύσῃ, δίχως νὰ τὸ θέλῃ ὁ Δίας ;
- Προμηθεΐας.** Εἶναι γραμμένο κάποιος νᾠναι ἀπὸ δικούς σου.
- Ἴώ.** Πῶς εἶπες ; γυιὸς μου τάχα λές νὰ σὲ λυτρώσῃ ;
- Προμηθεΐας.** ᾠπὸ τρεῖς κι ᾠλλες δέκα σου γενιὲς κατόπι.
- Ἴώ.** Αὐτούς σου τώρα τοὺς χρησμούς πὰ δὲν τοὺς νοιώθω.
- Προμηθεΐας.** Τότε μῃ θὲς καὶ τᾠλλα σου πάθη νὰ μάθῃς.
- Ἴώ.** Τὴ χάρῃ μιὰ ποῦ μῦταξες μὴν πάρῃς πίσω.
- Προμηθεΐας.** Τῶνα ᾠπᾠ τὰ δυὸ ποῦ εἶχα νὰ πῶ θὰ σοῦ χαρίσω.
- Ἴώ.** Πέ μου ποιὰ ᾠναι τὰ δυὸ κι ᾠφίς με νὰ διαλέξω.
- Προμηθεΐας.** Σᾠ ἀφήνω, διάλεξε ᾠ τὰ ἐπίλοιπά σου πάθη καθαρά νὰ σοῦ πῶ, ἢ ποιὸς θὰ λύσῃ ἐμένα.
- Χορός.** ᾠπᾠ τὶς δυὸ χάρες θέλησε τὴ μιὰ νὰ κάμῃς ἐμένα καὶ τὴν ᾠλλη αὐτῆς· μὴ μοῦ λές ὄχι.
μὰ πὲ σᾠ αὐτὴν τοὺς δρόμους πῶχει ἀκόμα πίσω.
καὶ μένα αὐτὸ ποῦ ἐπιθυμῶ, ποιὸς θὰ σὲ λύσῃ.
- Προμηθεΐας.** Στὴν τόσῃ ἐπιθυμία σας δὲν εἶναι τρόπος νᾠντισταθῶ, κι ὅλα θὰ σᾠς τὰ πῶ ποῦ ἀκόμα λαχταρᾠτε νᾠκούσετε καὶ πρῶτα ἐσένα τοὺς πολυπλάνητούς σου, Ἴώ, θὰ πῶ τοὺς δρόμους, καὶ γράφᾠτους στὰ θυμητικά τοῦ νοῦ δεφτέρια.
ᾠφοῦ θὲ νὰ διαβῆς τὸ ρέμμα, ποῦ χωρίζει τὴ μιὰ ᾠπᾠ τὴν ᾠλλην ἤπειρο, θὰ στρέψῃς κάτω στὴν πυρωμένη ἀνατολή ποῦ δέρνει ὁ ἥλιος, καὶ τοῦ πελάου τὸ σάλαγς περνόντας θᾠᾠρθῃς

κατὰ τοὺς κάμπους τοὺς Γοργόνειους τῆς Κισθίνης,
 ποὺ οἱ τρεῖς παμπάλαιες κατοικοῦν Φορκίδες κόρες
 σκυλόμουτρες, μονόδοντες, μ' ἓνα μονάχο
 μάτι καὶ γιὰ τὶς τρεῖς των, ποῦδε τοῦ ἥλιου ἀχτίδες
 ποτὲ τὶς βλέπουν, οὐδὲ τῆς νυχτιάς φεγγάρι.

Κ' οἱ ἀνθρωπομίσητες κοντὰ τρεῖς ἀδερφές των
 οἱ φτερωτὲς καὶ φιδοπλόκαμες Γοργόνες
 ποὺ ἀνθρωπος νὰ τὶς δῆ δὲν ἔχει πιά νὰ ζήσει·
 καὶ σοῦ τὸ λέω αὐτὸ τὰ μέτρα σου νὰ λάβης.

Μ' ἀκουσε κι ἄλλο φοβερὸ θέαμ' ἀκόμη·
 γιὰτὶ καὶ τοὺς ἀκρόχολους τοῦ Δία τοὺς σκύλους
 τοὺς Γρῦπες, μὲ τὸ σουβλερὸ μουσοῦνι, πρέπει
 νὰ φυλαχτῆς κι ἀπ' τὸ στρατὸ τὸν καβαλλάρη
 τῶν μονοφθάλμων Ἀριμάσπων, ποὺ στὶς ὄχθες
 τοῦ χρυσορρόα τοῦ Πλούτωνα κάθονται γύρω.
 αὐτοὺς μὴν τοὺς ζυγώνης σύ· καὶ θενὰ φτάσης
 σὲ χώρα ἀλαργινὴ μαύρων ἀνθρώπων πέρα
 κατὰ τοῦ Ἥλιου τὶς πηγές ποὺ τοὺς ποτίζει
 ὁ Αἰθίοπας ποταμὸς· αὐτοῦ τὶς ὄχθες πάρε
 καὶ τράβα ὡς ποὺ νὰ βρῆς τὸν καταρράχτην, ὅπου
 τᾶγια καλόπιота νερά του κατεβάζει
 ὁ Νεῖλος ποταμὸς ἀπὸ τὰ Βύβλινα ὄρη·
 κι αὐτὸς στήν τρίγωνη θὰ σὲ στρατέψη χώρα,
 τὴν Αἴγυπτο, ὅπου τὴν τρανὴ τὴν ἀποικία
 ἐσὺ κ' οἱ γιοὶ σου εἶναι γραπτὸ νὰ θεμελιώσης.
 Ἄν τίποτ' ἀπ' αὐτὰ ψευδὸ καὶ δὲν τὸ νοιώθεις,
 ρώτα με πάλι ξάστερα νὰ σοῦ ἐξηγήσω
 γιὰτ' ἀδειαν ἔχω πιότερη κι ἀπ' ὄση θέλω.

Χορός.

Ἄν μένη ἀπ' τοὺς πολύφθορους αὐτῆς τοὺς δρόμους,
 ἢ ἔχεις ἀφήση τίποτε νὰ πῆς ἀκόμη,
 λέγε· μ' ἄν ὅλα τᾶχης πῆ, κάμε τὴ χάρη
 καὶ μᾶς ποὺ σοῦ ζητήσαμε· βέβαια θυμάσαι.

Προμηθεΐας.

Ὅλη ὡς τὸ τέλος τὴν πορεία της ἔχει ἀκούση
 αὐτῆ· μὰ γιὰ νὰ δῆ πῶς δὲ μιλῶ τοῦ βρόντου,
 θὰ πῶ κι ὅσα πρὶν ἔορθη ἐδῶ εἶχε περάση,
 δίνοντας τοῦτο ἀπόδειξη γιὰ τᾶλλα ποὺ εἶπα·
 καὶ γιὰ νὰ φήνω τὰ πολλὰ κι ἄδικα λόγια
 εὐτὺς στὸ τελευταῖο σου θάρθῶ τὸ δρόμο.

Λοιπὸν ἀφοῦ ἔφτασες στῶν Μολοσσῶν τῆ χώρᾳ
 καὶ κατὰ τῆ ψηλόρραχῃ Δωδώνῃν, ὅπου
 τοῦ Δία τοῦ Θεσπρωτοῦ μαντεῖα κι ὁ θρόνος εἶναι
 καὶ θᾶμ' ἀπίστευτον οἱ δρυῖες ὁποῦ μιλοῦνε
 καὶ ποῦ σὲ καληνώρισαν ξάστερα κι ὄχι
 μ' αἰνίγματα «τῆ σεβαστῆ τοῦ Δία γυναῖκα»
 — σοῦ ἀγγίξει τὴν καρδιὰ τίποτ' ἀπ' ὅλα τοῦτα ;
 ἀπὸ κεῖ ὁ οἴστρος σ' ἔσφιξε κ' ἔδωσες δρόμο
 κατάγιαλα πρὸς τὸν πλατὺ τῆς Ρέας τὸν κόρφο,
 ἀπ' ὅπου πίσω γύρισες σὲ νέες φουρτοῦνες.
 Μὰ σὲ μελλοῦμενους καιροὺς αὐτός ὁ πόντος
 Ἰόνιος θὰ ὀνομαστῆ, σοῦ λέω νὰ ξέρης,
 γιὰ νὰ θυμάει τὸ δρόμο σου σ' ὅλο τὸν κόσμο.
 Σημάδια λοιπὸν ἔχε αὐτά, πὼς βλέπει ἄτι
 πιότερο κι ἀπ τὸ φανερὸ ἐμένα ὁ νοῦς μου.
 Τώρα γιὰ σᾶς κι αὐτὴν μαζὶ θὰ πῶ ὅσα μένουν
 γυρνόντας πίσω στὰ παλιὰ τῶν λόγων χνάρια.
 Στὴν ἄκρη ἄκρη τῆς γῆς τοῦ Νείλου εἶναι μιὰ πόλη,
 ὁ Κάνωβος, στὶς ἴδιες ἐκβολές του ἐπάνω·
 ἔδῶ σὲ φέρνει πάλι ὁ Δίας στὰ λογικά σου
 μ' ἀσφαλτο χέρι ἀγγίζοντας—μ' ἐπαφὴ μόνο
 κ' ἔτσι ἀπ' τὸ Δία θεὸ νὰ γεννήσης γυιὸν ἀράπη,
 τὸν Ἔπαφο μὲ τῶνομα, ποῦ ὅση ποτίζει
 χώραν ὁ Νεῖλος ὁ πλατὺς θὰ ἐξουσιάση.
 Κι ἀπ' αὐτὸν πέμπτη γενεὰ οἱ πενήντα κόρες
 στὸ Ἄργος θάρθοῦνε πίσω, δίχως νὰ τὸ θέλουν,
 γιὰ νὰποφύγουν τὸ συγγενικὸ τὸ γάμο
 μὲ τοὺς ξαδέρφους των, ποῦ ποθοπλανταγμένοι,
 σὰν τὰ γεράκια ἀπόκοντα στὶς περιστέρες
 κυνηγόντας θάρθοῦν ἀκυνήγητους γάμους.
 Μὰ ὁ Θεὸς δὲν θὰ τοὺς ἀξιῶσῃ νὰ χαροῦνε
 τὰ σώματά τους· κι ἀπὸ θηλυκειὰν ἀντρεία
 καὶ νυχτοφύλαχτην ἀποκοτιὰ πεσμένους
 θὰ δεχτῆ ἡ γῆ τοῦ Πελασγοῦ, καὶ καθενός των·
 θὰ πάρη κάθε μιὰ γυναῖκα τῆ ζωὴ τους,
 μπήχνοντας δίστομο σπαθὶ μὲς στὶς σφαγές των.
 Τέτοιος νὰ πέφτῃ ὁ Ἔρωτας καὶ στοὺς ἐχθροὺς μου !
 Μόνον μιὰν ἀπ' τὶς κόρες θὰ γητέψῃ ἡ ἀγάπη,

νὰ μὴ σφάξῃ τὸ ταῖρι τῆς καὶ μὲ τὴ γνώμη
στομωμένη κάλλιο ἀπ' τὰ δυὸ θὰ προτιμήσῃ
ἄναντρον νάκουστῆ ἢ μαρῆ ἀντροφόνα.
Αὐτὴ γενεὰ βασιλικὴ θὲ νὰ γεννήσῃ.
στὸ Ἄργος· μὰ θᾶθελε πολλὰ λόγια ὅλα τοῦτα
νὰ λέω καταλεπτῶς· μὰ ὅπως καὶ νᾶναι, θᾶβγη
τοξότης ἀπ' τὸ σπέρμα αὐτὸ ξακουστὸς ἦρος,
ποῦ ἀπ' τὰ βᾶσαν· αὐτὰ καὶ μένα θὰ λυτρώσῃ.
Τέτοιο κρατῶ χρησμοῦ ἀπ' τὴν πανάρχαια Θέμη
τὴν Τιτανίδα τὴ μητέρα μου. μὰ θέλει
πολὺν καιρὸ, τὸ πῶς καὶ τί νὰ σοῦ ἱστορήσω
καὶ σὺ δὲ θᾶχες διάφορο νὰ μοῦ τὰκούσης.

Ἰώ.

ᾠχ! ἄλλοί κι ἀπ' ἄλλοί!

Πάλι ἀρχίζει σπασμὸς καὶ μανίας ταραγμὸς
νὰ πυρῶνῃ τὸ νοῦ μου, καὶ τρέλλας κεντρὶ
μὲ φωτιὰ δίχως φλόγα μ' ἀνάπτει.
Μὲς στὰ στήθια ἀπ' τὸν τρόμο λαχτίζ' ἡ καρδιά,
τροχοφέρνουν τὰ μάτια ἓνα γῦρο
κι ὄξω δρόμου μὲ παίρνει καὶ φέρνει ὄξω νοῦ
ἢ ἄγρια μπόρα τῆς λύσσας καὶ δὲν κεβερνώ
πιὰ τὴ γλῶσσα· μὰ λόγια ἄλλ' ἀντ' ἄλλα θολὰ
μὲ τῆς μαύρης τὰ κύματα τῆς συμφορᾶς
μιὰν ἐρχόνται, μιὰ πᾶνε.

ΤΡΙΤΟ ΣΤΑΣΙΜΟ

Χορὸς.

Σοφὸς ἀλήθεια ἦταν σοφός,
ποῦ πρώτος τῶζυασε στὸ νοῦ του
καὶ τῶβαλε σὲ μῦθο : πὼς
πολὺ πιὸ κάλλιο εἶναι κανεῖς
μ' ὁμοίους του νὰ συμπεθεριάξῃ
κι ἄνθρωπος χεροδουλευτῆς
μ' ὄσους τὰ πλούτη τὰ μεγάλα χαίρουνται,
μ' ὄσους στὴν ἀρχοντογεννιά τους παίρουνται
γάμους ἀταίριαστους νὰ μὴν ταιριάξῃ.

Μὴ μ' ἀξιώσετε ποτέ,
σεβάσμιες Μοῖρες, νὰ μὲ δοῦνε
νύφη στὴν κλίνη τοῦ Διός·
μηδ' ἀπ' τὸν οὐρανὸ θεὸς

πῶς μ' ἐξευγάρωσε γαμπρὸς νὰ ποῦνε.
 Τρομάζω τὴν ἀμάλαγῃ ποῦ βλέπω τῆς Ἰοῦς
 κι ἄστεργῃ παρθενιά
 νὰ φτείρεται μ' ὄσους τραβᾶ παραδαρμούς
 καὶ κακοπλάνητους διωγμούς
 ἀπ' τὴ σκληρῇ τῆς Ἥρας ἀπονιά !
 Σύμφωνος γάμος ταιριαστὸς—τέτοιον ἐγὼ τιμῶ
 καὶ τέτοιος φόβο δὲ μοῦ φέρνει·
 κι ἄς μὴν τᾶξιωθῶ κανεὶς ἀπ' τοὺς μεγάλους τοὺς θεοὺς
 μ' ἐρωτικιά ἀφευχτῇ ματιᾷ πάνω σὲ μὲ νὰ γέρῃη.
 Μαζί τους ἀπολέμητος ὁ πόλεμος αὐτὸς
 κ' εἶναι κακοῦ προξενητῆς
 κι οὐδὲ ἔχω τι θὰ γίνω·
 γιατί δὲ βλέπω τὴ βουλὴ τοῦ παντοδύναμου θεοῦ
 πῶς θᾶταν νὰποφύγω.

ΕΞΟΔΟΣ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Προμηθεΐας, Κορυφαῖος τοῦ Χοροῦ

Προμηθεΐας. Κι ὅμως μ' ὅλη τὴν ἔπαρση τοῦ νοῦ του ὁ Δίας
 θὰ γίνῃ ἀκόμα ταπεινός· γιατί ἓνα τέτοιον
 γάμο ἐτοιμάζεται νὰ κάμῃ, ποῦ ἀπ' τὸ θρόνον
 κι ἀπ' τὴν ἀρχὴ του ὀλοάφαντο θὲ νὰ τὸν ρίξῃ·
 κ' ἔτσι θὰ πιάσῃ ὀλότελα τότε ἡ κατάρρα
 ποῦ τοῦδιν' ὁ πατέρας του ὁ Κρόνος, ὅταν
 γκρεμνίζονταν ἀπ' τοὺς πανάρχαιούς του θρόνους.
 Μὰ πῶς νὰ στρέψῃ τέτοια συμφορὰ, κανένας
 δὲ θᾶχε ἄλλος θεὸς ἄσφαλα νὰ τοῦ δείξῃ
 ἔξω ἀπὸ μέ· μόν' ἐγὼ ξέρω πῶς καὶ πότε.
 Μὰ τώρα ἄς κάθεται ἄγνοιαστος καὶ θαρρεμένος
 στοὺς ψηλόβροντους χτύπους του καὶ μὲς στὰ χέρια
 τινάζοντες τὰ πύρινα τᾶστροπελέκια·
 ὅμως καθόλου αὐτὰ δὲ θέλουν τὸν γλυτώσῃ
 ἀπ' τὸ ἄτιμο τὸ πέσιμο στὴν καταφρόνια·
 γιατί ἐτοιμάζει τώρα ὁ ἴδιος τοῦ ἑαυτοῦ του
 ἀντίπαλο ἀπολέμητο, τέρας ἀντρείας,
 ποῦ νὰ καλῇ ἀπ' τὸν κεραυνὸ θὲ νᾶβρῃ φλόγα,

κι ἀνώτερο ἀπὸ τῆ βροντῆ τρομερὸ κτύπο,
καὶ ποὺ στάχτη θὰ κάμη καὶ τοῦ Ποσειδῶνα
τὴν κοσμοσείστρο τρίαίνα, σύνεργο ὀλέθρου.
Μὰ ὅταν πέση σ' αὐτῇ τῇ συμφορᾷ, θὰ μάθῃ
πὼς ἄλλο νᾶν' κανεὶς ἀφέντης κι ἄλλο δούλος.

Χορός.

Ποιὰ σὲ συμφέρουν κακομελετᾶς τοῦ Δία.

Προμηθεῆας.

Ὅσα θὰ γίνουν κι ὅσα ἐπιθυμῶ προλέγω.

Χορός.

Κ' εἶναι νὰ ἐλπίζης πὼς ποτὲ θὰ πέση ὁ Δίας ;

Προμηθεῆας.

Κι ἄλλα πιὸ ἀβάσταχτ' ἀπ' αὐτὰ κακὰ θὰ πάθῃ.

Χορός.

Καὶ δὲ φοβᾶσαι ἐσὺ νὰ πετᾶς τέτοια λογία ;

Προμηθεῆας.

Τὶ νὰ φοβοῦμαι, ἀθάνατος ποὺ εἶμαι ἀπ' τῇ Μοῖρᾳ !

Χορός.

Μὰ πιὸ σκληρὰ ἄλλα βάσανα μπορεῖ νὰ σοῦβρῃ.

Προμηθεῆας.

Ὅτι ἔχει ἄς κάμη, κι ὅλα ἐγὼ τὰ περιμένω.

Χορός.

Μὰ εἶναι σοφοί, ποὺ τὴν Ἄδράστεια προσκνυοῦνε.

Προμηθεῆας.

Σέβου, προσεύχου, χαΐδευε πάντα σου ἐκείνον
ποὺ κρατᾷ τὴν ἀρχή. μὰ ἐγὼ τὸ Δία πιὸ λίγο
ψηφῶ κι ἀπ' τὸ μηδέν' ἄς κυβερνᾷ κι ἄς κάνῃ
τῆς κεφαλῆς του, ὅσος καιρὸς τοῦ μένει ἀκόμα,
γιατὶ δὲ θᾶναι τῶν θεῶν κύριος γιὰ πάντα.

Μὰ βλέπω τώρα αὐτὸ τοῦ Δία τὸν ταχυδρόμο
τοῦ νέου τοῦ βασιλιᾶ τὸν πρόθυμο ὑπηρέτη,
ποὺ κάποιο βέβαια μήνυμα, θὰ ἦρθε νὰ φέρῃ.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

Ἑρμῆς, Προμηθεῆας

Ἑρμῆς.

Σὲ σένα τὸ σοφὸ, ποῦσαι γιομαῖτος πίκρα,
ποὺ στοὺς θεοὺς ἀμάρτησες, καὶ πῆες νὰ δώσης
στοὺς ἀνθρώπους τιμές, τῆς φωτιᾶς λέω τὸν κλέφτη,
στέλλει ὁ πατέρας προσταγὴ νὰ φανερώσης
αὐτοὺς τοὺς γάμους, ποὺ κομπάζεις πὼς θὰ γίνουν
ταχ' ἀφορμὴ τοὺς θρόνους του νὰ χάσῃ ἐκεῖνος·
κι αὐτά, ὄχι μ' αἰνίγματα καὶ στριφτὰ λόγια
μὰ ἓνα πρὸς ἓνα ξάστερα, μηδὲ μὲ βάλῃς
νὰ κάμω διπλοὺς δρόμους, γιατί βέβαια βλέπεις
πὼς δὲ μαλάζεται εὐκόλα ὁ Δίας μὲ τέτοια.

Προμηθεῆας.

Μεγαλόστομα λόγια κ' ἐπάρση γιομαῖτα
καθὼς ταιριάζουν στῶν θεῶν τὸν ὑπηρέτη.
Νέοι, μὲ χθεσινὴ ἐξουσία καὶ θαρρεῖτε

πὼς πύργους ἔχει ἄπαρτους μὰ ἐγὼ δὲν εἶδα
 δυὸ βασιλιάδες ἀπ' αὐτοὺς νὰ γκρεμιστοῦνε ;
 καὶ τρίτο αὐτὸν θὰ δῶ πὺρ βασιλεύει τῶρα
 πολὺ γρήγορα καὶ ἄτιμα· μήπως σοῦ μοιάζω
 πὼς δειλίασα καὶ σκιάχτηκα τοὺς νέους θεοὺς σου ;
 μακρὰ ἀπὸ μένα αὐτὴ ἢ ντροπὴ· μὰ ἐσὺ τὸ δρόμο
 πὺρ πῆρες νᾶρθης, βιάσου νὰ γυρίσης πάλι
 κ' ἀπ' ὅσα μὲ ρωτᾷς τίποτα δὲ θὰ μάθης.

Ἑρμῆς.

Μὰ μὲ τίς τέτοιες σου καὶ πρὶν τίς κομποφάνειες
 σ' αὐτὲς τίς συμφορὰς καλὸ λιμάνι βρῆκες.

Προμηθεΐας.

Μ' αὐτὴ σου, ξέρε το καλὰ, τὴ λάτρα πῶχεις
 ἐγὼ ποτὲ δὲ θ' ἄλλαξα τὴ συμφορὰ μου.
 καὶ βέβαια πὺρ καλὰ σ' αὐτὸ βράχο σκλάβος
 παρὰ νᾶμ' ἄγγελος πιστὸς τοῦ Δία πατέρα·
 ἔτσι δίκιο νὰ βρίζονται κεῖνοι πὺρ βρίζουν.

Ἑρμῆς.

Τᾶχεις καμάρι φαίνεται τὰ βιάσανά σου.

Προμηθεΐας.

Καμάρι ; ἔτσι ἄμποτε νὰ δῶ νὰ καμαρώνουν
 οἱ ἐχθροὶ οἱ δικοὶ μου· καὶ μ' αὐτοὺς καὶ σένα βάζω.

Ἑρμῆς.

Μὴ ρίχτης τάχα φταιξιμο γι' αὐτὰ καὶ μένα ;

Προμηθεΐας.

Μ' ἓνα λόγο, μισῶ τοὺς θεοὺς ὅλους, ὅσοι
 εἶδαν καλὸ κ' ἔτσι ἄδικα μοῦ τὸ πληρώνουν.

Ἑρμῆς.

Βλάβη ἔχει ὁ νοῦς σου ὄχι μικρὴ μ' αὐτὰ π' ἀκούω.

Προμηθεΐας.

Ἴσως, ἂν νὰ μισῆς ἐχθροὺς τοῦ νοῦ εἶναι βλάβη.

Ἑρμῆς.

Θὲ νὰ ἦσουν ὄχι ὑποφερτὸς, ἂν εὐτυχοῦσες.

Προμηθεΐας.

Ἄλλοίμονο !

Ἑρμῆς.

Ἄλλοίμονο, τὸ λόγο αὐτὸ δὲ ξέρει ὁ Δίας.

Προμηθεΐας.

Μὰ ὅλα ὁ χρόνος πὺρ γεροντᾶ μᾶς τὰ μαθαίνει.

Ἑρμῆς.

Κι ὅμως ἐσὺ δὲν ἔμαθες ἀκόμα γνώση.

Προμηθεΐας.

Ἄλήθεια, ἀλλοιῶς μὲ δοῦλο ἐσὲ δὲ θὰ μιλοῦσα.

Ἑρμῆς.

Φαίνεται δὲ θὰ πῆς ὅ,τι ζητᾷ ὁ πατέρας.

Προμηθεΐας.

Μὰ βέβαια, χάρη πὺρ χρεωστῶ νὰ τοῦ πληρώσω !

Ἑρμῆς.

Σὺν νᾶμονν δηλαδὴ παιδὶ μὲ περιπαίζεις.

Προμηθεΐας.

Παιδὶ κ' ἀκόμα πὺρ ἄμναλος δὲν εἶσαι τάχα,

ἂν περὶμένης τίποτ' ἀπὸ μὲ νὰ μάθης ;

μὰ δὲν ὑπάρχει βιάσανο καὶ καμιά τέχνη

πὺρ ὁ Δίας θὰ μὲ κατάφερνε τὸ μυστικὸ μου

νὰ πῶ, πρὶν τ' ἄτιμά μου αὐτὰ δεσμὰ λυθοῦνε.

Κ' ἔτσι λοιπὸν ἄς πάη νὰ σκᾶ ἡ πυρφόρα ἢ φλόγα,

μέ τουλοῦπες λευκόφτερες χιονιᾶς κ' ὑπόγειους
 ἄς σεῖ τὰ πάντα βροντησμούς κι ἄς συνταράξει,
 μὰ ἐμένα τίποτ' ἀπ' αὐτὰ δὲ θὰ λυγίση,
 πὸν νὰ τοῦ πῶ ἀπὸ ποιὸν τὸ θρόνο του θὰ χάση.

Ἑρμῆς.

Προμηθεΐας.

Ἑρμῆς.

Προμηθεΐας.

Βλέπε ἂν σοῦ φαίνονται ὅλα αὐτὰ πὼς σ' ὠφελοῦνε.

Τὼρ' ἀπὸ μιᾶς καὶ τᾶχω ἰδῆ κι ἀποφασίση

Τόλμησε, μάταιε, τόλμησε, μιὰ φορὰ τέλος
 νὰ βάλῃς γνώση μέσ σ' αὐτὲς τὶς συμφορὲς σου.

Χάνεις τὰ λόγια σου ἄδικα, κι ὡς κουφὸ κῦμα
 τὶς γαλιφιές σου τὶς γροικῶ. βγάλ' το ἀπ' τὸ νοῦ σου
 πὸν ἐγὼ τὸ Δία θὰ φοβηθῶ και θὰ ζαρῶσω
 μπρὸς του σὰ θηλυκὸ και με γυναίκειους τρόπους
 δεητικὰ τὰ χέρια μου θε νὰ τὰ ὑψῶσω
 στὸν πολυομισμημένο μου γιὰ νὰ με λύση
 ἀπ' τὰ δεσμά μου αὐτά. κάθε ἄλλο παρὰ τοῦτο!

Ἑρμῆς.

"Ὅσα κι' ἂν πῶ, μοῦ φαίνεται πὼς θ'ἂν' τοῦ κάκου
 κ' εἶναι ἡ καρδιά σου ἀμάλαχτη και δὲ λυγίζει
 με παρακάλια· μὰ τὸ χαλινὸ δαγκόντας
 σὰ νιόστρωτο ἄτι πᾶς και δὲ γρικᾶς τὰ γκέμια.

"Ὅμως θρασύς, σὲ σάπιο παίρῃσαι ἀντιτύλι'
 γιὰτι τοῦ νοῦ ἡ ἀποκοιὰ, σὰ λείπη ἡ γνώση,
 μονάχη κι' ἀπ' τὸ τίποτα πιὸ λίγο ἄξιζει.

Μάθε λοιπόν, τὰ λόγια μου ἂν δὲ θὲς νὰκούσης,
 ποιὲς συμφορὲς φουρτουνιασμένες και ποιὲς μπόρες
 ἄφευκτα σὲ προσμένουνε· πρῶτα τὴν ἄγριο
 φάραγγα ἐτούτη με βροντὲς κι ἀστροπελέκια
 θὰ σπαράξῃ ὁ πατέρας μου και τὸ κορμί σου
 βαθειὰ μέσα στὰ ῥέπια θὰ καταχωνιάσῃ·
 κι ἀφοῦ καιρὸ πολὺ τελειώσης, θὰ ξανάβγῃς
 πίσω στὸ φῶς· μὰ ὁ φτερωτὸς τοῦ Δία ὁ σκύλος
 με στόμα λαίμαργο, ὁ ἀητός, στὸ αἷμα βαμμένο
 τρανὰ ξεσκλίδια τὸ κορμί θὰ σοῦ λιανίση,
 ἀκάλεστος ὀλημερίς στὸ γιόμα ἐρχόντας
 και θε νὰ τρώῃ σου τὸ σαπιόμαυρο σνκῶτι.

Και μὴν προσμένης στὸ μαρτύριο αὐτό σου τέλος,
 πρὶ νὰ βρεθῆ κανεὶς θεός, πὸν νὰ θελήσῃ
 νὰ πάρῃ ἐπάνω του τὰ πάθια σου και πάη
 στοῦ ἄφεγγου τ' "Αδη τᾶραχλα βαθειὰ σκοτάδια.

Παῖρνε λοιπὸν ἀπόφαση, γιατί δὲν εἶναι
πλασμένα παχιά λόγια αὐτά, μὰ ἡ πᾶσ' ἀλήθεια,
μὰ ποῦ δὲν ξέρει ἀπὸ ψευτιὲς τοῦ Δία τὸ στόμα
καὶ δίνει τέλος σ' ὅ,τι πεῖ· μὰ ἐσὺ ἕνα γύρο
κοιτάξου καὶ μελέτησε, μηδὲ πὼς εἶναι
ποτέ σου πῆς τὸ πείσμα πῶ καλὸ ἀπ' τῆ γνώση.

Χορός.

Σὲ μᾶς δὲ φαίνεται ἄδικο σ' αὐτὰ πὺν λέει
νᾶχη ὁ Ἑρμῆς, πὺν σοῦ ζητάει νὰ παρατήσης
τὸ πείσμα καὶ σὲ φρόνιμη νὰ στρέψης γνώμη
πείσου, κ' εἶναι ντροπὴ ὁ σοφὸς ἔξω νὰ πέφτη.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Προμηθέας, Ἑρμῆς, Χορός.

Προμηθέας.

Τὰ περιμένα τοῦτα πὺν μοῦ ἔσκουξε αὐτὸς
τὰ μηνύματα· κ' εἶναι πολὺ φυσικὸ
ἀπὸ ἐχθρό του κακὸ νὰ παθαίνει ὁ ἐχθρός.
Καὶ λοιπὸν καταπάνω μου ἄς πάη νὰ σκᾶ
τῆς φωτιᾶς ὁ στριφτὸς πλοκαμὸς,
μὲ βροντὲς καὶ μ' ἀγρίων ἀνέμων σπασμοὺς
ἄς μανιάζη ὁ αἰθέρας· τῆς μπόρας ἡ ὀργὴ
τὰ θεμέλια ἄς τρανιάζη ὡς τὶς ρίζες τῆς γῆς
καὶ τὸ κύμα τοῦ πόντου μ' ἀπὸ βρουχησμὸ
ἐν' ἄς κἀνη κι ἄς πνίξη· κι αὐτὸ τὸ κορμὶ
μὲς στὰ μαῦρα τὰ τάρταρ' ἄς ρίξη βαθεῖα
στῆς ἀνάγκης τὰφεύγατο ῥέμμα συρτό.
Μὰ ὅ,τι, κάμη, ἐμένα ποτὲ τοῦ ποτὲ
δὲ θὰ μὲ θανατώση!

Ἑρμῆς.

Τέτοια ξώφρενα λόγια δὲν εἶναι νᾶκους
μόνου ἐνὸς πὺν τοῦ σάλεψε σίγουρα ὁ νοῦς;
Γιατ' ἀλήθεια τί λείπει νὰ μὴν εἶν' αὐτὴ
τοῦ νοῦ βλάβη ἡ εὐχὴ του καὶ τρέλλα σωστή;
Μὰ ἐσεῖς τώρα πὺν κάθεστε κ' ἔτσι αὐτουνοῦ
συμπονάτε τὰ πάθη, βιαστήτε ἀπ' ἐδῶ
νὰ τραβήξετε γρήγορ' ἄλλοῦ πουθενά,
γιὰ νὰ μὴ, τῆς βροντῆς τὸ φειχτὸ μουγγητὸ
σᾶς ζαλώση τὰ φρένα.

Χορός.

Ἄλλο τίποτ' ἂν ἔχης νὰ λὲς πὺν μορεῖ
νὰ μὲ πείσης· γιατί, ὅσο βέβαια γιὰ αὐτά,

πὸν ξεστόμισες τώρα, δὲ στέκουν γὰ μέ.
 Πῶς μὲ βάζεις νὰ κάμω μὰ πράξη κακή;
 κάλλιο ὅ,τι ἴναι μαζί του νὰ πάθω κ' ἐγώ,
 πὸν ἔχω μάθη ἀπὸ πάντα σὰν τί νὰ μισῶ
 τὸν προδότη, καὶ πὸν ἄλλη καμὰ σὰν αὐτὴ
 δὲ φοβοῦμαι χειρότερη ἀρρώστεια.

Ἑρμῆς.

Λοιπὸν ὅ,τι προλέγω θυμᾶστε καλά,
 καὶ ὅταν ἡ ἀδίκη ὥρα θ' ἀδράξῃ καὶ σᾶς,
 μὲ τὴν τύχη μὴν ἔχετε τότε ἀφορμή,
 μηδὲ πῆτε σ' ἀπρόβλεπτα ὁ Δίας κακὰ
 πῶς σᾶς ἔριξε μέσα· μὰ μόνου σὲ σᾶς
 θᾶν' τὸ φταίξιμο, μὰ πὸν τὸ ξέρατε πρὶν
 καὶ ὅχι ἀνύποπτα καὶ ἄξαφνα μὲς στοῦ χαμοῦ
 θὰ μπλεχθῆτε τὰπέραντα βρόχια.

Προμηθεΐας.

Ἦχι πὰ μὲ τὰ λόγια, μὰ ἰδοὺ ἀληθινὰ
 πὸν τραντάζεται ἡ γῆς
 καὶ μαζί μουκаниέται βαρὺ τῆς βροντῆς
 τάντιλάλημ' ἀπόγεια καὶ γλῶσσες στριφτὲς
 οἱ ἀστραπὲς σαῖτεύνουν φωτιᾶς.
 Ἄγριος σίφουννας στρήβει ψηλὰ κορνιαχτό,
 ὅλοι οἱ ἀνέμοι σκιροῦν, καὶ μ' ἀντίπνοη ὀργή
 στήνουν πόλεμο ὁ ἕνας στὸν ἄλλο ἀντικρῦ,
 καὶ ταράχτηκε ὁ αἰθέρας μὲ τὸν πόντο μαζί.
 Βέβαια τέτοια ἀπ' τὸν Δία χυμάει φανερὰ
 κατὰ πάνω μου ἀντάρα, πὸν τρομο γεννᾷ.
 Μὰ ὃ μητέρα μου ἐσὺ σεβαστή, καὶ ὃ πὸν σὺ
 μὲς τὸ φῶς σου τυλίγεις, αἰθέρα, τὸ πᾶν,
 πόσον ἄδικα, δῆτε με, πάσχω!

ΓΙΑΝΝΗ ΣΙΔΕΡΗ

ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ
ΜΕ ΑΡΧΑΙΑ ΥΠΟΘΕΣΗ
ΜΕΡΗ ΤΡΙΑ

ΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ
ΑΘΗΝΑ 1931

ΠΡΟΣΩΠΑ

Ὁ Ἡρακλῆς
Ὁ πατέρας τοῦ Ἡρακλῆ
Ἐνας σπουδαῖος ἄρχοντας (Α΄ Γέρος)
Ἐνας ἄλλος σπουδαῖος ἄρχοντας (Β΄ Γέρος)
Ἐνας ἀπλὸς ἄρχοντας (Γ΄ Γέρος)
Ὁ Ξένος Κατακτητῆς
Ὁ Νέος
Τὸ Παιδὶ
Ἡ Γυναῖκα τοῦ Ἡρακλῆ
Ἡ Παραμάννα
Τὰ δυὸ ἀγοράκια τοῦ Ἡρακλῆ.

ΠΡΩΤΟΙ ΔΙΔΑΞΑΝΤΕΣ

Ν. ΖΩΓΡΑΦΟΣ
Γ. ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ
Κ. ΚΑΛΛΙΔΗΣ
Γ. ΔΗΜΟΣ
Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ
Γ. ΤΑΛΑΝΟΣ
Β. ΧΑΝΙΩΤΗΣ
ΡΙΤΑ ΜΥΡΑΤ
Ν. ΜΑΡΣΕΛΛΟΥ
Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ

Ἡ σκηνὴ στὴ Θήβα, στὴν ἐποχὴ τῶν μύθων.

*Πρωτοπαλθῆκε στὸ «Λαϊκὸ θέατρο
Ἀθηνῶν», στίς 12 τοῦ Αὐγούστου 1931.*

*Γιὰ τὸ ἔργο αὐτὸ ἔγραψε μουσικὴ ὑπό-
κρουση ὁ κ. Ἰωσήφ Παπαδόπουλος.*

Κ. Μ. 288/1931

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

*Ἀπάνω στήν Καδμεία, πού εἶναι τὸ παλάτι τοῦ Ἡρακλῆ· δεξιὰ (στὴ γωνία) ἓνα μεγάλο τετράγωνο ἄνοιγμα· ἀριστερὰ ἓνα μακρόστενο μικρότερο σκάλες.
Ἀπομεσήμερο.*

ΠΡΩΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ τρεῖς γέροι.

Α' Γέρος (ὄρθος ἀριστερὰ στὸ βάθος). Τὶ πράματα! Ὅσω χρονῶ κι' ἂν εἶμαι, πρώτη φορὰ βλέπω τέτοιο κακό!.. Καταστροφή! Εἶδα σωρὸ τοὺς βασιλιάδες καὶ τοὺς ἄρχοντες νὰ πέφτουν, νὰ σηκώνονται, ν' ἀλλάζουν, πάλι νὰ ξαναπέφτουν... μὰ σὺν τώρα!.. Τὶ ἐποχή!..

Β' Γέρος (ὄρθος, κοντὰ του). Καλὰ τὸ λές!.. Στὰ γερατειά μας, φαίνεται, ἦτανε νὰ τὸ μάθουμε καὶ τοῦτο. Ἐμεῖς!.. Νὰ πιαστοῦμε σὺν κουτοί, σὺν ἄμαθοι!.. Ποιὸς ξέρει τί γίνεται κάτω στήν πόλη, ποιὸς ξέρει ποιοὶ θὰ τὸν τριγυρίσανε τὸ νέο τὸν ἀφέντη καὶ ποιοὶ θὰ πάρουν τὸ χρυσάφι του καὶ τὰ καλά του!..

Α' γέρος. Κι' ἐμεῖς καθόμαστε ἐδῶ πάνω γιὰ νὰ κλαῖμε τὴ μοῖρα μας!... Καὶ τί φταῖμε; Νὰ εἴμαστε ἐμεῖς οἱ βασιλιάδες, μὲ τὸ δίκιο! Τώρα τί χρωστάμε; Ἐμεῖς πάντα πήγαμε μὲ ὅποιον μᾶς ζήτησε τὴ βοήθειά μας... Ἐχθρὸ δὲν κάναμε ποτέ μας!..

Β' γέρος. Καὶ τώρα νὰ πού βγήκαμε καὶ φίλοι τοῦ Ἡρακλῆ! Ἄν εἶναι ὁ καινούργιος ἄρχοντας κανένας ἀπὸ κείνους τοὺς φουσκωμένους, πού ζητᾶνε νὰ σκορπίζουν στοὺς ἀντίπαλους τὸν τρομό, ποιὸς τὸ ξέρει, φίλε;—μπορεῖ ἢ αὐγὴ, πού θὰ ἔρθει νὰ μὴ μᾶς εὔρει ζωντανούς...

Α' γέρος. ὦ! ἀλλοίμονό μας! Καὶ μιὰ εὐκαιρία μᾶς ἔχει ξεφύγει καὶ κανεὶς μας δὲν τὸ ξέρει, ἂν αὐριο θὰ ζοῦμε!..

Β' γέρος. Πάει νὰ μοῦ φύγει τὸ μυαλό!.. μὰ τώρα πιά εἴμαστε κλεισμένοι... κι' ἀπ' ὀλοῦθε... Μόνο μιὰ τύχη παραξέση θὰ μπορούσε νὰ μᾶς σώσει!..

Α' γέρος. Τώρα τί γίνεται! Λές δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ τὴν γλυτώσουμε; δὲν θὰ τὰ καταφέρουμε; ἔ; ποῦ θὰ μᾶς πάει; Ἄς βγοῦμε ἀπὸ δῶ μέσα νὰ κατεβοῦμε κάτω, ν' ἀνταμώσουμε τοὺς φίλους καὶ μὴ σὲ νοιάζει... Ὅλοι οἱ λεβέντες, πού καθίζουνε μὲ τέτια ὀρμηὴ στὸ θρόνο, ὅλοι τοὺς εἶναι τὸ ἴδιο... Θὰ τὸν καταφέρουμε κι αὐτὸν κι ἂν δὲν τοῦ ἀρέσουμε ἢ δὲν μᾶς ἀρέσει... παλιά μας τέχνη!.. Ἐδῶ εἶναι ὁ λαὸς νὰ τονε ρίξει καὶ νὰ φέρει ἄλλον... νὰ μὴ μουνδιάζουμε...

Β' γέρος (γυρίζει στὸν Γ' Γέρο μὲ ὀρμηὴ, πού καθότανε μαζεμένος στήν ἄκρη, στὴ σκάλα δεξιὰ). Ἐσὺ τὰ φταῖς... Καὶ κάθεσαι ἐκεῖ-πέρα τώρα μα-

ζεμένος, φοβισμένος... Τρέμεις, κατομοίρη... Κάνε λίγο κουράγιο, πού τά χεις σὰ χαμένα!..

Γ' Γέρος. Ἐγώ; Τί φταίω; Αὐτὸ ἔλειπε... Φορτώστε τα σὲ μένα καθὼς πάντα... Ἐγὼ τοῦ εἶπα αὐτουνοῦ τοῦ ξένου νὰ ἔρθει καὶ νὰ μᾶς κάνει ἄνω κάτω; Καλὰ περνούσαμε ὡς τὰ χτές! Καιρὸ εἶχαμε νὰ δοῦμε τέτα φουροτούνα... Ἀφήστε με, καλότρυχο! Ἐσεῖς βγαίνετε πάντα λάδι! Κυτᾶτε τώρα πῶς θὰ βουλευτεῖτε σεῖς! Μὴ σᾶς μέλει γιὰ μένα... Θὰ παρουσιαστῶ ἀντρίκια στὸν ἀφέντη τὸν καινούργιο καὶ θὰ τοῦ μιλήσω τίμα...

Α' γέρος (τὸν κόβει). Κύτα τὸ χτήνος! Πάει νὰ μᾶς καταστρέψει καὶ μᾶς! Τί τίμα καὶ ξετίμα λές; Νὰ κάτσεις ἐκεῖ καὶ νὰ μὴν κουνηθεῖς καθόλου... Γιατί, στὸ λέω καὶ νὰ τὸ ξέρεις... ὅτι κι' ἂν γίνει, θὰ τὸ πληρώσεις ἀκριβά... Ἐσὸν μᾶς ἔφερες ἐδῶ πέρα!

Γ' γέρος. Μὰ πού ἤξερα ἐγώ;...

Α' γέρος. Ὅλος ὁ κόσμος πὰ τὸ ξέρει... Βουτίζει ὅλη ἡ Ἑλλάδα: Δὲν θὰ ξανάρθει πὰ στὸν τόπο μας ὁ Ἡρακλῆς σου!.. Ἐδωσε-πῆρε κι' αὐτὸς ὁ ἀντρείος! μὰ στὸ τέλος βρῆκε ὅτι τοῦ ἀξίζει τοῦ φαντασμένου... Πῆγε, λέει στὸν Ἄδη νὰ φέρει ἅπάνω τὸν Κέρβερο... τί νὰ τὸν κάνει; Καλὰ τοὺς ἄλλους, τοὺς ληστὲς καὶ τοὺς κακούργους!..

Β' γέρος (τὸν κόβει). Μπορούσαμε καὶ ταξιδεύαμε ἡσυχυ!..

Α' γέρος (συνεχίζει). Δὲν εἶναι ὁ Κέρβερος οὔτε θεοῦ μὰ οὔτε στοιχειό... Νά! πῆγε στὸν Ἄδη καὶ δὲν γύρισε... Πάντα ὅτι τοῦ κατέβει στὸ κεφάλι. ἀξέταστα τὸ κάνει! Κι' οὔτε θὰ ξαναγυρίσει!.. Τί μᾶς χρειαζότανε μᾶς νὰ τοὺς χαϊδεύουμε τοὺς δικούς του, ἀφοῦ δὲν θὰ ἦταν νὰ τὸ μάθει ὁ Ἡρακλῆς σου; Φτάνει πού δεχόμαστε ἀπὸ πάνω μας τὴ Βασίλισσα, μὰ γυναῖκα!

Γ' γέρος. Εἶναι γυναῖκα, βέβαια, ἡ βασίλισσα, μὰ ποιανοῦ; σκέψου! Τοῦ Ἡρακλῆ! Καὶ φροντίζει γιὰ τὸ καλὸ μας. Ἐχει μέσα στὴν ψυχὴ της κάτι ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ!.. Ὁ Ἡρακλῆς!..

Β' Γέρος. Ὁ ξιπασμένος!.. σώνει καὶ καλὰ νὰ τὸν νικήσει καὶ τὸν Ἄδη!.. Ἀντὶ νὰ κάτσει ἐδῶ νὰ χαίρεται τὰ πλοῦτη του καὶ τ' ἀγαθὰ του, ἀφησε τὴ γυναῖκα του μονάχη καὶ πῆρε τὰ ὄρη καὶ τὰ βουνὰ γιὰ δόξα... Ξιπασιά!

Α' γέρος. Ἐκεῖνη τὸν ἔσπρωχνε τὸν Ἡρακλῆ κάθε φορὰ καὶ σὲ καινούργιο ἀγώνα... Ποθοῦσε, λέει, νὰ βασιλέψει γαλήνη σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα κι' ἡσυχασμένες ὅλες οἱ πολιτεῖες νὰ τὸν ὑμνοῦν τὸν Ἡρακλῆ της... Χαρά σ' το! Ἀντὶ νὰ τονε στρώσει ἔμπρὸς μὲ τὴ μεγάλη του τὴ δύναμη νὰ τὴν νικήσει ὅλη τὴν Ἑλλάδα, νὰ ἔχουμε καὶ μεῖς τὴν ἡσυχία μας καὶ τὰ καλὰ μας... τοῦ ἔβαλε στὸ νοῦ νὰ πάει καὶ στὸν Ἄδη!.. Νά, ὁ Ἄδης!

Β' γέρος. Μὴ σκάς τὴν καρδιά σου καὶ ἄσε τοὺς βασιλιάδες νὰ ποθοῦνε ὅτι τοὺς ἄρῃσει. Γρήγορα τὰ πληρώνουν! Καὶ πιὸ πολὺ κάτι χαμένοι σὰν τὸν Ἡρακλῆ, πού θέλουν, λέει, τὸ καλὸ γιὰ ὅλον τὸν κόσμο... Μὰ πῶς μορεῖ;

Γ' γέρος. Σὰν ἦταν ὅμως ὁ Ἡρακλῆς ἐδῶ στὴ Θήβα, τρέματε μπροστά του, καὶ πρὶν ἐρθεῖ—θυμόσατε—τὸ νέο, πῶς πέθανε κάτω στὸν

Ἄδῃ, ἐρχόσαστε ἀπάνω στό παλάτι καί σκύβοντας ζητούσατε τὴ χάρη τῆς γυναικὸς του νὰ καταδεχτεῖ νὰ σᾶς μιλήσει...

Α' γέρος. Μὰ τί ἔπρεπε νὰ κάνουμε, ποὺ ὅλος ὁ λαὸς εἶχε μὰ πίστη ἀτρόνταχτη στόν Ἡρακλῆ καὶ σὰν τρελλοὶ προσμένανε τὸν ἐρχομὸ του! (Μικρὴ σιγή).

Β' γέρος. Τώρα, τί θὰ γίνει; (Στόν Γ' Γέρο). Μοῦ ἔρχεται νὰ ρθῶ ἐκεῖ-πέρα νὰ σὲ πνίξω. Ἐσύ σαι ἡ αἰτία, ποὺ ὑποφέρουσε μεῖς τώρα!

Γ' γέρος. Μὰ ποῦ ἤξερα ἐγώ; Σᾶς τὸ εἶπα...

Β' γέρος. Ζητᾶς φιλέες με τοὺς Ἡρακλήδες!... Κοντόφθαλμε, δὲν βλέπεις πέρα ἀπὸ τὴ μύτη σου... Ἔτσι τὴν πέρασες ὅλη τὴ ζωὴ σου... Καὶ τὶ κέρδισες; Φτωχὸς καὶ πεινρασμένος θὰ πεθάνεις.

Γ' γέρος. Μοῦ μένει τ' ὄνομα τὸ καθαρὸ κι' ἄλλο δὲ θέλω.

Β' γέρος. Ναί! «τ' ὄνομα τὸ καθαρό». Αὐτὸ μᾶς ἔκανε καὶ μᾶς νὰ σ' ἔχουμε πάντα μαζί μας. Μ' ἀλλοίμονό μας, ἂν εἶχαμε τὰ ἴδια μυαλά με σένα!

Γ' γέρος. Σώριασε ἀπάνω σ' ὅλες τὶς δυστυχίες μου καὶ τὴν πίκρα πὸς πῆγε ὅλη μου ἡ ζωὴ χαμένη, μονάχα σκλάβια σὰς, δική σου! Καλύτερα νὰ πέθαινα παρὰ ποὺ μοῦ εἶπες τέτιο λόγο (σκύβει καὶ κλαίει).

Α' γέρος, Σὲ πῆρε τὸ παράπονο!.. Κλαίγεις τώρα!.. Μᾶς ξεσήκωσες καὶ μᾶς κι' ἀνεβήκαμε στό κάστρο χτές, λίγο πρὶν βασιλέψει ὁ ἥλιος νὰ χαιρετήσουμε τοὺς βασιλιάδες καὶ νὰ ἰδοῦμε τί κάνει ὁ γέρος σου ὁ τρεμούλης, ὁ φίλος σου, ὁ πατέρας τοῦ Ἡρακλῆ σου καὶ νὰ προσκυνήσουμε τὴ βασίλισσα, ποὺ ἀμίλητη, σὰ νὰ μᾶς διάταξε, μᾶς κάλεσε στό δεῖπνο της... Πῶς ν' ἀρνηθεῖ κανεὶς;

Β' γέρος. Ὑστερα τὰ μεσάνυχτα, μέσα σὲ τέτιο καλοκαίρι γιὰ τὴν κακὴ τὴν τύχη μας ξεσπάει μιὰ μπόρα!... Μᾶς κράτησε ἡ βασίλισσα νὰ κοιμηθοῦμε...Κι' ὡς ποὺ νὰ ξημερώσει, χύμηξε ὁ ξένος ὁ στρατὸς καὶ μᾶς κυκλώνει στό παλάτι...Δὲν ξεχνᾶω πῶς ἄκουσα τὴ διαταγὴ τοῦ λοχαγοῦ τους: «ὅποιος κι' ἂν εἶναι μέσα στό παλάτι, δὲν θὰ φύγει ὡς ποὺ νὰ ἔρθει ὁ καινούργιος βασιλιάς: καὶ μὴν κουνίσετε!»...

Α' γέρος. (στόν Γ' Γέρο). Καὶ μονάχα ποὺ σὲ βλέπουμε, πολὺ σοῦ πᾶει θὰ πρεπε νὰ σὲ σκοτώσουμε τὴν ἴδια ὥρα...Καλὰ σᾶς τὸ εἶπα... τί θέλετε νὰ πᾶμε στό παλάτι;

Γ' γέρος. Ἦταν τῆς μοίρας μας!

Α' γέρος. Πῶς ξέσπασε τέτια κατάρα; τί γρηγοράδα εἶχαν οἱ ξένοι! φαντάσου δὲν πρόφτασαν νὰ ζητήσουν σωτηρία μέσ' στό κάστρο οὔτε κι' αὐτοὶ ποὺ κατοικοῦσαν στὶς πλαγιές του!—Ποιὸς νὰ εἶναι ὁ νέος βασιληᾶς κι' ἀπὸ ποῦ νὰ ἦρθε; Κανένας δὲν τὸν περιμένε ἔτσι, ξαφνικὰ νὰ μᾶς σκλαβώσει! Νὰ ἐτοιμαζόμαστε τουλάχιστο μετ' τὸ στρατό μας ἢ μετ' τὴ σκέψη κάν...

Γ' γέρος. Καὶ ποιὸς μπροστά σας θὰ ἔμπαινε ἀρχηγός;

Α' γέρος. Ἀλήθεια κι' ὁ στρατὸς μας κι' οἱ ἀρχηγοὶ του δὲν ἀξίζουν. Ὅμως μπορεῖ κάτι νὰ καταφέρναμε μετ' τὸ καλό! Ἦ μὴ νομίζεις πῶς θὰ μᾶς ὀδηγοῦσε ὁ γέρος ὁ πατέρας τοῦ Ἡρακλῆ σου;...

Γ' γέρος. Τὸν κοροϊδεύεις τώρα...Τέτιον ἄντρα!... Ποὺ ἔζησε μετ' τιμὲς καὶ δόξες...

Β' γέρος. Ναί· τότε τις τιμές τις βρίσκανε στο δρόμο και τις δόξες!

Α' γέρος. Κλειστήκαμε δώ-πάνω... κι' είμαστε ξρμοι... Μονάχα απ' τους θεούς προσμένουμε βοήθεια (κάνει να δει έξω από τὸ ἀριστερὸ ἄνοιγμα). Ἐξω βράζει ὁ στρατὸς ὁ ξένος... Σὲ λιγάκι θὰ νυχτώσει... Ἀλλοίμονο!

Γ' γέρος. (σηκώνεται). Κι' ἐγὼ ἄλλο δὲν φοβήθηκα σὲς ταραχὲς παρὰ τὴ νύχτα... Ἄχ! ἄς μᾶς λυπηθοῦν οἱ θεοὶ πρὶν ἔρθει ἡ νύχτα... Ἡ ἄς ἔρθει κὰν ὁ νέος βασιληᾶς νὰ ἰδοῦμε τί θὰ γίνει!... Μά, γιατί ἄργει;... ἄς τὸν δοῦμε πιά!... Στὸν ὕπνο μου τὸν ἔβλεπα μπροστά μου ἄγριο, μὲ τὸ σπαθὶ του ἀπάνω στοῦ λαιμοῦ μου... Μὰ δὲν θὰ ἔρθει οὔτε καὶ τώρα. Πάει χαμένη, πές, κι' ἡ σημερινή... Ποιὸς νὰ μᾶς τόλεγε στὰ μᾶθρα γειρατεῖα μας πὼς θὰ βρισκόμαστε ἔτσι πεταμένοι, τριγυρισμένοι ἀπ' τοὺς ἐχθρούς, ποὺ ποιὸς τὸ ξέρει τί σκέψεις θὰ ἔχουμε γιὰ μᾶς καὶ γιὰ τὴ δόλια τὴ βασίλισσα καὶ γιὰ τὰ παιδιά της... Μὴν ἔρθεις, νύχτα πάλι, γιατί θὰ μᾶς πνίξεις μέσ' στὴ σκοτεινιά σου ἢ ἂν δὲν μᾶς στείλεις κάπια ξαφνικὴ βοήθεια, καλύτερα νὰ μᾶς σκοτώσουν μέσ' στὸν ὕπνο μας—ἂν κοιμηθοῦμε!—οἱ στρατιῶτες τοῦ ἐχθροῦ μας παρὰ νὰ μᾶς τραβήξουν μέσ' στοὺς δρόμους σκλαβμένους!

Α' γέρος. (ποὺ ἐξετάζανε μὲ τὸ Β' Γέρο τί γίνεται ἔξω ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ ἄνοιγμα καὶ κἀνι λέγαν μεταξὺ τους). Σώπαινε, γέρικο ὄρnio! Κράτα! Δὲν τὸ ξέρεις τί θὰ γίνει! Μπορεῖ καὶ νὰ σωθοῦμε! Πᾶψε τὰ μοιρολόγια!

Γ' γέρος. Πὼς φοβάμαι!... Φοβάμαι ναί!... Ἐδώ, σὲς κόνες πλάκες, θὰ μᾶς νανουρίσουν ὄλες οἱ τρομάρες!... Ποῦ εἶναι οἱ βασιλιάδες; θὰ πάω νὰ ἰδῶ (πάει πρὸς τὸ δεξιὸ ἄνοιγμα). Περισσότερο πονοῦν οἱ βασιλιάδες! Τοὺς πόνους τοὺς δικούς μας αὐτοὶ τοὺς νοιώθουνε διπλοῦς...

Α' γέρος (ἀπότομα τὸν σταματάει). Κάθησε ἐκεῖ! Μὴν κουνήθεις! Θὰ μᾶς παραφυλάνε! Δὲν πρέπει νὰ φανοῦμε τώρα, ποὺ ἦρθε ὁ καινούργιος βασιλιάς πὼς ἔχουμε φιλίες μὲ τοὺς παλιούς...

Γ' γέρος. Ἐμένα ἔτσι μοῦ λεί ἡ καρδιά μου...

Β' γέρος. (ἄγριο). Κάτσε ἐκεῖ, σοῦ λέω, γιατί θὰ ἰδεῖς τὸ χάρο πρὶν ἀπὸ μᾶς.—Στὸ λέω!

Γ' γέρος. Ἄχ! Νὰ γυροῦσε ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τὸν Ἄδη!.. Ὅχι!.. Δὲν θὰ τοῦ ζητοῦσα νὰ σᾶς τιμωρήσει ὅπως σᾶς ταιριάζει, ἀλλὰ μονάχα θὰ χαιρόμουν, ποὺ θὰ σᾶς ἔβλεπα νὰ σκύβετε μπροστά του, στάζοντας ἀπ' τὸ χεῖλι σας τὸ μέλι...

Β' γέρος. Κύταξε νοῦ ποῦ σοῦ τὸν ἔχει! Ποιὸς Ἡρακλῆς μᾶς λές; Πάει ὁ Ἡρακλῆς!.. Ἄν ἦτανε νὰ ἔρθει, θὰ τὸν εἶχαν στείλει ὄλοι οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου ποὺ τὸν προστατεύουν!

Α' γέρος. Καὶ σὰν ἐρχόταν τώρα ὁ Ἡρακλῆς, νομίζεις πὼς θὰ τὸν χαϊδεύαμε τὸν ξένο; Δικοὶ του πάλι, φίλοι του πιστοὶ τοῦ Ἡρακλῆ θὰ εἶχαμε γίνει!.. Μὰ πὼς νὰ ἔρθει; Μὴν ξέφυγε ποτὲ κανένας πεθαμένος ἀπ' τὸν Ἄδη!

Β' γέρος. Σωπάτε! Οὔτε Ἡρακλῆς οὔτε κανεῖς!.. Μόνο, ἄς τυφλωθεῖ ὁ καινούργιος βασιλιάς... Μὰ πὼς νὰ εἶναι; Νὰ ξέραμε τοῦλάχιστο τί γίνεται κάτω στὴ χώρα!

(Παίρνουν τίς θέσεις ποὺ εἶχαν σὴν ἀρχή. Σιγή).

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΗΝΗ

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ., οἱ τρεῖς Γέροι.

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (βγαίνει ἀπὸ τὸ δεξιὸ ἄνοιγμα). ὦ! Ἀγαπημένοι μου παλιοὶ μου ἀρχόντοι, φίλοι πιστοὶ μου, ἐσᾶς διάλεξε ἡ μοίρα γιὰ νὰ πεθάνετε μαζί μας! Πάλι, πρέπει νὰ εὐχαριστῶ τοὺς ἀθανάτους, ποὺ δὲν μᾶς ἄφησε μονάρχους νὰ δοῦμε ἐδῶ στὸ ρημαγμένο τὸ παλάτι μας τὸ θάνατό μας.

Γ' Γέρος (μόλις τὸν εἶδε πετάχτηκε μ' ἐνθουσιασμό καὶ σεβασμό). ὦ! σεβαστέ μου βασιλιά, πές μας τι ξέρεις! Μὴν ἔμαθες τι τρέχει μέσ' στή χώρα ἢ μὴν κατάλαβες μετ' ἐμὴ σοφίᾳ σου σκέψη τι θὰ γενεῖ σὲ τούτη τὴν καινούργια σφυορά μας! (εἶναι πολὺ κοινὰ καὶ μιλοῦν σιγὰ ἰδιαιτέρως).

Α' γέρος (παίρνοντας παρὰ μέρα τὸ Β' Γέρο). Ἐλα ἐδῶ κι' ἔχε τὸ νοῦ σου! Ἐχουν αὐτὰ κι' οἱ τοῖχοι! Κύτα! Ὅχι κουβέντες μετ' τὸ γέρο! Κι' αὐτὸς κι' ἐμεῖς εἴμαστε τώρα τὸ ἴδιο. Μᾶς παραφυλάνε! Τὸ νοῦ σου, μὴν περάσουμε γιὰ φίλοι του (συνεχίζει σιγὰ),

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (στὸν Ι' Γέρο). Ποῦ νὰ τὸ ξερε ὁ μεγάλος γιός μου πὼς μᾶς δέρονουν ἐμᾶς τοὺς πιὸ δικούς του! οἱ πιὸ μεγάλες δυστυχίες, πὼς εἴμαστε—καὶ δὲν τὸ κρῦβω!—στὰ τελευταία μας τώρα!

Γ' γέρος. Θὰ ξέρεις καλύτερα ἀπὸ μᾶς... Πές μας, ἂν θέλεις... Τί γίνεται καὶ τί θὰ γίνε;

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Δὲν ἔχει φαίνεται ὁ καλὸς καλὸ σ' αὐτὸ τὸν κόσμο... Ὅσο κι' ἂν ἀγωνίστηκε ὁ Ἡρακλῆς μου γιὰ νὰ κάνει πιὸ χαρῶπι καὶ πιὸ γλυκεῖα τὴ ζωὴ τοὺς ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα, εἶχε κρυφοὺς ἐχθρούς, ποὺ ἢ δόξα του τοὺς εἶχε σβύσει καὶ μόλις μάθανε πὼς πάει στὸν Ἄδη, πίστεψαν οἱ λιγόπιστοι πὼς πάει γιὰ πεθαμένος καὶ πὼς εἶναι καιρὸς νὰ ταπεινώσουν τὴ γενιά του καὶ νὰ πάρουν τὸ θρόνο τὸ δικό του. Ἐνας, ὁ πιὸ τρανός, τῆς Αἰτωλίας ἀφέντης, ἄρπαγας καὶ ληστής κακός, τονὲ μαζεύει ὅλο του τὸ στρατό, τὸν ἔακουσμένο, καθὼς λέγν, καὶ ξαφνικὰ μᾶς πέφτει μετ' ἐμὴ στή Θήβα. Καί, πρὶν προφτάσουν νὰ τὸ νοιώσουν, βρίσκονται οἱ στρατηγοὶ μας χωρὶς ὄπλα, σκορπίστηκε ὁ στρατός μας κι' ἐμεῖς κλειστήκαμε ἐδῶ—πάνω. Καὶ καυχίεται πὼς σὲ δυὸ μέρες δὲν θὰ ὑπάρχει οὔτ' ἓνας ζωντανὸς ἀπ' τοὺς ἐχθρούς του!

Γ' γέρος. Καὶ τώρα τί νὰ λέει πὼς θὰ κάνει ὁ τύρανος; Μ' ἐσᾶς τοὺς βασιλιάδες πὼς θὰ τὰ ξεμπλέξει; Ἐδῶ κλεισμένους μέσα στὸ παλάτι θὰ σᾶς ἔχει πάντα;

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Κανεὶς δὲν ξέρει τί ἔχει μέσ' στὸ νοῦ του. (Συνεχίζει σιγὰ).

Β' γέρος (ποὺ μετ' τὸν Α' Γέρο εἶχαν προσέξει στή διήγηση τοῦ Πατέρα τοῦ Ἡρ.) Νὰ ξέραμε πὼς εἶναι; Θὰ ἦτανε κάτι νὰ δεῖξομε στὸν ἄρχοντα τὸ νέο πὼς τὴν ποθοῦμε τὴν ἐξουσία τὴ δική του!.. Πρόσεξε τί λέν (δείχνει τοὺς δυὸ ἄλλους) καὶ κάνε πὼς δὲ νοιάζεσαι καθόλου! Ὅσο γι' αὐτόν, ποὺ τοῦ κάνει τοῦ γέρο-βασιλιά—τοῦ ἄλλοτε!—τὸ φίλο... (συνεχίζουν σιγὰ. Παρακολουθοῦν).

Γ' γέρος. (στὸν Πατέρα τοῦ Ἡρ.). Ὅλοι οἱ θεοὶ νὰ μᾶς φυλάνε! Νὰ μὴ βροῦμε τέτιο θάνατο κακὸ οἱ δυστυχισμένοι; (ἐξακολουθεῖ σιγά).

Α' γέρος (στὸν Β' Γέρο). Ἄκουσες; φαίνεται κάτι θὰ ξέρει ὁ παλιός μας βασιλιάς... Μπορεῖ νὰ μᾶς σκοτώσουνε ὅλους μας, χωρὶς νὰ τὸ ἐξετάσουν...

Β' γέρος. Μὴ φοβάσαι. Φαίνεται, ξέρει τὴ δουλειά του ὁ ξένος! Θὰ χτυπήσει ψηλά. Θὰ κρατηθεῖ προσμένοντας νὰ κάνει φίλους τοὺς πιὸ κάτω... Τὸν νοιώθω ἐγώ!

Α' γέρος. Καλὰ λές· τὰ ἔχουνε κάτι τέτλια κάποτε, ὅταν εἶναι στὶς δόξες τοὺς οἱ βασιλιάδες: Χτυποῦνε τοὺς μεγάλους καὶ σταματάνε καὶ δὲν μᾶς σφάζουν ὅλους μας γιὰ νὰ ἔχουν ὕστερα νὰ ποῦν, σὰν τύχει, πόσο πονοῦν γιὰ μᾶς οἱ τρυφερὲς καρδιές τοὺς οἱ μεγάλες!..

Β' γέρος. Μὰ ὅσο δὲν ἦρθε ἀκόμα μῆνυμα γιὰ νὰ μᾶς πιάσουν μὴ φοβάσαι.

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (κρόβοντας τὴν ὀμιλία του μὲ τὸν Γ' Γέρο· γυρίζει σιτὸς ἄλλους). Ἐσεῖς τί λέτε; Δὲν μιλάτε; τόσο σᾶς φόβισε ὁ Κατακτητὴς μας... Ναί, σᾶς νοιώθω κι' ἐγὼ δὲν ξέρω ποῦ εἶμαι... Μὰ δὲν μᾶς πονάτε;.. Ἐγὼ, μὲ κίντυνο μου, μὲ ὅλα τὰ γερατειά μου, σκίβοντας ὀπάνω στὸ τρεμάμενο ραβδί μου, βγήκα μὲ γόνата κομένα νὰ σᾶς βρῶ καὶ νὰ σκεφτοῦμε πῶς θὰ εὔρουμε ἕνα τρόπο νὰ σωθοῦμε!..

Α' γέρος (ψυχρά). Νὰ σωθοῦμε δὲν μπορεῖ πιά μὴν ἐλπίζεις. Ὑστερα, τί νὰ σοῦ ποῦμε; Δὲν βγαίνει μὲ τὰ λόγια ἡ σωτηρία!

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Ἄλλοτε τρέχατε καὶ μοῦ σκορπίζατε βροχή, χωρὶς καὶ νὰ τίς θέλω, τίς συμβουλές σας... Τώρα!

Β' γέρος (ψυχρά κι' ἀπότομα). Τώρα δὲν μένει παρὰ μὲ κλεισμένο στόμα νὰ προσμένουμε τὸ θάνατό μας...

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Ποῦ εἶσαι, Ἡρακλή!...

Α' γέρος. Μὴ φωνάζεις καὶ μᾶς φέρνεις περισσότερες φουροτοῦνες. Ὁ Ἡρακλὴς σου εἶναι μακρυνά· δὲν θὰ τὸν φτάσουν οἱ φωνές σου!

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Καὶ μὲ εἶχε ἀφήσει νὰ προσέχω, νὰ προστατεύω τὰ παιδιὰ του ὡς ποῦ νὰ ἔρθει πίσω!

Α' γέρος (στὸν Β' Γέρο). Καὶ στάθηκε πιστὸς ὁ γέρος! (στὸν Πατέρα τοῦ Ἡρ.). Ὅσο ἦτανε καὶ λίγες οἱ ἐλπίδες πὼς θὰ ἐρχότανε καὶ πάλι ὁ Ἡρακλὴς σου, τὰ προστάτεψες καλὰ, γέρο μου ἀφέντη, —δὲν ἦταν δὰ καὶ κανεὶς φόβος! — Τώρα ποῦ δὲν θὰ ἔρθει πιά πίσω κι' ἐσὺ δὲν πρέπει πιά νὰ τὰ προσέχεις! Πέρασε ἡ διορία κι' ἡ εὐθύνη! (χαμογελοῦν μὲ κακία μὲ τὸ Β' Γέρο).

Γ' Γέρος. Ὅμως ἐγὼ τὴν κλαίω καὶ δὲν κρατιέμαι τὴν ἄμοιρη βασίλισσά μας, ποῦ ἄλλη γυναίκα σὰν κι' αὐτὴν δὲν ἔχει ὁ κόσμος! Αὐτὴ γιὰτὴ νὰ τυρανιέται; Δὲν εἶναι σὰν κι' ἐμᾶς!... Βασίλισσα ἀκριβὴ κι' ἀγαπημένη, ἄς μποροῦσα νὰ πέθαινα γιὰ σένα καὶ γιὰ τὰ παιδιὰ σου καὶ θὰ τὸ εἶχα καμάρι μου κάτω στὸν Ἄδη!... Ἄμοιρη βασίλισσα... Τώρα θὰ σοῦ σβύσει τὴ γενιά σου ἕνας ξένος!.. Ποῦ εἶναι ὁ Ἡρακλὴς!..

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Ἄχ! νὰ μὴν ἦταν μονιασμένοι ὅλοι τοὺς μέσα στὴ Θήβα!.. Μόνοι μας τώρα, χωρὶς καμιά βοήθεια!..

Α' Γέρος (ἄγρια): Ξεφτύσαμε πιά βασιλιά καὶ δὲν τὸ νοιώθεις. "Ὅπως κι' ἐσὺ δὲν μπορεῖς νὰ περπατήσεις χωρὶς τὸ ραβδί σου ἔτσι κι' ἡ χώρα... Θέλει ἄρχοντα καὶ μὲ ραβδί γερό!... Τί περιμένεις;... Τὸν Ἡρακλῆ;... Ποῦ εἶναι,.. Δὲν γυρίζουν ὅσοι πᾶν στὸν Ἄδη... Οἱ μεγάλοι!.. Οἱ Ἡρακλῆδες... τὴ δόξα τῆ δική τους μονάχα κυτάνε!... Ἄς μὴ μιλάω!.."

Γ' γέρος. Καὶ δὲν μπορεῖ κρυφὰ νὰ φύγετε σεῖς, βασιλιά μου;

Β' γέρος. Σώπα λοιπόν. Καλὰ ἔκανες καὶ κουβαριάστηκες κεὶ χάμω... Τί βγαίνεις ἀπὸ τὸ κανκί σου καὶ μᾶς λὲς τέτιες βλακειῆς; Πῶς νὰ φύγουν; Δὲν ἔχει μᾶτια ὁ ξένος ὁ στρατός, ποῦ μᾶς φυλάει τοιγύρω;

ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ἡ Παραμάνα καὶ οἱ προηγούμενοι

Ἡ Παραμάνα. (Βγαίνει μ' ἓνα μεγάλο δίσκο γεμάτο φρούτα καὶ φαγώσιμα ἀπὸ τὸ δεξιὸ ἄνοιγμα. Στέκεται μόλις κατεβεῖ τὰ σκαλιά). Εἶπε ἡ βασίλισσα νὰ περάστε στὴ δροσιά, ἔξω στὸ μπαλκόνι, ποῦ κάνει ὁμορφον ἥσχιο ἢ κληματαριά μας καὶ νὰ ἡσυχάσετε λιγάκι δοκιμάζοντας τὰ γινόμενα φρούτα της καὶ τὰ γλυκά της! (περνᾷ καὶ βγαίνει ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ ἄνοιγμα).

ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ προηγούμενοι χωρὶς τὴν Παραμάνα.

Α' γέρος (στὸ Β' Γέρο). Εἶδες κουράγιο ποῦ σοῦ τὸ ἔχει!.. Τὶ γυναικα!.. Ὅμως ἐμένα οὔτε διαμάντι δὲν μοῦ πάει κάτω... Ἄς κάνουμε ὅμως πῶς ἔχουμε ὄρεξη...

Β' γέρος. Εἶδες πῶς νοιάζεται γιὰ μᾶς; Νὰ πεῖς πῶς δὲν μᾶς ξέρει;

Α' γέρος. Τὶ λὲς! Μὰ ἔτσι τὸ κάνουν πάντοτε οἱ μεγάλοι: Εἶν' ἓνας τρόπος γιὰ νὰ μὴ φανοῦν ὅτι φοβοῦνται.

ΠΕΜΠΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ἡ Παραμάνα καὶ οἱ προηγούμενοι.

Ἡ Παραμάνα (βγαίνει ἀπὸ τ' ἀριστερὰ χωρὶς τὸ δίσκο).

Γ' γέρος (πηγαίνει ἀργὰ κοντά της). Πές μου, γοιᾶ, τί κάνει ἡ ἀγαπημένη μας βασίλισσα μέσ' στὸ παλάτι; Μόνο ποῦ συλλογίζομαι τὸν πόνο της, τρέμει ἡ καρδιά μου!.. Πές μου!

Παραμάνα. Λέξη δὲν λείπει κάθεται συλογισμένη μοναχά, μὲ στυλωμένα μᾶτια, ποῦ πετάνε σπίθες πόνος ποῦ νὰ λυγίσει τὴ βασίλισσα δὲν ἔχει γίνει ὡς τώρα!

Α' γέρος. Κατέβηκες, γυναίκα, ἐσύ, κάτω στὴν πόλη;

Παραμάνα. Ὁχι.

Α' γέρος. Οὔτε ἄκουσες καθόλου τί θὰ γίνει; Δὲν εἶδες κανέναν ἀπ' τοὺς ξένους; Ἐσένα θὰ σὲ ἀφήνουνε νὰ πᾶς πιὸ πέρα!

Παραμάνα. Κάτι στρατιώτες εἶδα, ποῦ μοῦ ζητήσανε νερὸ καὶ λέγαν μεταξύ τους πῶς πρέπει ὁ βασιλιάς τους νὰ τὴν ξεκληρίσει τὴ γενιά τοῦ

βασιλιά μας, τοῦ δικοῦ μας. Εἶναι ἀναμένα καὶ ζητοῦν μέ λύσα νὰ τ' ἀρπάξουν ὅλα τ' ἀγαθὰ μας.

Β' γέρος. Κι' ὁ βασιλιάς τους τί θὰ κάνει;

Παραμάννα. Κανεῖς δὲν ξέρεῖ. Ἔτσι εἶναι αὐτός, καθὼς τὸ λένε. Διατάζει τὴ στιγμή πού πρέπει καὶ νὰ γίνεῖ κάτι.

Α' γέρος. Καὶ γιὰ μᾶς τί λένε;

Παραμάννα. Οὔτε κανεῖς τὸ ξέρεῖ πὼς μέσα στὴ Θήβα ζεῖτε καὶ σεῖς· ἄλλοι πιστεύουν πὼς σᾶς ἔχουνε σκοτώσει κι' ἄλλοι πὼς φύγατε μακριά, σὰ μυριστήκατε τοὺς ξένους, Πάντα ὅμως ἄκουσα καλὰ κι' ὁ κήρυκας τὸ φώναξε στὴν πόλη, ὅπως λέγαν, πὼς θέλει ὁ βασιλιάς τους νὰ πάει μαζί του ὁποῖος ἀπ' τοὺς ἀρχόντους μας τὸ ἔχει στὸ νοῦ του καὶ πὼς θὰ τοῦ χαρίζεῖ τὴ ζωὴ καὶ θὰ γλυτώνει. Μόνο πού κανεῖς τους δὲν θὰ μπορεῖ νὰ κάνει οὔτ' ἓνα βῆμα χωρὶς νὰ τὸ ξέρεῖ ἐκεῖνος!

Α' γέρος (πολὺ χαρούμενος). Ἀπόφαση σωστὴ καὶ δίκαια! Κι' οἱ ἄλλοι μας οἱ Θηβαῖοι πὼς δεχτήκανε τὸ νέο μας τὸν ἀφέντη; Μὴν τὸ ξέρεῖς;

Παραμάννα. Ὅπως πάντα... Κλειστὸ τὸ στόμα καὶ σκυφτὸ κεφάλι.

Α' γέρος. Καὶ κάτι ἀναστενάγματα, πού μόλις φτάσανε ὡς τ' αὐτιά μας;

Παραμάννα. Οἱ σκλάβες! Κλαῖνε μᾶζεμένες καὶ θρηνοῦνε. Χτυποῦνται γιὰ τὴ χαμένη παρθενιά τους, πού τὴν πήραν μὲ τὴ βία οἱ ξένοι οἱ στρατιῶτες—καὶ τὴν κλαῖνε οἱ νέες οἱ σκλάβες πού δὲν τὴν χάσαν μὲ τοὺς ἄντρες πού εἶχαν λαχταρήσει! (φεύγει δεξιά).

ΕΧΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ προηγούμενοι χωρὶς τὴν Παραμάννα

Α' γέρος (χαρούμενος πάρα πολὺ· μόλις βασιτεύει στὸ Β' Γέρο). Σὲ τέτιες μπόρες πάντα χάνει κανεῖς ὅτι κι' ἄν ἔχει! Κι' οἱ σκλάβες πού ἄλλο τίποτα δὲν εἶχαν, χάσαν ἐκεῖνο πού εἶχαν! Θὰ παρηγορηθοῦν ὡς τόσο!

Β' γέρος. Μὴν τίς πιστεύεις! Στὸ βάθος δὲν ποθοῦσαν οἱ καυμένες παρὰ μονάχα κάπου νὰ τὴ δώσουν!

Α' γέρος. Ὅμως τρομάζαν τὴ βασίλισσα κι' ὅλο βαστοῦσαν καὶ βασανίζαν οἱ σκληρόψυχες τοὺς ἄλλους σκλάβους!

Β' γέρος. (στὸν Γ' Γέρο, πού εἶναι μᾶζεμένος κοντὰ στὸ δεξιὸ ἀνοιγμα καὶ κάθεται στὸ σκαλί, στὰ πόδια τοῦ Πατέρα τοῦ Ἡρ. καὶ τὸν κοιτάζει κάπου-κάπου καὶ κάτι λένε σιγὰ-σιγὰ μὲ ἀπόγνωση). Μὴ φοβάσαι πιά, ἐνάρετε ἄρχοντα τῆς Θήβας... Ἐσὺ βέβαια δὲν μπορεῖς νὰ χάσεις τέτιο πράμα! (στὸν Α' Γέρο) Μὰ δὲν νομίζεις πὼς τὴ γλυτώσαμε φτηνὰ μὲ τὴ διαταγή;

Α' γέρος (μὲ κέφι). Ἀλήθεια· νοιώθω μέσα μου νὰ μοῦ φουντώνει μιὰ ἀχοράτητη χαρὰ καὶ βρίζω πὼς εἶναι ἀλήθεια ὁ ξένος βασιλιάς ἄνθρωπος μὲ γνώση καὶ τοῦ ταιριάζει νὰ γίνεῖ βασιλιάς καὶ σὲ ἄλλους τόπους!

Α' γέρος. Φιλία λοιπὸν θὰ δείξουμε!

Β' γέρος. Σωτὰ καὶ θὰ τὸν ἔχουμε μαζί μας!

Α' γέρος. Καὶ θὰ κοιτάξουμε νὰ γίνουμε ἐμπιστοὶ του!

Β' γέρος. Καὶ τοῦ ἀξίζει!

Α' γέρος. Νοιώθει τι θὰ πεῖ: «ἄρχοντας» καὶ δὲν μᾶς σφάζει!

Β' γέρος. Τὶ χαρὰ ἔχω! Σὲ λιγάκι θὰ τριγυρίζουμε πάλι στὴ Θήβα καὶ θὰ σκορπίζουμε τὶς ὑποσχέσεις μας στοὺς φοβισμένους!

Α' γέρος (ψεύτικα κι' ἐπιδειχτικά). Πάμε λοιπὸν στ' ὠραῖο τὸ μπαλκόνι νὰ ξεκουραστοῦμε! Θὰ παραμερίσουν οἱ στρατιῶτες καθὼς θὰ περναίμε!

Β' γέρος. Ἡ λίμνη μακρὰ θαμπώνει τὰ νερά της κι' ὁ θερισμένος κάμπος μαλακώνει τὸ χρώμα τὸ ξανθὸ του! Εὐχάριστη δροσιὰ καινούργια νειάτα θὰ μᾶς δώσει!

Α' γέρος. Τὶ ὠραῖο νὰ γλυτώνει κανεὶς καὶ νὰ τὸ ξέρει πὼς ἀπ' τὸν κίνδυνο τὸ νέο ἔχει ξεφύγει!

Β' γέρος. Ἄχ! Μᾶς ἀνοίξε ἡ καρδούλα μας καὶ πάλι!.. Κι' ἔχει δίκιο ἡ κακομοίρα!.. Πᾶμε. Νὰ βάλουμε κάτι στὸ στόμα μας νὰ στυλωθεῖ ἡ καρδιά μας. (Προχωρεῖ μὲ τὸν Α' Γέρο γιὰ νὰ βγοῦν ἀριστερὰ καὶ στέκουν στὸ σκαλί κρυφὰ στὸ ἀῦτι τοῦ Α' Γέρου). Καὶ ποῦ εἶσαι; μπορεῖ νὰ τὴν ξεφορτωθοῦμε τώρα τὴ βασίλισσα!

Α' γέρος (τὸ ἴδιο). Ἔτσι! Κι' αὐτὴ νὰ δοκιμάσει τι θὰ πεῖ νὰ εἶσαι ἀπὸ κάτω. (Γελοῦν καὶ βγαίνουν, πεταχτοί, δῆθεν χαριτωμένοι, πιασμένοι ἀπὸ τὰ χέρια σὰν παιδιὰ).

ΕΒΔΟΜΗ ΣΚΗΝΗ

Γ' Γέρος, ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ.

Γ' γέρος (σηκώνει τὸ κεφάλι του καὶ ρίχνει λίγες κλεφτὲς ματιὰς πρὸς τὸ ἀριστερὸ ἀνοιγμά πὸν ἔφυγαν οἱ δύο Γέροι σηκώνεται καὶ κάνει πρὸς τὰ ἐκεῖ δύο βήματα).

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (ποῦ ἦτανε λίγος γυρισμένος καὶ σκυμένος σὶν ραβδί του, πετάγεται). Ποῦ πᾶς;

Γ' γέρος (γυρίζει καὶ τὰ χάνει). Πουθενά!.. νὰ ἐδῶ.. πᾶω νὰ βοῶ τοὺς ἄλλους.. νὰ δροσιστῶ κι' ἐγὼ λιγάκι ὁ κακομοίρης καὶ νὰ πάρω κανένα ἀπ' τὰ κεράσματα, ποῦ ἔστειλε γιὰ μᾶς ἡ ἀγαπημένη μας ἡ βασίλισσα... θὰ ἦταν ντροπὴ νὰ μὴν τὰ δοκιμάσω... (κάνει νὰ φύγῃ).

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (τρομαγμένος τὸν σταματάει). Ὅχι· μὴ φεύγεις! Μὴ μὲ ἀφήνεις! Μονάχος μου θὰ ξεψυχήσω ἀπὸ τὸ φόβο! (κνιτάζει γύρω-γύρω). Ποῦ νὰ εἶναι τώρα ἡ βασίλισσα;... Στάσου!... Τρέμω, βλέπεις! Ποῦ νὰ πᾶω νὰ τὴν γυρεύω; Θὰ μὲ σκοτώσουν... Μὴ μὲ ἀφήνεις!...

Γ' γέρος. Μὰ τ' ἄκουσες, πιστεύω. Τώρα τὰ εἶπε ἡ σκλάβα. Ἄλλος ἐσὺ καὶ ἄλλος ἐγώ. Ὁ καινούργιος μας ἀφέντης μᾶς τὶς ξεχώρισε τὶς τύχες μας. Φοβάμαι κι' ἐγώ! Τί νομίζεις!

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Κι' ἂν στείλει νὰ μὲ πιάσουν καὶ νὰ μὲ σκοτώσουν, σὰν θὰ λείπης, τί νὰ κάνω;

Γ' γέρος (πάντα θέλοντας νὰ φύγῃ). Καὶ μήπως θὰ μοροῦσά ἐγὼ νὰ σὲ γλυτώσω; Μιὰ ποῦ καὶ σὺ δὲν ἔχεις μιὰ κανένα κέρδος, μὴ ζητᾶς κι' ἐγὼ κακὸ νὰ πάθω! (κάνει νὰ φύγῃ).

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (τὸν πιάγει ἀπὸ τὸ χέρι). Θυμήσου τοὺς πολέ-

μους μας στις ξένες χώρες, τις νίκες μας και τις παληκαριές μας, θυμήσου καν τα νειάτα μας και μη με αφήνεις! Θυμήσου τὸν γιό μου!... Μὴ με ἀφήνεις μοναχό!... Ὅλη ἡ Ἑλλάδα θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε ἀρωματώσει τὸν πῶ μεγάλο τὸ στρατὸ νὰ μᾶς βοηθήσει!... ὦ! γιέ μου! Καλὰ ἦταν ὅταν εἶχαν τὴν ἀνάγκη σου καὶ σὲ καλοῦσαν!...

Γ' γέρος. Θυμάμαι ναί, τὰ θυμάμαι τί νὰ σοῦ κάνω; Κι' ἂν ἔρθουν νὰ σὲ πιάσουν, βασιλιά μου, κι' ἂν οἱ χοντροὶ στρατιῶτες κάνουν λάθος κι' ἀντὶ γιὰ σένανε πιάσουν ἐμένα, ἐγὼ τί θ' ἀπογίνω; ποιὸς θὰ μὲ πιστέψει πὼς ἐγὼ δὲν εἶμαι ὁ βασιλιάς, ὁ πατέρας τοῦ Ἡρακλή;... Δὲ θέλω... Δὲν μοῦ ἀρέσει, οὔτε στ' ἀστεία, νὰ γίνω βασιλιάς αὐτὲς τὲς μέρες!... (κάνει νὰ φύγει πρὸ θαλαλέα).

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (τὸν τραβάει ἀπὸ τὰ ροῦχα, ἐνῶ ἐκεῖνος προχωρῶντας τοῦ φεύγει ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ ἄνοιγμα).

ΟΓΔΟΗ ΣΚΗΝΗ

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρακλή.

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (μένει καταφοβισμένος καὶ μαζεύεται τρέμοντα, στὸ βάθος). Λοιπὸν, Δία, τὸ θέλεις, οἱ πρὸ πιστοὶ σου, πρῶτε στοὺς θεοὺς, νὰ βασανίζονται ἔτσι καὶ νὰ λυώνουν, προσμένοντας τὸ θάνατο, πὸν εἶναι τόσο κοντὰ τους;... Σὲ νόμιζα πὼς θὰ ἦσουν πρὸ καλὸς καὶ θὰ βοηθοῦσες λιγάκι νὰ σωθοῦμε... Τώρα, πρὶν ξεστομίσω ὁ δύστηνος τὲς μαῦρες σκέψεις, πὸν μοῦ ἔρχονται μέσα στὸ νοῦ μου, μπορεῖ νὰ πάψω νὰ εἶμαι ζωντανὸς ὁ κακομοίρης!... Ἐλα, Δία, δεῖξε μου μὲ μιὰ βροντὴ σου ἕνα σημάδι, πὼς θὰ στείλεις πρὸ σὲ μένα μιὰ βοήθεια (Ἡσυχία—ἀκούγονται βήματα). ὦ, νά το: Μπορεῖ νὰ εἶναι κανεὶς δικός μας... Μπορεῖ γὰτι νὰ γίνεῖ νὰ σωθοῦμε...

ΕΝΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ., ὁ Ξένος Κατακτητῆς.

Ὁ Ξένος Κατακτητῆς (φαίνεται στὸ ἀριστερὸ ἄνοιγμα. Στέκει λίγο καὶ κινάει γύρω-γύρω. Εἶναι σαραντάρης, ἥσυχος, καθόλου ἡρωϊκός· ντυμένος μὲ χρώματα κάπως βάρβαρα ὄχι κομψός· φορεῖ σπαθὶ ῥίχνει μιὰ ματιὰ στὸν Πατέρα τοῦ Ἡρακλή καὶ κατεβαίνει σιγὰ-σιγὰ).

Ἡ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (Φοβᾶται πρὸ πολὺ· κρατιέται σὰν ἀπὸ φιλοτιμία μέσα του ἔχει κάπνιν ἀρχοντιὰ ἀκόμη καὶ θέλει νὰ ὑποδεχτεῖ τὸν Ξένον Προχωρεῖ λίγο, παίρνοντας θάρος ἀπὸ τὴν ἡρεμία τοῦ Ξένου). Καλῶς ὄρισες, ἀρχοντα, στὸ παλάτι μας! Πόσο λυπάμαι, πὸν δὲν μπορῶ νὰ τρέξω γιὰ νὰ πῶ νὰ σοῦ προσφέρουν κάτι ἀπὸ τ' ἀγαθὰ μας!—Κι' εἴχαμε τόσα οἱ κακομοιριασμένοι!—(ἔρχεται πρὸ μπρός). Ἄχ, πάει πρὸ κι' ἐμᾶς ἡ εὐτυχία μας κι' ἡ δύναμή μας! Ἄς εἴσαστε καλά! Μᾶς τὰ πῆρατε! Δικὰ σας εἶναι καὶ τοῦ βασιλιά σας τώρα. Πῶς νὰ σὲ ὑποδεχτῶ; Τί νὰ σοῦ δώσω; Πιστεύω θὰ μὲ συχωρέσεις, πὸν ὅτι ταιριάζει δὲν μπορῶ νὰ σ' τὸ χαρίσω!

Ὁ Ξένος. Μὴ χάνεις, γέρο μου, τὰ δλόγλυζά σου λόγια καὶ δὲν μοῦ χρειάζονται ὑποδοχὲς καὶ δώρα.

Ὁ Πανέρας τοῦ Ἡρ. Ὅπως νομίζεις, ἄρχοντά μου! Ὅμως, πῶς ἦρθες ὡς ἀπάνω-ἐδῶ; Μὴν ἦρθες νὰ μᾶς φέρεις τὶς διαταγὲς τοῦ βασιλιά σου; Εἶσο' ἔμπιστός του; Ὅτι κι' ἂν μᾶς διατάξει, χωρὶς σκέψη, θὰ τὸ κάνουμε μεῖς στὴ στιγμή...

Ὁ Ξένος (ἀπαλά, τὸν κόβει). Ὅτι θελήσει ὁ βασιλιάς καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλουν, θὰ τὸ κάνουν ὅλοι του οἱ σκλάβοι οἱ τρωϊνοὶ καθὼς κι' οἱ πρῶτοι.

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Καλὰ τὸ λές· κ' ἔτσι εἶναι τὸ σωστό. Ἀμέσως πρέπει νὰ γίνονται οἱ διαταγὲς τῶν βασιλιάδων, γιατί θυμόνουν κι' ὁ ἄγριος ὁ θυμὸς τους βασταγμοὺς δὲν ἔχει. Ναί· πρέπει νὰ φυλάγονται κι' οἱ ἄρχοντες κι' ὁ πολὺς κόσμος καὶ νὰ σκύβουν τὸ κεφάλι!... Ἐνοια σου, ξέρω ἐγὼ καλὰ τί ἔχει νὰ πεῖ θυμὸς βασιλικός!...

Ὁ Ξένος. Εἶσαι, καλέ μου γέρο, ἄνθρωπος τοῦ παλατιοῦ ἢ μήπως ἄρχοντας παλιὸς καὶ φίλος τοῦ πεθαμένου βασιλιά τῆς Θήβας;

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (μὲ κούφιαν ὑπερηφάνεια καὶ μ' ἐλπίδα). Ὅχι· δὲν τὸ πέτυχες καὶ (χαμογελώντας) κρῖμα στὸ μυαλό σου! (Κάνει κορδαμένους ἓνα βῆμα). Εἶμαι ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρακλῆ, ὁ ξακουστός Πατέρας τοῦ Ἡρακλῆ, ποῦ ἔξῃν ἀπὸ τὸ γό μου τὸ μεγάλο, ἔχω κάνει κι' ἄλλα κατορθώματα στὰ νειάτα μου, σπουδαία...

Ὁ Ξένος (εἰρωνικά). Ἀλήθεια; ἐσὺ εἶσαι ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρακλῆ; Μὲ θανατώνεις! (γελάει).

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Εἶμαι· ναί· γιατί γελαῖς; Εἶσαι ἀσεβῆς λοιπόν; τί βλέπεις;

Ὁ Ξένος. Τόσο γέρος! Τόσο φοβισμένος!

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Γέρασα τώρα. Νὰ ἤξεφρες τὰ νειάτα μου, τὶς δόξες μου!...

Ὁ Ξένος (τὸν κόβει). Ἐτσι τὰ λὲν ὅλοι ὅταν γεράσουν.

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (παίρνει πῶς πολὺ θάρρος· θυμόνει). Ἐσὺ ποιὸς εἶσαι ποῦ ἔτσι ἀψήφιστα μιλάς μπροστά μου; Ὅσο κι' ἂν μᾶς συντρίψατε τὴ δύναμή μας, ἐγὼ εἶμαι πάντα ὁ βασιλιάς κι' ἔχε τὸ νοῦ σου, μὴ δοκιμάσεις τὴν ὀργὴ τοῦ βασιλιά σου, ὅταν ἐγὼ τοῦ πῶ, σὺν ἔρθει, πόσο ἄπρεπά μου φέρθηκες... Τὸ ξέρεις;

Ὁ Ξένος. Κρῖμα στὴν ἐξυπνάδα τὴ δική σου, βασιλιά μου Ἡρθε ὁ καινούργιος βασιλιάς τῆς χώρας κι' εἶναι μπροστά σου· δὲν τὸν βλέπεις; Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἴδιος. Τὶ τὰ χάνεις; Σὺν δυὸ συνάδερφοι καλοὶ θὰ ποῦμε τώρα τὰ δικά μας!

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (τρελλὸς ἀπὸ τὸ φόβο του). Γιατί ἦρθες, βασιλιά, λοιπόν; Πές το! Μὴ μὲ παιδέψεις! Νὰ μᾶς πάρεις; Νὰ μὲ πάρεις;.. Νὰ πάρεις τὴ βασιλία;.. τ' ἀγόρια της... Ἄ, νά, τὸ νοιώθω... Μὴ μὲ σφάζεις... Τὶ φταίω; Γέρος, χωρὶς δύναμη... Δὲν ἔχω χέρια νὰ κρατήσω τὰ ὄπλα, βασιλιά μου! (Πέφτει στὰ γόνατα καὶ κλαίει).

Ὁ Ξένος. Σήκω ἀπάνω, βασιλιά καὶ μὴν φοβάσαι· δὲν σκοτώνω. Ἐσὺ εἶσαι ρημαγμένος πῶς κι' ὁ στρατός μου μυρμηγκιὰ τριγύρω... Μὴ φοβάσαι... (τὸν σηκώνει).

Ὁ πατέρας. Τὶ θὰ μᾶς κάνεις; Πές το!.. Λυτήσου με!.. Δὲν θέλω

τὸ κακό σου... Μόνο ἡ βασίλισσα εἶναι σκληρὴ κι' ἔχει μέσ' στὴν καρδιά της μίσος!

Ὁ Ξένος. Μὴ λές κακό γιὰ τὴ βασίλισσα! Μ' ἔχουν ἀλλάξει τὰ λόγια πού ἄκουσα νὰ λέν γι' αὐτὴν στὴν κάθε χώρα! Μὴ φοβάσαι. Γι' αὐτὴν ἀνέβηκα... Δὲν σὲ σκοτώνω...

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Καλὰ τὸ λές! Ὅχι πιά σκοτωμαί! Τὶ νὰ τοὺς κάνεις κι' ἄλλους φόνους τώρα;

Ὁ Ξένος. Δὲν θὰ σὲ σκοτώσω, ἂν καὶ σοῦ πάει πολὺ νὰ πάρω ἀπ' τὴ δουλειά τους ὅσους στρατιῶτες μου θὰ χρειαστοῦν νὰ σὲ φυλάνε...

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Σκλάβο σου μ' ἔχης! Θὰ σ' ἔχω γιὰ θεό μου... Οὔτε ἄχνα δὲν θὰ βγάλω!

Ὁ Ξένος. Ἐλα τώρα (τὸν πηγαίνει στὸ ἀριστερὸ ἄνοιγμα καὶ τὸν καθίζει στὸ σκαλί του). Πές μου λοιπὸν πὼς εἶναι ἡ γυναίκα τοῦ Ἡρακλή; Ἀλήθεια, ὅπως τὴ λένε: Πές μου!

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (ἡσυχασμένος). Τὶ νὰ σοῦ πῶ; Πῶς νὰ εἶναι; Μιὰ γυναίκα σὰν τὶς ἄλλες φαντασμένη μόνο πιὸ πολὺ καὶ πεισματάρη. Ἀπὸ μικρὴ δὲν ἤθελε νὰ κάθεται μὲ τὶς γυναῖκες γύριζε ὅλο τὸ παλάτι κι' ὅλοι τῆς κάναν τὰ χατήρια της... Αὐτὴ εἶναι ἡ αἰτία.. Τὸν ἔστειλε τὸν ἄντρα της παντοῦ, πού θὰ ἦταν κάποιος κίνδυνος καὶ τώρα τοὺς ἔχει κάνει ὅλους τοὺς ἄρχοντας ἐχθρούς της... Ὅλο τὸ δίκιο λέει πὼς θέλει Ἄμ' δέ! Τοῦ πῆρε τὰ μυαλά τοῦ γιοῦ μου! Νὰ τώρα, πού τὸν χαίρεται ὁ Ἄδης! Τὶ τὶς ἤθελε τὶς δόξες; Ὅλο τρεχάματα κι' ἀγῶνες! Ἀχρηστά πράματα. Τοῦ τὰ εἶπα ἐγὼ τόσες φορές: «Ἄκου, παιδί μου; Ἡρακλή μου, ἄσ' τα' τὶ τὰ θέλεις; Τὶ γυρεῖς δόξες καὶ κινδύνους; Ἐδὼ τὰ ἔχεις, μπροστά σου δόξα εἶναι νὰ κάθῃσαι στὸ σπίτι σου μὲ λίγες ἔνοιες ὅσο μπορεῖ πιὸ λίγες. Ἄχ, ἀπὸ νέος πὼς συχαινόμουνα ἐκείνους πού δὲν ἦταν φηφριστιμένοι ἀπ' τὸ δικό τους. Γιατὶ νὰ μοῦ ἔρθουν τὰ γεράματα; Ἐκεῖνο ξέρω! Κι' ἐγὼ ἔμεινα χωρὶς παιδί κι' ἐκείνη γῆρα! Συμπάθα με πού τὸν θυμῆθηκα τὸ γιό μου! Εἶσαι καλός, δὲν θὰ θυμώσεις. Εἶν' ἐχθρός σου, μὰ εἶναι γιός μου! (κλαίει). Ἄν ἦταν ἐδὼ τώρα θὰ τὰ ταιριάζαμε, παιδί μου, καὶ θὰ ζούσαμε καλὰ σὰν πρῶτα!..

Ὁ Ξένος (πὺν ἄκουγε συλλογισμένος, μόλις προσέχοντας, ἀπὸ τὰ πρῶτα λόγια τοῦ Πατέρα τοῦ Ἡρ. ἔχει καθίσει στὸ κάθισμα). Ποῦ εἶναι, πές μου, ἡ βασίλισσα;

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (τοῦ δείχνει τὸ δεξιὸ ἄνοιγμα). Νὰ ἐκεῖ, στὸ βάθος εἶναι πού κοιμάται.

Ὁ Ξένος. Ἐδὼ δὲν ἔρχεται ποτέ; Δειλιάζω νὰ μῶ ἔτσι ξαφνικά στὶς κάμαρές της!

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Ναί· ἔρχεται κάποτε, σὰν παίζουν τὰ παιδιά της μὲ τὴν Παραμάνα. Κάθεται ἐκεῖ (τοῦ δείχνει τὸ κάθισμα πού κάθεται ὁ Ξένος, σηκώνεται μὲ χαρακτηριστικὸ αἰσθημα) καὶ τὰ βλέπει συλλογισμένη καὶ δὲν λέει οὔτε μιὰ λέξη. Ξαφνικά τ' ἀρπάζει καὶ τὰ σφίγγει ἀπάνω της πού λές πὼς θὰ τὶ πνίξει. Ὑστερα πάλι κάθεται σὰ νὰ μὴ βροῖσκειται στὸν κόσμο. Αὐτὸ τὸ κάνει ἀπ' τὸν καιρό, πού μάθαμε πὼς δὲ θὰ ἔρθῃ καὶ πάλι ὁ γιός μου! Πρὶν ἦταν ὅλο χαρὲς καὶ γέλια! Τρώγεται μὲ τὸν ἑαυτὸ της. Ὅλο σκέψη!

Ο Ξένος. Θά τ' ἀγαπάει τὰ παιδιά της, ἔ; Πές μου το, γέρο.

Ο Πατέρας τοῦ Ἡρ. Δὲν τὸ πιστεύω· μετὶς ὥρες μόνο!

Ο Ξένος (δειλά, ὅπως ὄλα τὰ ρωτήματα, πὸν κάνει γιὰ τὴ Γυναίκα τοῦ Ἡρ.) Καὶ γιὰ τὸν ἄντρα της ὄλο θὰ κλαίει;..

Ο Πατέρας τοῦ Ἡρ. Μπορεῖ· δὲν ξαίρω· δὲν τὴν εἶδα. Σοῦ τὸ εἶπα: Αὐτὴ καρδιά δὲν ἔχει! Ποτέ μου δὲν τὴν εἶχα συμπαθήσει!

Ο Ξένος. Μὰ πὼς δοκίζονται ὄλοι στ' ὄνομά της; "Ὀλη ἡ Ἑλλάδα ὄμως μιλάει γι' αὐτήνε! (σὰν σιὸν ἑαυτοῦ). Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ ἀνέβηκα ὄς ἐδῶ, σὰν κλέφτης... Τί γυναίκα! "Ἄς βροῦν οἱ πόλεμοί μου τέλος τὴ ὄρα κι' ἄς ἡσυχάσω δίπλα της!..

Ο Πατέρας τοῦ Ἡρ. (σηκῶνεται). Τὶ λὲς μονάχος, βασιλιά μου, γιὰτὶ συνέφιασε τὸ πρόσωπό σου; Μὴν ἔχεις ἔνοιες; Πές τις σὲ μένα. Θὰ σὲ συμβουλέψω! Ξέρω ἀπὸ πολέμους. Μὴ μοῦ κρύβεις τὴν ἀγνή καρδιά σου!

Ο Ξένος. "Ἄς πάω καλὰ ὄς τὸ τέλος κι' ἄς μοῦ στείλουν οἱ θεοὶ τὴ βοήθειά τους!

Ο Πατέρας τοῦ Ἡρ. Κι' ἐγὼ παρακαλῶ γιὰ σένα! (σηκῶνεται τὰ χέρια του). Δῶστε, θεοὶ, στὸν τίμιο ἄντρα, πὸν μποροῦσε νὰ με σφάζει κι' ὄμως δὲν τὸ κάνει, δῶστε του ἐκεῖνα πὸν ποθεῖ ἡ ψυχὴ του!

Ο Ξένος (μέσα στὴ συλλογὴ του ἐγγίζει, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβει τὸ σπαθὶ του).

Ο Πατέρας τοῦ Ἡρ. (παρεξηγεῖ τὸ κίνημα. Πέφτει πάλι στὰ γόνατα καὶ κλαίει δυνατὰ). Τί, βασιλιά μου; "Ἀλλαξες γνώμη; Θὰ με σφάζεις τὴ ὄρα; (φρονάζει). Μὴ με σφάζεις, παληκάρι μου!.. "Ὀ, ἄλλοίμονό μου!

Ο Ξένος (τὸν πλησιάζει καὶ τὸν σηκῶνει). Μὰ τὶ ἔπαθες; Δὲν σοῦ τὸ εἶπα;... Μὴ σὲ νοιάζει!..

ΔΕΚΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ προηγούμενοι καὶ ἡ Γυναίκα τοῦ Ἡρακ

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (βγαίνει ἀπὸ τὰ δεξιὰ ἀρχοντική, ὄραία τὸ μεγαλειὸ της προέρχεται ὄχι ἀπὸ τὴν ἔπαρση τῆς ὄπεροχῆς της τῆς βασιλικῆς, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ψυχὴ της. Πολὺν καλαισθητὴ). Κλαῖς, πατέρα; Τὶ φωνάζεις; (ἀντιλαμβάνεται τὸ Ξένο καὶ κρατιέται, ἐνῶ θὰ ἤθελε νὰ κατεβεῖ νὰ τρέξει κοντὰ του). Γιατὶ ἔτρεξα λοιπὸν νὰ ἰδῶ μὴ σὲ σκοτώνουν; (Δὲν δίνει προσοχὴ στὸ Ξένο ἡ παρουσία του τῆς εἶναι δυσάρεστη). Τὸ θέλεις ὄ ἴδιος; Πὼς συμβαίνει κι' ἀφήνεις ἕναν ξένο καὶ σ' ἐγγίζει; (κανεὶς δὲν ἀπαντᾷ). "Ἡ ἀψηφώντας ὄ βρόχος τὰ γερατιά σου, παίζει μαζί σου, καὶ σ' ἐξευτελίζει γιὰ νὰ προσβάλλει τὴ γενιά μας καὶ τὸν Ἡρακλὴ πὸν λείπει;

Ο Ξένος (πὸν εἶχε μαζευτεῖ, μόλις κατάλαβε ποιά εἶναι, σηκῶνει τὸ κεφάλι του καὶ τὴν ἀντικρῶζει· ξαφνιαάζεται τὸν φέρνει σὲ κατάπληξη· νοιώθει ἄφορα τὸν πὸν μεγάλο θαναασμό).

Ο Πατέρας τοῦ Ἡρ. (πλησιάζει τὴν Γυν. τοῦ Ἡρ.) "Ἄκου, παιδί μου, πὸν στὸ λέω· δὲν εἶναι πιά ὄ καιρὸς πὸν ἔξαιρες! "Ἀλλαξε! Μόνο, ἂν θέλεις τὸ καλὸ σου καὶ μαζί καὶ τῶν παιδιῶν σου, κι' ὄλους μας ἂν θέλεις νὰ μᾶς σώσης, κύτταξε με χαμόγελο, καθῶς τοῦ ἀξίζει, καὶ καλοδέξου τον

μέσ' στὸ παλάτι τὸν καινούργιο βασιλιά μας, πὸν πονεῖ γιὰ μᾶς καὶ γιὰ τὴ χώρα μας.

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (Κατεβαίνει ἕνα σκαλί· ῥίχνει μιὰ ματιὰ γεμάτη περιφρόνηση καὶ ὅσο μιλάει δὲν κντάει τὸν Ξένο παρὰ πλάγια μιὰ ἢ δυὸ φορές. Εἶναι γεμάτη ἀπὸ μίσος καὶ εἰρωνεΐα) Ἐσύ εἶσαι τὸ λοιπὸν, πὸν μάζεψες κακούργους καὶ ληστὲς ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ μᾶς ἤρθες νὰ μᾶς πάρεις σκλάβους καὶ νὰ μᾶς σκοτώσεις, μόλις μαθεύτηκε πὸς ὁ μέγας Ἡρακλῆς κατέβηκε στὸν Ἀδη καὶ δὲν ἤρθε πίσω; Ἀλήθεια, τὰ κατάφερες καλά! Σοῦ ἀξίζει νὰ σ' ἐπαινέσω μὲ ὅλη τὴν ψυχὴ μου καὶ λυπάμαι πὸν δὲν μοῦ τὸ παράγγειλες πιὸ πρὶν πὸς θὰ ἔρθεις, γιὰ νὰ στείλω νὰ σοῦ στρώσουν πορφυρὰ βελούδα νὰ πατήσεις κι' οἱ σκλάβες μου νερὸ σὲ ὀλόχρυσες λεκάνες νὰ σοῦ φέρουν γιὰ νὰ λουστεῖς! Ὡς τόσο οἱ σκλάβες μου βογγάνε καὶ σπαράζουν κι' οἱ πρόστυχοι στρατιῶτες σου ἀπὸ πάνω τους γλεντοῦνε... Σὲ βλέπω ἔτσι, μπροστά μου καὶ καταλαβαίνω γιατί εἶναι τέτιος κι' ὁ στρατὸς σου!

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Κόρη μου, μὴ θυμόνεις ἄδικα κι' ἤρθε ὁ γεναῖος βασιλιάς νὰ σὲ χαρετήσει, νὰ σοῦ μιλήσει.

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (τὸν κόβει). Κι' ὡς πὸν νὰ μ' εὔρει ἐμένα, δὲν ἔχασε καθόλου τὸν καιρὸ κι' ἀρχίζει νὰ σὲ βασανίζει ἐσένα!

Ὁ Ξένος (πετάγεται σὰ νὰ ἔρχεται στὸν ἐναντιό του). Ἀνθρώπο χωρὶς ὄπλα ἐγὼ ποτὲ δὲν τὸν πειράζω!

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Ὅχι! Καλὰ τὸ λέει βασιλίссά μου! Δὲν μὲ βασάνισε καθόλου. Ἰσα-ἴσα.

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Εἶχα τὸ φόβο πὸς θὰ μὲ σκοτώσει ὁ βασιλιάς μας, ὅταν τὸν εἶδα· μὰ ὁ μεγαλόκαρδος μοῦ χάρισε τὶς μέρες πὸν ἔχω νὰ τὶς ζήσω ἀκόμη! Μοῦ φούσκωσε ἡ καρδιὰ κι' ἀπὸ τὸν πρῶτο τρόμο κι' ἀπὸ τὴ χαρὰ μου, ἔσκυπα μπρὸς του, κλαίγοντας.

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (τὸν κόβει). Καλὸ καὶ τοῦτο! Χαρίζει τὴ ζωὴ στὸ γέρο, πὸν δὲν τὸν φοβᾶται γιὰ νὰ κάνει τάχα ἐντύπωση! (δὲν τὸν προσέχει καθόλου στὸν ξένο). Πόσο σᾶς συχαίνουμαι ὅλους ἐσᾶς τοὺς μικροβασιλιάδες, πὸν γινήκατε σιγὰ-σιγὰ σπουδαῖο!

Ὁ Ξένος (κάνει ἕνα μικρὸ βήμα.) Μὴ μοῦ μιλᾶς ἔτσι, πικρά, βασιλισσά μου κι' ἄκουσε νὰ σοῦ πῶ τὰ λίγα λόγια, πὸν τὴν σκλαβώνουν τὴν καρδιά μου! Μὴ θελήσης γιὰ πάντα ἐχθρὸ σου νὰ μὲ λογαριάζεις; Ὡς τὴν πατρίδα τὰ δική μου εἶναι φτιασμένο τ' ὄνομά σου κι' ὅλοι λένε πὸς κάπια πὸν εἶναι βέβαια θεὰ ζεῖ μέσ' στὴ Θήβα! Ὅλη ἡ Ἑλλάδα λέει γιὰ σένα! Ὅρκίζονται μὲ πίστη στ' ὄνομά σου! Κι' ἐγὼ, μέσ' στοὺς πολέμους μου, σὲ τόσοις τόπους, ἔφερα κάθε τόσο μέσ' στὸ νοῦ μου, ἐσένα καὶ σὲ εἶχα ἐγὼ σὰν τὸ δικό μου τὸ θεὸ μέσ' στὴν καρδιά μου! Κι' ἔλεγα μέσα μου! «Ἐμπρός, γενναῖε στρατέ μου, κύλα νικηφόρος μέσ' στὶς χώρες, μὲ τὴν ὁρμὴ σου πῆδησε τὰ ὄρη σὰ νὰ μὴν ὑπάρχουν, ὡς πὸν νὰ φτάσουμε γεροὶ μπροστὰ στὸ θάμα, πὸν λάμπει μέσ' στὴ Θήβα καὶ τὴν κυβερνάει!» Κι' ὅταν, μὲ τὸ καλὸ, πῆρα τὴ χώρα τὴ δική σου, στοχάστηκα πὸς μοῦ φύλαξε ἡ ζωὴ μου τώρα τὸ πιὸ καλὸ βραβεῖο, νὰ σὲ ἰδοῦν τὰ μάτια μου, νὰ σὲ προσκυνήσω, καί...

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (κατεβαίνει χωρὶς νὰ τὸν πλησιάσει). Πῶς μιλάς εἶσι, ξενε;... Δὲν καταλαβαίνω! Μὰ ὅτι κι' ἂν ἔχεις νὰ μοῦ πείς, πές το καὶ μὴν ἄργεῖς, γιατί δὲν θέλω νὰ σὲ βλέπω! Μίλησε κι' ἄδειασέ μου τὴ γωνιά καὶ κάνε ὅτι σοῦ ἀρέσει (πὺ ἀπότομα). Φύγε!

Ὁ Ξένος. Ὅχι, γλυκεῖα βασίλισσα, νὰ μὴ φύγω· θὰ μπορούσα ὅλη μου τὴν ζωὴ νὰ τὴν ξεχάσω, ἂν ἦταν νὰ εἶμαι κοντὰ σου. Μετῶ καθὼς σὲ βλέπω κι' ἡ ψυχὴ μου δλόκληρη ἀνθίξει καὶ πετάει ἀπ' τὴ χαρὰ της! Μὲ κινεῖται ἡ πιὸ μεγάλη ἐπιθυμία νὰ θυσιάσω τώρα τὸ κάθε τι γιὰ σέ, πὺ εἶναι στὸν κόσμο! Βασίλισσα, γίνε δική μου! Τὸ πόσο σὲ λατρεύω ἄλλος κανεὶς δὲν θὰ τὸ νοιώσει.

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (μανιασμένη). Ἄτιμος ἄντρας εἶσαι! Πῶς τόλμησες, κοκοῦργε, νὰ γυρῆσαι γιὰ δική σου μιὰ γυναῖκα, πὺ τὸν ἔχει ἀκόμα τὸν δικό της ἄντρα;

Ὁ Ξένος. Ποιὸν ἄντρα; Πέθανε πιὰ ὁ Ἡρακλῆς! Εἶναι στὸν Ἄδη! Ἐσὺ εἶσαι μοναχὴ στὸν κοσμο! Ἔλα μαζί μου!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Δὲν πέθανε ὁ Ἡρακλῆς! Θὰ ἐρθεῖ καὶ πάλι. Μὰ καὶ νὰ τὸ ξερα καλὰ πὺς εἶμαι χήρα καὶ πὺς θὰ πεθάνω μέσ' στοὺς δρόμους, δὲν θὰ παίρνω ποτέ μου ἄλλον ἄντρα καὶ σένα πιὸ πολὺ τώρα σὲ διώκω. Ληστή! Ἐγὼ εἶμαι τοῦ Ἡρακλῆ ἡ γυναῖκα! Φτάνει!

Ὁ Ξένος. «Γυναῖκα!» Σκλάβα δὲν λές τοῦ Ἡρακλῆ παρὰ γυναῖκα!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Κλεῖσ' το τὸ πρόστυχό σου στόμα πὺ εἶπες: «σκλάβα». Εἶμαι ἡ γυναῖκα του κι' ἐγὼ τὸν ἔσπρωξα κι' ἤρθε τὴ δύξι κι' ἤξερα πάντα πὺς θὰ μοῦ ἐρθεῖ γίγαντιας νικητής.

Ὁ Ξένος. (τὴν κόβει). Ὡς πὺ δὲν ἤρθε! Κι' ὅσο γιὰ τοὺς μεγάλους τοὺς ἀγῶνες, καθένας μέσα στὴ ζωὴ του βρῖσκει τόσους καῦμούς καὶ τόσες πίκρες, πὺ οὔτε καὶ δέκα Ἡρακλήδες δὲν τοὺς εἶδαν στ' ὄνειρό τους.

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Τὶ κάθεσαι καὶ λές!

Ὁ Ξένος. Ὅλοι ἀγωνίζονται κι' ὅλοι νικοῦνε!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Τὸ ἴδιο λοιπὸν καὶ σὺ κι' ὁ Ἡρακλῆς μου;

Ὁ Ξένος. Τὸν ἀψηφῶ τὸν Ἡρακλῆ σου! Δὲν μὲ νοιάζει, ἄς ἦταν ὅτι θέλει. Τώρα πιὰ τίποτα δὲν εἶναι. Μονάχα μιὰ σκιά κάτω στὸν Ἄδη! Δὲν χαιρετᾷ τὸ φῶς τοῦ ἡλιοῦ! Κι' ὅπια ἀνάμνηση κι' ἂν ἔχει ἀφήσει, τί νὰ τὴν κάνεις; Τὶ σ' ὠφελεῖ; Ρίχνω μακριά μου ὅλα τὰ περασμένα κι' ὀρμάω ἐμπρός, ξεχνώντας πὺς ὑπάρχουν ὁμορφες στιγμὲς σὲ ὅτι ἔχει φύγει! Ὅτι κι' ἂν εἶναι ὁ Ἡρακλῆς σου, εἶναι στὸν Ἄδη! Νοιώσ' το καλά! Κι' ἐγὼ, μπροστά σου, ἐδῶ, σὲ βλέπω μ' ἓνα βῆμα, λιγάκι ν' ἀπλώσω τὸ χέρι μου κι' εἶσαι δική μου! Καὶ πὺ σὲ βλέπω ἔσένα μόνο, τὸν ξεπερνῶ τὸν Ἡρακλῆ σου ἔτσι καθὼς εἶναι ἄβουλος κι' ἀδύναμος μέσ' στὰ σκοτάδια! (σκύβεται πρὸς τὴ γῆ). Τὸν χαιρετῶ ἀπὸ ψηλὰ καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ μοῦ ὑποδέχεται καλὰ ὅλους τοὺς ἐχθρούς μου, πὺ δὲ θ' ἀργίσουν νὰ μὴν εἶναι πιὰ στὴ γῆν ἅπαντα!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Στένω καὶ σ' ἀκούω! Θαυμάζω καὶ προσμένω νὰ ἰδῶ ὡς πὺ θὰ φτάσει ἡ ἀλόγιστη ψυχὴ σου, πὺ δὲ νοιώθει.

Ὁ Ξένος (τὴν κόβει. Ἐχει πόθο δυνατὸ τώρα). Ἐσένα λαχταρῶ γυναῖκα ἀγαπημένη, καὶ πιὸ πολὺ τὸν πεθαμένον ἄντρα σου τὸν καταριέμαι,

πὸν ἔσχυρες καὶ τὸν προσκυνουῖσες, ὅταν γύριζε ἀπὸ τοὺς πολέμους· μέσα ὁμως πάντοτε κρατοῦσες βουβὸ τὸν πόνο πὼς σοῦ ἄξιζε κι' ἐσένα λίγη περισσότερη χιρὸ στὸν κόσμον παρὰ νὰ ὑποδέχῃσαι τὸν Ἡρακλή!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (πὺ ἀργιέμενος σὰν κἀν ἀληθινὸ νὰ βλέπει στὰ λόγια του, ταράζεται λίγο μὰ συνέχεται ἀμέσως). Σώπαινε! Φύγε! στὸ λέω: Τοῦ Ἡρακλῆ ἡ γυναῖκα δὲν θὰ ἰδεῖ κοντὰ της ἄλλον ἄντρα! Φύγε, ληστή, Ἐσὺ ποῖος εἶσαι; Ποιὲς μεγάλες πράξεις τὴ στολίζον τὴ ζωὴ σου;

Ὁ Ξένος. Μπροστὰ σου λυώνω καὶ ξεχνιέμαι. Μὲ λυγίζει ἡ σκέψη πὼς μπορεῖ νὰ μὴ σοῦ ἀξίζω καὶ πὼς μπορεῖ νὰ πέσεις, νὰ κατέβεις, ἂν ἐρθεῖς μαζί μου. Σὲ λυπάμαι ἀλήθεια! Ὅλες μου οἱ μάχες τώρα σβύνονται μπροστὰ σου καὶ χάνουνε τὴν πρώτη λάμψη. Ἐσὺ εἶσαι τώρα! Καὶ μαζί σου μόνο κι' οἱ πρώτες μέρες κι' ὅσες θὰ ἐρθοῦνε μπορεῖ ν' ἀξίζον κἀν. Σὲ λατρεύω! Ἐσένα πρέπει νὰ σὲ προσκυνοῦν καὶ νὰ σὲ ὑμνοῦνε! Γίνε δική μου! Δὲν εἶσαι σὺ νὰ ζεῖς, κυρά μου, κάτω ἀπὸ τὴ σκιά ἑνὸς δυνατοῦ, ὅποιος κι' ἂν εἶναι! Ἐλα νὰ σὲ λατρεύει ὁ κόσμος! Δὲν εἶμαι ὁ Ἡρακλῆς σου, ναί, μὰ ἔχω δώσει καὶ χῶρες καὶ χρυσάφι σὲ ὄλους τοὺς δικούς μου! Τὶ ἄλλο θέλεις; Γενήθηκα φτωχὸς κι' εἶμαι μέγας τώρα! Ἀπ' τὴν πατρίδα μου ὡς ἐδῶ δικὰ μου εἶναι ὅλα. Ἐλα νὰ μοῦ ὁμορφύνεις τὴν ταπεινὴ ζωὴ μου μὲ τίς ἐξαίσιες ἀρετές σου! Σκόρπιζε ἐδῶ κι' ἐκεῖ τ' ἄχρηστα κατορθώματά του ὁ Ἡρακλῆς σου καὶ πρὶν νὰ τὰ χαροῦν οἱ ἄνθρωποι γεννιοῦνταν νέα θεοῖα κι' ἄλλοι κακοῦργοι! Μ' ἐμένα μοναχὰ γαλήνη θὰ ὑπάρχει: Τὶ βγήκε ἀπὸ τὸν ἥρωα στὸ τέλος! Χάθηκε σὰν τὸ σκυλὶ στ' ἀμπέλι. Οὔτε κανεῖς δὲν βρέθηκε νὰ τὸν κηδέψει! Ἐλα!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Γύρισε στὰ κατσάβραχά σου κι' ἄρχισε νὰ βοσκᾶς καὶ πάλι τὰ κοπάδια! Ξαναθυμήσου τὴν παλιά σου τέχνη, γιατί λίγον καιρὸ θὰ κοκορεύῃσαι ἔτσι!.. Τιποτένιε, ληστή καὶ κλέφτη!

Ὁ Ξένος. Στέκω καὶ θαυμάζω τὴν ὁμορφιά, πὸν ἔχει τὸ πρόσωπό σου τὸ ἀναμένο κι' ἡ φωνὴ σου μοῦ ἀπαλύνει τὸν καῦμό μου! Ἄλλαξε γνώμη! Ψάξε μὲ θέληση καλὴ μέσ' στὴν καρδιά σου καὶ πὲς μου πὼς κάπου βαθιά της εἶναι κρυμμένη κάπια ἐλπίδα πὼς θὰ γίνεις κάποτε δική μου! Μὴν ἀφήνεις νὰ σὲ κυβεροῦνε οἱ φαντασίες σου οἱ παλιές, πὸν δὲν μπορεῖ νὰ βγοῦνε σὲ καλὸ σου ἔλα: Τὸ ξέρω πὼς δὲν κάνει νὰ μένουν ζωντανοὶ ποτὲ οἱ ἐχθροὶ μου κι' ὁμως, κύτα! Γιὰ χάρη σου τὸ γέρο ἐδῶ τὸν τρομαγμένο τὸν ἄφησα νὰ ζεῖ καὶ τοῦ χαρίζω μὲ ἀπλοχεριά τὴν πιὸ ὁμορφὴ ἡσυχία!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Τὶ ἄνθρωπος! Ὅχι· χίλιες φορὲς ὄχι!

(Κυτάζονται μὲ μίσος πεισματωμένο. Λίγη σιγὴ).

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (πὸν τοὺς παρακολουθοῦσε μὲ ἀγωνία). Τὶ εἶναι αὐτὰ, παιδιά μου; Τὶ φουρτοῦνες; Ἀγαπεῖστε; Καλύτερα νὰ λείπουν ὅλ' αὐτὰ! Δὲν πρέπει! Ἐλυωσα νὰ περὶμένο τι θὰ γίνε! Πότε ἀπὸ δῶ πηγαίνω, πότε ἀπὸ κεῖ, κατὰ τὰ λόγια σας κι' εἶμαι σὰν τὸ φελοῦ ἀπάνω σὲ τρικυμισμένα κύματα! Ἐλα, κόρη μου!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (ρίχνει μὲ γρήγορη ματιὰ καὶ ἄγρια στὸν Πατέρα τοῦ Ἡρ. καὶ τοῦ κόβει τὴ φόρα καὶ τὸν κάνει νὰ σωπάσει).

Ὁ Ἐένος (ποῦ ἔχασε τὸ θάρος του γιὰ μιὰ στιγμή, βλέποντας τὴν Γυν. τοῦ Ἡρ., πὼς θὰ ἔκανε νὰ φύγει. ξαναπαίρνει τὴν ὁρμή του καὶ δείχνεται ἄγριος πολὺ, ἂν καὶ πάντα φαίνεται ἡ ἀπελπισμένη ἀγάπη του): Τὰ παιδιά σου καὶ σένα καὶ τὸ γέρο θὰ σᾶς στείλω στοὺς πιὸ ἀγριεμένους τόπους ἔξορία. Στὸ χέρι μου εἶναι!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (γυρίζει ξαφνισμένη κλονίζεται λίγο· ἀγριεῖ χωρίς νὰ δείχνει πολὺν φόβο). Ὅχι! Δὲν θὰ τὸ κάνεις! Πῆρες τὴ χώρα! Ἐμᾶς δὲν μᾶς δοῖς! Θὰ σηκωθεί ὅλος ὁ λαὸς γιὰ νὰ σὲ πνίξει! Θὰ ἔχεις νὰ κάνεις μὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα!

Ὁ Ἐένος. Ὅση Ἑλλάδα δὲν εἶναι δική μου μὲ φοβάται καὶ ζητάει μοναχὰ νὰ μὴ μὲ κάνει νὰ ὀργιστῶ μαζί της κι' ὅσοι σκλάβοι μου πιὰ ἔχουν γίνει οὔτε καὶ ν' ἀνασύνουν ἡμποροῦν, ἂν δὲν τὸ θέλω!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Δὲν λογαριάζω τίς φοβέρες σου! Κάθε τόπος θὰ τὸ ἔχει γιὰ τιμὴ νὰ μᾶς δεχτεῖ κι' ὅλες οἱ πόλεις θ' ἀνοίξουν μὲ χαρὰ νὰ ὑπερασπίσουν τὴ γενιά μας, τοῦ Ἡρακλῆ τὴ δοξασιμένη τὴ γενιά.

Ὁ Ἐένος. Μὰ θὰ σᾶς στείλω χωριστὰ στὴν ἔξορία. Τέσσερις δρόμοι χωριστοὶ σᾶς περιμένουν ἔσένα, τὰ παιδιά σου καὶ τὸ γέρο!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Δὲν θὰ τὸ κάνεις! Γιατὶ πρέπει νὰ σκεφτεῖς τί ἔχεις νὰ πάθεις, σὰν θὰ γυρίσει ὁ Ἡρακλῆς, καθὼς μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά τὸ θέλω ἐγὼ καὶ τὸ πιστεύω, καὶ δὲν θὰ εἴμαστε μεῖς ἐδῶ νὰ τὸν δεχτοῦμε!

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (ποῦ ἔχει ἀρχίσει πιὰ νὰ τρέμει πάλι ἀπὸ τὸ φόβο του). Μὰ ἐγὼ τί φταίω, βασιλιά μου, ὁ κακομοίρης; Τί χρωστάω! Εἶπες πρὶν καὶ τώρα παίρνεις πίσω τὸ λόγο σου! Λυπήσον με, βασιλιά μου!

Ὁ Ἐένος. (ἀπαντᾷ στὴ Γυν. τοῦ Ἡρ.) Ποιὸς Ἡρακλῆς; Μακάρι νὰ ἦταν ὁ Ἡρακλῆς ὁ μόνος φόβος, ποῦ μοῦ παραμονεύει τὴ ζωὴ μου! (πρὸ ἔξοργισμένου, στὸν Πατέρα τοῦ Ἡρ.) Θὰ πᾶς καὶ σύ! Ὅ, τι μπορεῖ νὰ μοῦ θυμίζει τὴ βασίλισσα δὲν πρέπει καὶ νὰ ὑπάρχει!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Τιποτένιε! Ληστή! Κακοῦργε!

Ὁ Ἐένος. Ναί! «τιποτένιος», «ληστής», «κακοῦργος», μὰ μπορῶ ἐγὼ νὰ σὲ κάνω ὅτι θελήσω!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Κι' ὁ Δίας ἀκόμα νὰ μοῦ τὸ διατάξει, δὲν θ' ἀκούσεις οὔτε ἓνα λόγο μου γλυκό, γιὰ ὅλον τὸν κόσμον!

Ὁ Ἐένος. Τότε, δὲν θὰ τὸν ξαναδεῖς τὸν κόσμον! Θὰ πεθάνεις καὶ σὺ καὶ τὰ παιδιά σου!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (κατεβαίνει). Μὴν πεῖς πιὰ τέτιο λόγο! Εἶναι οἱ θεοὶ ψηλά καὶ θὰ πληρώσεις τὸ κακό, ποῦ ἔχεις στὸ νοῦ σου γιὰ τ' ἀθῶα παιδιά καὶ γιὰ μιὰ γυναῖκα μυναχὴ καὶ χηρεμένη!

Ὁ Ἐένος. Ἐγὼ μονάχα ἀκούω τί μοῦ λένε τὰ χεῖλη τῆς γυναίκας ποῦ δὲν μὲ ἀγαπάει! (λυγίζει) Γίνε δική μου! Παίρνω πίσω τὰ λόγια μου! Δὲν θὰ σᾶς στείλω στὴν ἔξορία οὔτε θὰ σᾶς σκοτώσω!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Νὰ μᾶς σκοτώσεις! Χίλιες φορὲς καλύτερα ἀπ' τὴν ἔξορία! (λυγισμένη λίγο). Δὲν μὲ νοιάζει!

Ὁ Ἐένος (ἀγριώτατος). Τότε θὰ φωνάξω τοὺς πιὸ ἀγριούς τοὺς στρατιῶτες μου καὶ θὰ τοὺς βάλω δυὸ διπλὲς σειρὲς μὲ τὰ γυμνά σπαθιά τους

ὕψωμένα, πού θ' ἀστράφτουν! Καί θ' ἀρπάξω πρώτα τὸ ἓνα τὸ ἀγόρι σου καὶ θὰ τὸ ρίξω ἀπάνω στὰ σπαθιά τῶν πρώτων καὶ θὰ φτάσει στους τελευταίους, χερσεύοντας, κυλώντας ἀπὸ τῆ μιὰ ἄκαρδη τὴν κόψη ὡς τὴν ἄλλη! Χρόνια καὶ χρόνια εἶναι οἱ γενιές τους, υμνιασμένες στὸ παιχνίδι ἐτοῦτο! Ὑστερα θ' ἀρπάξω τὸ δεύτερο καὶ θὰ τὸ ρίξω στὴν ἄλλη τὴ σειρά καὶ σὺ στὴ μέση, σφιχτὰ δεμένη, θὰ γυρίζεις σὰν τὴν τρολλὴ τὸ ξαφνιασμένο σου κεφάλι καὶ θὰ βλέπεις πού ὁ ἓνας θὰ τὸ ρίχνει λυσασμένος στὸ σπαθὶ τοῦ ἄλλου! Κι' ἔτσι θὰ κυλάνε ὅσο μπορεῖ νὰ ζοῦνε! Καὶ τὰ σπαθιά τους τὰ γερά μὲ γρηγοράδα θὰ χαράζουν ρόδινες γραμίτσες, πού θὰ φουντώσουν σὲ λιγάκι καὶ θὰ τρέχουνε ποτάμι! Θ' ἀκούς τις τρυφερές φωνοῦλες τους νὰ σὲ φωνάζουν σὰν τὰ πουλάκια καὶ θὰ φέρνεις τὰ χέρια σου στὰ μάτια σου νὰ τὰ σκουπίσεις καὶ θ' ἀπλώνεις σ' ὅλο τὸ πρόσωπό σου τὸ αἷμα τους, πού ἀπ' τὰ δεξιὰ κι' ἀπ' τὰ ζερβά θὰ σὲ ραντίζει! Σὲ λίγο ὁ θάνατος ἀργὸς θὰ τ' ἀγκαλιάσει κι' ὁ τελευταῖος στρατιώτης στὸ καθένα θὰ δώσει μιὰ μὲ τὴν παλάμη καὶ περνώντας ἀπάνω ἀπ' τὰ κεφάλια τους θὰ πέσουν μπροστὰ σὲ δυὸ σκυλιά, πού μέρες θὰ ἔχουνε νὰ φάνε. Θὰ χορτάσουν μὲ τῆς κακιᾶς μητέρας τ' ἀγοράκια. Καὶ θὰ βλέπεις τ' ἀμέρωτά μου τὰ σκυλιά νὰ γλύφουν μὲ τις φλογάτες γλώσσες τους σιγά-σιγά τὰ ματωμένα τους μουσούδια ἡσυχὰ καὶ φχαριστημένα! Τότε, μὲ τοῦτα μου τὰ χέρια θὰ σ' ἀρπάξω καί, σέρνοντάς σέ ἀπ' τὰ μαλιά θὰ σὲ ἀναγκάσω νὰ τὰ φιλήσεις τὰ σκυλιά μου μέσ' στὸ στόμα καὶ νὰ καθαρίσεις μὲ τὰ φιλιὰ σου τὸ αἷμα τῶν παιδιῶν σου, πού θὰ μοῦ τὰ ἔχει λερωμένα! Ἐκεῖ, σκυφή, καθὼς θὰ μοῦ βογγᾶς, κινά μου, θὰ τραβῆξω τὸ σπαθὶ μου καὶ τραβώντας πίσω, θὰ τὸ ὑψώσω καὶ θὰ ρίξω ἀπ' τὸ ἓνα μέρος τὸ κεφάλι σου καὶ τὸ νεκρὸ κορμί σου θὰ σοῦ πέσει ἐκεῖθε! —Τι λέω; Πῶς εἶμαι; Βασίλισσα, δὲν μὲ λυπάσαι;

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (πὺν τὸν ἄκουγε μὲ θάρρος κι' ἐγκαρτέρηση, μαζεύοντας τις τελευταῖες δυνάμεις της, σὰν παρακαλεστικά). Ἄν ἀλήθεια σοῦ γέμισε ἡ ἀγάπη τὴν καρδιά σοτ, πῶς θὰ μπορέσεις τόσο νὰ μὲ βασανίσεις;

(Σιγή.)

Δὲν λέω γιὰ μένα! Ἔτσι πού γίνηκα! Λυπήσου μόνο τὰ παιδιὰ μου! Καὶ διάταξέ με ὅτι κι' ἂν θέλεις! Μὴ μοῦ τὰ σκοτώσεις!

Ὁ Ἐένος. Ὅλα θὰ μποροῦσε νὰ πᾶν καλά! Εἶσαι καλὴ κι' ὠραία καὶ ξεχωριστή! Πῶς νὰ σὲ χάσω; Πῶς νὰ τὸ φαντασῶ, πῶς μιὰ φορὰ πού ἀντίκρισα τὴν εὐτυχία καὶ κάτι σὰν ὑπόσχεση γιὰ τις χαρὲς τις πὺ μεγάλες, πῶς νὰ τὸ φανταστῶ πῶς θὰ μοῦ σβύσουν! Γίνε δική μου!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (παίρνοντας πάλι θάρρος). Ἄντρας δὲν εἶν' ἐκεῖνος, πού μένει, ὅταν τὸν διώκουν!

Ὁ Ἐένος. Ἄχ! Τὶ ἄντρας, μοῦ λές! Εἶμαι ἄντρας, ὅταν μέσα στους πολέμους δὲν φοβάμαι τοὺς ἐχθρούς μου! Εἶμαι ἄντρας, ὅταν κυβερνῶ τὸσον κόσμον! Τώρα ὅμως λύγισα κι' εἶμαι κοινέλι (ἀγριεύει). Πῶς νὰ γίνε! Πρέπει νὰ πεθάνεις! Δὲν ξέρω τί νὰ κάνω! Τουλάχιστο νὰ μὴ μὲ βασανίζουν οἱ ἐλπίδες, πῶς θὰ μποροῦσε κάποτε, ἂν ζοῦσες, πάλι νὰ σὲ ἰδῶ καὶ νὰ σὲ ποθήσω! Καλὸς μπορεῖ νὰ γίνω μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, μὰ ὄχι καὶ μὲ σένα!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Ἐ! Σκότωσέ μας ὅλους! Τὸ περιμένω! Δὲν με νοιάζει (λίγη σιγή). Τὶ θὰ κερδίσεις μὲ τὸ θάνατό μας; (λυγίζει καὶ τὸν πλησιάζει, παρακαλεστικά). Δέξου τὰ παρακάλια μου καὶ χάρισέ μας τὴ ζωὴ μας!

Ὁ Ξένο. Ἔτσι παρακάλα με καὶ κύνταξε νὰ μοῦ λυγίσεις τὸ θυμό μου! Κύνταξε νὰ μοῦ ἀρπάξεις ὅ,τι θὰ μπορέσεις! Κύντα, γυναίκα, πάρε τὴν ψυχὴ μου, πού τὴ λάτρεψε τὴν ὡμορφιά σου! Τὸ βλέπω μέσα στὰ μάτια σου, γιὰ νὰ γλυτώσεις τώρα, παρακαλᾶς νὰ πέσω ἀπάνω σου νὰ σὲ χαρῶ καὶ νὰ ἡσυχάσω κι' ἔτσι, χωρὶς νὰ σβύσει ἡ πίστη σου στὸν Ἡρακλῆ σου, νὰ καθίσεις καὶ πάλι ἀπάνω μου νὰ με σκλαβώσεις! Ὅχι θὰ γνωρίσεις τὰ σκοτάδια τοῦ Ἄδη! Ἐκεῖ θὰ βρεῖς καὶ πάλι τὸν Ἡρακλῆ σου!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Τὶ σοῦ ἔρχεται στὸ νοῦ σου, βρωμερὲ κακοῦργε! (ἀντρεϊνέται). Γκρεμίσου! Ξέρεις τί θὰ πεῖ νὰ ἔχεις κοιμήσει στὴν ἀγκαλιά σου ἓναν Ἡρακλῆ! Γκρεμίσου! Ἡ βγάλε τώρα τὸ σπαθὶ σου νὰ δεῖς πόσο ἀφοβα θὰ δῶ τὴν κόψη του. Ἔλα!

Ὁ Ξένος. Σιγά, μὴ βιάζεσαι. Θὰ ἤθελα νὰ σὲ βασανίσω χωρὶς τέλος, ὅσον καιρὸ κρατούσα φουντωμένους μέσα στὴν καρδιά μου ὅλους τοὺς πόθους μου γιὰ σένα! Θυμάμαι τὴν κάθε τὴ στιγμή, πού με κάρφωσε στὸν τόπο σὰν παρμένο ἢ συλλογὴ σου! Ἔτσι, νὰ μάθεις καὶ σὺ κάτι ἀπὸ τοὺς φριχτοὺς τοὺς πόθους, πού νοιώθει ὁ ἄντρας πού τὸν διώχουν ὕστερα ἀπὸ τόσες προσδοκίες! Δὲν πληρόνεται ὁ καῦμός μου! Καλύτερα νὰ πεθάνεις τώρα! Ἀμέσως! Τώρα! Μὰ δὲν ξέρω! Τὶ νὰ κάνω; Χάνω τὸ νόημα τῆς ζωῆς μου! Βοήθησέ με αὐτὴν τὴν ὥρα, ψυχὴ μου, κι' ἀπὸ τὴν πὶδὴ τὴ ματωμένη μου τὴ μάχη, σῶσε με καὶ γλύτωσέ με βοήθησέ με! Βασίλισσα! Βασίλισσα! (Κάνει ἓνα βῆμα πρὸς τὸ μέρος της, δῖμος στρίβει ἀπότομα καὶ βγαίνει ἀριστερά).

ΕΝΔΕΚΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ προηγουμένοι χωρὶς τὸν Ξένο.

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (ρίχνοντας μὰ ματιὰ γεμάτη μνησικακία στὴ Γυν. τοῦ Ἡρ.) Εἶδες τί κάνεις; Τὶ θὰ γίνω τώρα; Ἐγὼ τί φταίω; (φεύγοντας γρήγορα ἀπὸ τ' ἀριστερά). Βασιλιά μου, στάσου! Μὴ φεύγεις! Νὰ σοῦ μιλήσω! Μὴ με σκοτώσεις! Ἐμένα τοῦλάχιστο. (Τὰ λόγια του χάνονται).

ΔΩΔΕΚΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ.

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (κυντάει γύρω-γύρω σιγή). Ποῦ εἶμαι ἔτσι μονάχη; Ποῦ εἶναι τὰ παιδιὰ μου; Τ' ἀγόρια μου; Ἡρακλῆ! (σκύβει πρὸς τὴ γῆ). Ἡρακλῆ, δὲ διάλεξες καλὸν καιρὸ νὰ πᾶς στὸν Ἄδη! Γύρισε πάλι! Ἡρακλῆ! Τὰ παιδιὰ μας! Τ' ἀγόρια μας! Πῶς νὰ τὰ γλυτώσω! Ποῦ νὰ τὰ

κρύψω! Πατέρας είσαι. (πιό δυνατά πρὸς τὰ παιδιά της). Ἀγόρια μου, παιδιά μου!... (Πηγαίνει κλονιζόμενη κα' ἀνεβαίνει τὶς σκάλες τοῦ δεξιῦ ἀνοίγματος ἀπελπισμένη).

ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΓΙΑΝΝΗ ΣΙΔΕΡΗ

“ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ,, (ΤΡΑΓΩΔΙΑ)

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Ἡ ἴδια σκηνογραφία. Μεσάνυχτα. Μιὰ λυχνία βαλμένη κάπου δίνει ζωηρὸ φῶς. Ὑσ εἶρα ἀπὸ κάμποσες ὄρες.

ΠΡΩΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ., ἡ Παραμάνα.

(Σιγή).

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Λοιπόν;

Ἡ Παραμάνα. Ναί! Πάνε πιά! (μικρὴ σιγή),

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Μήπως τὸ κάναν οἱ στρατιῶτες ψέματα, νὰ σὲ φοβίσουν; Κατάλαβες καλά; Μὰ πάλι πέρασε τόση ὥρα! Θὰ φαινότανε!

Ἡ Παραμάνα. Ὅχι κόρη μου! Ἦτανε φανερὸ πὼς δὲν τὸ κάναν γιὰ παιχνίδι· ἦταν ἀμίλητοι κι' ἀγοιμενοί. Χωρὶς ἄλλο, θὰ τοὺς τὸ εἶχαν τάξει τὸ πὼς θὰ τὸ πληρώναν ἀκριβὰ οἱ κακοῦργοι, ἂν τύχαινε καὶ δὲν μᾶς τ' ἄρπαζαν τὴν ἴδια τὴ στιγμὴ, κυρά μου!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Ἐσὺ τί ἔκανες; δὲν τοὺς ρώτησες τί θέλουν; Δὲ χύθηκες ἀπάνω τους νὰ τοὺς μολοδίσεις; Δὲν ἔτρεχες τουλάχιστο νὰ μὲ φωνάξεις;

Ἡ Παραμάνα. Τί λές; ὅλα τὰ εἶχανε φροντισμένα, πὺν καλὸ νὰ μὴν ἰδοῦν ποτέ τους! Δὲν σοῦ τὰ εἶπα;

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Κι' ὅμως ἐσὺ καὶ πάλι θὰ μοροῦδες νὰ τὰ σώσεις!

Ἡ Παραμάνα. Θὰ μοροῦσα! Μακάρι νὰ μοροῦσα!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Δὲν μοροῶ νὰ τὸ καταλάβω! Πῶς ἔγινε! Πές μου τὸ πάλι!

Ἡ Παραμάνα. Ὅπως σοῦ εἶπα! Καθόμουν χάμω καὶ τὸ πιδὸ μεγάλο τὸ παιδί σου, μὲ γέλια καὶ μὲ παιχνιδίσματα κρατοῦσε, μὲ τὰ χερῶν του ἀνοιχτά, τὸ νῆμα, πὺν ἐγὼ τὸ τύλιγα κουβάρι ἢ κακομοίρα! Τὸ μικράκι πότε ἀπὸ δῶ, πότε ἀπὸ κεῖ, σὰν πάντα, γύριζε, μᾶς καβάλαγε καὶ μᾶς χτυποῦσε καὶ χάλαγε τὸν κόσμον τὸ καῦμένο! (βουρκώνει λίγη σιγή). Ἐκεῖ, κάνω ἔτσι καὶ μοῦ φάνηκε πὼς εἶδα δυὸ κεφάλια, σὰν δυὸ ξένους, πὺν σκύβανε καὶ μᾶς παρατηρούσαν· γέλασα κι' εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου: «ἀπὸ τὸ φόβον μου στρατιῶτες βλέπω»· δὲν πρόφτασα νὰ τὸ καλοσκεφτῶ κι' ὁ μικρός, καθὼς τριγύριζε, ὅπως σοῦ εἶπα, χτυπᾷ τὸν πιδὸ μεγάλο μὲ τὸ πόδι καὶ παίρνει δρόμον· ὁ ἄλλος πετάει τὸ νῆμα μὲ θυμὸ καὶ τρέχει νὰ τὸν πιάσει· τὰ μαζεῦν καὶ τρέχω ξοπίσω τους... ἄχ! πονᾶν τὰ πόδια μου τῆς καῦμένης... τὸ ξέρεις....

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (τὴν κόβει). Λέγε· πὼς ἔγινε· μὴ στέκεις!

Ἡ Παραμάννα. «Συγχάστε», τοὺς φωνάζω, «κι' ἡ μητέρα εἶν' ἔξω κι' ὄρεξη δὲν ἔχει τῆς πονάει τὸ κεφάλι». Μὰ εἴχανε βγεῖ στὸ ταρατσάκι! Τότε ὁρμοῦν οἱ δυὸ ποὺ πρῖν εἶχα νομίσει πῶς τοὺς εἶδα—ἦταν ἀληθινοὶ οἱ κακοῦργοι—καὶ τ' ἀρπάζουν κι' ἀπ' ὀλοῦθε χυμάνε καὶ τὰ τριγυρίζουν καὶ τρεῖς ἄντρες ὡς μὲ κεῖ πάνω, ποὺ ἄλλο νὰ σοῦ τὸ λέω, κυρά μου, κι' ἄλλο νὰ τοὺς ἔβλεπες μπροστά σου! «Ἀφήστε τα λοιπὸν», τοὺς λέω, «θὰ μὲ σκοτώσει, ἅμα τὸ μάθει ἡ μάνα τους ἡ βασίλισσα». Τότε, γελῶντας, μοῦ λέει ὁ ἀρχηγὸς τους: «καὶ μᾶς θὰ μᾶς σκοτώσει ὁ βασιλιάς μας, ἂν δὲν τοῦ πάμε τὰ παιδιά τοῦ βασιλιά σου»· «ποὺ τὰ πάτε;» «Κάτω στὸ τραπέζι, ποὺ εἶναι καλεσμένοι ὅλοι οἱ τρανοὶ τῆς Θήβας κι' οἱ δικοὶ μας. Ὁ βασιλιάς, λέει, θέλει μαζί του νὰ φάνε τὰ παιδιά, νὰ φχαριστηθοῦν».

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Καὶ τί ἄλλο;

Ἡ Παραμάννα. Καὶ κάτι ἄλλο μοῦ εἶπαν, ποὺ δὲν τὸ καταλαβαίνω· κι' ἐσύ, λέει, ἔπρεπε νὰ πᾶς γιὰ νὰ τὰ πάρεις!...Δὲν καταλαβαίνω!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Σώπα· θέλει νὰ μὲ κάνει νὰ λυγίσω!

Ἡ Παραμάννα. Νὰ λυγίσεις; Πῶς;

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Πῶς; μὰ πῶς νὰ τὸ μπορέσω τέτιο πράμα; Ποῦ εἶναι ὁ Ἡρακλῆς;

Ἡ Παραμάννα. Ναί· ποῦ εἶναι ὁ Ἡρακλῆς; Τί βασιλιάς καὶ τί ἄντρας!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Θεὸ τοῦ Ὀλύμπου κι' ἂν τὸν πεῖς, δὲν κάνεις λάθος! Θὰ ἔπρεπε καὶ τῆς Ἀθηνᾶς νὰ γίνει ταίρι, ἂν ἡ Παρθένα ζητάγε ἄντρα ποὺ νὰ τῆς ταιριάζει! (πολὺ λίγη σιγή).

Ἡ Παραμάννα. Μὰ τώρα τί θὰ γίνει; Τί τὰ θέλει τὰ παιδιά μας; Τί νὰ τὰ κάνει;

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Θὰ τὰ κρατήσει μαζί του ὅσο θὰ ἔχει ὑπομονὴ νὰ μὲ προσμένει· ὕστερα θὰ ἔρθει ἐδῶ καὶ θὰ τὰ σύρει μπροστά μου νὰ τὰ σφάζει κι' ἐμᾶς μαζί!...Ὡ! τί νὰ κάνω!

Ἡ Παραμάννα. Μὴν ἀπελπίζεσαι, κυρά μου καὶ δὲν ἦρθε ἡ ὥρα· ἄκου ποὺ στὸ λέω· κάτι νιόθω ἐδῶ, βαθιά μου· θὰ σωθοῦμε! κάτι θὰ γενεῖ γιὰ τὸ καλὸ μας! Ὅμως τὰ παιδιά μας!...Πῶς νὰ τ' ἀφήσουμε ἔτσι;..Γιατί δὲν πᾶς νὰ τοῦ τὰ πάρεις; Ἐσένα θὰ σὲ σεβαστεῖ!..

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Σώπα, καλή μου Παραμάννα καὶ δὲν ξέρεις!

Ἡ Παραμάννα. Τοῦλάχιστο νὰ μᾶς ἄφηνε νὰ φεύγαμε ἀπὸ αὐτὰ τὰ μέρη!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Ἦθελε νὰ τὸ κάνει· ὅμως μετάνοιωσε· καλύτερα· στὴν ἐξορία μονάχα ἢ δυστυχία συντροφεύει τοὺς διωγμένους. Καλύτερα! Νὰ τὰ σφάζει! Τί καλὸ ἔχουνε κι' αὐτὰ νὰ ἰδοῦνε στὴ ζωὴ τους;...Ὅτι καλὸ εἶδα κι' ἐγώ!... Μοναξιά κι' ἀπελπισία!...Τώρα βλέπω, πῶς τίποτα δὲν ἄξιζε ἢ ζωὴ μου, ἀφοῦ καὶ τὰ παιδιά μου τ' ἀθῶα μοῦ κιντυνεύουν, χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ τὰ σώσω!... Ἄς ἦταν, Παραμάννα μου, νὰ εἶχα πεθάνει πρὶ νὰ τὸν δοῦν τὰ μάτια μου τὸν Ἡρακλῆ!...

Ἡ Παραμάννα. Ἐσύ, φοβᾶσαι; Τώρα, ποὺ ἔπρεπε ἴσα-ἴσα νὰ φροντίζεις ὄχι μονάχα γιὰ τὰ παιδιά σου μὰ γιὰ ὅλους ἐμᾶς τοὺς σκλάβους. Σύχασε καὶ θαρθεῖ ὁ Ἡρακλῆς νὰ μᾶς γλυτώσει. Σύχασε, κόρη μου, γλυκιά!...

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (τὴν κόβει ὀρμητικῶς). Τί περιμένεις! Μὰ καλὰ τὸ

Ξέρω : ἡ ἀργὴ ψυχὴ ποὺ δὲν μπορεῖ πιά νὰ τὴν πνίξει τὴ δυστυχία ποὺ τὴ βροῖκε καὶ νὰ τὴν ἀλλάξει, διαλέγει κάτι τι καὶ τὸ προσμένει ! Ἐγὼ δὲν περιμένω τίποτα ! Οὔτε κούφιος ἐλπίδες δὲν μπορῶ ἐγὼ νὰ πιστέψω ! Ὑστερα, τί νομίζεις ; Κι' ἂν σωθοῦμε, τί ; Δὲ νοιώθεις πὼς δὲν ὑπάρχει πιά χαρὰ γιὰ μᾶς στὸν κόσμον ; Ποῦ νὰ πᾶμε ;... Ἐρημοὶ καὶ μονάχοι !...

Ἡ Παραμύνα. Ὁ κόσμος εἶναι μεγάλος !...Κάνε ὑπομονή ! Γιὰ τὰ παιδιὰ σου κάν !...

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Μὴν ἐλπίζεις !...Μὴν ἐλπίζεις !...Μὴν ἐλπίζεις !...

Ἡ Παραμύνα. Σώπα, παιδί μου ! πάμε μέσα ! μπορεῖ νὰ μᾶς ἀκούσουν ! Μπορεῖ καὶ νὰ μὴ τόχουνε βαλμένο μέσα στὸ νοῦ τους ὡς τὰ τώρα νὰ μᾶς ξολοθρέψουν ! Μὴ φωνάζεις... Ἐμεῖς θὰ τοὺς τὸ ποῦμε μὲ τὰ κλάματά μας !...

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Ἦρθε λοιπὸν τόσο γοργὰ ἡ τελευταία μας ὥρα καὶ μᾶς βροῖκε ; Πῶς νὰ τὸ κάνω ; Τόσο νέα κι' ἀπάνω στὶς χαρὲς μου, ποτὲ δὲν τὸ περιμένα πὼς θὰ πεθάνω !

Ἡ Παραμύνα. Σύχασε, κόρη μου ! δὲν ξέρεις !...Θὰ σωθοῦμε !

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Τώρα ὅμως πάμε ὅλοι μας πρὶν τοῦ καιροῦ μας ! Σὲ λιγάκι θὰ χαιρετᾶ χωρὶς ἐμᾶς τὶς ὁμορφίες τοῦ ὀ κόσμος !...Τόσο μικρὴ λοιπὸν μᾶς ἦταν ἡ ζωὴ μας !... Ἴσα μ' ἐδῶ !...

Ἡ Παραμύνα. Κάνε ὑπομονή !...

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Ἐσὺ ὅλο ἐλπίζεις !... Γιὰ ποῖο λόγο ;... Τὸ περιμένεις ;... Ἡ μήπως νομίζεις πὼς περιμένοντας θὰ τὸ τραβήξεις πιὸ κοντὰ σου τ' ὅτι λαχταρᾷς... Τί νὰ προσμένουμε !... Ἄχ ! Ἡρακλή, μονάχα πείσμα καὶ φαρμακεμένο μίσος πρέπει νὰ αἰσθάνεται κανεὶς γιὰ ὅτι περιμένει μὲ πόθους καὶ δὲν ἦρθε !... Ἄχ ! Ἡρακλή !... (κόβεται). Μ' ἄς μὴ μιλήσω γιὰ νὰ μὴ μοῦ φύγουν λόγια φοικτὰ ἀπ' τὸ στόμα μου, ποὺ τρέμω, ἔτσι καθὼς περνοῦν ἀπ' τὴν ψυχὴ μου !... Ἄχ ! Ἡρακλή, δὲν ἔπρεπε νὰ μᾶς ἀφήσεις τώρα !...

Ἡ Παραμύνα. Μὴ βαργομάς, παιδί μου καὶ δὲν κάνει : Ἐτσι εἶναι : ἅμα ἡ γυναίκα μείνει χωρὶς ἄντρα, χάνει τὰ φτερά της ..

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. «Χωρὶς ἄντρα !». Ναι ! αὐτὸ ταιριάζει νὰ τὸ ἔχω καλὰ στὸ νοῦ μου καὶ νὰ τὸ πιστέψω ! Σὲ μὲν' ἀξίζει νὰ κυτᾶξω πὼς νὰ σώσω τὰ παιδιὰ μου καὶ πὼς νὰ σωθῶ κι ἐγὼ μαζί τους... γιατί καθόλου δὲν θὰ τὰ ὠφελήσει τὰ παιδιὰ μου μπρὸς στὸ χάρο τ' ὄνομα τοῦ πατέρα τους τὸ τρισεγάλιο !

Ἡ Παραμύνα. Αὐτὰ εἶναι κόρη μου ! σὺ δοκιμάζεις τώρα τὶς πίκρες τῆς ζωῆς πρώτη φορὰ γιὰ ρῶτα καὶ μὲνα' ρῶτα !

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Μὰ τί λέω, Παραμύνα ; Πῶς ξεχνιέμαι ; Εἶπα λόγια πιικρὰ τοῦ Ἡρακλή μου ;... Ἄχ ! ἀπὸ τοὺς καῦμούς μου σταματάει τὸ μυαλό μου !...

Ἡ Παραμύνα. Ὑπομονή ! Ἐχομε ἀκόμη τὰ παιδιὰ μας.

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Ἄχ ! παιδιὰ, καῦμένα μου ἀγοράκια, ποῦ εἶναι οἱ νύφες, ποὺ ἡ μαύρη μου καρδιὰ τὸ εἶχε ποθήσει νὰ σᾶς ξεδιαλέξει, ὅταν θὰ μεγαλώνετε ἀπ' ὄλη τὴν Ἑλλάδα ; Ποῦ εἶν' τοῦ πατέρα σας οἱ ἐλπίδες ποὺ εἶχε ὀρίσει τὶς χώρες, ποὺ θὰ ἔπαιρνε ὁ καθένας γιὰ δικές του ; Ποῦ

εἴσαστε τώρα ; Ἄχ, νὰ σᾶς ἔκλινα μέσα στὴν ἀγκαλιά μου ! Γιὰ ποιό, παιδάκια μου, νὰ κλάψω πρῶτα ; (Σὰ νὰ τὰ εἶχε μπροστά της). Γιὰ τὸν πιὸ μικρό μου ; Ἐσὺ σὰν πιὸ μεγάλος δὲν θὰ μοῦ θυμώσεις ; ἔ ; Δὲν εἶν'ἔτσι ; Κι ἂν γείρω, ἐσὺ λαχτάρα μου, στερνὴ μου γένα, στὸν ἀδερφό σου, πές μου, κάκια δὲν θὰ μοῦ ἔχεις ; Ὅχι ; πές τὸ «ὄχι!» Ἄχ! νὰ γινόταν καὶ σὰν τὴ μέλισσα, πετώντας ἀπ' τοὺς καὶμούς μου, νὰ τρουγούσα ὅλα τὰ δάκρυα, πὸν γιὰ σᾶς τὰ βλέφαρά μου θὰ μοῦ πνίξουν καὶ μ' ἓνα δάκρυ μονομιᾶς νὰ τρέξει ὁ πόνος μου μαζί μὲ τὴν ψυχὴ μου ! Ποιόν, ἀγοράκια μου νὰ πρωτοκλάψω ; ποιδὸν κατόπι ; Ἴδια μὲ σφάζει, ἀγαπημένα μου ὁ πόνος σας, ἀγοράκια μου, καὶ μὲ θέρϊζει ! (Σιγῇ).

Ἡ Παραμύνα. Ἔλα παιδί μου, κοντέβει πιά μεσάνυχτα· εἶν' ὥρα· μὴ στέκεις ἐδῶ ἔξω μοναχὴ σου· ἔλα νὰ πλαγιάσεις ! Πηγαίνω νὰ σοῦ ἐτοιμάσω (κάνει νὰ φύγει).

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (τὴ σταματάει.) Ἄσε πιά τὰ νοικοκυριὰ σὲ τέτοιες ὥρες μεῖνε κοντά μου !

Ἡ Παραμύνα. Πρέπει νὰ πέσεις λίγο, νὰ ξεκουραστεῖς θὰ σοῦ κάνει καλό !

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Μεῖνε, σοῦ εἶπα !

Ἡ Παραμύνα. Δὲν μπορῶ· πρέπει νὰ πάω νὰ ἐτοιμάσω ὅλη μου τὴ ζωὴ, μόλις νύχτωνε, σοῦ ἐτοίμαζα τὸ κρεβάτι σου· τώρα πέρασε τόση ὥρα· δὲν μπορῶ. Μοῦ φαίνεται πὼς κάτι θὰ πάθω, ἂν ἀφήσω ὀλότελα τὴ δουλειά μου ! Ἐτσι πρέπει ! (φεύγει δεξιά).

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΗΝΗ

Ἡ Γυναίκα τοῦ Ἡρ., ὁ Νέος

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (εἶναι καθισμένη καὶ βυθισμένη σὲ βαθειὰ συλλογὴ σὰ νὰ κλαίει).

Ὁ Νέος. (γλυσιτράει σὲ λίγο ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ ἀνοιγμα μὲ τὸ σκοπὸ νὰ βγεῖ ἀπὸ τὰ δεξιά).

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (μόλις ἐκεῖνος φτάνει στὰ δεξιά σκαλιά, τινάζεται γυρίζοντας στὸ κάθισμά της.) Τί εἶναι ; τί ζητᾶς ἐδῶ τέτια ὥρα ;

Ὁ Νέος. (πὸν τὴ βλέπει τώρα). Δικός σου εἶμαι, βασίλισσα καὶ σκλάβος σου καὶ φίλος !

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Νὰ φύγεις ! πῶς τολμᾶς νὰ μπαίνεις μέσα στὸ παλάτι τὸ δικό μου ; Νὰ κλέψεις ἥρθες ἢ σ' ἔστειλε ὁ καινούργιος βασιλιάς νὰ δεῖς τί κάνω ;

Ὁ Νέος. Σώπια, βασίλισσα κι' ἄκου μὲ λίγο· δὲν πρέπει νὰ μὲ διώχνεις. Γιὰ τὰ παιδιά σου θὰ σοῦ πῶ τ' ἀγαπημένα, πὸν ἴτως, ἂν γίνουν ἔργα οἱ πόθοι μου, σωθοῦνε !

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Μίλα λοιπὸν νὰ ἰδῶ, ἂν μπορεῖ νὰ γίνῃ, νὰ ἔχει στὸ νοῦ του ὁ σκλάβος σωστὴ γνώμη !

Ὁ Νέος. Ὁ βασιλιάς ὁ ξένος κάτω στὸ τραπέζι ὅλο σπαίνει κι' ὅλο ἀγορεύει· μὰ κάπου-κάπου ἀφίνει ἓνα χαμόγελο νὰ τοῦ χαράζει τὰ χεῖλη τὰ σφιγμένα. Οἱ ἄλλοι γλεντοῦν καὶ πίνουν κι' ἀπ' τὸ φαγοπότι τοὺς ἔχουν

φύγει ἀπ' τὸ κεφάλι τους οἱ στεναχώριες καὶ φωνάζουν πὼς τώρα πιά ταιριάζει νὰ γλεντοῦν, γιατί, μιὰ καὶ τὴν πήρανε τῆ Θήβα, δὲν ἔχει πόλεμο νὰ κάνουν ἄλλο· ἔτσι τοὺς εἶπε ὁ βασιλιάς σὰν ξεκινούσαν!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Γιὰ τὰ παιδιὰ μου; Τί στριφογυρίζεις;

Ὁ Νέος. (ἀπογοητεύεται γιὰ μιὰ στιγμή τοῦ φεύγει ἡ πρώτη ὁρμή του).

Ὅπου— νὰ τοὺς ἔκει καὶ φτάνουν κάμποσοι στρατιῶτες καὶ φέρουν τὰ παιδιὰ σου καὶ παραμερίζουν τὰ φαγιά ἀπὸ τὸ πλατὺ τραπέζι καὶ τὰ βάζουν μέσ' στὴ μέση· ἐκεῖνα τοὺς κοιτάζουν μὲ τὰ μάτια φοβισμένα, καὶ μὲ πείσμα τ' ἀνοιγόκλειναν γιὰ νὰ μὴν κλάψουν. Μ' ἀλαλαγμοὺς τὰ χαιρετούσαν κοροϊδεύοντας οἱ ξένοι κι' οἱ ἄρχοντες οἱ δικοὶ μας μιλούσαν μὲ τοὺς διπλανοὺς τους σὰ νὰ μὴν ἦταν τὰ παιδιὰ μπροστά τους— μιὰ ἐγὼ ποὺ τὰ βλέπα, μοῦ λύγιζαν τὰ γόνατά μου!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (προσπαθώντας νὰ συγκρατήσῃ τὸν καῦμό της). Ἐσὺ τριγυρίζεις κοντὰ τοὺς στὸ τραπέζι; ἢ μὴ σὲ κάλεσε καὶ σένα ὁ βασιλιάς; Φυσικὸ θὰ ἦταν!

Ὁ Νέος. Ὅχι, βασίλισσα! τοὺς πιὸ γεροὺς τοὺς δούλους μᾶς μαζέψαν καὶ μᾶς διατάξανε νὰ τοὺς ὑπηρετοῦμε στὸ τραπέζι κι' ἄλλους νὰ σκορπιστοῦνε στὸ παλάτι νὰ ἔτοιμάσουν κρεβάτια μαλακὰ νὰ κοιμηθοῦν σὰ θὰ τελειώσουν. Μὰ ἐγὼ ἄφησα τὰ στρώματα καὶ τὰ κρεβάτια κι' ἦρθα νὰ σ' εὔρω!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Τὰ παιδιὰ μου; Ἀκόμα στέκουν μέσ' στὴ μέση;

Ὁ Νέος. Ὅχι, βασίλισσα! μόλις συνεφέρανε κι' ἀρχίσανε νὰ νωιόθουν ποῦ ἦτανε, τὰ ἔκοψε ὁ φόβος· καὶ σφίξανε τ' ἀθῶα τους τὰ χερῶνα καὶ πιάνουν ἓνα κλάμα, ποὺ ἄλλη φορὰ δὲν τὸ εἶχα ἀκούσει... Τὸ πιὸ μικρὸ τὸ ἀγόρι σκούζει μ' ἓνα πείσμα, σὰ νὰ ἔχει ἀποφασίσει ποτέ του νὰ μὴν πάψει· ὅλη ἡ ἀπελπισία μουγκρίζει μέσα στὸ κλάμα του τὸ ἀργὸ καὶ σὲ λιγάκι ἀρχίζει κι' ὁ μέγας· πότε χαμηλώνοντας τὸ κλάμα καὶ πότε ξεσπάει καὶ πλημμυρίζουνε τὰ μάτια του ἀπὸ δάκρυα. Δὲν ὑπάρχει ἄλλος καῦμὸς στὸν κόσμο παρὰ ν' ἀκούς μικρὰ παιδιὰ νὰ κλαῖνε!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (μὲ ἀγωνία κρατώντας τὸν ἑαυτὸ της) Λέγε!

Ὁ Νέος. Τότε σηκώθηκε ἓνα γέλιο μεσ' στοὺς μεθυσμένους καὶ τεντώνουν τὰ χέρια τους καὶ πότε ὁ ἓνας τὰ παίρνει μέσ' τὴν ἀγκαλιά του, καὶ πότε ὁ ἄλλος καὶ γελάνε καὶ τοὺς σκουπίζουνε μὲ τίς παλάμες τους τὰ δάκρυα κι' ἄλλοι τὰ μπουκνώναν μὲ τὰ φαγιά, ποὺ ἀπλώνονται μπροστά τους! Τέλος φωνάζει ὁ Βασιλιάς: «ἔδω σὲ μένα» καὶ τὰ παίρνει καὶ τὰ καθίζει καὶ τὰ δυὸ στὰ γόνατά του, τοὺς σκοπίζει μὲ τὸ ροῦχο του τὰ μάτια τους καὶ τὰ χαϊδεύει, τὰ κντάει καὶ φωνάζει πάλι: «μονάχα ἢ μάνα τους, ἄν τὰ ζητήσῃ, θὰ τὰ πάρει, ἀλλιῶς...» καὶ ξαφνικὰ σωπαίνει. Τὸν ἀγκαλιάζουνε μ' ἐμπιστοσύνη τὰ παιδιὰ μας καὶ νόμιζαν πὼς τὰ ὑπερασπίζεται καὶ τ' ἀγαπάει. Κι' οἱ ἄλλοι, σὰν εἶδαν πὼς δὲν τοῦ ἀρέσει τοῦ Βασιλιά νὰ κοροϊδεύουνε μὲ τὰ παιδιὰ σου, ρίχτηκαν καὶ πάλι καὶ ἔαχολουθοῦν νὰ τρῶνε...

(Σ τ γ ἦ)

...Καὶ πὼς τρῶνε! Ἀρπάζουν μὲ τὰ χέρια τὰ φαγιά τους καὶ τὰ μασοῦν ἄλλοι μ' εὐδαιμονία, ἡσυχασμένοι καὶ ἄλλοι λαίμαργα, μὴν τύχει καὶ

τὰ χάσουν πρὶν χορτάσουν. Καὶ τὰ πρόστυχα τὰ χεῖλη τους χτυπάνε χοντρά, χοντρά, συχαμερὰ καὶ ἀργά, πού ἀνατριχιάζω καὶ νομίζω πὼς πεθαίνω χεῖλιω λογιῶ ἤχους κάνουν τοῦ καθενὸς τὰ πρόστυχα τὰ χεῖλη, πού λόγο εὐγενικό δὲν κόπιασαν νὰ ποῦν κανένα !

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (εἰρωνικά, πικρά). Εἶναι λοιπὸν εὐαίσθητος ὁ σκλάβος ;

Ὁ Νέος. Ξαλάφρωσα, πού εἶδα τὰ παιδιά σου ἀσφαλισμένα καὶ ἦρθα νὰ σὲ βρῶ, Βασίλισσα! Κι' ἐγώ, π' οὔτε στιγμή δὲν ἔπαυσα πὼς νὰ μὴ γίνω βαρὺς τοῦ σκύλου, νὰ εἶμαι σκλάβος !... Σκλάβος!.. σκλάβος τους δικούς τους !... (ξεσπάει). Μὰ πού εἶναι ὁ Ἡρακλῆς ; Γιατί δὲν φτάνει ; Κουράστηκα, βασίλισσα, πιά νὰ προσμένω. Κάθε βράδυ κοιμάμαι μὲ σφιγμένα δόντια κουρασμένος καὶ μοῦ φαίνεται ἄδειν κι' ἡ μέρα πού θὰ ξημερώσει καὶ χαμένη λογαριάζω τὴ θλιβερὴ τὴ μέρα πού ἔχει φύγει. Μὰ λεῶ : Θά-ρος ! Θὰ ἔρθει στὸ τέλος ὁ Ἡρακλῆς καὶ θὰ ξεχύση τὸν πόθο, πού ἔχει νὰ πηγαίνει στοὺς ξένους τόπους καὶ νὰ τοὺς λυτρῶναι. Δειψᾷ ἡ αὐλή του!... Δὲν τὸ βλέπει ὁ μεγάλος ! Θὰ προσέξει καὶ μᾶς τοὺς δύστυχους καὶ θὰ μᾶς ἀγαπήσει καὶ θὰ μᾶς κάνει λεύτερους βοηθούς του, στήριγμά του...

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (ἄθελα καὶ λυπημένα χαμογελώντας). Μὲ κάνεις καὶ γελάω ! Καλὰ εἶσαι σκλάβος ! Πὼς μπορεῖ ποτὲ ν' ἀλλάξεις ; Τί λόγια ! Ποιὸς σοῦ τὰ ἔβαλε μὲς στὸ μυαλό σου ;!

Ὁ Νέος. Ὁ καῦμός μου ! Τὰ νειάτα μου, πού ἔρημα θὰ μοῦ φύγουν πρὶ νὰ βρῶ κι' ἐγώ στὸν κόσμο μιὰ εὐτυχία ! Μὰ τώρα εἶναι στὸν Ἄδη, λέν, ὁ Ἡρακλῆς μας ! Μακάρι νὰ μὴν ἦταν ! Πάει πιά ! Δὲν ξέρεις, ἀκριβὴ βασίλισσα, τὶ σπαραγμὸς νὰ νοιώθεις τὴν τελευταία ἐλπίδα σου χαμένη...

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Τὶ ἔρχεσαι τώρα ἐδῶ καὶ κλαίγεται ; Τὶ νὰ σοῦ κάνω ἐγώ ; Δὲν βλέπεις ; Εἶμαι στὴ γῆ, μὰ πιὸ πολὺ πιστεύω πὼς ἔφτασα κιόλας στὸν Ἄδη ! Πάρ' το ἀπόφαση ! Δὲν ἔχει σωτηρία ! Φύγε !

Ὁ Νέος. Ὅχι· γιατί μπορῶ νὰ ἐλπίζω λίγο ἀκόμα. Γι' αὐτὸ κι' ἦρθα κοντά σου· βοήθησέ μας· τὶ νὰ γίνει ; Εἶναι δικοὶ μας ὅλοι οἱ σκλάβοι !

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Ἐμπρός λοιπὸν ; οἰχθεῖτε ! Τί σᾶς κρατάει ; Σφάχτε τοὺς ἐχθρούς μας καὶ γλυτῶστε τὰ παιδιά μου· τὶ ἄλλο ; Ἐγὼ ἤμουνα καλὴ, σὰν ἦταν κοντά μου ὁ Ἡρακλῆς. Τὶ στέκεσαι ἔτσι ; ἀφοῦ μοῦ λὲς πὼς ἔχεις κι' ἄλλους, πού μᾶς ἀγαπάνε καὶ πού θέλουν κι' οἱ ἴδιοι νὰ σωθοῦν ;! Ἐμπρός, ὀρμεῖστε !

Ὁ Νέος. Ἄχ ! ὑποφέρει κανεὶς τόσα πολλὰ μέσ' στὴ ζωὴ του, πού δὲν φτάνει μοναχὰ νὰ ὀρμήσει ! Σβύνουν ὅλες οἱ γεναῖες ὀρμές μας μέσ' στοὺς πόνους, πού μᾶς φέρνουν οἱ πιὸ δυνατοὶ μας πόθοι ! Ὑστερα θὰ ἔπρεπε νὰ ἤμουνα Δίας καὶ νὰ εἶχα καὶ γιὰ κάθε τι τὸν κεραυνό του : ὅτι ἐγὼ ἔχω ὑποφέρει, μόνο ἔτσι θὰ εἶχε τὴν ἐκδίκησή του ! Ἀλλά, νὰ τώρα πιά ἔχω γονατίσει. Ξεθύμανα, μόλις τὸ βρήκα μὲ τὴ σκέψη, πὼς ὁ μεγάλος Ἡρακλῆς ἦταν μονάχα ἡ σωτηρία ! Τὸ βρῆκε αὐτὸ ἡ ψυχὴ μου κι' εἶπα : «πέρα κάτω!» μουρμουρίζε ἡ ψυχὴ μου : «πέρα κάτω τὶ θὰ γίνεῖ.» κι' οὔτε τὸ ἤθελε νὰ πάει πιὸ πέρα ! Προσμένανε τὸν Ἡρακλῆ νὰ μᾶς βοηθήσει, τὸ λατρευτὸ Ἡρακλῆ, τὴ δύναμη καὶ τὴν ἀγαθωσύνη !

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Μὰ πῶς ; ὁ τόπος μας ξέρει καλύτερα ἀπ' τὸν

κάθε τόπο νὰ κάνει ἐπαναστάσεις· πῶς ἀκόμα δὲν τὸν μάθατε καὶ σεῖς τὸν τρόπο ;

ἌΝΕΡΟΣ. Χαθήκαμε μέσα στὶς προσδοκίες. Ὅλο δουλειά, πού μᾶς κομίζει κι' οἱ σκλάβοι εἶναι τριγύρω πάντα κουρασμένοι. Βλέπαμε τὸν Ἡρακλῆ καὶ παίρναμε θάρρος· καὶ πάλι περιμέναμε.

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Μὰ δὲν θὰ ἔπρεπε οὔτε μιὰ στιγμή ν' ἀφήσεις· θὰ ἔπρεπε νὰ ψάχνεις κάθε μέρα καὶ πάντα θὰ εὑρισκες τὴν εὐκαιρία νὰ μιλήσεις ὁ ἴδιος μὲ τὸν Ἡρακλῆ καὶ κάτι θὰ μποροῦσες νὰ πετύχεις κι' ἴσως ἡ τωρινὴ κατάντια μας δὲν θὰ τολμοῦσε νὰ ἔρθει!

ἌΝΕΡΟΣ. ὦ! ψέμα δὲν λές, βασίλισσα· χίλιες φορές ἦρθε στὸ νοῦ μου· ἀλλὰ τὸ πίστευα μέσα βαθειά μου πῶς φτάνει νὰ ὑποθέσω ἐγὼ κάτι στὸν κόσμον καὶ νὰ μὴ γίνῃ στὸν αἰῶνα! Τόσο πολὺ ποτίστηκα τὴν πίκρα, πού σιχάθηκα στὸ τέλος τὸν ἑαυτό μου, πού μοῦ ἦταν ἀχρηστος γιὰ μιὰ εὐτυχία καὶ σκύβοντας καμιά φορὰ στὶς δροσερὲς πηγές μας, μοῦ ἐρχότανε νὰ τὴν σπαράξω τὴν ἀσκημὴ τὴν ὕψη μου, τὴν ἀβουλή, βασίλισσά μου!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Κρίμα στὰ νειάτα σου!.. Παιδί!

ἌΝΕΡΟΣ. Μὰ ἔτσι εἶναι: Κάθε φορὰ γυρίζοντας καὶ κάτι περιμένω πῶς θὰ μοῦ ἔρθει καὶ σὰν φτάσω μέσα στὴν ἐρημιά μου, μοῦ σβύνονται οἱ χαρὲς μου καὶ μοῦ φεύγουν σὰ νὰ μὴ μὲ εἶχανε ποτὲ θεομάνει! Τότε ρίχνομαι σὰν τρελὸς στὸ ρεμβασμὸ τὸν ἀγόνον. πού μοῦ εἶναι βῆρος, μὰ δὲν μπορῶ νὰ ξεγλυτώσω, ὅταν θελήσω. Βυζαίνω φχαριστημένος τὴν ἐνόχλησή του καὶ τὴ στιγμή, πού ἀλήθεια λαχταράω νὰ πετάξω στὰ οὐράνια, μέσα βαθειὰ τίς ρίζες τῶν ματιῶν μου τίς σφίγγει ἡ κούραση καὶ μὲ πονοῦν καὶ μὲ καρφώνουνε στὸν ὕπνον, πού ἔπρεπε νὰ μὴ τὸν ξαίρουνε τὰ νειάτα.

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Κι' ὕστερα λές πῶς ἤθελες νὰ γίνεις ἀγωνιστὴς μαζί μὲ τὸν μεγάλον Ἡρακλῆ!.. Μὲ τέτια δειλία!

ἌΝΕΡΟΣ. Ναί! Τότε δὲν μπορούσα· τώρα μπορῶ· γιατί, σὰν ἔχανα μιὰ-μιὰ ὅλες τίς χαρὲς μου μέσα στὴ σκλαβιά μου, στὸ τέλος τίς ἀρνιέμαι καὶ τοὺς ρίχνω στὸ πρόσωπό τους ὅλη μου τὴν καταφρόνια καὶ κλείνω τὰ κουρασμένα μάτια μου στὶς εὐτυχίες, πού ἔτρεμα νὰ τίς φανταστῶ κι' ἔτσι χωρὶς χαρὲς κι' ἀγάπες καὶ χωρὶς λατρεῖες, ἐδῶ εἶμαι καὶ μοῦ λείπει ὁ Ἡρακλῆς! Ἄς ξανάρθει, γιατί μοῦ σταματάει ἡ ζωὴ σὰν τὸ θνυμάμει, πῶς μᾶς λείπει!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Μὰ θέλει ὁ Ἡρακλῆς κοντὰ του ἀνθρώπους γεμάτους θάρρος καὶ λαχτάρα γιὰ ὅλες τίς χαρὲς πού εἶναι στὸν κόσμον!

ἌΝΕΡΟΣ. Μὰ τώρα μὴ σὲ νοιάζει· ἂν πρέπει, θ' ἀγαπήσω τίς χαρὲς πού λές, βασίλισσα· μαζί σου θὰ μπορούσα νὰ δομηθῶ, νὰ σκοτώσω τὸν τύρανον τὸν ξένο· πρῶτα νὰ μὴν εἶμαι σκλάβος! Βασίλισσα, εἶμαστε πολλοὶ καὶ παληκάκια. Δυναμώσέ μας κι' ἔνωσέ μας! Δὲν ἔχει πιά στὸν κόσμον κι' ἄλλες δυστυχίες γιὰ νὰ μᾶς χτυπήσουν σωθῆκαν ὅλες· τίς ὑποφέραμε μὲ τὴ σειρά τους! Πάει ὁ Ἡρακλῆς! Μαζί σου θὰ σφάξουμε τώρα δικούς καὶ ξένους! Μᾶς λείπει μιὰ καρδιά δική μας. Ἐλα, γυναίκα διαλεχτή, δώσε μας θάρρος! Τώρα εἶναι καιρὸς, γιατί νομίζουν πῶς δὲν ἔχουν πιά κανένα γιὰ νὰ το φοβηθοῦνε! Εἶναι ἥσυχον· τὸ ξαφνικὸ θὰ τοὺς τρομάξει. Θὰ σωθοῦμε! Καὶ σὺ πάλι θὰ εἶσαι ἡ βασίλισσά μας σὰν καὶ τώρα! Μὰ θὰ ἔχεις

γιὰ λαό σου ἐμᾶς, ὄχι σκυλιά, πὺ νὰ σὲ γλύφουν γιὰ καλὸ δικό τους!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. ὦ, νέε! πόσο ἔχεις ὑποφέρει! Μέσ' ἀπὸ τὴν καρδιά μου τὸ εὐχομαι στοὺς θεοὺς κι' ἂν τύχει ἐμᾶς καὶ δὲν μᾶς σώσουν, νὰ στρέψουν ὅλη τους τὴν ἀγάπη σὲ σᾶς κι' ὅλοι οἱ καῦμοί σας, ὁμορφα νειάτα, νὰ βροῦν τὸ πῶδ' εὐτυχισμένο τέλος! Ὅσο γιὰ μένα, ἂν ἡ ἀγάπη μου, πὺ τὸν δυνάμωνε τὸν Ἡρακλή μας, μπορεῖ καὶ σᾶς νὰ σᾶς θερμᾶνει, σᾶς τὴ χαρίζω καὶ διπλή, παιδιὰ μου!

Ὁ Νέος. Βασίλισσα, ἴσα μὲ τώρα, μόλις ἀντίκρουσα κανένα ἀπέναντί μου, ἔνοιωθα πὺς ἂν δὲ μὲ σκοτώσει θὰ εἶναι θαῦμα...τώρα!...

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Ποῦ εἶσαι, Ἡρακλή; Τώρα ἔπρεπε νὰ εἶσαι στὸν κόσμο!

Ὁ Νέος. Ὅμως, νά! Καλὸ ἦταν νὰ εἴχαμε τὸν Ἡρακλή μαζί μας μ' ἀφοῦ δὲν εἶναι, καθέννας ἀπὸ μᾶς θὰ γίνεῖ σὰν ἓνας Ἡρακλῆς! Μᾶς δίνεις θάρος! Τίποτα πιά δὲν μὲ φοβίζει! Οὔτε τὰ τραπέζια τὰ στρωμένα, πὺ ἔχουνε κάτω οἱ τύρανοί μας! Τί φοριχτὸ νὰ βλέπεις νὰ μοιράζει στοὺς ἄλλους τοὺς ἀνθρώπους ἡ εὐτυχία τὰ πλούσια δῶρα της καὶ σὺ νὰ ρέβεις! Πιστεύεις πὺς ὅλα θὰ γενοῦν σ' αὐτὸν τὸν κόσμο κι' ὄχι νὰ ρίξει καὶ γιὰ σένα κάτι ἡ Εὐτυχία!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Μὴ στέκεις· θὰ τοὺς ρημάξουμε τοὺς ξένους κι' ὕστερα μαζί σας θὰ φωτίσουνε χαρούμενες ἡμέρες πάλι τὴ ζωὴ μας! (τὸν πλησιάζει καὶ τὸν πιάει φιλικὰ ἀπὸ τοὺς ὤμους). Ὁρμείστε! Εἶμαι μαζί σας. Δεῖχτε μου, τί ἔχω νὰ κάνω! Ρίχτε τοὺς ξένους! Ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τὸν ἄδῃ θὰ μᾶς παραστέκει!

Ὁ Νέος. (συγκινημένος). Ἐχω στείλει ἓνα μικρὸ μου φίλο νὰ κυτᾶξει τί γίνεται καὶ νὰ ἔρθῃ νὰ μᾶς μιλήσῃ· τὸν ἔστειλα ἀπ' τὸ ἀπόγεμα στοὺς κάμπους...(σιγῇ). Γιατί δὲν πᾶς, βασίλισσα, νὰ πάρεις τὰ παιδιὰ σου;

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (ταράζεται καὶ κάτι πᾶει νὰ πεῖ).

Ὁ Νέος. Τὸ ξέρω, τί ζήτησε ὁ κακοῦργος ἀπὸ σένα! Θάρος τώρα!

(Σιγὴ γεμάτη ἀγωνία καὶ ἀναμονή).

ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ., ὁ Νέος, τὸ Παιδί.

Τὸ Παιδί. (γλιστράει ἀπὸ τὸ δεξιὸ ἄνοιγμα· τρέχει χαρούμενο, ἂν καὶ μὲ κάπιο δισταγμὸ, στὸ Νέο· μιλάει σιγᾶ). Ὅλους τοὺς εἶδα· τοὺς τὰ εἶπα· θὰ μηνύσουν καὶ στοὺς ἄλλους, σὲ ὅλα τὰ χωριά· θὰ εἶναι ἔτοιμοι· οἱ ἄλλοι ὅπου καὶ νὰ εἶναι τελειώνουν τὸ τραπέζι, θὰ μαζευτοῦν ἐδῶ οἱ ἀφεντάδες γιὰ ν' ἀνταμώσουν τὴ βασίλισσα.

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (ἔχει τραβηχτεῖ μόλις μῆκε τὸ Παιδί στὴν ἄκρη, ἀριστερὰ καὶ πῆρε πάλι τὸ βασιλικὸ της ὕφος).

Ὁ Νέος. (τὴν πλησιάζει).

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (σιγᾶ). Πρῶτα γιὰ τὰ παιδιὰ!

Ὁ Νέος. (στὸ Παιδί, πηγαίνοντας κοντά του). Τὰ βασιλόπουλα δὲν τὰ εἶδες; ποῦ εἶναι τώρα;

Τὸ Παιδί. (πιὸ δυνατὰ). Μαζί τους εἶναι· κάθονται ἤσυχα (κυτᾶει τὴν

Γυν. τοῦ Ἡρ. καὶ γίνεται δειλό). Οἱ ἄρχοντες οἱ δικοὶ μας θὰ τὰ φέρουν ἔδῳ τώρα.

Ἄ Νέος. Λοιπὸν θὰ εἶναι ἔτοιμοι ;

Τὸ Παιδί. Ναὶ θὰ εἶναι. Θὰ περιμένουν· ξέρεις, μοῦ εἶπαν, πῶς θὰ τοὺς μηνύσεις !

Ἄ Νέος. Ἄμα τοὺς εἶπες τὶς παραγγελίες τὶς δικές μου, τ' εἶπαν ; τὶς ἀκούσαν μὲ χαρὰ ;

Τὸ Παιδί. Λέγανε : « Ἦρθε ἡ ὥρα πιά· δὲν μένει παρὰ ἡ τρανὴ ἢ βασίλισσα νὰ μᾶς βοηθήσει ! ». Καὶ γελοῦσανε καὶ δίναν θάρρος ὁ ἓνας στὸν ἄλλον καὶ πηγαῖναν πέρα πέρα καὶ μιλοῦσανε κρυφὰ ἀναμεταξύ τους... Μὰ τὶ θὰ γίνει ; πές μου !

Ἄ Νέος. Θὰ τὸ ἴδεις σὲ λίγο ! Πρόσεχε μόνο τὶ σοῦ λέω !

Τὸ Παιδί. Ναὶ· θὰ προσέχω (στὸ ἀντί του). Μὰ πιά εἶν' αὐτὴ ἡ γυναίκα ; Σὰν ἀρχόντισσα δὲν μοιάζει ;

Ἄ Νέος. Εἶναι ἡ βασίλισσα ! Δικὴ μας !

Τὸ Παιδί. « Δικὴ μας ; ! » Δὲν καταλαβαίνω (ξεφωνίζει) Ἄ ! τώρα κατάλαβα ! οἱ ἄλλοι σκλάβοι, ὅταν λέγανε πῶς θὰ γίνει ἡ βασίλισσα « δικὴ μας » χαρῶντουσαν καὶ φωνάζαν ἀπὸ τὴν χαρὰ τους ! (Πηγαίνει λίγο κοντὰ στὴ *Γυν. τοῦ Ἡρ. γυρίζει στὸ Νέο*). Αὐτὴ εἶναι ἡ βασίλισσα ἢ μεγάλη ! Ἡ γυναίκα τοῦ Ἡρακλῆ ! Δὲν τὴν εἶχῃ ξαναδεῖ ! μ' ἀλήθεια, ποῦ νὰ τὴν δῶ ; στὰ χωράφια ἢ στ' ἀμπέλια ; Ὠραῖα !... Ὠραῖα !... (Πάει πῶς κοντὰ στὴ *Γυν. τοῦ Ἡρ. σιγά-σιγά τὴν κυτᾶει λίγο ὕστερα ἀρχίζει νὰ χορεύει γύρω της, γεμάτο ἐνθουσιασμένη χαρὰ χορεύει βάρβαρα καὶ ἀδέξια μὲ κραυγές*).

Ἄ Νέος. (τὸ σταματᾶει στὰ πρῶτα βήματα ἀδυστηρά, γιατί ἡ *Γυν. τοῦ Ἡρ. τινάζεται καὶ γυρίζει ἄλλοῦ τὸ πρόσωπό της θυμωμένη καὶ δυσαρρεστημένη. Στὴ *Γυν. τοῦ Ἡρ.* Συμπάθα το, βασίλισσα ! Δὲν ξέρει πῶς νὰ φανερώσει τὴ χαρὰ του ! Στὴν σκλαβιά ἐμεῖς δὲν μαθαίνουμε οὔτε πῶς νὰ δείχνουμε τὶς χαρές μας- ὅταν ἔρθουν !—μὲ ὁμορφον τρόπο ! (Σφίγγει τὸ χέρι τοῦ Παιδιοῦ καὶ τὸ τραβᾶει πῶς πέρα τὰ κεφάλια τους σχεδὸν σμίγονον). Ἄ ! τὸ παλαβό ! Σ' ἀηδίασε, βασίλισσα ! Ἐχει φάει σκόρδα ! Τὸ νοιώθει ὁ ἄμοιρος πῶς τοῦ καῖνε τὸ στῆθος του, μὰ τὶ νὰ κάνει ; Ἐβλεπε τόση ὥρα τὸ τραπέζι τῶν ἀρχόντων καὶ τοῦ ἀνοιξε ἡ ὄρεξη... Παρὰ ξερὸ ψωμί καὶ μουχλιασμένο καὶ χωρὶς προσφαῖ, καλὰ ποῦ βγάζει ἡ Θήβα μας τόσες πλεξάνες ! (Τὸ τραντάζει τὸ Παιδί καὶ τὸ σπρώχνει πῶς πέρα). Πήγαινε καὶ στάσου ἐκεῖ στὴ σκάλα !*

Τὸ Παιδί. (μὲ παράπονο σιγά-σιγά βουρκώνει). Μὰ τὶ ἔκανα ; Γιατὶ θύμωσε ἡ βασίλισσα ! Ποῦ ἤξερα ἐγώ ; Τὶ φταίω ; Τὶ νὰ κάνω ;

Ἄ Νέος. Κάθησε ἐκεῖ καὶ σῶπα (γυρίζει στὴ *Γυν. τοῦ Ἡρ.*)

Ἡ *Γυν. τοῦ Ἡρ.* Ἀργοῦν ὅμως ! Δὲ νομίζεις ;

Ἄ Νέος. Ἀργοῦν, βασίλισσα, γιατί ἔτσι ἔχουν συνηθήσει καλοτροῶνε καὶ δὲν τοὺς νοιάζει γιὰ τοὺς ξένους πόνους !

Τὸ Παιδί. (ποῦ κρατιότανε, βάζει τὰ κλάματα ξαφνικὰ καὶ δυνατὰ).

Ἡ *Γυν. τοῦ Ἡρ.* Νὰ μὴν κλαίει ! Νὰ μὴν κλαίει ! Δὲν μπορῶ νὰ τὸ ἀκούω ! Μοῦ κάνει κακό !

Ἄ Νέος. (πάει κοντὰ στὸ Παιδί). Σῶπα λοιπὸν ! Τὶ ἔπαθες ;

Τὸ Παιδί. (κλαίει ἀκόμα).

Ὁ Νέος. Μὴν κλαῖς· τί ἔχεις; ἔτσι θὰ ρθεῖς μαζί μου στὸν πόλεμο; μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια! Σώπα!

Τὸ Παιδί. (σταματάει τὸ κλάμα ἀπότομα). Ἡ μάνα μου; πές το τῆς βασιλίσσας· ἡ μάνα μου! θὰ μοῦ τὴ φέρει πίσω; ἢ μήπως θὰ τὴν ἀφήσει μακριά, ἐπειδὴ θύμωσε μὲ μένα;.. Πές της!..

Ὁ Νέος. Ναί! θὰ σοῦ τὴ φέρει πάλι· μὴ σὲ νοιάζει!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Ποιὰ μάνα του; Τί λέει;

Ὁ Νέος. Τὴ μάνα του τὴν πούλισαν προχτές στὴ Θεσσαλία: Τὴ γυρεύει πάλι· τὴ θέλει.

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (στὸ Παιδί, χωρὶς νὰ πάει κοντά του). Μὴν κλαῖς, παιδί μου· ἐγὼ θὰ σοῦ τὴ φέρω πάλι· αὔριο κιόλας· θὰ στείλω ἀνθρώπους μὲ χρυσάφι νὰ τὴν ξαναβροῦνε. (στὸ Νέο). Ἔτσι λοιπόν; Ὅλοι οἱ δυστυχισμένοι ἔχουν μιὰ μάνα, πὺν τοὺς λαχταράει καὶ πὺν τὴν κλαῖνε;.. ὦ! παιδιά μου! (Δίγη σιγή).

Ὁ Νέος. Ναί, βασίλισσα. Κι ἄμα συλλογιστεῖ κανεὶς πὺς καὶ μιὰ μάνα κάποτε θὰ κλάψει, καὶ γι' αὐτὸ μονάχα, θὰ πρεπε νὰ μὴν τολμοῦσε ὁ ἀνθρώπος κακὸ νὰ κάνει!..

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Ναί· μὰ πρῶτα νὰ πεθάνουν οἱ ἐχθροὶ μας κι' ὕστερα θ' ἀφήσουμε τὴ λύπη νὰ ἔμπει στὴν καρδιά μας!.. Θάρος τώρα! κι' ἄλλες ἔνοιες μᾶς κυκλώνουν! (στὸ Παιδί). Μὴν κλαῖς, παιδί μου· ὡς πὺν νὰ σοῦ φέρουν τὴ γλυκαῖά σου μάνα, ἐγὼ θὰ εἶμαι, γιὰ σένα, μάνα σου δικιά σου! (τὸ πλησιάζει καὶ τὸ χαϊδεύει στὸ κεφάλι θερμὰ καὶ νευρικά· πάει πὺν πέρα).

Τὸ Παιδί. (ξεσπάει τώρα σ' ἓνα κλάμα πικρὸ, παραπονεμένο, ἀπελιπμένο).

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (στὸ Νέο). Πάλι κλαίει; Τί παθαίνει;

Ὁ Νέος. (πηγαίνει κοντὰ στὸ Παιδί, πὺν εἶχε πέσει στὶς σκάλες, τὸ σηκώνει, τὸ χαϊδεύει, ἐνῶ ἐκεῖνο μένει παραδομένο ἀπάνω του). Τοῦ μίλησες γλυκά, βασίλισσα· δὲν τὸ κρατάει· τὸ ξέρω!.. Ντρέπεται! Τὸ χαϊδεύεις! Τρόμαξε ἡ καρδούλα του! Πάει νὰ τοῦ σπάσει· ἀντίκρισε γιὰ πρώτη του φορὰ τὴν καλωσύνη· δὲν ἔχει συνηθίσει! (Τὸ χαϊδεύει).

(Ἀκούγονται ἀκαθόριστες φωνές, πὺν πλησιάζουν).

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Ἐρχονται! Τὰ παιδιά!

Τὸ Παιδί. (συνέρχεται, σκουπίζει βιαστικὰ τὰ μάτια του, εὐκίνητο καὶ πετάγεται πρὸς τὴν ἀριστερὴν πόρτα· μένει λίγο ἔξω. Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. καὶ ὁ Νέος τὸ παρακολουθοῦν· σχεδὸν ἀμέσως γυρίζει μὲ τὴν ἴδια γοργότητα μιλάει βιαστικά). Τὰ παιδιά, τὰ βασιλόπουλα ἀνεβαίνουν· μαζί κι' ἓνας ἀφέντης ἀπ' τοὺς ντόπιους!

(Ἀκούγονται πάλι οἱ ἴδιες φωνές.)

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (μὲ τὰ μάτια πρὸς τὴν ἀριστερὴν πόρτα). Μὰ τί φωνάζουν; Τί εἶναι;

Ὁ Νέος. Πᾶμε, βασίλισσα· μὴ σοῦ φύγει λόγος! Ἐμεῖς ἐδῶ ἔχουμε τὸ νοῦ μας! (στὸ Παιδί). Πᾶμε! (Φεύγουν ἀπὸ τὰ δεξιὰ, γογγόροι καὶ θαρραλέοι).

ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ., Τὰ παιδιὰ τοῦ Ἡρ., Α' Γέρος, Ἡ Παραμάνα.

Α' Γέρος. (εὐθυμος καὶ καλοφαγωμένος· τὸ κρασί κάπως τὸν ἔχει ἐπη-
ρεάσει. Σπρώχνει τὰ παιδιὰ πρὸς μπρός).

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (μόλις προβάλλον δορμαίει καὶ τ' ἀγκαλιάζει καὶ τὰ
τραβάει ἄκρη-ἄκρη ἀριστερὰ τὰ φιλεῖ, τὰ χαϊδεύει).

Α' Γέρος. Νά τα ! βασίλισσα· στὰ φέρονουμε τὰ βασιλόπουλά σου. Ὁ
δοξασμένος μας ὁ ἀρχηγός μας ὄλο σὲ περιμένει· δὲν ἦρθες ! Εἶδες τί κα-
λός ! Σοῦ τὰ στέλνει ! Σὲ λίγο θὰ ρθεῖ κι' αὐτός. Τί ἔχει πάθει ! Συλλογιέ-
ται περισσότερο ἀπ' ὅτι ταιριάζει σ' ἓνα νικητὴ ! (πρὸς τὴ βασίλισσα, πρὸν
ἀπασχολημένη μὲ τὰ παιδιὰ της δὲν τὸν προσέχει). Δὲν μιλάς ; Καλὰ κάνεις !
Ἔτσι εἶσατε σεῖς οἱ μεγάλες οἱ βασιλικὲς γενιές ! Βασίλισσα, ἔπεσε χάμω
ἡ μύτη σου... Δὲν σκύβεις νὰ τὴν πιάσεις !

Ἡ Παραμάνα. (δορμαίει, ὅσο μπορεῖ νὰ τρέξει, ἀπὸ τὰ δεξιά, φτάνει τὰ
παιδιὰ καὶ τὰ χαϊδεύει κι' αὐτὴ θερμοτάτα).

Α' Γέρος. Ἐ ! ἀφήστε τώρα τίς ἀγάπες ! Μὴν τ' ἀκούσει ὁ βασιλιάς !

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (στὸν Α' Γέρο). Σκλάβοι ! Πῶς τρέμετε τὸ νέο σας
τὸν ἀφέντη ! Ἀπ' τὰ μικρά σας χρόνια εἶσατε σκλάβοι ! Σᾶς ἀρέσει νὰ
σᾶς πατάει κάθε φορὰ καὶ ἓνας ἀφέντης !

Α' Γέρος. (μὲ περιφάνεια τρικλίζοντας). Σκλάβοι ἐμεῖς ; Μὰ ποιὸς προ-
στάταψε τὴ λευτεριά τῆς χώρας τόσα χρόνια ; Ἡ μήπως ὁ Ἡρακλῆς σου
ἀπὸ τὰ ξένα !

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Ἡ λευτεριά ! Μιὰ πρόφαση μονάχα ! Νὰ μπορούῦ-
σε νὰ ἐρχόνταν ξαφνικὰ στὸν κόσμῳ ὁ Ἡρακλῆς ! (σπαίρνει ἀπότομα).

ΠΕΜΠΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ πάρα πάνω, ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ., Β' Γέρος, Γ' Γέρος.

(Μπαίνουν οἱ τρεῖς τελευταῖοι εἶναι σὰν τὸν Α' Γέρο εὐθυμοὶ ἀπὸ τὸ φα-
γοπόι· πού καὶ πού παραπατᾶνε λίγο.)

Α' Γέρος. (μόλις τοὺς βλέπει). ὦ ! Καλό σ' τοὺς ! Ποῦ εἶναι ὁ βασι-
λιάς μας ;

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (πρὸς ζαλισμένος ἀπὸ τοὺς ἄλλους). Ἐδῶ εἶναι
τώρα θὰ ἔρθεῖ· κάνει νὰ ρθεῖ καὶ κοντοστέκεται μὰ θ' ἀνεβεῖ στὸ τέλος·
θέλει νὰ ξεκουραστεῖ λιγάκι, λέει... (οἱ Γυν. τοῦ Ἡρ.) Νὰ τὸν καλοδεχ-
τεῖς ; Πρέπει ! Ἐμένα μὲ κάθησε κοντά του στὸ τραπέζι ! Περιποιήθηκε
τὰ παιδιὰ σου ! Εἶναι ἄγριος, ναί· μὰ εἶναι καλός· μὴν τοῦ ἀγριέψεις καὶ
θυμώσῃ καὶ μᾶς βρῆῃ κανένα κακὸ καὶ ἀλλοίμονό σας τότε !... Ἀκοῦς ;
βάλε γνώση...

(Σιγῇ. Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. καὶ ἡ Παραμάνα εἶναι ἀφοσιωμένες μὲ τὰ παι-
διὰ καὶ δὲν τοὺς προσέχουν. Ὁ Β' Γέρος καὶ ὁ Γ' Γέρος μένουν ἀριστερὰ
στὸ βᾶθος· πάει καὶ στέκει ἀνάμεσά τους καὶ ὁ Α' Γέρος μιλοῦν σὰ λίγο φο-
βισμένοι καὶ κντοῦν ἀριστερὰ. Ὅλοι εἶναι πρὸς τὸ ἀριστερὸ μέρος. Ἡ Γυν.
τοῦ Ἡρ. Τὰ παιδιὰ καὶ ἡ Παραμάνα μπρός· μένει ἄδειο τὸ μέρος πού εἶναι

μπρὸς στὸ ἀνοιγμα· πίσω οἱ ἄλλοι στὸ βάθος. Σιγὴ βασιὰ καὶ θλιμένη· οἱ τρεῖς γέροι κι' ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. καὶ σιγοκουβεντιάζουν χωρὶς ν' ἀκούγονται.

ΕΚΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ πάρα πάνω, Ἡρακλῆς.

Ἡρακλῆς. (ἀπὸ μέσα). Πῶς νὰ πιστέψω ; Πῶς μπορεῖ νὰ γίνηι ; Γυναίκα μου ! Παιδιά μου ! Ἄλλοίμονο σ' ὄλον τὸν κόσμον ! (μπαίνει, ἀφοῦ ἀκουγότανε θορυβώδικο τὸ ἀνέβασμά του ὅσο ἔλεγε τὰ πάρα πάνω).

(Ἦ Ολοι, μόλις ἀκούσανε τὸ θόρυβο καὶ τὰ πρῶτα λόγια τοῦ Ἡρακλῆ, τὰ χάσανε οἱ ἄντρες ρίχνουν ξαφνισμένα καὶ φοβισμένα βλέματα στὴ Γυν. τοῦ Ἡρ. καὶ καὶ προσπαθοῦν νὰ ποῦν ἀναμεταξύ τους).

Ἡρακλῆς. (καθὼς μπαίνει ἀπὸ τὰ δεξιὰ καὶ τοὺς βλέπει ὄλους, στέκεται ἀπότομα στὸ ἀπάνω σκαλί). Γυναίκα μου ! Παιδιά μου ! Ζῆτε ἀκόμα ! (κατεβαίνει).

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (ἀλαφιάζεται καὶ τοῦ ρίχνει μιὰ ματιὰ ὕστερα ἀπὸ ἓνα ἐλάχιστο δισταγμὸ δομαίει ἀπάνω του καὶ ἀγκαλιάζονται· τὰ δύο ἀγοράκια μένονν σὰ χαμένα μὲ τὰ χεράκια τους ὑψωμένα στὸ σημεῖο, πὸν κρατούσαν τὴ μητέρα τους).

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (ρίχνοντας μιὰ γρήγορη ματιὰ τριγύρω, σχεδὸν μὴ νοιώθοντας τί γίνεταί, ἀφήνει μιὰ φωνή, τρέχει ὅσο μπορεῖ, ἀρπάζη τὰ παιδιὰ καὶ τὰ φέρονε πρὸς τοὺς γονιούς του) . Παιδί μου ! Γιέ μου !

Ἡρακλῆς. (ἀφήνοντας μαλακὰ τὴν Γυναίκα του, σηκώνει ἀπάνω του τὸ ἓνα του παιδί, τὰ φιλάει καὶ ἀφήνοντάς τα κάτω, ὡς πὸν νὰ σηκώσει τὸ ἄλλο χαϊδεύει τὸν πατέρα του μὲ σεβασμὸ ὕστερα γυρίζει τρομερὸς πρὸς τοὺς τρεῖς γέροντες πὸν ἔχουν γίνει μάρμαρο. Γρήγορες σκηνές, πὸν θὰ διαρκέσουν λιγότερο ἀπὸ ὅσο χρειάζεται νὰ διαβάσει κανεὶς τίς σημειώσεις αὐτές). Πῶς μὲ κυτάτε τώρα, παρὰ ξένο συμάζεμα ; Θὰ ἴδεῖτε ! Βράζουν μέσα μου ὅλες μου οἱ ὀργές, πὸν σ' ὅλη τὴ ζωὴ μου δέν μὲ εἶχανε ταράξει ! Ἄλλοίμονό σας ! Θὰ ξεσπάσουν ! Μιλεῖστε !

Α' Γέρος. Εἶσαι μεγάλος, βασιλιά Ἡρακλή ! Καὶ θὰ τὰ ξέρεις ὅλα ! Κρίνε μας ! Εἶσαι δίκαιος.

Ἡρακλῆς. Ναί· ὅλα τὰ ξέρω· μοῦ τὰ εἶπαν οἱ σκλάβοι μου, πρὶν φτάσω μέσ' τὴ Θήβα· μὰ πρὶν τὰ ἐξετάσω, ἐδῶ εἶμαι γιὰ νὰ σὰς σπαράξω !

Α' Γέρος. Μεγάλε βασιλιά, ἔμεῖς οἱ μαυρισμένοι ὅτι μπορούσαμε νὰ κάνουμε, τὸ ἔχουμε κάνει ! Τὰ ξέρεις ! Δούλους μὰς ἔκανε ὁ ἄρχοντας ὁ ξένος· ἀφοῦ κανεὶς οὔτε κρυφὰ οὔτε φανερὰ δέν ἦταν δυνατὸ νὰ τὸν χτυπήσει, πασχίζαμε νὰ βγάλουμε ἀπ' αὐτὸν ὅτι μπορούσε γιὰ τὸ καλὸ τῆς Θήβας μας καὶ τῆς γενιᾶς σου !

Β' Γέρος. (πὸν τὰ εἰτοίμαζε ὅσο μιλοῦσε ὁ Α' Γέρος). Τώρα ἐσὺ εἶσαι, βασιλιά Ἡρακλή, κι' ὁ Δίας ! Πές, τί ἔχει νὰ γίνηι ; Ἐμεῖς οἱ δόλιοι λαχταρούσαμε τόσες μέρες — μαῦρες πότε νὰ σὲ ἴδουμε !

Γ' Γέρος (τρέμοντας) Ἄχ ! βασιλιά μου ! Ἐδῶ εἶναι σκλάβοι σου ! Τὶ μὰς διατάξεις ;

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Φοβοῦνται οἱ δύστηχοι· ὅλο φοβοῦνται : ὅτι

κι' ἄν κάνανε... ἀπ' τὸ φόβο!... Μᾶς ἀγαποῦν!... Γέροι!... παιδί μου!
Ἡρακλῆς. (χωριζώντας στήν ἀγκαλιά του τὴ Γυναίκα του, πὸν εἶναι γερομένη ἀπάνω του σὰ λιγοθυμισμένη). Σωπάτε, γέροι ἀτιμασμένοι κι' ἡσυχάζει τώρα ἡ βασίλισσά μας!... Σὲ λιγάκι θὰ ἴδειτε σεῖς τίς τελευταῖες στιγμές σας, πὸν τίς θελήσατε καὶ πὸν σκληρὸς γιὰ τοὺς δικούς μου! (στὴν Παραμύνα) Πάρε μέσα στὰ κρεβάτια τους τώρα τὰ παιδιά μου καὶ κοίμησέ τα πὰ χωρὶς τρομάρες.

Ἡ Παραμύνα. (τὰ παίρνει καὶ φεύγει δεξιά).

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (σὰ νὰ ξυπνάει ἀπὸ βύθος). Ἡρθεσ πιά! Ἡρακλή! Πόσο σὲ λαχταροῦσα, ἄντρα μου ἀγαπημένε! Σύχασε μιὰ στιγμή! Τώρα εἶσαι μέσ' στὴ Θήβα! Δὲν ἔχουμε φόβο κανένα! Στάσου νὰ τὸ χαρῶ, νὰ τὸ πιστέψω πὸς εἶσαι κοντά μου!

Ἡρακλῆς. (τὴν κοιτάει γλυκὰ καὶ τὴν σφίγγει τρυφερά).

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Στάσου νὰ σὲ χορτάσω! Σὲ λιγάκι θυμάσαι πάλι ὅτι εἶσαι ὁ Ἡρακλῆς! Γίνε μονάχι ὁ ἄντρας ὁ δικός μου!... Γέρω στήν ἀγκαλιά σου, σὰ μικρὴ παιδούλα!... Ἡρακλή, ἐσὺ δὲν γνώρισες τί θὰ πεῖ φόβος! (Καὶ τοὺς δυὸ τοὺς ἔχει κυριέψει γλυκὰ τρεμούλα ἀγάπης). Νομίζω πὸς εἶμαι τώρα-δὰ νύφη καὶ σὲ βλέπω πρώτη φορὰ μὲ τὴν καρδιὰ σφιγμένη! (Γέρνει πάλι τὸ κεφάλι της στήν ἀγκαλιά του).

(Μένουν ἀγκαλιασμένοι σὺ νὰ εἶναι μόνοι τους σιὸν κόσμον).

Α' Γέρος. (κρυφὰ στὸ Β' Γέρο). Ἄν μπλεχτοῦνε τώρα στὸν ἔρωτα καὶ σὶς ἀγάπες, γλυτώσαμε!... Ὑστερα πάλι δὲν ἔξερεις!...

Β' Γέρος. Λές; δὲν πιστεύω νὰ φεύγαμε ἀπὸ δῶθε! μὰ πὸς; Τὸ λέω μονάχι καὶ δὲν μπορῶ νὰ κουνήσω!

Α' Γέρος. Μὴ σὲ νοιάζει!

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (πάει κοντά τους καὶ κάτι τοὺς λέει, δίνοντάς τους θάρρος τρομάζονν, γιὰτὶ δ)

Ἡρακλῆς. (χωριζεται ἀπὸ τὴ Γυναίκα του).

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (τὸν τραβᾷ κοντά της). Μᾶς ἦρθεσ πιά κι' ὅτι εἶχα ἡ ἄμοιρη ποθήσει τὸ βλέπω καὶ δὲν τὸ πιστεύω ἀκόμα καὶ δὲν σύχασε ἡ καρδιά μου ἀπὸ τὸ φόβο!... Νομίζω πὸς καὶ πάλι θὰ ἔρθει ἕνας κακὸς μαντατοφόρος ἀπὸ τὸ Ἄργος γιὰ νὰ βουτήξει μέσ' στὸ μαῦρο πένθος τὰ παλάτια μὲ τὸ φοιχτὸ τὸ μήνυμα: «πέθανε· πάει πιά ὁ Ἡρακλῆς· δὲν θὰ τὸν ξαναδεῖτε· πάρτε τὸ ἀπόφαση θὰ μείνει πάντα ὁ βασιλιάς στὸν Ἄδη!»

Ἡρακλῆς. (φρονιόνει). ὦ! κακὸς γλῶσσες! (δρμητικὰ στοὺς Γέρους). Καὶ σεῖς, κακοῦργοι, τί ἐκάνατε τῆς γυναικός μου; Ἄργησα, ναί· μὰ ἤμουν στὸν Ἄδη! Τὰ παιδιά μου γιὰτὶ δὲν τὰ φυλάξατε ἀπὸ τοὺς κιντύνους;

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (τὸν σταματάει). Μὴν τοὺς πειράζεις τώρα. Τὸ πὸν σπουδαῖο ἦτανε νὰ ρθεις! Ἡρθεσ! Ὁ ἕενος πρώτα πρέπει νὰ πεθάνει!

Ἡρακλῆς. Ποῦ εἶναι τώρα! θὰ γκρεμίσω ἀμέσως τὸ παλάτι ὡς πὸν νὰ βρεθεῖ μπροστά μου!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Τώρα θὰ τὸν ἴδεις νὰ ἔρθει ἐδῶ-πάνω!

Ἡρακλῆς. (στοὺς Γέρους). Μὰ ἔσεῖς! Τί κάνατε, κακοῦργοι!

Α' Γέρος. Οἱ λιγοστοὶ πὸν μείναμε, Ἡρακλή, δικοί σου, δὲν εἶχαμε πιά δύναμη καμιά μαζὶ μας!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (ἐνῶ πάντα μπαίνει μπρός του καὶ τὸν συγκρατεῖ).
"Ἐλεπτε ἡ μεγάλη σου, Ἡρακλή, σκιὰ καὶ θέλαν ἄλλη!

Α' Γέρος. Μὰ ὅλοι τὸ ξέφρανε, βασίλισσα, πὼς ἦταν ὁ Ἡρακλῆς στὸν
Ἄδη καὶ δὲν θὰ γυρνοῦσε!

Ἡρακλῆς. Μὰ τὶ προσμένω ἐγώ; Καὶ πότε περιμένα ἐγὼ νὰ ἐρθεῖ σὲ
μέναν ὁ ἐχθρὸς μου;

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (πάει κοντά του μὲ γαλφυριά). "Ἄκου με, γιέ μου!
Ὁ Ἐένος ἔχει δικούς του φίλους πολλοὺς Θηβαίους... Ἐέρουν τὶ τοὺς περι-
μένει, γιέ μου, ἀπὸ σένα! Πρόσεξε, γιατί ἂν σὲ πῆρε κανενὸς τὸ μάτι,
μπορεῖ νὰ τοὺς μαζέψει ὅλους γιὰ νὰ σοῦ ριχτοῦνε!

Ἡρακλῆς. (δρομητικά). Ἐσύ, πατέρα! Φοβάσαι ἐσὺ γιὰ μένα; "Ἄν ἄλ-
λος τὴν εἶχε πεῖ τέτια βλαστήμια, θὰ εἶχε βροντήσει τώρα χάμω σκοτω-
μένος!

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. "Ὀχι, παιδί μου, λέω μονάχα...

Ἡρακλῆς. Τόσο πολὺ σὰς ἔχει ἀδυνατίσει ἡ δυστυχία τὴν καρδιά σας;

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. "Ἄκου με τώρα, γιέ μου: Σὰν εἴμαστε μαζί
σου τέλεια οἱ μαῦροι ἀσφαλισμένοι, πήγαινε μέσα κι' ἄσε με μόνο· σὰν ἐρ-
θεῖ ὁ Ἐένος, θέλω νὰ τὸν ἰδῶ κατάματα πιά, χωρὶς φόβο καὶ νὰ τὸν κο-
ροιδέψω χωρὶς χτυποκάρδι ὁ δύστυχος.

Ἡρακλῆς. Τὶ λές, πατέρα; Σκλάβος λοιπὸν εἶσαι καὶ μιλᾷς γιὰ ἐνέ-
δρες! (κάνει νὰ δρομήσει καὶ νὰ βγεῖ ἀριστερά).

ΕΒΔΟΜΗ ΣΚΗΝΗ

Ὁ Ἐένος καὶ οἱ ἄλλοι.

Ὁ Ἐένος. (ἀκούγεται ἡ φωνὴ του βραχνῆ ἀπὸ τὸ πιωτό, ραγισμένη, μὲ
μιὰ λύπη, ἀλλὰ καὶ μὲ μιὰ ἄγρια χαρὰ). Σταθεῖτε ἐδῶ λοιπὸν, μεγάλοι ἀκό-
λουθοί μου! Πρῶτος ἐγὼ θὰ μπῶ νὰ ἰδῶ πὼς εἶναι τὸ πρόσωπο τῆς ὁμορ-
φῆς τῆς χήρας! Εἶναι τόσο ὁμορφο, στ' ἀλήθεια, ὅπως μοῦ λέτε, μέσα
στὸ φόβο, καὶ στὴ λύπη πὸν τὴ δέρνουν;

(Μόλις ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Ἐένου, ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. δρομαίει, ἀρπάζει
τὸν Ἡρακλή, τὸν σταματάει, καθὼς δρομοῦσε νὰ βγεῖ καὶ τοῦ φωνάζει «αὐτὸς!»
Οἱ ἄλλοι τρέμουν καὶ σιγά-σιγά ἔχουν τραβηχθεῖ δεξιά· σχεδὸν ἀνεβαίνουν τὰ
σκαλιά).

Ὁ Ἐένος. (προβάλλει ἀπάνω στὸ ἀριστερὸ ἄνοιγμα).

Ἡρακλῆς. Ἐσύ! (Τοῦ ρίχνεται μὲ γρηγοράδα καὶ τὸν σκοτώνει ὁ
Ἐένος βρονταίει κατὰ γῆς νεκρὸς).

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (πὸν τὴ σιγμῇ τοῦ φόνου ἦταν κι' αὐτὴ πρὸ πίσω, μαζε-
μένη, ἀλαλόζοντας). Τρεχάτε, Νέοι, καὶ μαζεῦτε κι' ἄλλους καὶ νὰ κλείστε
σ' ἀσφαλισμένο μέρος τοὺς στρατηγούς τοῦ σκοτωμένου! (Θύρῳβος, ποδο-
βολητὰ, φωνές, φῶτα, πὸν φωτίζουν λίγο τὰ δύο ἀνοίγματα). Τέλειωσε πιά,
Ἡρακλή! Τὸ σπίτι σου καὶ τὴν πατρίδα σου ἔχεις ὑψωμένα! (Σκύβει στὸ
νεκρὸ). Καλὰ εἶσαι; Δροσίσου τώρα, ξεκουράσου μέσα στὸ αἷμα σου! "Ἐτσι
σοῦ πρέπει! Τέτια ἀπὸ μᾶς θὰ περιμένουν καὶ τὰ ταῖρια σου! (κινάζει τοὺς
ἱέρους). Νὰ τους, Ἡρακλή! Κύταξέ τους· νὰ οἱ πρῶτοι ἐχθροί μας: Σκό-

τωσέ τους... "Όμως, ὄχι· τιμώρησέ τα τὰ ξεδοντιασμένα φίδια με τὸ νὰ βλέ-
πουν τώρα τὴν εὐτυχία τῆ δικῆ μας!

Ἡρακλῆς. (τοὺς κντάει λίγο τοὺς γέρους. Ὁρμαίει καὶ βγαίνει λίγο ἀρι-
στερά· στέκει λίγο στὰ πρῶτα λόγια καὶ ξαναμπαίνει στὴ σκηνή). Κοιμηθεῖτε
ὄραϊα τώρα, Θηβαῖοι! Θὰ ξυπνεῖστε ἀσκημα τούτῃ τῇ φορᾷ!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Κανένας τοὺς δὲν ἦτανε δικός μας φίλος!

Ἡρακλῆς. (πρὸς τὸ ἀνοιγμα τῆς περισσότερης φορῆς). "Ἐτσι λοιπόν ;
Μονάχα με τὴν ὄψη δείχνατε πὼς με τιμᾶτε ; Κι' ἀφήσατε τὴ χώρα γιὰ
τὸν ξένο καὶ τὴ Γυναίκα μου καὶ τὰ παιδιὰ μου, χωρὶς προστασία!... Ἄλ-
λοῖμονό σας τώρα ἐσᾶς, ἀρχόντοι μου καὶ σᾶς, Θηβαῖοι! Τὴν ἀνομη τὴν
ἐξουσία τὴν προσκυνάτε!... "ὦ ! κ' εἶδαμε τὸ φῶς στὸν ἴδιο τόπο! Εἴσα-
στε σεῖς κίπια φορᾷ δικοί μου φίλοι! ἀπάνω σας βροχὴ τὰ βέλη μου θὰ
ρίξω κι' ἀντὶ νερό στ' αὐλάκια σας, θὰ τρέχει μέρες, ντροπιασμένοι, τὸ
βρωμερό σας τὸ αἷμα! "Ἐνας δὲν πρέπει πιά νὰ ζεῖ ἀπὸ τοὺς Θηβαίους!
Κακοῦργοι! (ἡ ὁργὴ του ὅσο πάει καὶ δυναμώνει· μοιάζει σὰ θύελα). Ξεχά-
σαν τόσο γρήγορα τῆς χάρες τῆς δικῆς μου ; Τὸ τί ἔχω κάνει ἐγὼ γι' αὐ-
τοὺς καὶ γιὰ τὴ χώρα τοὺς καὶ πὼς τοὺς σκόρπιξα σ' ὄλους μαζί καὶ στὸν
καθένα χώρια τῆς πιδὸ μεγάλες εὐτυχίες! "Ἀργησα : ναί· μὰ ἤμουν στὸν
"Ἄδη. Τοῦ τὸ ἄρπαξα καὶ τό φερα στὴ γῆ μας τὸ φοβερό του τὸ θεριὸ
καθὼς τὸ θέλησε ὁ ἀχόρταγος ὁ Εὐρυσθέας. Στενόκαρδοι Θηβαῖοι, τέτιες
ψυχῆς κρυβόντουσαν κάτω ἀπ' τὰ πρόσωπά σας, πού ἐγὼ χαϊρόμουν σὰν
γελοῦσαν...

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Σύχασε τώρα πιά, παιδί μου. Πάει, τὸν σκό-
τωσες τὸν ξένο· αὐριο δὲν θὰ ὑπάρχει οὔτε μισὸς ἀπ' τοὺς δικούς του.

Ἡρακλῆς. (με παράπονο, ἀγοιμεμένος). Μὰ ἐγὼ δὲν ἤθελα νὰ γίνουν
ματωμένα πανηγύρια σήμερα πού ἦρθα καὶ πάλι στὴν πατρίδα κι' ἦταν
γεμάτῃ ἀπὸ χαρὰ ἡ καρδιά μου, γιατί δὲν θὰ φευγα ποτὲ πιά ἀπὸ κοντά
σας!... Κακοὶ θηβαῖοι. Περίμενα πὼς θὰ ἔβλεπα τὸν ἀγαθὸ λαό μου μα-
ζεμένο, με τὸν πατέρα μου μπροστὰ πέρ' ἀπ' τὰ τεῖχη νὰ προσμένει χα-
ρούμενος τὸ γυρισμό μου! Τὶ ἀνέλπιστα καλωσορίσματα πού μου τυχαίνουν;

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (τὸν ἀγκυαλιάζει). "Ἀχ! κι' ἐγὼ πὼς τὸ ποθῶ, Ἡρα-
κλή, νὰ τὸ μποροῦσα, νὰ μοῦ ἦταν βολετὸ νὰ τὰ ξεχνοῦσα ὄλ' αὐτὰ καὶ νὰ
εἶχα νὰ νοιαστῶ μονάχα γιὰ τὴ χαρὰ μου πού εἶσα πιά κοντά μου! Μὰ
ἀφοῦ μᾶς τὰ φερε ἔτσι ἡ τύχη, ἀντίκρισέ τὴν ὅπως τῆς ταιριάζει.

Ἡρακλῆς. Ποτὲ δὲ σκότωσα, στὴ ζωὴ μου, παρὰ ληστὲς καὶ τρομε-
ρὰ θηρία μέσ' στὰ ὄρη!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Μὰ τώρα σκότωσες ληστὴ κι' ἀγρίμι μέσα στὸ δικό
σου σπίτι!

Ἡρακλῆς. Ναί· μὰ δὲ τὸ εἶχα λογαριάσει! "Ἄλλα περίμενα κι' ἄλλα
με βρῆκαν! Εἶχα λογαριάσει μιὰ γαλήνη πού θὰ σκορποῦσα ἐγὼ τριγύρω
τῆς πιδὸ πλούσιες τῆς εὐτυχίας! Πιδὸ πολὺ πικραίνομαι, πού αὐτὰ με βρῆκαν
παρὰ πού ὑπόφερα ὡς τὰ τώρα τόσους κόπους!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. "Ἐλα, χρυσέ καὶ δυνατέ μου! "Ἀκούμπα ἀπά-
νω μου καὶ γείρε τὸ κουρασμένο τὸ κεφάλι σου κι' ἀνάπαπέ το!

Ἡρακλῆς. "Όμως, Γυναίκα, κόβονται τὰ γόνάτά μου...

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Διῶξε τίς ἔνοιες· θὰ προτιμοῦσες ἀντί γι' αὐτὸ τὸ βρωμερὸ κουφάρι, νὰ βλεπες τὴ γυναῖκα σου καὶ τὰ παιδιά σου αἱματοκυλισμένα;

Ἡρακλῆς. Μὴν τὸ λές... Πόσο εἶμαι κουρασμένος. (γέρονει ἀπάνω τη.). Πόσο βαθεῖα νοιώθω τὴν πίκρα, ποῦ με ξεχειλίζει τώρα καὶ με πνίγει... Γιατὶ νὰ μὴ με ὑποδεχτεῖ ἡ χαρὰ στὸ σπιτικό μου; Ἔλεγα πὼς εἶχαν πιά τελειώσει ὅλα τὰ βάσανά μου!.. (τινάζεται μὲ ἄγριον τρόπον). Ὅχι; Καλὰ λοιπόν! (σκύβει στὸ πιῶμα, σχεδὸν τὸ ἐγγίζει). Ἀφοῦ ἦταν ἔτσι, δῶρο τῆ στέλνω τὴν ψυχὴ σου, μόλις φτάνω, στὸ χάρο, τὸν καινούργιο μου τὸ φίλο!.. Καὶ τί ψυχὴ!.. Λεβέντισα μπρὸς στὰ παιδιά καὶ στὶς γυναῖκες!.. Ὅμως ἐγώ, θὰ ἰδεῖς καὶ μὴ σὲ νοιάζει, φρόντισα γιὰ νὰ μπεῖς πρὸ μαλακὰ στὸν κάτω κόσμο: Τὸ φοβερὸ του τὸ θεριό, ποῦ γαύγιζε στοῦ Ἄδη τίς πύλες καὶ πέθαινε γιὰ δευτέρη φορὰ τοὺς πεθαμένους, τὸ τραβήξα ὡς τὴ γῆ, καλέ μου, κι' ἡ τρεμουλιάρα σου ἡ σκιά σου δὲν θὰ σπαρατῆσει μέσ' στὸ βαρὺ τὸν τρομό της, περνώντας. Ἔτσι! (στὴ γυναῖκα του). Πάμε, γυναῖκα... Τὶ γύρευαν οἱ σκοτωμοὶ στὸ γυρισμὸ μου... Ὁραῖο βραβεῖο μοῦ εἰτοίμασαν οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου...

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (ἐνῶ ξεκινοῦν, στέκουν κάπου λίγο καὶ πάλι προχωροῦν). Θυμήσου τίς μέρες τίς λαμπρές, ποῦ θὰ ἔρθουν καὶ τίναξε τὸ δυνατὸ σου τὸ κεφάλι νὰ σοῦ φύγει ἡ σκέψη κι' ἄς ἀντηχήσει μέσα στοὺς ἔχθρους μας τὸ φοβερὸ τὸ γέλιο σου σὰ νὰ ἦταν τὸ μούγγοισμα, ποῦ θὰ ἔβγαλε σὰ σπαρατσοῦσε στὰ χέρια σου τὸ φοβερὸ λοντάρι τῆς Νεμέας!... (στὰ τελευταῖα λόγια ἔχουν πιά φύγει ἀπὸ τὰ δεξιὰ. Ὁ Ἡρ. εἶναι γερομένος ἀπάνω της, παραδομένος).

ΟΓΛΟΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ προηγούμενοι χωρὶς τὸν Ἡρακλῆ καὶ τὴν Γυν. τοῦ Ἡρ.

(Οἱ τρεῖς γέροι καὶ ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. ἦταν μαζεμένοι δεξιὰ, ὅταν ξεκίνησε ὁ Ἡρακλῆς ἤρθαν λίγο πρὸ ἀριστερὰ καὶ σιγά-σιγά ὅταν πιά βγήκε, αὐτοὶ ἦταν σχεδὸν ἐντελῶς ἀριστερὰ εἶναι ἀπολύτως φοβισμένοι. Μόνο ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. κρατᾷ τὴ θέση του καὶ τὸ δείχνει)

Α' Γέρος. (στὸ Β' Γέρο). Νὰ ἰδοῦμε τί θὰ γίνει τώρα! Ὡς νὰ γλυτώσουμε ἀπ' τὸν ἕνα φόβο, μᾶς ἤρθε νὰ μᾶς πνίξει ἄλλος καινούργιος!

Β' Γέρος. Θάρος! Θὰ μᾶς γλυτώσει ὁ τιμημένος ὁ πατέρας.

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (τὸν κόβει). Καὶ βέβαια· στὴν πρώτη σας τὴ θέση θὰ ἔρθετε καὶ πάλι στὸ παλάτι· μὴ φοβάστε. Χαρεῖται μόνο· ναὶ χάρεϊτε.

Γ' Γέρος. (πιά ἀπόμερα ὅπως πάντα). Ναί· θὰ χαροῦμε· ἐγὼ ὁ καυμένος τρομέ ἀπὸ τὴ χαρὰ μου. Θὰ ξεψυχήσω μέσ' τὴν ἡσυχία μου πιά. Τὸ εἶπε ὁ μεγάλος Ἡρακλῆς πὼς δὲν θὰ ξαναφύγει ἀπὸ κοντὰ μας. Λὲν θ' ἀλάξουμε πιά τὸ βασιλιά μας...

Β' Γέρος. Ὁ σεβαστὸς πατέρας τοῦ Ἡρακλῆ πρέπει νὰ μᾶς φροντίσει.

Α' Γέρος. Ναί· σὲ σ' σένα τώρα εἶναι ὅλη μας ἡ εὐτυχία. Ἄν λίγο τὸ ἀμελήσεις, οἱ παλιοὶ σου φίλοι εἶναι χαμένοι.

Γ' Γέρος. Ὅμως ἐγὼ πάλι φοβάμαι! Δὲν εἶδες ποῦ ἡ βασίλισσα δὲν εἶπε οὐτ' ἓνα λόγο καὶ γιὰ μένα... Ἐγὼ ὁ δυστυχημένος πάντα γιὰ τὸ καλὸ τὶς μίλαγα καὶ τὴν προσκυνοῦσα...

Α' Γέρος. (τὸν κόβει). Καλὰ· σῶπα τώρα... Ὁ βασιλιάς μας ἐδῶ εἶναι, θὰ μᾶς σώσει!

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (φουσκωμένος καὶ κολακευμένος). Σέμμένα στηριχθεῖτε! Ποτὲ δὲ μοῦ ἔχει πεῖ ἐμένα ὁ γιός μου τ' ὄχι!

Β' Γέρος. Μὰ ἡ βασίλισσα πολλές φορές, καλέ μου, δὲν σὲ λογαριάζει! Αὐτὴ εἶναι φόβος...

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Ἡ βασίλισσα; Θὰ δεῖς σὲ λίγο τι ἀξίζω.

ΕΝΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ προηγουμένοι καὶ ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ.

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (βγαίνει ἀπὸ τὰ δεξιὰ μὲ ὀρμὴ· μιλάει στοὺς τρεῖς γέροντας, δείχνοντας τὸ σκοτωμένο) Naί! Καμαρῶστε τώρα τὸ φίλος σας, ἀρχόντοι!... Nά τους...

Α' Γέρος. (δῆθεν πρόθυμος καὶ δῆθεν εὐχαριστημένος). Nὰ τρέξουμε κάτω στὴν πόλη, νὰ τοὺς ξυπνήσουμε ὅλους καὶ νὰ τοὺς τὰ ποῦμε πρῶτοι; Διάταξε νὰ μᾶς ἐτοιμάσουν τὰ φανάρια... Nὰ φέρομε ἐμεῖς πρῶτοι στοὺς Θεβαίους τὴ λευτεριά τους...

Β' Γέρος. (τὸ ἴδιο). Θὰ ξανασάνουν καὶ θὰ γίνουν σὰν πρὶν ἄντρες, ὅλο θέληση καὶ τόλμη.

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (ἄγρια). Ἐδῶ σταθεῖτε! Τώρα προστάζει ὁ Ἡρακλῆς. Οὔτε ἓνα βῆμα δὲν ἔχη νὰ γίνει χωρὶς νὰ τὸ ξέρει... Μόλις ἔγειρε λιγάκι καὶ ξαπλώσαν στὰ τεντωμένα του τὰ χέρια τὰ παιδιά του, ποὺ ἔχουν ξαγρυπνήσει. Ἀμέσως τώρα θὰ σηκωθεῖ πάλι· λίγες στιγμὲς ξεκούραση τοῦ φτάνουν — θὰ εἶνε ἀπάνω! Σᾶς τὸ λέω! Στρατὸς δικός μας εἶναι κάτω πλῆθος. Ὅλοι οἱ δοῦλοι. Μὴν κουνεῖστε! Θὰ σαπίσετε μονάχοι σας στὴν ἡσυχία, μακριὰ ἀπὸ τὴν καινούργια τὴ ζωὴ ποὺ ἀρχίζει τώρα!

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (σὰ νὰ τὴ φοβᾶται, σὰ νὰ θέλει νὰ γλυτώσει). Ἄς μῶ κι' ἐγὼ, κόρη μου, μέσα νὰ γείρω κι' ἐγὼ ὁ γέρος δίπλα στὸ παιδί μου...

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Naί· πέρα. Πήγαινε κι' ἔλα πάλι νὰ κάνεις συντροφιά στοὺς φίλους σου ἐδῶ πέρα.

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. (φεύγει βιαστικὰ καὶ φοβισμένα ἀπὸ τὰ δεξιὰ).

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Nὰ βάλει ὅλα τὰ δυνατά της, ἡ ψυχὴ σας, ἂν μπορέσει, γιὰ νὰ χαρεῖ τὸ γυρισμὸ τοῦ βασιλιά μας. Χάρεῖτε τὴν πιὸ μεγάλη τὴ χαρὰ, ποὺ ἔγινε μέσ' στὸν κόσμον! Μπορεῖτε νὰ χαρεῖτε; Naί; Καλὸ δικό σας! Μὲ τὴν ὀρμὴ μέσα μου βγάζει ἀλαλαγμὸ ἡ ψυχὴ μου, ποὺ σᾶς σβύνει ἀπὸ μπροστά μου, γέρικα ψοφίμια. Τὸ ξέρω πὼς τὴν αὐγὴ θὰ ξεπροβάλουν ἄλλες ἔνοιες. Μὰ ὡς τότε λεύτεροι κι' ἀπὸ τὶς χαρὲς κι' ἀπὸ τὶς λύπες θὰ σταθοῦμε ἀντίκρου. (φεύγει πάλι μὲ ὀρμὴ).

ΔΕΚΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Α', Β', Γ' Γέρος

Α' Γέρος. (ἔσπερ' ἀπὸ σιγῆς). Τώρα εἶναι πού τὰ χάνω καὶ φοβάμαι!..

Β' Γέρος. Τί θὰ γίνει ;

Α' Γέρος. Καὶ πάλι ἀποκλεισμένοι μέσα στοὺ παλάτι !

Β' Γέρος. Ναί ! Καὶ πάλι !

Α' Γέρος. Κι' ὄλο δυστυχία !

Β' Γέρος. Πάλι μοναξιά καὶ τρόμος ! Δὲ βασιτέμα !

Α' Γέρος. (λυγισμένος). Ἀνάθεμα τῇ ζωῇ ! Ἀπὸ νέος, πάντα ἀκολούθαγα τοὺς δυνατοὺς γιὰ νὰ μπορέσω νὰ πετύχω καὶ κανένα, πού νὰ κρατήσῃ, ὅσο θὰ ζοῦσα ἐγώ, τὴν ἐξουσία. Ὅμως κανέννας ἀρχηγὸς δὲν ἦταν ἄξιος. Ὅλοι τοὺς ἀχρηστοὶ ...

Β' Γέρος. Τί ζωῇ, θεοὶ μου ! Τί θὰ γίνει !

Α' Γέρος. Θὰ γλυτώσουμε καλὰ μὲ τοῦτον τώρα ἢ θὰ μᾶς στείλει στὸν ἀγύριστό μας !

Β' Γέρος. Ποιὸς τὸ ξέρει ; (Σιγῆς).

Γ' Γέρος. Γιὰ μένα τὸ δυστυχισμένο δὲν εἶπε οὔτε μιὰ λέξη ἢ βασίλισσα. Γιατί ; Ποιὸς ἄλλος θέλησε τὴν εὐτυχία της ; Βασίλισσα ! (στοὺς ἄλλους δυὸ γέρους). Σᾶς τὸ λέω : οὔτε κι' ὁ γέρος δὲν θὰ μᾶς νοιαστῆι καθόλου. Τί ἤθελα νὰ φύγω ἀπὸ κοντά του, ὅταν φοβόταν ; Μὰ πῶς νὰ ἔμενα πάλι ; (Κάθεται σ' ἕνα σαλλὶ δεξιὰ στήν ἀκρὴ καὶ κλαίει). Καλύτερα νὰ μὴν ἀνέβαινα ποτέ μου...

(Σιγῆς).

Α' Γέρος. (στὸ Β' Γέρο, τέλεια ἀπελπισμένος). Τώρα ;

Β' Γέρος. (τὸ ἴδιο). Ὅπως πάντα...

Α' Γέρος. Μαῦρη μέρα !

Β' Γέρος. Κι' οἱ ἄλλες μαῦρες θὰ εἶναι...

Α' Γέρος. Τύχη !

Β' Γέρος. Καὶ πάλι ἀποκλεισμένοι μέσα στοὺ παλάτι...

(Γέροντων ὁ ἕνας ἀπάνω στὸν ἄλλον. Ἔχουν τὶς θέσεις πού εἶχαν στήν ἀρχὴ τοῦ Πρώτου μέρους. Λίγη Σιγῆς.)

ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΓΙΑΝΝΗ ΣΙΔΕΡΗ

“ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ,, (ΤΡΑΓΩΔΙΑ)

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Ἡ ἴδια σκηνογραφία. Τέλος καλοκαιριοῦ. Πρωῖ, πρὸς τὸ μεσημέρι. Ὅλοι, ἔξον ἀπὸ τοὺς τρεῖς Γέροντες, φοροῦν καὶ πιὸ φανταχτερὰ καὶ πιὸ πλούσια ροῦχα, πὸν φανερὸ εἶναι πὼς δὲν οὐς πηγαίνουν καλὰ καὶ πὼς στενοχωριοῦνται μέσα σ’ αὐτὴ τὴν ἐπίδειξη. Ἡ σκηνὴ τώρα δίνει μιὰν ἐντύπωση χλιδῆς καὶ πολυτέλειες μὲ λουλούδια, μὲ χαλιά, μὲ λυχνίες περισσότερες καὶ πιὸ βαρύντιμες καὶ τὸ κάθισμα, πὸν ἦ ἀνε στὰ προηγούμενα μέρη ἀπλὸ τώρα εἶναι μιὰ πολυθρόνα στρωμένη μὲ βελούδο. Κάπου σκαμνάκια κομπὰ καὶ χρυσοστόλιστα. Ὑστερα ἀπὸ ἓνα χρόνο.

ΠΡΩΤΗ ΣΚΗΝΗ

Τὸ Παιδί (βγαίνει μὲ ὀρμὴ ἀπὸ τ’ ἀριστερὰ καὶ τρέχει πρὸς τὰ δεξιὰ: κυναγáει ἄλλα παιδιὰ, πὸν βγήκαν πιὸ πρὶν ἀπὸ τὰ δεξιὰ· ἔχει μεγάλο κέφι· ζωνερό, ξαναμένο ἀπὸ τὸ παιχνίδι φωνάζει) Στρίψτε ἀριστερὰ! (θόρυβος ἀπὸ μέσα). Ἡσυχία!... Τώρα κατεβεῖτε... (κινáει ἔξω ἀπὸ τὰ δεξιὰ). Ἐτσι... σιγά-σιγά... Ὠραῖα!... (πάλι θόρυβος). Ἄ!... Μοῦ τὰ χαλάσατε!... Πάει!... θὰ μᾶς νοιώσουν!... (Κινάει γύρω-γύρω καὶ βγαίνει δεξιὰ· ἀκούγεται ἡ φωνή του). Σκαρφαλῶστε λοιπὸν ἀπάνω καὶ γεμίστε τοὺς κόρφους σας... Ἐγὼ προσέχω... Κάντε γρήγορα!... Ἐμπρός!... (Μπαίνει πάλι καὶ περπατáει σιγά-σιγά, προσέχοντας μὴ παρουνισαστεῖ κανεῖς).

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΗΝΗ

Ἡ Παραμána, τὸ Παιδί.

Ἡ Παραμána. (βγαίνει ἀπὸ τ’ ἀριστερὰ). Τί εἶναι κακὸ παιδί; Ποιοὺς μοῦ μάζεψες πάλι ἐδῶ πάνω;

Τὸ Παιδί. (χαριτωμένα τρομάζει). Ποιοὺς σοῦ μάζεψα; Δὲν καταλαβαίνω· τί κάθεσαι καὶ λές;

Ἡ Παραμána. Ἄκουσα φωνές καὶ τρεχάματα.

Τὸ Παιδί (τὴν κόβει γρήγορα). Μπα· θὰ σοῦ φάνηκε· ποῦ ἦσουνα;

Ἡ Παραμána. Κάτω... Στὸ κελáρι... τὸ καθάριζα... Ἐχω τρεῖς μέρες πὸν τὸ ἔτοιμάζω μὲ τὶς κοπέλες.

Τὸ Παιδί. (προσπαθῶντας πάντα νὰ κινάξει πρὸς τὰ δεξιὰ). Μὲ τὶς κοπέλες; Μὲ ποιές κοπέλες;

Ἡ Παραμána. Μὲ τὶς κοπέλες· πὼς νὰ τὶς πῶ; Ἐτσι δὲν θέλει ἡ βασίλισσα; μὲ τὶς σκλάβες μας, (διορθῶνει τὴ φράση της) πὸν τὶς εἴχαμε πρὶν σκλάβες· ἀπὸ τὴν ἡμέρα πὸν γύρισε ὁ Ἡρακλῆς δὲν ὑπάρχουνε πιὰ

σκλάβοι... Ὑπάρχουνε παληκάρια καὶ κοπέλες... Ἔτσι πρέπει νὰ τοὺς λέμε· πέρασε ἕνας χρόνος τώρα κι' ἀκόμα δὲν τὸ συνήθισες;

Τὸ Παιδί. Που δὲν παύει νὰ ἐνδιαφέρεται μὲ τὸ τί γίνεται ἔξω). Τὸ συνήθισα· πῶς δὲν τὸ συνήθισα; τὸ ξέρω· πὲς τες ὅμως καλύτερα σκλάβες νὰ σὲ καταλάβω.

Ἡ Παραμάνα. Μὰ ἡ βασίλισσα, βλέπεις· τί τῆς ἤρθε!...

Τὸ Παιδί. Παραξενιὲς βασιλικές (φχαρισιέται, πὸν δὲν κατάλαβε τοὺς φίλους του ἢ Παραμάνα). Δὲν πᾶς τώρα στὸ κελᾶρι λέω ἐγώ· θὰ σοῦ κάνουνε καμιά ζημιὰ οἱ «κοπέλες».

Ἡ Παραμάνα. Νὰ μὴ σὲ νοιάζει ἐσένα· ἐγὼ τὴν ξέρω τὴ δουλειά μου.

Τὸ Παιδί. Πήγαινε νὰ ξεμπερδέψεις πὸν σοῦ λέω· σὲ λίγο θὰ γυρίσει ὁ Ἡρακλῆς μὲ τὴ βασίλισσα... Πρέπει νὰ εἶναι ὅλα στὴν ἐντέλεια... Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ μὴ τὰ βροῦν σιγυρισμένα... Πήγαινε...

Ἡ Παραμάνα (πὸν παρατήρησε τώρα τὴν ἀνησυχία του). Μὰ δὲ μοῦ λές; Τί κντᾶς ἀπὸ κεῖ-πέρα; Κάτι τρέχει· σὰ χαμένα τάχεις;

Τὸ Παιδί. Ἐγώ;... Ὁχι... Πῶς φαντάστηκες τέτιο πράμα;

Ἡ Παραμάνα. Δὲ γελάστηκα· ἀληθινὰ θὰ ἦταν τὰ τρεχάματα, πὸν ἄκουσα πρίν... (θυμῶνει). Πάλι θὰ μοῦ τοὺς κουβαλήσης τοὺς φίλους σου... Τὰ βρωμόπαιδα... Νὰ μᾶς κάνουν ἄνω-κάτω. Δὲ σοῦ τὸ εἶπα, ὅτι τώρα πὸν θὰ γυρίσουν οἱ βασιλιάδες χρειάζεται τάξι; δὲ σοῦ τὸ εἶπα, ὅτι πρέπει νὰ κάθεται ἦσυχά;

Τὸ Παιδί. Μὰ δὲν ἦρθανε ἀκόμα οἱ βασιλιάδες!...

Ἡ Παραμάνα. Σώπα δὲ μποροῦμε μεῖς νὰ δουλεύουμε καὶ σὺ νὰ μᾶς λερώνης. Παλιόπαιδο!... Τώρα θὰ ἰδεῖς (Κάνει νὰ τὸ πιάσει).

Τὸ Παιδί. (ἀφοῦ τῆς κάνει μερικὰ τσαλίμα, φεύγει ἀπὸ τ' ἀρισιερά, χαριτωμένο καὶ εὐκίνητο).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Ἡ Παραμάνα, ὁ Νέος

Ὁ Νέος. (ἀπὸ μέσα, βαθιά). Πάλι εἴσαστε ἐδῶ;... Κατεβεῖτε ἀμέσως, κατεβεῖτε ἀπὸ τὰ δέντρα... Δὲν ἀφήσατε ροδάκινο γιὰ ροδάκινο· δρόμο! (Θόρυβος γέλια ἀπ' ἔξω· μπαίνει ἀπὸ τὰ δεξιά· κρατάει στὰ χέρια του δυὸ ψηλὰ ραβδιά, σὰ δυὸ γκλιτσεσ· τὸ ἕνα εἶναι ξυμένο ἐντελῶς, ξεφλουδιασμένο· τὸ ἄλλο ἔχει τὴ φλούδα του· κρατάει ἀκόμα ἕνα μεγάλο σουγιά, πὸν μ' αὐτὸν ξεφλουδίζει τὰ ραβδιά· στὸν καρπὸ τοῦ ἐνὸς χεριοῦ του εἶναι περασμένο δυὸ τρεῖς δίπλες ἕνα πολύχρωμο, πλεχτὸ κορδονέτο· εἶναι εὐθύμος καλοζωησμένος· δὲν ἔχει πολλὴ ἀπὸ τὴν ὀσμὴ καὶ ἀπὸ τὸν ἰδανισμό τῆς προηγουμένης πράξεως). Ποῦ εἶναι αὐτὸς ὁ παλαβός;

Ἡ Παραμάνα. Τώρα ἦταν ἐδῶ· μόλις ἔφυγε· τί φώναζες; Κάτι θὰ ἔκανε πάλι· ἔ; τί; θὰ τὸν ἔπιανα, μὰ πρόφτασε καὶ γίνηκε καπνὸς ἀπὸ μπροστά μου.

Ὁ Νέος. Εἶχε μαζέψει πάλι καμιά δεκαριά παιδιὰ κάτω στὸ περιβόλι καὶ τρυγήσανε τὶς ροδακινιές, δὲν ἄφησαν καρπὸ στοὺς κλάδους!

Ἡ Παραμάνα. Ὁχι, δυστυχία μου! Τὶ θὰ βάλουμε στὸ τραπέζι, σὰν γυρίσουν οἱ βασιλεῖδες; Ὁχι, τὸ ἀτιμόπαιδο! Ἐσὺ ποῦ ἦσουν;

Ο Νέος. Καθόμουνα στην άλλη άκρη, πίσω απ' τὸ βραχάκι.

Η Παραμάνα. Τί ἔκανες ἐκεῖ πίσω ; σὲ καλὸ σου...

Ο Νέος. (τῆς δείχνει ἐκεῖνα πὸν κρατᾷει στὰ χέρια του). Νά, Κύτα. Ξεφλούδισα τὸ ἕνα· τώρα θέλει καὶ τὸ ἄλλο· τέλεια δὲν εἶναι ; Νά καὶ τὸ κορδόνι· τὰ πλεξά μοναχὸς μου τὴν περασμένη βδομάδα... Ἔ, Καμάρωσέ τα ! (διορθώνει μὲ τὸ σουγιά κάτι σκιὲς πὸν ἔχει τὸ ξυμένο ραβδί).

Η Παραμάνα. Τί θὰ τὰ κάνεις πάλι ;

Ο Νέος. Δὲν τὸ ξέρεις ; θὰ τὰ πάρουν οἱ νικητές, ἐκεῖνοι πὸν θὰ ἔρθουνε πρῶτοι στὴν τρεχάλα καὶ στὸ πήδημα... Ὁ πρῶτος θὰ πάρει τὸ ἕνα ραβδί, μ' ἕνα χεροῦλι, στρογγυλὸ πὸν θὰ τοῦ βάλω ἀπὸ πάνω καὶ θὰ τοῦ κάνω μιὰ τρύπα λίγο πρὸ κάτω καὶ θὰ τοῦ περάσω τὸ κορδόνι ἐτοῦτο μὲ μιὰ φούντα... Ὁ ἄλλος θὰ πάρει τὸ ἄλλο ραβδί, ἀλλὰ τὸ κορδόνι, βλέπεις, δὲν θὰ ἔχει φούντα, οὔτε θὰ κρέμεται, θὰ εἶναι περασμένο σὰν δυὸ δαχτυλίδια κάτω ἀπὸ τὸ χεροῦλι του... ἕνα δῶ, ἕνα πρὸ κάτω... Σ' ἀρέσει ; (δίνει σπονδαῖα σημασία σὲ ὅλα αὐτά).

Η Παραμάνα. Μ' ἀρέσει βέβαια· μὰ τί καθόσαστε καὶ σκοτονόσαστε στ' ἀγωνίσματα καὶ στίς τρεχάλες ;...

Ο Νέος. Δὲν μπορεῖ, δὲ γίνεται· εἴμαστε ἄνθρωποι ἐλεύθεροι πιά· βοηθήσαμε τὸν Ἡρακλῆ νὰ νικήσει τοὺς ἐχθρούς του μόλις ἦρθε καὶ μᾶς ἔκανε λεύτερους· ἔτσι πρέπει.

Η Παραμάνα. Μὰ τώρα κάνετε περισσότερους κόπους ἀπὸ τότε.

Ο Νέος. Τὸ καθῆκον !... οἱ σκλάβοι λυώνουν στίς δουλειὲς κι' οἱ ἐλεύθεροι στ' ἀγωνίσματα... Κολύμπι, τρεχάλες, καὶ πρὸ πολὺ μᾶς ἀρέσει τὸ τόπι.

Η Παραμάνα. Καλὰ κάνετε...

Ο Νέος. Ἐσὺ δὲν τὸ καταλαβαίνεις· ἐσὺ ἔμεινες ὅπως ἦσουν... Ὁλοδουλειές... καὶ ξέστρωμα καὶ στρώσιμο τὰ κρεβάτια. Ὑστερα δὲν ἔχουμε πιά πολέμους καὶ μέσα μας βράζει ἡ ζωὴ κι' ἡ ὑγεία. Πῶς θὰ γίνει ! Πρέπει νὰ ξεμονιιάσουμε... Ξεσπᾶνε τὰ αἰσθήματά μας τὰ πρὸ ἄγρια καὶ φχαριστιέται ἡ ἐπιθυμία μας νὰ πιανόμαστε στὰ χέρια μὲ τοὺς ἄλλους καὶ νὰ τοὺς βάλουμε κάτω.

Η Παραμάνα. Ναί· σωστά· ἐγὼ δὲν καταλαβαίνω, μὰ δὲν μπορῶ νὰ τοὺς χωνέψω ὅλους αὐτούς, τοὺς «λεύτερους» πὸν περπατοῦν σὰ στρατηγοί, μὲ πεταχτὸ τὸ στήθος, σὰ γυναῖκες.. πὸν νὰ μὴν ἔχουν καλὸ τέλος... Καὶ κυτᾶν ὅλα τὰ κορίτσια σὰ νὰ ἦταν, πὸν τοὺς ἔκανες ἄνθρωπους... Ἐδῶ μοῦ κάθονται οἱ ἀθλητάδες σου... τὰ πετηνάρια !...

Ο Νέος. (γελάει). Ὠραῖα ! Πολὺ ὦραῖα !..

Η Παραμάνα. Τί γελάς ; Γέλα ! Γελάς περισσότερες φορὲς τὸν τελευταῖο καιρὸ !.. Ἐγὼ ὅμως ξέρω τοῦτο, πῶς μοῦ ρημάζανε τὰ ροδάκινα μὲ τοῦτα καὶ μὲ κεῖνα καὶ τί θὰ κάνουμε τώρα ;

Ο Νέος. (ἐξακολουθεῖ μ' ἐνδιαφέρον ν' ἀσχολεῖται μὲ τὰ ραβδιά, τὰ ξύνει κλπ. εὐχαριστημένος ἀπὸ αὐτὴ τὴ δουλειά). Σῶπα δά ! Τόσα δέντρα· ἔχει ἀκόμα ἕνα σωρὸ !

Η Παραμάνα. Ὅσα καὶ νὰ ἔχει... Τὸ περιβόλι εἶναι γιὰ τοὺς βασιλιάδες· δὲν εἶναι γιὰ τὰ σκλαβόπουλα...

Ο Νέος. (γελά). Μὴ συχίζεσαι.

Ἡ Παραμάννα. (θυμώνει). Δὲν εἶναι πιά ζωὴ αὐτὴ... Ἔτσι τὸ κάνει πάντα, τὸ παλιόπαιδο... Δὲν τοῦ μιλάω γιὰ χάρη σου... Τώρα μᾶς κουβαλαίει ὅλα τὰ βρωμιάρικα καὶ κλέβουνε τὰ φροῦτα τοῦ βασιλιά!... Τὴ ζωὴ εἶναι αὐτὴ; Ποῦ ἀκούστηκαν τέτια πράματα; Ἡ βασίλισσα φταίει... Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ γινήκαμε ὅλοι ἴσια κι' ὅμοια ἀντὶ στὸ καλύτερο πᾶμε στὸ χειρότερο· δὲν γνωρίζει πιά τὸ σκυλι τὸν ἀφέντη!... Οὔτε τ' ἀδέρφια τῆς βασίλισσας, ὅταν ἦτανε μικρά!

Ὁ Νέος. Σώπα καὶ θὰ τὸ διορθώσω ἐγώ.

Ἡ Παραμάννα. Καὶ βέβαια τοῦ χροιάζεται... Γιατὶ σ' ἔχει ὁ βασιλιάς στὰ μέσα καὶ στὰ ἔξω τοῦ παλατιοῦ; Γιὰ τὰ μάτια; Νὰ τὸ διορθώσεις βέβαια!... Νὰ μὴ μοῦ μαζεύει ἄλλοτε τοὺς χωριάτες ἐδῶ μέσα· νὰ διορθωθεῖς καὶ σὺ ποὺ μοῦ ἀφήνεις ὅλους αὐτοὺς ν' ἀνεβαίνουν στὸ παλάτι σὰ νὰ ἦτανε τὸ σπίτι τους (προχωρώντας στὰ τελευταῖα λόγια, πάει στὰ δεξιὰ καὶ κἀθεται στὸ ἀπάνω σκαλοπάτι· βγάζει κἀτι ἀπὸ τὸν κόρφο τῆς μὲ βελόνες καὶ ἀρχίζει νὰ πλέκει· παύει νὰ εἶναι συχισμένη καὶ βάζει κἀτι κἀπου-κἀπου στὸ στόμα τῆς ὅσο μιλάνε).

Ὁ Νέος. (κἀθεται δίπλα τῆς καὶ στὸ πάρα κάτω σκαλι μὲ τὴν πλάτη γυρισμένη πρὸς τ' ἀριστερά). Μὴ θυμώνεις... Ἀφῆσέ τους κι' αὐτοὺς τοὺς δυστυχημένους νὰ χαροῦνε λίγο...

Ἡ Παραμάννα. Δὲν εἶναι αὐτὴ χαρὰ· εἶναι ξεφρένιασμα· πῶς νὰ στὸ πῶ; Δὲν ὑποφέρεται...

(Σ ι γ ῆ)

Ὁ Νέος. (πάει πρὸς τὴν πύρα καὶ τὴν κινεῖ· συλλογίζεται φαίνεται πὼς φουσκώνει τὸ στήθος του καὶ πὼς πᾶνε τὰ μάτια του νὰ βορρῶσουν παρακολουθεῖ τὸ πλέξιμο τῆς Παραμάννας μὲ καρφωτὸ βλέμμα· στὸ διάστημα τῆς σιγῆς ξαβαρῶσκει τὸν ἑαυτό του).

Ἡ Παραμάννα. Τὶ συλλογιέσαι πάλι; Καιρὸ εἶχες νὰ κατσουφιάσεις τὶ ἔπαθες;

Ὁ Νέος. Ἄχ, Παραμάννα. Ἔτσι ποὺ σὲ βλέπω ἤρεμη κι' εὐτυχημένη νὰ κάθεται ἐκεῖ πέρα, γεμίζει πάλι ἡ καρδιά μου ἀπὸ τὴν πιὸ γλυκειὰν ἀγάπη, σκέφτομαι πάλι τὶς χαρές, ποὺ δὲν μᾶς ἦρθαν, συλλογίζομαι πὼς μπορεῖ νὰ πάθεις τίποτε κακὸ καὶ μὲ πνίγει ἕνας καῦμός... Σοῦ ἀξίζει, πρέπει νὰ εἶσαι ἡσυχὴ κι' ἀσφαλισμένη... Ὑστερα εἶναι τόσο ἄλλοι ἀκόμα ποὺ ὑποφέρουν κι' ἐμεῖς ἀκόμα δὲν εἶδαμε τίς καλές μας μέρες...

Ἡ Παραμάννα. Αὐτὰ νὰ βλέπεις καὶ νὰ σωπαίνεις. Ἐμεῖς καλὰ εἴμαστε· γιὰ τοὺς ἄλλους μὴ σὲ νοιάζει· ξέχασέ τους.

Ὁ Νέος. Αὐτὸς καὶ μένα εἶναι ὁ πόνος μου· Ἐδῶ κι' ἕνα χρόνον δὲν μπορῶ νὰ ποθῆσω τίποτε ἄλλο· γιατί λέω· καλὰ εἶμαι. Ὑπάρχουν τόσο καῦμοι στὸν κόσμον... Οἱ ξένοι πόνει ποὺ μᾶς τριγυρίζουν, δὲν ἀφήνουν τοὺς δικούς μου πόνους μὰ στιγμὴ νὰ ξεμυτίσουν· τί θὰ γίνεῖ; Βαρῆθηκα νὰ ξεκουράζομαι καὶ νὰ ζῶ χορτάτος μέσα στὸ καυκί μου!... Βαρῆθηκα· ἄλλα φαντάστηκα καὶ μεῖναμε στὴ μέση τοῦ δρόμου.

Ἡ Παραμάννα. Μὴ στεναχωριέσαι. Τὶς πρώτες μέρες ἦσουν καλὰ· ἔτσι νὰ εἶσαι πάντα... Τὶ ἄλλο θέλεις;

(Σ ι γ ῆ)

Ο Νέος. (πάει και κάθεται κοντά στην Παραμάνα όπως πριν χώνει στα γονατά της το κεφάλι του πολύ θλιμένος). Παραμάνα, να σου τὸ πῶ ἐσένα· δὲν τολμῶ σὲ κανέναν ἄλλο.

Ἡ Παραμάνα. (τὸν χαϊδεύει τρυφερά). Τὶ νὰ μοῦ πεῖς ; πές μου...

Ο Νέος. Φοβάμαι...

Ἡ Παραμάνα. Φοβάσαι ; Τὶ φοβάσαι τώρα ;

Ο Νέος. Φοβάμαι τοὺς ἐχθρούς μας...

Ἡ Παραμάνα. Ποιούς ἐχθρούς μας ;

Ο Νέος. Δὲν τὰ βλέπεις ; Ὁ Ἡρακλῆς νομίζει πὼς εἶναι τὰ παλιὰ τὰ χρόνια. Δὲν εἶδες ; Μόλις ἦρθε πὼς τοὺς ἔβαλε στὴ θέση τοὺς ὄλους ἀρχόντους, πὼς μοίρασε τὰ χτήματά του στοὺς χωριάτες ; ... Ἐκανε ὄλους τοὺς στρατιῶτες σκαφτιάδες... Οἱ ἀρχόντοι λυσάνε... Κάτι κακὸ θὰ γίνεῖ. Δὲν ἔχουμε πιά τὸ στρατό μας... Γεναῖος ὁ Ἡρακλῆς, μὰ δὲν ἀκούει· ξεχνῆνται ὄλος ὁρμὴ καὶ γιὰ μιὰ στιγμή καμιά φορὰ ὄλους θὰ μᾶς καταστρέψει.

Ἡ Παραμάνα. Μ' ἀφοῦ τὸ θέλει ὁ Ἡρακλῆς νὰ γίνεταί ἔτσι τί νὰ γίνεῖ ; Ποιὸς μπορεῖ νὰ τοῦ πεῖ τ' ὄχι ;

Ο Νέος. Ναί· σ' τὸ εἶπα θὰ μᾶς καταστρέψει· τί ἀράθνυμος... Δὲν κάθεται τουλάχιστο ἐδῶ, στὴ Θήβα νὰ τοὺς ἔχει ὄλους μπροστά του νὰ τοὺς βλέπει, νὰ μὴ σηκώσουνε κεφάλι ! Γυρίζει στὰ χωριά καὶ στὰ χωράφια. Ὅλο φεύγει !... Τοῦ ἀρέσει ἀντὶ πολέμους πιά νὰ βλέπει ἀλέτρια. Δὲν μπορεῖ νὰ στερεώσει σ' ἓνα μέρος... Κι ἡ βασίλισσα μαζί του. Γύρισε ὁ Ἡρακλῆς καὶ ἔμεινε πιά εὐχαριστημένη. Σὰ νὰ μὴν ἔχει ὁ κόσμος τίποτε πιά γιὰ κείνην !...

Ἡ Παραμάνα. Καὶ μὲ τὸ δίκιο της· σωστά· τί ἄλλο νὰ ζητήσῃ ;

Ο Νέος. Τὸν φοβάμαι, σου λέω, τὸν Ἡρακλῆ· δὲν εἶναι πιά ὁ παλιὸς Ἡρακλῆς. Ὅταν δὲν ἔχει θηριὰ καὶ κακούργους νὰ τοὺς πολεμάει, δὲν ξέρεῖ τί νὰ κάνει· μοιάζει μὲ κυνυγημένο πουλί, σὰ χαμένος... Δὲν εἶδες πὼς πετιέται ἐκεῖ πού κάθεται καὶ τρέχει μοναχὸς του ; Πότε θυμώνει... πότε ἡσυχάζει... Δὲν μπορεῖς πιά νὰ τοῦ πεῖς οὔτε ἓνα λόγο !...

Ἡ Παραμάνα. Μὰ εἶναι, ὁ Ἡρακλῆς ! Τὶ θέλεις νὰ κάνει ; Πάντα ἔτσι ἦταν· ἐγὼ τὸν γνώρισα πρὶν ἀπὸ σένα ;

Ο Νέος. Τώρα ὅμως ἄλλαξε, παράγινε : Πρὶν ἀπὸ κάμποσον καιρὸ, κεῖ πού περνοῦσε, τοῦ λέει ἓνας, σκύβοντας μπροστά του, ἓνας ἀπλὸς χωριάτης : « Καλημέρα, Ἡρακλῆ μεγάλη »· τὸν κύταξε ὁ Ἡρακλῆς στὰ μάτια, τοῦ γέλασε, τοῦ μίλησε γλυκὰ καὶ σὲ μιὰ στιγμή τοῦ λέει : « τί στέκεις ἔτσι ; » τοῦ φάνηκε πὼς τὸν κοροϊδεύει καὶ σήκωσε ὁ Ἡρακλῆς τὸ χέρι καὶ τοῦ δίνει μιὰ στὸ κεφάλι καὶ τὸν ἔριξε χάμω καὶ φεύγει· σὲ λίγο στέλνει καὶ τὸν φέρνουνε μπροστά του καὶ τὸν φορτώνει δῶρα... Κάνει κι' ἄλλα τέτια... κάνει κι' ἄλλα τέτια... Ὡς καὶ τῆς βασίλισσας καμιά φορὰ κακομιλάει !...

Ἡ Παραμάνα. Καλὰ τὸ λές· τὸ πρόσεξα κι' ἐγὼ, μὰ δὲν σου ἔκανα λόγο, γιατί δὲν πίστευα στ' αὐτιά μου. Μὰ τί εἶχε πάθει ;

Ο Νέος. Μαράζωσε στὴν ἡσυχία καὶ στὰ γλέντια... Σὰν κι' ἐμᾶς κι' αὐτός· δὲν τὸ χώνεψε μέσα του καλὰ πὼς θὰ εἶναι ἡσυχία καὶ εὐτυχισμένος γιὰ πάντα... Δὲν τὸ εἶχε λογαριάσει... Δὲν τοῦ φτάνει ἡ δόξα του καὶ τὰ καλὰ του ...

Ἡ Παραμύνα. Ναί· τώρα θυμάμαι καὶ καταλαβαίνω, ναί· ἔγινε μυγάγκιαχος!...

Ὁ Νέος. Ὡς πὺν νὰ μᾶς καταστρέψει ὅλους...

Ἡ Παραμύνα. Ἔλα, πάλι· πέρνεις δρόμο· πάντα ἐσὺ τὰ βλέπεις ἄσκημα... Μὴ φοβάσαι.. Ὅλα θὰ πᾶν καλά!

ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ πάρα πάνω, Τὸ Παιδί

Τὸ Παιδί. (προβάλλει χαρακτηριστικὰ τὸ κεφάλι του ἀπὸ τ' ἀριστερά). Ἐδῶ εἴσατε ;.. Σᾶς γύρευα τόση ὥρα.

Ἡ Παραμύνα. (πειτιέται). Νά τος!

Τὸ Παιδί. (τῆς κάνει νόημα νὰ σωπάσει).

Ἡ Παραμύνα. Πιάσ' τον, νά τος!

Τὸ Παιδί. (φεύγει γρήγορα).

Ὁ Νέος. (σηκώνεται· γίνεται πάλι εὐθυμος). Ἔλα δῶ, σοῦ λέω, ἔλα κοντά μου, ἔλα νὰ μὴ θυμώσω περισσότερο. Ἔλα!

Τὸ Παιδί. (ἀπ' ἔξω). Ὅχι, δὲν ἔρχομαι· θὰ μὲ χτυπήσεις.

Ὁ Νέος. Δὲ σὲ χτυπάω! Ἔλα!

Ἡ Παραμύνα. Ἄχ, κακομοίρη μου, ἂν σὲ πιάσω! Κανένας δὲν θὰ σὲ γλυτώσει ἀπὸ τὰ χέρια μου!

Τὸ Παιδί. (ἀπ' ἔξω). Νά! Πῶς νὰ ἔρθω; Θὰ μὲ χτυπήσει ἡ Παραμύνα! Τὶ ἔκανα;

Ὁ Νέος. Μὰ ἔλα λοιπόν! (κάνει δυὸ βήματα πρὸς τ' ἀριστερά).

Τὸ Παιδί. Μὴν ἔρθεις κοντά μου· θὰ πέσω νὰ σκοτωθῶ ἀπὸ τὸ μπαλκόνι!

Ὁ Νέος. (σταματάει). Μὴ σκύβεις! μὴ! θὰ ζαλιστεῖς, δὲν θὰ προφτάσεις νὰ πεῖς ὡχ καὶ θὰ γίνεις κομμάτια! (ὀρμάει ἔξω καὶ ἀμέσως μπαίνει· ἔχει πιάσει τὸ Παιδί ἀπὸ τὰ δυὸ χέρια μὲ τὸ ἓνα χέρι τὸ δικό του· μὲ τὸ ἄλλο τοῦ δίνει ἑλαφρὰ, χαϊδεντικὰ σχεδόν, μπατσάκια). Γιατὶ μᾶς κάνεις πάλι τὰ ἴδια!.. Δὲν θὰ μείνουμε ἡσυχοὶ οὔτε μιὰ στιγμή; Ἔ;

Τὸ Παιδί. (ψευτοκλαίγοντας). Μὰ τὶ ἔκανα;

Ὁ Νέος. Ποιοὶ ἦτανε πάλι αὐτοί; Λέγε!

Ἡ Παραμύνα. Μίλα λοιπόν, κακορίζικο! (πάει γιὰ νὰ τὸ χτυπήσει τὸ Παιδί φοβάται, ὁ Νέος διώχνει τὴν Παραμύνα).

Τὸ Παιδί. (μιλάει ἀργά). Θὰ σοῦ πῶ· στάσου! Ἦτανε δυὸ τρεῖς, πὺν κάναμε ἄλλοτε μαζὶ δεμάτια, κάτω, στὸν κάμπο. Ἦρθανε καὶ μὲ βοήκανε μαζὶ μὲ κάτι ἄλλους ντόπιους... Ντόπιους, ἀκούσατε; Τὶ νὰ κάνω; Πῶς νὰ τοὺς περιποιηθῶ; Νὰ μὴ τοὺς φιλοξενήσω; Τοὺς ἄφησα ν' ἀνεβοῦν στὰ δέντρα γιὰ νὰ κάνουμε θυσιά στὸ Δία, πὺν λέει νὰ περιποιόμαστε τοὺς ξένους...

Ἡ Παραμύνα. Ἄκου πῶς μιλάει! Μὰ δὲν τὸ σκοτώνεις;

Τὸ Παιδί. (ἐνῶ τρομάζει πάλι καὶ κουνιέται γιὰ νὰ ξεφύγει ἀπὸ τὸ Νέο· μιλάει πάλι σιγὰ). Ὅχι· ὄχι· νὰ σοῦ πῶ· ἦτανε καὶ ὁ γιὸς τοῦ φίλου μας... ἐκεινοῦ, πὺν πήγα, θυμάσαι, ὅταν μ' ἔστειλες καὶ τὸν βοήκα προῶτο, προῶτο, ἐκείνη τὴ βραδυά, πέρισ, πὺν ἦρθε ὕστερα ὁ Ἡρακλῆς! Ἐκεῖ,

πέρα, στο χωριό, πού πάει ο ἀνήφορος, πού στρίβει... μὲ τὰ σκοίνα, στὸ λοφάκο... Πέρα, μὲ τὶς λιές, μὲ τὸ ποταμάκι, ψηλά, πού ἔχουνε τὸ κόκκινο κρασί... Πήγαμε καὶ προχτές,., Θυμάσαι; Πήγαμε...

Ἡ Παραμάννα. Μὰ τί ἔπαθε καὶ μιλάει ἔτσι;

Τὸ Παιδί. (ἐνῶ δὲν ἔπαψε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ γὰ νὰ κουνιέται γὰ νὰ ξεφύγει μὲ χαριτωμένο πεῖσμα.) Ἔτσι θέλω νὰ μιλάω, ἔτσι...

Ὁ Νέος. (Ξεσπάει στὰ γέλια). Δὲν κατάλαβες, Παραμάννα; Θέλει νὰ μοῦ ξεφύγει καὶ μιλάει ἔτσι σιγά-σιγά γιὰ νὰ μπορέσει νὰ βρεῖ καμιὰ στιγμή καιρὸ νὰ μοῦ τὸ σκάσει... Κι' ἐλπίζει πὸς ὅσο περνάει ἡ ὥρα, μπορεῖ νὰ μετανοιώσω καὶ νὰ τὸν συγχωρέσω... (στὸ Παιδί). Πονηρό!..

Ἡ Παραμάννα. (σκάει στὰ γέλια κι' αὐτῇ). Ἄφησέ τον... ἄφησέ τον! Μοῦ θύμισε κάτι, θὰ σοῦ τὸ πῶ... Θὰ γελάσεις... ὦ, τὸν κακόμοιρο!... (στὸ Παιδί). Φύγε, Παλιόπαιδο, καὶ πρόσεχε ἄλλη φορὰ... Σὲ συχωρᾶω σήμερα, γιατί ἔρχονται οἱ βασιλιάδες... γιὰ χάρη τους!.. Πήγαινε! (στὸ Νέο) Ἄφησέ τον...

Τὸ Παιδί. (φεύγει ἀμέσως μὲ σκιρτήματα ἀπὸ τ' ἀριστερά).

ΠΕΜΠΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ὁ Νέος, Ἡ Παραμάννα.

Ὁ Νέος. Λέγε λοιπὸν τί θὰ μοῦ πεῖς;

Ἡ Παραμάννα. Ἄκου τὸν θυμάσαι τὸν ἄντρα μου, ποῦ ἔχει πιά πεθάνει, τὶ λεβέντης, πού ἦταν πρῶτος μέσα στοὺς σκλάβους τοῦ ἄμοιρου τοῦ πατέρα τῆς βασιλίσσας... (συγκνεῖται).

Ὁ Νέος. Πάρα κάτω ἄσε τώρα τὴ συγκίνηση!.. Τὸν θυμάμαι λοιπὸν τί ἔκανε ὁ ἄντρας σου;

Ἡ Παραμάννα. (εὐθυμη καὶ λυπημένη). Λοιπὸν, μιὰ φορὰ ἕνας δοῦλος ἄσκημος, σγουμπός, ἀσκημομούρης, συχαμένος καὶ κατεργάρης, μιὰ σπιθαμὴ ὁ ἔρρημος, μιὰ φορὰ λοιπὸν, καθὼς περνούσα, μοῦ λέει: «σκλάβος εἶμαι κι' ἐγώ, καλή»—ἤμοννα νὰ κι' ἀπὸ τίς νιές ἐγώ... δὲ θὰ μὲ θυμάσαι...

Ὁ Νέος. Πῶς... Σὲ θυμάμαι καὶ σένα. Τὶ ἔγινε;

Ἡ Παραμάννα. Μοῦ λέει τότε αὐτός: «σκλάβος εἶμαι κι' ἐγώ, κι' ἐσύ ἴσα σκλάβοι ὁ ἄντρας σου εἶναι κυπαρίσι, παληκάρι, ὅμως ξέρω ἐγὼ κάτι παιχνίδια, πού θὰ σὲ τρελάνω ἔλα νὰ μὲ βρεῖς τὴ νύχτα, κάτω στὸ περβόλι...

Ὁ Νέος. Λοιπὸν; Πῆγες;

Ἡ Παραμάννα. Ἔλα δά! Γιὰ ποιὰν μὲ πέρασες;

Ὁ Νέος. Ἀσκημα ἔκανες...

Ἡ Παραμάννα. Ὅμως ἐγὼ τὸ λέω, πού λές, τ' ἄντρος μου κι' αὐτός, σὰν πρῶτος πού ἦταν μέσ' στοὺς δούλους, παίρνει ἕνα μεγάλο βούρδουλα, τρέχει στὸ περβόλι τὴ νύχτα καὶ τὸν βρῖσκει: «τί εἶπες ἄτιμε τῆς γυναικός μου»;

Ὁ Νέος. Δὲν ἔτρεχες ἐσύ νὰ τὸν βοηθήσεις, μιὰ φορὰ, πού θὰ τίς ἔτρωγε γιὰ χάρη σου ὁ καυμένος;

Ἡ Παραμάννα. ὦ! Δὲ βαριέσαι! Μὰ στὸ τέλος γλύτωσε μοναχὸς του: Ἐκανε κάτι σχηματισμοὺς στὸ πρόσωπό του πού τὸν λυπήθηκε ὁ ἄντρος μου, τέτιο σύχασμα καὶ δὲν τὸν χτύπησε. Τοῦ ὠσε μόνο μιὰ κλωτσιὰ καὶ τὸν ἔδωξε... Ἐγὼ τὰ ἔβλεπα ἀπὸ τὸ παράθυρο... Τὶ ἀστεῖο! Πάντα μὲ πιάνουν γέλια, ὅταν βλέπω κανένα νὰ φοβάται... (Γελοῦν καὶ οἱ δύο).

Τὸ Παιδί. (ἀκούγεται ἀπὸ κάτω, βαθιά). Δρόμο λοιπόν... Δρόμο... Νὰ μὴ ξαναρθεῖτε! Θὰ σᾶς μνησῶ... (θόρυβος, γέλια).

Ὁ Νέος καὶ ἡ Παραμάννα. (τὸ ἀκοῦν καὶ γελοῦνε).

Ἡ Παραμάννα. Ἄς πάω τώρα κάτω στὸ περβόλι. Ποιὸς ξέρει τὴ θραύση θὰ χουνε κάνει. Ἄς πάω νὰ μαζέψω τὰ φύλα καὶ τὰ κλαριά... Νὰ μὴν τὰ δοῦνε καν... (φεύγει δεξιά).

Ὁ Νέος. (μένει συλλογισμένος, σὰν πικραμένος ὕστερα παίρνει πάλι τὴ σύνοργά του καὶ κάθεται στὸ ἀριστερὸ σκαλί, ξίνει τὸ ραβδί κλπ.)

ΕΧΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ὁ Νέος, Α' Γέρος, Β' Γέρος, Γ' Γέρος.

Α' Γέρος. (μπαίνει σὲ λίγο ἀπὸ τὰ δεξιά δίπλα του ὁ Β' Γέρος, ἀπὸ πίσω ὁ Γ' Γέρος ὑποαχινικός καὶ δυσαρεστημένος). ὦ, τὶ ὠραῖα!... Τὶ ὠραῖα... Σᾶς εἶδαμε, σᾶς καμαρώσαμε, καθὼς ἀνβαίναμε!.. Τὶ ὠραῖα!.. Ἔτσι, Νέε μου, ἔκανες τόσα καὶ τόσα καὶ τώρα κάθεσαι κι' ἐσὺ ἀργὸς καὶ παίζεις μὲ τὰ παιδιὰ καὶ κάνεις συντροφιά τῆς Παραμάννας! (τὸν πλησιάζει). ὦ, βλέπω καὶ τὰ ἐργόχειρά σου! (τὸν χτυπᾷ στὸν ὄμο χαρακτηριστικῶς).

Β' Γέρος. Εἶδες ἐκεῖ!... Καὶ μᾶς ἔκανε καὶ τὸ σπουδαῖο! Ἄντε παῖξε, μικρὲ μου, ἄντε παῖξε!

Γ' Γέρος. Μὴν τοῦ μιλάτε ἔτσι τὸ κακόμοιρο!...

Α' Γέρος. Σώπα, ἐσὺ! Καλὰ εἶσαι ἀπὸ πίσω μας!...

Γ' Γέρος. Μὴ μοῦ μιλάτε ἔτσι κι' ἐμένα, γιατί σᾶς ἀφήνω! (σημαντικῶς). Προσέχετε!..

Α' Γέρος. Θὰ πᾶς μὲ τὸ βασιλιά; Δὲν πᾶς, νὰ δοῦμε; Δὲ σὲ θέλει ὁ βασιλιάς!.. Εἶδες ἂν σὲ λογαριάζει!... Ἐσὺ σαι γὰ νὰ εἶσαι πάντα μαζί μας, ὁ τελευταῖος μας!... (στὸ Νέο). Μάθαμε, Νέε, πὼς ὅπου καὶ νὰ εἶναι φτάνει ὁ Ἡρακλῆς εἶναι ἀλήθεια ἢ θ' ἀργήσῃ; ξέρεις;

Ὁ Νέος. (δὲν τοῦ ἀπαντᾷ).

Α' Γέρος. Δὲν μᾶς μιλᾶς ἢ μήπως ἔτυχε νὰ σοῦ τὸ πει κανένας πὼς οἱ ἀρχοντες δὲν ἀκοῦνε μὲ τὸ πρῶτο; Ἔ; παιδί μου! Λοιπόν;

Ὁ Νέος. Ναί· θὰ γυρίσουν σὲ λιγάκι. Πρωτὶ πρωτὶ μᾶς ἦρθε ἀποσταλμένος.

Β' Γέρος. Ἐξόν, ἂν τοὺς κρατήσουν πουθενὰ στὸ δρόμο. Τρελαθήκανε τοῦτο τὸν καιρὸ οἱ χωριάτες καὶ δὲν ξέρουν τὶ νὰ κάνουν!.. Κοντεύουν νὰ τὸν κάνουν τὸν Ἡρακλῆ κρασοπατέρα μοναχό!.. Βασιλιάς εἶναι αὐτός; Νὰ πίνει ὄλο μαζί τους!... Ντροπή!

Α' Γέρος. (κυρίως γιὰ ν' ἀκούσει ὁ Νέος). Ἐνοια σου καὶ θὰ λιγοστήψουν τὼρ' αὐτὰ τὰ πανηγύρια! Ὅποιος διασκεδάσει, θὰ κλάψει. Μὴ σὲ νοιάζει! Σὲ λιγάκι θὰ ἔχουμε καὶ πάλι τὸ βασιλιά πού μᾶς ἀξίζει!

Ο Νέος. (ξαφνιάζεται). Τι θέλεις νά πεις ;

Α' Γέρος. (υποκριτικά). Τίποτα, Νέε μου, παρά πώς πρέπει στα σοβαρά νά ἰδεῖ καὶ πάλι ὁ Ἡρακλῆς πού τρέχει καὶ τὶ θ' ἀπογίνει ! Τότε θὰ ἀλλάξει τὴ σειρά πού κρατᾷ τώρα κι' ἔτσι θὰ ἔχουμε καὶ πάλι ἔμεις τὸ βασιλιά μας ὅπως μᾶς ἀξίζει ! (τονίζει). Αὐτὸ ἤθελα νά πῶ !

Γ' Γέρος. (σὺν Νέο). Θὰ ἔρθει καὶ ἡ βασίλισσα καὶ τὰ παιδιὰ ;

Ο Νέος. Μὰ βέβαια· μονάχος του θὰ ἔρθει στὴ Θήβα ;

Α' Γέρος. Ἀπὸ τὸν καιρὸ πού ἦρθε, δὲν τὸν εἶδαμε, τὸν χάσαμε· μένει λίγο καὶ κυτᾶζει νά μᾶς φεύγει πάντα. Μὰ τὸν περιμένουμε τόσες μέρες ! Θὰ ἔρθει σήμερα ; (ἀνησυχεῖ). Πρέπει νά κυτᾶζει καὶ τὸ καλὸ τῆς πατρίδας ! Πότε θὰ ἔρθει ; Ἐχουμε ἐχθρούς !

Ο Νέος. Ἄ ! τώρα σᾶς νοιάζει καὶ γιὰ τὸ καλὸ τῆς πατρίδας !

Β' Γέρος. Πάντα ἔμεις ζητοῦμε τὸ καλὸ τῆς !

Ο Νέος. Ποιὸς ξέρει γιατί βιαζόσαστε νά ἔρθει ὁ Ἡρακλῆς ;... Κάτι γιὰ ὠφέλεια δική σας.. Πέστε το λοιπόν !

Α' Γέρος. Σωστά : Ὅτι βρίσκουν οἱ καλύτεροὶ πολῖτες πὼς πρέπει νά γίνει, αὐτὸ καὶ τῆς πατρίδας, νά εἶσαι βέβαιος, πὼς εἶναι τὸ καλὸ τῆς ! Παληκάρι μου !

Ο Νέος. Καλά· προσμένετε καὶ θὰ ἔρθει. (μὲ μίσος.) Ἄλλὰ ποτὲ δὲν θὰ κερδίσετε καὶ πάλι τὴν καρδιά τοῦ Ἡρακλή... Κακό, πού δὲν σᾶς ἔσφαξε τὴν πρώτη μέρα !.. Βρωμάτε γερατειά !..

Β' Γέρος. Μᾶς βρίζει τώρα !

Α' Γέρος. Ὅχι, δὲ μᾶς βρίζει· κλωτσάει μοναχὰ καθὼς τὸ κάνουν ὄλα τὰ πουλάκια στὸν καιρὸ τους ! Μὴ φοβάσαι ! Θὰ ἰδεῖ σὲ λίγο τι ἀξίζουμε καὶ μεῖς...

Ο Νέος. Ἀχρηστοὶ γέροι, ἀσήμαντοι ! Νὰ μὴν εἴσατε στὸν κόσμον !

Β' Γέρος. (προκλητικά). Δὲν γνώρισες ποτέ, κακόμοιρε, καὶ τὸ θυμὸ μας, τὸ δυνατὸ θυμὸ μας ! Δὲ μᾶς ξέρεις ! Ὅχι ξύλο, σὰν κι' ἐκεῖνο πού σου σάπιζε πρὶν τὰ πλευρά σου ! Μὰ δὲν νοιώθεις ἐσὺ πὼς ξεχειλίζει ὁ θυμὸς στὶς ψυχὲς τὶς μεγάλες !

Ο Νέος. (γελάει). Ὁ θυμὸς σας ! (ἄγρια, τοὺς συχάινεται). Ποιὸς θυμὸς σας ; Μὰ ἴσα-ἴσα ! Ποτέ σας δὲν ἔχετε αἰστανθεῖ θυμὸ ! Πεῖσμα μόνο. Κι' ἐκεῖνο σωπηλὸ σᾶς πνίγει καὶ δαγκώνετε τὰ χεῖλη σας νά μὴν ξεσπάσει. Θυμὸς ! Κι' ὅταν καμιά φορὰ σᾶς πλυμῆρίσει τὸ κρυφοδάγκωτό σας πεῖσμα, δὲν ξεσπάει : μόλις γενιέται μέσα σας, ἀντὶ νά ὀρμήσει καὶ νά πεταχτεῖ ψηλὰ ἀπὸ τὴν καρδιά σας, μόλις ξεπροβάλει, σκίζεται στὰ δυὸ σὰν ἓνα συντριβάνι, ἀδυνατίζει καὶ ξεθυμαίνει καὶ πέφτει μέσα σας καὶ σᾶς σπαράζει !

(Φωνὴ ἀπ' ἔξω : «ὁ βασιλιάς, ὁ βασιλιάς», — «ἡ βασίλισσα». Θόρυβος.)

Ο Νέος. (βγαίνει ἀπὸ τ' ἀριστερὰ ὀρμητικά).

Οἱ τρεῖς Γέροι. (ἀλλάζονθ' ἄλλοις μετὰ κάποια ταραχή).

ΕΒΔΟΜΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ τρεῖς Γέροι.

Α' Γέρος. Εἶδες τὸ παληκάρι πὼς φωνάζει ; Δυναμόσωσε πολὺ τὸ ἀδιάν-

τροπο λειψί του, μὰ σὲ λίγο θὰ τοῦ κοπεῖ ἡ φωνὴ στὸ λάρυγγά του!

Β' Γέρος. (τὸν πλησιάζει χαμηλά.). Ἀλήθεια; Δὲν πιστεύω νὰ ἔχωμε πάλι πρόσκαιρες ἐπιτυχίες!

Α' Γέρος. (τὸ ἴδιο). Ὅχι. Καὶ σὲ μένα ἦρθε κρυφά, πρὶν λίγο, κάποιος καὶ μοῦ ἠσύχασε τὸν κάθε φόβο: Στρατὸς μεγάλος, ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ τὸν βαστήξει οὔτε ὁ Δίας, θὰ ξεχειλίσει τὶς πλαγίες μας· ὅλοι οἱ διαλεχτοὶ Αἰτωλοὶ! Λυσάνε πως νὰ τιμωρήσουν τὴ σφαγὴ τοῦ βασιλιά τους!..

Β' Γέρος. Ὁραῖα λοιπόν· δὲν πήγανε χαμένες οἱ φροντίδες μας· οἱ ξένοι μᾶς πιστέψαν!..

Α' Γέρος. Ἔτσι· νὰ μάθει ὁ Ἡρακλῆς νὰ τοὺς περνάει τοὺς δούλους καὶ τοὺς ἀφεντάδες γιὰ τὸ ἴδιο πράγμα!

Β' Γέρος. Θὰ ἰδεῖς τὸν Ἡρακλῆ νὰ πέσει σκλάβος! Καλύτερη εὐκαιρία δὲν χρειαζόταν!

Α' Γέρος. Ἄς μᾶς βοηθήσει ὁ Δίας!

Β' Γέρος. Καὶ θὰ μᾶς βοηθήσει!

Α' Γέρος. Σωστά· ἄρχοντας εἶναι τῶν θεῶν ἐκεῖνος κι' ἐμεῖς ἄρχοντες εἴμαστε στοὺς ἀνθρώπους! Πρέπει!

Β' Γέρος. Μακάρι!

Α' Γέρος. Θὰ φανοῦν σὲ λίγο κεῖ πέρα στὴν κορφὴ (δείχνει ἀριστερά), τρία ἄλογα ποῦ θ' ἀνεβαίνουν χωρὶς βιάση· θὰ εἶναι ἄσπρα καὶ τὰ τρία. Πίσω θὰ ἔρχεται ὁ στρατὸς ὁ ξένος!

Β' Γέρος. Καλῶς νὰ ἔρθει!

Γ' Γέρος (ποῦ ἦτανε πιά πέρα μόνος του, μαζεμένος καὶ ἄβουλος). Μὰ γιὰτι μιλάτε οἱ δυό σας; Νομίζετε πὼς δὲν ἀκούω τί λέτε;

Α' Γέρος. Ἀκούς βέβαια, μὰ δὲν μπορεῖς καὶ τίποτα νὰ κάνεις. Στάσου λοιπόν ἐκεῖ καὶ βάλε κλειδί στὸ στόμα σου, γιὰτί...

(Ἀκούγονται οἱ ἴδιες φωνές).

Γ' Γέρος (χαρούμενος, τινάζεται). Ἐρχονται! Ἐρχονται! (πηγαίνει νὰ τοὺς ὑποδεχτεῖ).

ΟΓΔΟΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ τρεῖς Γέροι, Ὁ Ἡρακλῆς, Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ.,

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Ὁ Νέος.

Ἡρακλῆς. (μπαίνει ἀπὸ τ' ἀριστερά· πίσω του οἱ ἄλλοι· ὁ Α' καὶ ὁ Β' Γέρος δεξιά· ἀπέναντι· ὁ Γ' πρὸ κονιά). Πρῶτα-πρῶτα ἐσᾶς χαιρετῶ, ἀγαπημένοι μου ἄρχοντες, κι' ἡ χαρὰ μὲ πνίγει, ποῦ σᾶς βλέπω, μόλις ἦρθα μαζεμένους στὸ παλάτι, φίλους μου, δικούς μου, πρόθυμους καὶ πιστούς μου!

Α' Γέρος. Καὶ πὼς μποροῦσε; Μεῖς ἀνεβαίναμε, Ἡρακλῆ, ἐδῶ πάνω καὶ τὸν καιρό, ποῦ ἦταν ἡ δυστυχία κι' ἡ ὀρφάνια φώλιασμένες καὶ δὲν φεύγαν!

Ἡρακλῆς. Ἔτσι ταιριάζει! Μὲ κάνετε χαρούμενο καὶ σᾶς τὸ λέω, γιὰτι δὲν μὲ μέλει ποῦ εἴσατε σεῖς; τόσο κακοὶ γιὰ τοὺς δικούς μου. Μὲ φαριστάει, ποῦ γίνατε, ἂν καὶ ἀργά, καὶ πάλι φίλοι!

Β' Γέρος. Καὶ δὲν θὰ πάψουμε ποτὲ νὰ σὲ ἀγαπᾶμε!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (διευθύνεται δεξιὰ γὰρ νὰ φύγει εἶναι ἀλλαγμένη-
ἤρεμη, γλυκιά). Πρέπει νὰ σοῦ ἐτοιμάσω νὰ ξεκουραστεῖς, μονάχη, βασι-
λιά μου!

Ἡρακλῆς. Μὰ ἔχουμε τόσους νὰ μᾶς στρώνουν τὰ κρεβάτια!

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Μὰ ἐγὼ δὲν ἔχω τώρα ἄλλες ἔννοιες! Μιὰ μόνο
βασιλιά μου, νὰ σὲ ξεκουράζω!

Ἡρακλῆς. Τὰ παιδιὰ μας;

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Τὰ πῆρε ἡ Παραμάννα. Ξέρει ἐκείνη! (φεύγει).

ΕΝΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ ἄλλοι ἐξὸν ἀπὸ τῆ Γυν. τοῦ Ἡρ.

Ἡρακλῆς. Ἰερὴ γυναίκα, θὰ μποροῦσα μὲ ὄλη μου τὴν καρδιά νὰ
τὸ ξεχάσω τὸ ποῦς εἶμαι καὶ νὰ γύρω μπροστά σου καὶ νὰ λυώσω στὴν
ἀγάπη σου!... Καλὴ μου!

Ὁ Πατέρας τοῦ Ἡρ. Κι' ἐγὼ πηγαίνω δὲν κρατιέμαι. (φεύγει).

ΔΕΚΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ ἄλλοι.

Ἡρακλῆς (εὐθύνος, χαρούμενος, παιδί). Μὰ ἔπρεπε νὰ ἔρθετε καὶ σεῖς
μαζὶ μας!... Ἀφήστε πὰ τίς σοβαρὲς δουλειές σας, ἄρχοντές μου καὶ
βγεῖτε στοὺς ἀγρούς νὰ ἴδετε τὴ χαρὰ μας! Ποτὲ δὲν γύρισα τόσο εὐτυ-
χισμένος, ὅπως τώρα ποτέ! Ἐπρεπε νὰ εἶστε! Πάει σκοτώθηκε πὰ κι'
ἡ φτώχεια στοὺς ἀγρούς κι' ἡ πείνα! Ἦσυχασμένοι δούλευαν οἱ χωριάτες
στὰ χωράφια τὰ δικὰ τους ἦταν πανηγύρι! Μόλις μὲ βλέπαν, ἀφῆναν
μιὰ στιγμή τίς κοφτερές τους τίς ἀξίνες κι' ἕναν ὠραῖο χαιροτισμὸ μου
στέλναν, ἀστράφτοντας οἱ κόφες τους στὸν ἥλιο! Χέρια γερά, πὸν τόσα
χρόνια κρατοῦσαν ἄδικα μονάχα τὰ ὄπλα! Καὶ μέσα στὰ χωριά οἱ γυναί-
κες περίμεναν πότε νὰ φτάσω, μὲ λαχτάρα, καὶ στρώναν στὰ τραπέζια
τους μέ ἀγνή καρδιά τὰ εὐωδιασμένα τὰ στρωσήματα γιὰ μένα! Πόρτα σὲ
πόρτα γύρισα κι' ἦλια ἀπὸ νὸ κρασί τους! Πρώτη φορὰ δοκίμασα τόσο τὴ
δόξα!

Ὁ Νέος (πὸν στεκότανε ἀπὸ πίσω του, σὰ νὰ τὸν μαλώνει). Μὴ δείχνεις
βασιλιά μου, τὴ χαρὰ σου καὶ δὲν σὲ ἀγαπάνε οἱ ἄρχοντες πὸν βλέπεις;
μὴν πιστεύεις ἔχε τὸ νοῦ σου κι' ἄφησε νὰ στείλω νὰ φωνάξω ἀπὸ τὸν
κάμπο ὅσους μποροῦν νὰ μᾶς βοηθήσουν στὴν ἀνάγκη!

Ἡρακλῆς. Σώπα, παιδί μου. Μὴ φοβᾶσαι. Οὔτε θέλω, ἔτσι χαρού-
μενος πὸ ἐγὼ εἶμαι τώρα, ν' ἀπλώνεται μιὰ σκιά στὴ διάθεσή μου! Πίσω
τίς ρίχνω τώρα τίς δυστυχίες ὅλες πὸν φοβάσαι καὶ πὸν δὲν ὑπάρχουν! Συ-
νήθισες ἀπὸ μικρὸς νὰ τρέμεις καὶ δὲν μπορεῖς οὔτε στιγμή νὰ χαρῆς λίγο.

Ὁ Νέος. Σωπαίνω!

Ἡρακλῆς (στοὺς τρεῖς Γέρους). Μὴ ξεσυνεριστεῖτε, φίλοι μου, τὸ Νέο
ἔτσι εἶναι τ' ἀνήσυχτα τὰ νειάτα ὅλο φοβοῦνται! Ὑστερα κανεῖς σας δὲν
εἶπε λόγο ἀντίθετο σὲ μένα κι' ἂν τὸν εἶπε, τοῦ τὸν συχωρῶ, γιὰτὶ ἔτσι
μου ταιριάζει!

Ὁ Νέος. Εἶναι ὅμως κάτι λόγια, βασιλιά μου, πὺν ὅποιος τολμήσει δυνατὰ νὰ τὰ προφέρει τὸ λέει μαζί πὺς μέσα στὴν καρδιά του, ὠρίμασε κι' ἡ πράξη καὶ θὰ γίνει!

Ἡρακλῆς. Πήγαινε τώρα, στείλε νὰ φωνάξουν ὅλους τοὺς Θηβαίους γιὰ νὰ ἐρθοῦν ἀπάνω στὸ παλάτι γιὰ τὸ βράδν, νὰ φᾶμε ὅλοι μαζί καὶ νὰ γλεντήσουμε τὸ γυρισμό μου! (στοὺς τρεῖς γέρους). Καὶ σεῖς—καὶ δὲ χρειάζεται νὰ σᾶς καλέσω θὰ εἴσαστε βέβαια κοντὰ μου στὸ τραπέζι.

Α' Γέρος. Βασιλιά μου, κι' ἄλλη μιὰ φορὰ μᾶς κάνεις σκλάβους!

Γ' Γέρος. Ἐγὼ ἄς μὴ μείνω βασιλιά μου· ἄς κατέβω κατω στὴν πολιτεία· εἶμαι κουρασμένος...

Ἡρακλῆς. Ὅχι· δὲν θὰ φύγεις· ἐδῶ θὰ μείνετε ὅλοι ὡς τὸ βράδν· ἔχουμε τόσον τόπο. Μείνε! (στὸ Νέο). Ὁδήγησε τὸν ἄρχοντα καὶ τρέχα γρήγορα καθὼς σοῦ εἶπα.

Ὁ Νέος } (βγαίνουν ἀπὸ τὰ δεξιὰ).
Γ' Γέρος }

ΕΝΔΕΚΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ἡρακλῆς, Α' καὶ Β' Γέρος.

Ἡρακλῆς (ἀγκαλιάζει τοὺς δυὸ Γέρους). Ἔτσι λοιπόν, ἀφέντες μου! Δὲν τὸ πιστεῦω, δὲν τὸ θέλω νὰ τὸ πιστέψω πὺς μοῦ εἴσαστε ἐχθροὶ μου! Δὲ μὲ νοιάζει! Κάνετε ὅτι σᾶς ἀρέσει!

Α' Γέρος. Μὰ ἐμεῖς κι' ὅπως τὸ δείχνουμε καὶ καθὼς εἶναι καὶ τὸ βάθος τῆς ψυχῆς μας, εἶμαστε φίλοι σου δικοὶ σου!

Β' Γέρος. Καὶ δὲ ζητᾶμε παρὰ κάθε φορὰ τὴν εὐκαιρία γιὰ νὰ βλέπεις πάντα μπροστὰ σου ζωντανὴ νὰ λάμπει ὅλη ἡ ἀγάπη μας κι' ἡ πίστη πὺν ἔχουμε γιὰ σένα!

Ἡρακλῆς. Καλά! Καλά! Αὐτὸ εἶναι ὠραῖο! (κνιάζει ἔξω ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ ἄνοιγμα). Μὰ κνιάτε πὺς παίζουν τὰ παιδιὰ μου στὸ μπαλκόνι! Ξεχάσανε σὲ μιὰ στιγμή τοῦ ταξιδιοῦ τὸν κόπο! ὦ, ἀγαπημένα μου, λίγο ἂν ἀργοῦσα, θὰ μοῦ εἶχате τώρα πεθάνει! Θὰ πάω νὰ τ' ἀγκαλιάσω!.. (Κάνει νὰ βγεῖ ἔξω μπρὸς στὸ ἄνοιγμα κοντιοστέκεται καὶ γυρίζει). Ὅχι· δὲν πάω... ἄς τ' ἀφήσω!... Νὰ μὴ τοὺς χαλάσω τὸ παιχνιδὶ! (πιὸ δυνατὰ). Πρόσεχε, Παραμάννα, τὰ παιδιὰ μου!.. Τὸ πιὸ ἐκλεχτὸ κομᾶτι ἀπ' τὴν ψυχὴ τοῦ βασιλιά τὸ ἔχεις μπροστὰ σου! (Στοὺς δυὸ γέρους πὺν ἔχουν ἀνησυχία). Μὰ δὲν ἔχει! Στὴν Ἀθήνα, πὺν θὰ πάω σὲ λίγες μέρες, θὰ ἐρθετε καὶ σεῖς μαζί μου.

Α' Γέρος. Ναί· θὰ ἐρθοῦμε!

Ἡρακλῆς. Θέλω νὰ ἰδεῖτε πόσο μὲ τιμοῦνε στὴν Ἀθήνα! Καὶ ταιριάζει νὰ πάρετε καὶ σεῖς ἐκεῖνη τὴν τιμὴ πὺν θέλω νὰ ἔχουν οἱ ἄρχοντες οἱ δικοὶ μου, πὺν μαζί τους θὰ στερεώσεται ἡ νέα ζωὴ τῆς Θήβας μας.

Β' Γέρος. Ναί, βασιλιά· θὰ ἐρθοῦμε· ὅπως ἐσὺ μᾶς τὸ διατάζεις!

Ἡρακλῆς. Ὅχι, ὅπως διατάζω, μὰ πρέπει νὰ σᾶς ἀρέσει καὶ σὲ σᾶς τοὺς ἴδιους!

Β' Γέρος. Μὰ πὺς μπορεῖ καὶ νὰ μὴ μᾶς ἀρέσει!

Ἡρακλῆς. (ἐντελῶς ἡσυχος κνιάζει πάλι ἔξω ἀπὸ τ' ἀριστερὸ ἄνοιγμα).

Μὰ τί τρέχει πέρα ἐκεῖ στοὺς λόφους ; Γιὰ κυτάτε ! Σύννεφο σηκώθηκε ἡ σκόνη ! Θὰ πιστεὺε κανεῖς πὼς φτάνει σὲ λίγο ἕνας στρατὸς πολὺ μεγάλος !... Τί νὰ τρέχει ;

Α' Γέρος. (ὕποκριτικά). Τὶ στρατὸς μορρεῖ νὰ εἶναι ; Δὲν τὸ νομίζω, τὶ θέλει ἐδῶ στρατὸς ; Ἐμεῖς δὲν ἔχουμε στρατό ! Ἄερας θὰ εἶναι ! Καὶ μὲ τὸ πιὸ ἐλαφρὸ ἀεράκι σηκώνεται εὐκόλα στὸν τόπο μας βουνὸ ἢ σκόνη.

Β' Γέρος. (τὸ ἴδιο). Ἔτσι θὰ εἶναι !

Ἡρακλῆς. Δὲ γίνεται· γιὰ κύταξε τίς ἐλιές καὶ τ' ἄλλα δέντρα : δὲν κουνιέται φύλλο. Μά,.. τί βλέπω ; Τρία ἄλογα προβάλλουν· κι' εἶναι ἄσπρα καὶ τὰ τρία ! Νά, σταθήκανε ! Τί θέλουν ;

Α' Γέρος. Ποῦ νὰ τὸ ξέρουμε μεῖς, βασιλιά μου ;

Ἡρακλῆς. (ἀνήσυχος). Ποιὸς θὰ τὸ ξέρει ; Ἔσεῖς δὲ φύγατε διόλου ἀπ' τὴ Θῆβα ; Δὲν μορρεῖ ξαφνικὰ νὰ γίνεῖ κάτι ! Πέστε !

Β' Γέρος. Ναί· ἀλήθεια· δὲ σοῦ τὸ εἶπαμε ἀμέσως, μόλις ἤρθες, γιὰτὶ νομίζαμε πὼς θὰ ἦταν ψέμα...

Ἡρακλῆς. (ἡ ἀνησυχία καὶ ὁ θυμὸς του ὄλο μεγαλώνουν). Ψέμα ; Τὶ ψέμα ; Λέγε !

Α' Γέρος. Μά, τίποτε σχεδόν ! Λέγανε αὐτὲς τίς μέρες πὼς θὰ ἔρθει πολὺς στρατὸς πάλι στὴ Θῆβα... Ἀπὸ τὸν τόπο τοῦ βασιλιά τοῦ σκοτωμέ-νου, γιὰ νὰ τιμωρήσει, λέει, τὸν Ἡρακλή...

Ἡρακλῆς. (τὸν κόβει ὁ ὄργη του φωνάζει πάντα). «Νὰ τιμωρήσει», λέει, «τὸν Ἡρακλή» ! Καὶ ποιὸς τολμάει ; Τί θὰ πεῖ «νὰ τιμωρήσει τὸν Ἡρακλή» ;.. Καὶ γιὰτί τάχα ;

Α' Γέρος. Γιὰτί σκότωσες ἀναντρα, λέει, τὸ βασιλιά τους...

Ἡρακλῆς. Ἄναντρα ἐγώ ; Τί γίνεται, θεοί, στὸν κόσμῳ ; Ἄναντρα ἐγώ ;

Α' Γέρος. Καὶ θὰ προσπαθήσουν, λέει νὰ σὲ ξεφτυλίσουν...

Ἡρακλῆς. (ἡ ὄργη του δὲν κρατιέται) Νὰ μὲ ξεφτυλίσουν ; Ποιόν ;

Α' Γέρος. Μὰ ἐσένα, νομίζω, θὰ ἐννοοῦν !...

Ἡρακλῆς. Ἐμένα ; (πιὸ ἀνήσυχος) Ἐμένα ; Στρατὸς πολὺς ;... Καὶ νὰ μὴν ἔχω τὸ δικό μου τὸ στρατό ;... Ποιὸς τὸ ἐλπίζε ;... Φεύγω... Πρέπει !... Μόνος μου θὰ βγῶ νὰ τοὺς χτυπήσω κι ὅποιος μορρεῖ μαζί μου ἄς ἔρθει ! Προσέχτε ἀρχόντοι, τὸ Παλάτι !... Μὰ ἔπρεπε νὰ στείλετε ἀνθρωπο στοὺς κάμπους νὰ μὲ βρεῖ, νὰ μοῦ τὰ πεῖ...

Α' Γέρος. Μὰ σοῦ εἶπαμε οἱ δυστυχισμένοι : μορρούσαμε ποτὲ νὰ φανταστοῦμε πὼς θὰ γινόντουσαν ἀλήθεια ; Μὰ μὴ θυμῶνεῖς βασιλιά ! Τρία ἄλογα στὸ λόφον ἄσπρα ! Μορρεῖ νὰ εἶναι τυχαῖο. Ὑστερα, ποιὸς θὰ μορροῦσε νὰ φαντασθεῖ ὅτι θὰ τολμοῦσε νὰ τοῦ ἔρθει κανενὸς στὸ νοῦ του νὰ χτυπήσει τὸν Ἡρακλή ! Καὶ μάλιστα στὴν ἐποχὴ τῆς πιὸ μεγάλης του τῆς δόξας !...

Β' Γέρος. Ἀλήθεια ἔτσι θὰ εἶναι μὴ φοβάσαι...

Ἡρακλῆς. (ἀσυγκράτητος) Ἐγώ ; Φοβάμαι ! Ποιὸς τὸ λέει ; Τίποτε δὲν φοβάμαι ! Ἐγὼ εἶμαι μοναχὰ νὰ μὲ φοβοῦνται !

Α' Γέρος. Γι' αὐτὸ κι ἔμεῖς δὲν σοῦ μηνύσατε καθόλου !..

Ἡρακλῆς. Σωστά ναί. — Ἐσεῖς νοιώθετε ποὺς εἶμαι! Καὶ θὰ τὸ ἰδεῖτε πάλι! (κάνει νὰ βγεῖ).

Β' Γέρος. Ὅμως, καλύτερα δὲν εἶναι, βασιλιά μου νὰ μείνεις ἐδῶ πάνω...

Ἡρακλῆς. Πῶς; Πάλι ἐσὺ γιὰ μένανε φοβάσαι; Ἐτσι λοιπὸν κατάντησα ποὺ νὰ ὑπάρχουν ἄρχοντες δικοὶ μου νὰ φοβοῦνται γιὰ τὸν Ἡρακλή;

Α' Γέρος. Ἐδῶ νὰ μείνεις! κινδυνεύουν τὰ παιδιὰ σου! Λέει πῶς πρὶν μπεῖ καλὰ καλὰ - καλὰ ὁ στρατός τους μεσ' στὴν πόλη, κρουφὰ θὰ πεταχτοῦν κάτι στρατιῶτες καὶ θὰ ἀρπάξουν τὰ παιδιὰ σου, θὰ τὰ παιδέψουν, θὰ τὰ δείρουν καὶ θὰ τὰ σκοτώσουν!...

Ἡρακλῆς. (ἔξω ἀπ' τὸν ἑαυτὸν του) Ἐμένα; Τὰ παιδιὰ μου; Ἄλλοίμονο σας!

Α' Γέρος. Ἐτσι λένε... Καὶ γιὰ νὰ γλυτώσεις, λέει, τὰ παιδιὰ σου, θ' ἀναγκαστεῖς νὰ τοὺς παραδοθεῖς καὶ θὰ σὲ πάνε μαζί με τὴ βασίλισσα δετὸ στὴν Αἰτωλία... (γελά)... καθὼς τὸ πιστεύουν!...

Ἡρακλῆς. Μὰ τότε δέστε! Δὲν θὰ τοὺς δώσω ἐγὼ τέτοια εὐκαιρία!... (δομάει τρελὸς ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ ἄνοιγμα ἔξω).

ΔΩΔΕΚΑΘΗ ΣΚΗΝΗ

Α' καὶ Β' Γέρος

Α' Γέρος (κινιάζοντας ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ βγήκε ὁ Ἡρακλῆς). Τὶ κάνει;

Β' Γέρος. Κύτα!... ὦ, τρέλα!

Α' Γέρος. Ἀρπάζει στὸ κάθε χέρι του κι. ἓνα παιδί του.

Β' Γέρος. Πῶς τὰ στριφογυρίζει! Τὶ θὰ κάνει; (φωνάζει). Ἡρακλή, τὶ κάνεις!...

(*Ἀκούγεται κρότος, θόρυβος, τὸ ξεφωνητὸ τῆς Παραμάνας*)

Α' Γέρος. Πάει! Τὰ γκρέμισε ἀπ' τὸ βράχο κάτω!

Β' Γέρος. Πάνε!

(*Ἡ φωνὴ τῆς Παραμάνας: «Βασιλιά, τὰ παιδιὰ μας», τὴν ὥρα ποὺ λέει ὁ Β' Γέρος: «κύτα, πῶς τὰ στριφογυρίζει!» Ὑστερα ἡ φωνὴ τῆς χάνεται στὰ βάθη λέγοντας: «Βασίλισσα, τὰ παιδιὰ!...»*)

ΔΕΚΑΘΗ ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ἡρακλῆς, Α' καὶ Β' Γέρος

Ἡρακλῆς. (μπαίνει). Νά! Τώρα δὲν ἔχουν πιά οἱ ἐχθροὶ τίποτα γιὰ νὰ μὲ ἀναγκάσουν! Ἄς ἔρθουν τώρα διο ν' ἀντικρύσουν! (Σιγῇ—τρέμει, τρέμει). Ἄρχοντές μου, τὶ θὰ γίνεῖ τώρα; Σκότωσα τὰ παιδιὰ μου! (φουρντόνει). Θυσία τὰ κάνω ἐγὼ στὸν Ἄρη γιὰ νὰ μὲ βοηθήσει! (τρέμει πάλι). Τὰ παιδιὰ μου! Τὰ παιδιὰ μου!

ΔΕΚΑΘΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. (δομάει μὲ κροναγὸς ἀπὸ τὰ δεξιά).—Τὶ ἔγινε; Εἶναι ἀλήθεια; Τὰ παιδιὰ, ... Ἡρακλή, πῶς μπόρεσες; Ἄλήθεια, λοιπόν;

Ἡρακλῆς. (Εἶναι γυρισμένος πρὸς τὸ βάθος· σκύβει κάτω ἀπὸ τὴ σφοδρά του).

Ἡ Γυν. τοῦ Ἡρ. Δὲν ἦταν νὰ μὴ γύριζες ποτέ σου! (δομαίει καὶ βγαίνει ἀριστερά).

Α'. Γέρος. (κρυφὸ στὸ Β') Πᾶμε νὰ ὑποδεχτοῦμε τοὺς ξένους· φτάνουν! (βγαίνουν δεξιά).

ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ἡρακλῆς, ὁ Νέος

(Ἀκούγεται κρότος)

Ἡ Παρ. (ἀπ' ἔξω). ὦ! δυστυχία καινούργια, ἢ πιὸ μεγάλη! Πάει ἡ βασίλισσα!... Γκρεμίστηκε ἀπ' τὸ βράχο... Λυῶμα!... Δὲν ξεχωρίζεις ποιά εἶναι τὰ κομάτια τῆς καὶ ποιά εἶναι τῶν παιδιῶν τῆς! Τώρα...

ΔΕΚΑΤΗ ΕΧΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ἡρακλῆς, ὁ Νέος

Ἡρακλῆς. (τινάζεται καὶ ἀμέσως στέκει). Κι' ἐγὼ μαζί τους νὰ εἶμαι! (κάνει νὰ βγεῖ ἀπὸ τ' ἀριστερά).

Ὁ Νέος. (πεινίται ἀσυγκράτητος ἀπὸ τὰ δεξιά. Ρίχνεται ἀπάνω στὸν Ἡρακλή γιὰ νὰ τὴν σταματήσει· βάζει ἐντατικώτατα ὅλες του τὶς δυνάμεις). Ἡρακλή! Στάσου! Μὴ λυγίσεις! (τὸ τραβάει ἄβουλο δεξιά). Ἔλα! Κορὰτα τώρα. Θὰ γκρεμιστεῖς! Τέτια μεγάλη νίκη στοὺς ἐχθρούς σου;! Πᾶμε! Ἄσ' τῆνε τὴ Θήβα!... Ἄπ' τὰ κρυφὰ λαγούμια πρὶν νὰ ἐρθοῦν!... Πᾶμε! Ξεχείλισε ὁ στρατὸς τους τὶς πλαγιές μας! Λίγο ἀκόμη καὶ θὰ μᾶς μαγκώσουν!

Ἡρακλῆς. (σκυφτὸς μένει σὰ βράχος, ἀκίνητος, βουβός· τὸ πρόσωπό του εἶναι πρὸς τὸ βάθος· οὔτε ἀντιστέκεται, οὔτε προχωρεῖ· κι' ὅταν κάνει ἀργὰ βήματα σὰ πάρα κάτω μοιάζει σὰν νὰ ἀργοπερπατάει ἓνα ὄρος).

Ὁ Νέος. Πᾶμε! Ρίχνομαι ἀπάνω σου μὲ ὅλη μου τὴν ψυχὴ, πού μοῦ φεύγει ἀπὸ μέσα μου καὶ μοῦ κάνει ἀρπάγια τὰ δάχτυλά μου. Δὲν ξεκολάω ἀπ' τὸ κορμί σου! Ἔχω τὴ δύναμη πού δὲ θὰ τὴν εἶχαν οὔτε καὶ χίλιοι κύκλωπες, ἂν ξεριζώναν μέσ' ἀπ' τὰ βάθη τῶν Ὠκεανῶν ἓναν καινούργιο κόσμο! Ἔλα! Ἔτσι θὰ ξεφτίσεις τὴ ζωὴ σου; (τὸν τραβάει).

Ἡρακλῆς. (ἀφήνεται καὶ κυλάει ἀργὰ-ἀργὰ πρὸς τὸ μέρος τους).

Ὁ Νέος. Σὲ προσμένει ὁ Προμηθεὺς καρφωμένος στὰ φριχτά του βράχια! Ὅ, τι ἔγεινε, πιά πάει! Μακριὰ θὰ εἶναι! Δὲν μπορεῖ νὰ μὴν βροῦμε τὴν ὥρα πού τὴ λαχταρήσαμε! Ἡρακλή! Δὲν μπορεῖ! Τὰ νειάτα μας κι' ἡ δύναμή σου! Πῶς; Θὰ σβύσουν! (Βάζει τεράστια δύναμη καὶ τὸν τραβάει· φτάνουν δεξιά· ἀνεβαίνουν μαλακὰ τὴ σκάλα· μπρὸς ὁ Ἡρ. Τὸν σπρώχνει πρὸς τὰ μέσα· φαίνεται λίγο τὸ σῶμα του. Πάλι στέκει ἀκίνητος).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΒΔΟΜΗ

Ὁ Νέος, τὸ Παιδί.

Τὸ Παιδί. (πεινῆται ἀπὸ τ' ἀριστερά). Ποῦ πᾶτε ; Ποῦ μ' ἀφήνετε ; Σταθεῖτε !

Ὁ Νέος. (μὲ τὸ ἓνα χέρι κρατώντας τὸν Ἑρακλή γυρίζει). Ἐσὺ θὰ μείνεις ἔδῳ ! Νὰ θάψεις πρώτα τοὺς δικούς μας καὶ νὰ περιμένεις ! Σὲ λιγάκι θὰ σὲ χροιαστοῦν οἱ Γέροι ἀρχόντοι ! Εἶναι γέροι ! Πρέπει ! Τώρα θὰ πεθάνουν ! Νὰ εἶσαι κοντά τους ! Δὲν θὰ περιμένεις ! Ὁ λάκος τους νὰ εἶναι βαθὺς κ' ἀπάνω του σημάδι νὰ μὴ βάλεις ! Μείνε ! Θὰ ξεφουμε πάλι !... (χάνονται μὲ τὸν Ἑρακλή !)

Τὸ Παιδί. (τεντώνει τὰ χέρια του κυριευμένο ἀπὸ παράπονο, φόβο, ἀγωνία, ἀπορία κ' ἐλπίδα).

Ἀθήνα 1928

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΙΔΕΡΗΣ

ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

ΤΡΑΓΟΥΔΩΝΤΑΣ ... στίχοι. Μὲ 50 ξυλογραφίες σχεδιασμένες κ' ἐτε-
λεσμένες ἀπὸ τοὺς κ. κ. Κωστῆ Βελμύρα καὶ Κώστα Πλακωτάρη — Ἐκδοση
βιβλιοπωλείου «Ἀκαδημαϊκὸν» (σχ. 8ο σ. 64) Ἀθήνα 1927.

ΟΙ ΜΕΝΑΙΧΜΟΙ τοῦ Πλαύτου, κωμωδία σὲ πέντε πράξεις, ἔμμετρον
μετάφραση ἀπὸ τὸ λατινικὸ πρωτότυπο, σὲ 15σύλλαβο — Ἀνακοινώθηκε σὲ
μιὰ συνεδρίαση τοῦ Ἑκπαιδευτικοῦ Ὁμίλου (8 τοῦ Γενάρη 1924) μὲ μιὰ
εἰσήγηση γιὰ τὴ θέση τοῦ Πλαύτου στὴν ἱστορία τοῦ θεάτρου.

Ὁ ΠΛΟΥΤΟΣ τοῦ Ἀριστοφάνη, κωμωδία σὲ δύο πράξεις, μετάφραση
σὲ πεζὸ καὶ διασκευή. (Παίχθηκε ἀπὸ τὸ θίασο τῶν **Νέων** στὸ θέατρο
Παγκρατίου στὶς 27 τοῦ Αὐγούστου 1924 μὲ τὶς κυρίες Ν. Παντοπούλου,
Φιλῶ Οἰκονόμου, Α. Κυριακίδη καὶ μὲ τοὺς κυρίους Α. Παντόπουλο, Κ. Μου-
σούρη, Γ. Βιτσιώρη, Π. Χριστοφορίδη, Θ. Κολλάρο).

ΤΟ ΠΑΛΗΚΑΡΙ ΤΗΣ ΦΑΚΗΣ (Miles gloriosus) τοῦ Πλαύτου, κω-
μωδία σὲ τρεῖς πράξεις μετάφραση ἔμμετρον, σὲ 15σύλλαβο καὶ διασκευή.
(Πρωτοπαίχθηκε ἀπὸ τὸ θίασο τῶν **Νέων** στὸ θέατρο Ζαπτείου — διευθυν-
τῆς Κωστῆς Βελμύρας — στὶς 14 τοῦ Αὐγούστου 1925 μὲ τὶς Κυρίες Φλώρα
Βορδώνη Βελμύρα, Ν. Παντοπούλου, Σοφία Βερώνη, Κατίνα Βερώνη καὶ
μὲ τοὺς Κυρίους Α. Παντόπουλο, Κώστα Μουσούρη, Ἀλέκο Μπούμπη,
Τώνη Μπαρμπάτο, Γιάννη Σπαρίδη, Β. Λαρίβα, καὶ Γ. Βογαζιανό).

ΚΥΡΑ ΦΡΟΣΥΝΗ, ἐρωτικὸ δρᾶμα σὲ 9 εἰκόνες. (Πρωτοπαίχθηκε ἀπὸ
τὸ θίασο **Ἀλκίης** — στὸ θέατρο «Ἀκρόπολις» στὴ Θεσσαλονίκη στὶς 10
Ἰουλίου 1930 μὲ τὶς Κυρίες Ἀλίκη, Λόλα Φιλιππίδη, Κ. Ραντοπούλου,
Μ. Συριώτη καὶ μὲ τοὺς Κυρίους Κώστα Μουσούρη, Νώντα Χέλμη, Γιάννη
Ταβουλάρη, Γιάννη Αὐλωνίτη, Χρ. Τσαγανέα καὶ Σπύρο Μουσούρη).

ΕΤΟΙΜΑΖΟΝΤΑΙ : Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ δραματικὴ
σάτυρα σὲ τρία μέρη. ΤΟ ΚΩΜΕΙΔΥΛΛΙΟ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΚΛΑΔΙΑ
ΤΟΥ (δραματικὸ εἰδύλλιο, ἐπιθεώρηση) δοκίμιο ἱστορικὸ καὶ κριτικὸ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΡΙΤΟΥ ΤΟΜΟΥ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—1931—ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΑΡΘΡΑ - ΜΕΛΕΤΑΙ

Βλάχος Χρ.: Σπουδάσωμεν τὴν Ἑλληνικὴν Βυζαντινὴν μουσικὴν	Σελ.	77—78
Γιανίδης Ἐλισαῖος: Πάλι γὰρ τὴ γλῶσσα	»	53—54
Γκρέκας Ι.: Μία πολὺτιμος συλλογὴ ἀρχαίων βυζαντινῶν χειρογράφων	»	256
Γλυκοφρίδης Παν.: Ἡ πολυφωνία ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐκκλησίᾳ	»	13—14
Ζαφειρόπουλος Π.: Ραδιοφωνία, μουσικὴ καὶ θέατρο	»	87—88
Ζωγραφάκης Γεωρ.: Ἡ μουσικὴ τῆς Μινωϊκῆς Κρήτης	»	134—136
Θεοδωροπούλου Αὔρα: Τηλέμαχος Λαμπρινός	»	109—112
Θωϊδης Θεοδ.: Περὶ φθογομέτρου	»	197—204
Καρζῆς Λίνος: Πῶς θὰ ἐρμηνεύσω τὸν Προμηθεά τοῦ Αἰσχύλου	»	191—196
Κουντούρωφ Ἄριστ.: Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς σημερινῆς μουσικῆς Ρωσίας	»	177—178
Κουντούρωφ Ἄριστ.: Ὁ θρύλος τῆς δολοφονίας τοῦ Μότσαρτ	»	257—258
Λαυράγκας Διον.: Ἡ ἐκκλησιαστικὴ μας μουσικὴ	»	65—66
Μαλαγάρης Ἐμμαν.: Περὶ τῆς μουσικῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν ὕμνων	»	37—52
Missir Henry: Ἡ ἀνάπτυξις τῆς τέχνης τῆς συνοδείας τοῦ τραγουδιοῦ	»	10—12
Μπουκουβάλα Ἰωάννα: Τὸ σπῆτι τοῦ List στὴ Βαϊμάρη	»	75—76
Μπουῦρλος Γεώρ.: Ἡ θέσις τοῦ Μπετόβεν στὴν ἱστορία τῆς μουσικῆς	»	5—9
Μπουῦρλος Γεωρ.: Πῶς πρωτόπαιξα τὸν «Προμηθεά Δεσμώτη» στοὺς Δελφούς	»	219—223
Νάζος Γεώρ.: Ἡ περισυλλογὴ τῶν δημοδῶν ἀσμάτων	»	1—4
Οἰκονομίδης Ι.: Ὁ Μότσαρτ καὶ τὸ τραγοῦδι	»	97—104
Οἰκονόμου Κωνστ. Δ. Τὸ τραγικὸν εἰς τὴν μουσικὴν	»	155—160
» » Ἡ μουσικὴ εἰς τὰ Γυμνάσια	»	245—250
Παπαγεωργίου Νικ.: Τὸ θέατρο πέφτει	205—208, 251—255	
Παπαγιαννόπουλος Διον.: Ἡ Μουσικὴ βιβλιοθήκη Γριτζάνη	»	117—118
Παπαδημητρίου Κων.: Ἐνα ἡρωϊκὸ δημοτικὸ τραγοῦδι	»	33—36
† Πολυκράτης Θεμ.: Ἡ μουσικὴ ἐν Ἑλλάδι	»	129—133
Σιδέρης Γιάννης: Τ' ἀρχαῖα ἔργα στὸ νεοελληνικὸ θέατρο καὶ ἄλλα σχετικὰ	»	209—218
Σουαζὺ Φ.: Ὁρχήστρα χωρὶς μουσικοὺς	»	105—108

Σπήλιος Αιμίλιος : Τὸ ζήτημα τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς	Σελ. 161—166
Thurneysen Alex : Ἄρνολδ Σοένμπεργκ	» 67—74
Ψάχος Κ. Α. : Ὁ εἰς Ἄπόλλωνα Ὕμνος ἀπὸ μελικῆς καὶ οὐθμικῆς ἀπόψεως	» 185—190
Ψάχος Κ. Α. : Τὰ μουσικὰ διαστήματα (Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ καθηγ. κ. Κ. Μαλτέζου)	» 239—244

ΧΡΟΝΙΚΑ

—Τὰ «Μουσικὰ Χρονικὰ»—Τὸ καθῆκον τῆς πολιτείας ἀπέναντι τῆς ἀνεργίας τῶν μουσικῶν	» 19—21
—Ἡ ἐνίσχυσις τῆς τέχνης καὶ τῶν γραμμάτων—Γύρω ἀπὸ ἓνα πρωτότυπο σύλλογο—Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα ἀπὸ περιοπῆς	» 55—58
—Τὸ ζήτημα τῆς φορολογίας τῶν θεατρικῶν παραστάσεων καὶ συναυλιῶν	» 79—80
—Τὸ νομοσχέδιον περὶ τύπου—Καὶ πάλι γὰρ τῆ γλῶσσα	» 113—114
—Γύρω ἀπὸ τὰς ἐξετάσεις τῶν Ὁδείων—Τὸ ζήτημα τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ	» 139—141
—Οἱ βανδαλισμοὶ τοῦ «Περαχὲ»	» 153—154
—Ἡ προσπάθειά μας—Ὁ δῆμος Θεσ)νίκης—Ἡθοποιοὶ —κλωτσοσκούφι	» 171—172
—Μία ἀναμορφωτικὴ προσπάθεια—Μία περιεργὴ σταυροφορία	» 225—226
—Τὸ ἔργον μας—Vincent d'Indy	» 259—260

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

Ducas Paul: Vincent d'Indy	» 233—238
Herriot Edouard: Οἱ τελευταῖες στιγμῆς τοῦ Μπετόβεν (Ἀπόδοσις Γεωρ. Α. Πράτσικα)	» 167—170
Nin Joachim I.: Οἱ καλοὶ ἀποστάται. (Ἀπὸ τὸ βιβλίον «Ἰδέες καὶ σχόλια»—μεταφρ. δίδος Ντόρας Σαμοῖλη)	» 137—138

ΚΡΙΤΙΚΑΙ

Βεργωτῆς Ν. : Γύρω ἀπὸ τὴ Παράστασι τοῦ Προμηθέως.—Ἡ μουσικὴ τοῦ κ. Ψάχου.	» 265—266
Δεμοστούφης Δημ. : Μηνιαία μουσικὴ ἐπιθεώρησις	» 22
» : Δίμημος μουσικὴ ἀνασκόπησις	» 85—86
» : Μουσικὴ κίνησις τοῦ Ἀπριλίου	» 116—117
« : Μουσικὴ ἐπισκόπησις	» 142
Μ—ς : Ἡ μουσικὴ τῶν χορικῶν τοῦ «Προμηθέως Δεσμώτου»	» 224
Οικονομίδου Κενταύρου-Σοφία : Τὸ τραγοῦδι	» 263—264
Παρατηρητῆς : Ἑλ. Σπανδωνίδου—Ἑλ. Χορῳδία	» 261—262
Ροῦτζιν : Λώρης Μαργαρίτης—Λήδα Κουρούκλη	» 23—24
» : Ἡ συναυλία τῆς κ. Σπανδωνίδου	» 94

P. :	Ἡ ὄπερέττα	Σελ.	278
Σιδέρης Γιάννης :	Τὸ Θέατρο—Τὸ Ἐθνικὸ θέατρο— Οἱ Ἑλληνικοὶ θίασοι στὴν Πόλη	»	60—62
»	» : Ὁ Βεάκης—Ὁ Τουρκικὸς θίασος— Ἡ ἱστορία τῆς Ἀθήνας (Μωραΐτινη)	»	88—94
»	» : Τὸ Μελὸ (Ἑταιρ. Ἑλλήνων Καλλιτεχνῶν)	»	119—120
»	» : Χαῖρε νύμφη (Ξενοπούλου)—Φιλόργυρος, Χριστόφορος Νέζερ—Σπασμένα φτερά (Μπόγγη)	»	143—145
»	» : Ὁ πόλεμος ἐτελείωσε (Κωτσοπούλου)—Ἡ δις Ρ. Ροζάν	»	175—176
»	» : Στάδιο: Ὁ «Προμηθεΐς» τοῦ Αἰσχύλου—Ἡ Μπεντιὰ Χανοῦμ—Χειμερινὴ περίοδος	»	269—272
Φ. :	Ἡ δίκη Ψάχου—Σπανοῦδη	»	266—267
Π. :	Δημοσιογραφικὰ σχόλια ἐπὶ τῆς δίκης	»	267—268
Χανιώτης Βασ. :	Ἡ Δραματικὴ τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν	»	125
Χρονικὸς Ο. :	Ἡ καλλιτεχνικὴ μας κίνησις	»	59,
	95, 121—124, 145—146, 229, 277—278		

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

Νικολαΐδης Δ. Ι. :	Ὁ ἰδρυτὴς τοῦ βουλγαρικοῦ μελοδράματος	»	26—27
Παπάζογλου Α. Ν. :	Ὁ καλλιτεχνικὸς μῆνας τῆς Πόλης	»	25—26
»	» : Τὸ Τουρκικὸ θέατρο καὶ ὁ Μουσαχλίπ Ζαντὲ Δζελάλ	»	84
»	» : Τὸ Νταρ-ουλ-μπενταΐ	»	124—125
»	» : Ἡ μουσικὴ κίνησις στὴν Πόλη	»	147
»	» : Τὸ Νταρ-ουλ-μπενταΐ	»	275
Παπαϊωάνου Κ. :	Τὰ φέστιβαλ τοῦ Σάλτσμπουργκ	»	274—275
Σ. :	Καλλιτεχνικὴ κίνησις Σύρου	»	126—127
Φιλόμουσος :	Τὸ Ὁδεῖον Δράμας	»	178

ΔΙΑΦΟΡΑ

K. :	Franz Schalk	»	230
W. :	Ἀμερικανικὴ μουσικὴ στὴν Εὐρώπη	»	150
W. :	Τὸ Ε' διεθνὲς συνέδριον τῆς κριτικῆς	»	276
	—Τ' ἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεων τῶν μουσικῶν μας ἰδρυμάτων. Ὁδεῖον Ἀθηνῶν (Σελ. 148)—Ἑλληνικὸν Ὁδεῖον (148-149)—Ἐθνικὸν Ὁδεῖον (149)—Ὁδεῖον Πειραιῶς (150)—Ἀθηναϊκὴ Μανδολινάτα (150)—Κρατικὸν Ὁδεῖον Θεσ/νίκης (181)—Μουσικὸν λύκειον Ἀθηνῶν (182).		
W. :	Γύρω ἀπὸ τὴν παράστασι τοῦ Προμηθεά στὸ Στάδιο	»	231

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΑ «Μ. Χ.»

Γιανίδης Έλσαίου: Καί πάλι για τή γλώσσα	Σελ. 114—115
Λαμπελέρ Γεωρ.: Γύρω από τὸ γλωσσικὸ ζήτημα	» 81—83
Λαπαθιώτη Ναπ.: » » » » »	» 83
Παπακώστα Ν.: Ἡ δραματικὴ τοῦ Ὁδείου Θεσ)νίκης	» 272—2

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Ἄγγελος Τέλλος: Ν. Χαντζάρα: «Εἰδύλλια»	» 179—181
✦ Βεργωτῆς Νικ.: Φάνη Μιχαλόπουλου: «Τὸ μουσικὸ ναίσθημα στὴν πρωτόγονη μορφὴ του»	» 227—229
✦ Περιστέρης Δημ.: Ἡ παρασημαντικὴ τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς	» 173—174
Χ.: Φ. Μιχαλόπουλος.	» 128

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ & ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΑ ΝΕΑ

ΠΑΝΚΟΣΜΙΑ	62—63, 126, 176, 230, 273.
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	» 30—

Μουσικαὶ ἐκδόσεις—Βιβλία	» 30—
31—32, 64, 96, 128, 152, 182—183, 279—280.	

ΒΙΝΙΕΤΤΕΣ - ΣΧΕΔΙΑ

Ρωμανὸς Γιόχαν: Δύο ὄψεις τῆς μακέττας γιὰ τὴν πα- ράστασι τοῦ «Προμηθεά»	» 201
Ρωμανὸς Γιόχαν: Βινιέττες 9—10 τεύχους.	
Χανιώτης Βασ.: Arnold Schönberg (Σχεδιάσμα).	» 69
» » Βινιέττες 1-2-3-4-5-6-7-8-11-12 τεύχη	

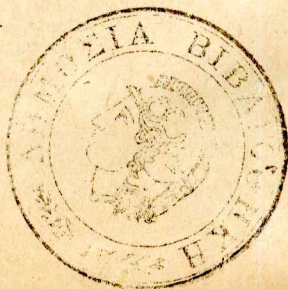
ΜΟΥΣΙΚΗ

Παπαδημητρίου Ε. Δ.: Ὁ Στριφτόμπολας (Δημῶδες Πελοποννήσου	» 33
Λαμπελέρ Γεωρ.: Thème a variations et Scherzo (γιὰ πιάνο). Ἐκτὸς κειμένου	» 1—16
Bach—Mitropoulos: Partita No 6 (γιὰ βιολί καὶ πιάνο). Ἐκτὸς κειμένου	» 1—32
Ψάχος Κ. Α.: Χορικὰ «Προμηθεὺς Δεσμώτου» τοῦ Αἰσχύλου κατὰ μετάφρασιν κ. Ι. Ν. Γρουπάρη. Ἐκτὸς κειμένου	» 1—16

ΘΕΑΤΡΟΝ

Mencken H. L.: «Ὁ βιρτουόζος» (Δράμα χωρὶς λόγια. Μετάφρασις δίδος Ντόρας Σαμοίλη).	» 15—18
Γρουπάρης Ι. Ν.: Αἰσχύλου: «Προμηθεὺς Δεσμώτης». Ἐκτὸς κειμένου	» 1—34
Σιδέρης Γιάννης: «Στὴ μέση τοῦ δρόμου». Σύγχρονη τραγωδία με ἀρχαία ὑπόθεσι. (Μέρη τρία). Ἐκτὸς κειμένου	» 1—60

203 29 Τομ

ΜΕΡΙΚΑΙ ΑΠΟ ΤΑΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ

“ΧΑΡΑΥΓΗ,,

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 3 (ΣΤΟΑ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ)

- Ἰβάν Τουρκένιεφ :** Ἰάκωβος Πάσιγκωφ. Μετάφρασις Νικ. Βεργωτῆ. Μόνον Χρυσοπανόδετον δρ. 20.
- Γκαμπριέλε Ντ' Ἀνούντιο :** Ἱστορίες τῆς Πεσκάρας. Μετάφρασις Γερασ. Σπαταλά. Χαριτόδετον δρ. 20. Χρυσοπανόδετον δρ. 25.
- Βοκκακίον :** Τὸ Δεκαήμερον. (Ἀκατάλληλον διὰ δεσποινίδας καὶ νέους κάτω τῶν 18 ἐτῶν). Μετάφρασις Γερασ. Σπαταλά. Ὁ Α' καὶ ὁ Β' τόμος ἑνὸς εἰς ἓνα τόμον χρυσοπανόδετον δρ. 35.
- Δεονίτ' Αντρέγιεφ :** Οἱ ἐπιτὰ Κρεμασμένοι. Μόνον Χρυσοπαν. δρ. 27.
- Ξ. Δευκοπαριδῆ :** Ὁρίζοντες... (Ἀθην. μυθιστόρημα) Χαριτόδετον δρ. 17. Χρυσοπανόδετον δρ. 25.
- Δ. Ταγκοπούλου :** Δύο Ἀγάπες. (Ἀθηναϊκὸ μυθιστόρημα). Μόνον χρυσοπανόδετον δρ. 20.
- Κνούτ Χάμσον :** Ἐνας ἀλήτης παίζει μὲ σουρντίνα. Μόνον χρυσοπανόδετον δρ. 30.
- Φ. Ντοστογιέφκι :** Μία ἀπίστευτη περιπέτεια. Μόνον χρυσοπαν. δρ. 30.
- Ν. Σ. Καλιτσά :** Ὑφηρητοῦ τῆς Ἱστορίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Μίσιγκαν. Εἰσαγωγή εἰς τὴν Ἱστορίαν τῶν Ἠνωμ. Πολιτειῶν. Ἐκδοσις β' πλουσίως εἰκονογραφημένη. Χρυσοπανόδετον δρ. 50.
- Δόκτορος Ριχάρδου Δέβινσον :** Ὁ Ζαχάρωφ. (Τὸ μουσικὸν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ θρυλικοῦ διασεκατομυριούχου Ἑλληρος καὶ ἡ πιστὴ ἱστορία τῆς ζωῆς του). Μετὰ πολλῶν εἰκόνων. Χαριτόδετον δρ. 20. Χρυσοπανόδετον δρ. 27.
- Φελλξ Κλεμάν :** Οἱ Μεγαλειτεροὶ Μουσικοί. (Μετὰ πολλῶν εἰκόνων). Πλήρης μελέτη τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου τῶν μεγαλειτέρων μουσουργῶν. Χαριτόδετον δρ. 30. Χρυσοπανόδετον δρ. 35.
- Ὁ Μπετόβεν :** (Αἱ ἐκλεκτικότεραι σελίδες τῆς παγκοσμίου μουσικῆς φιλολογίας διὰ τὸν Μπετόβεν). Μόνον χρυσοπανόδετον δρ. 22.
- Ὁ Βάγνερ :** (Αἱ ἐκλεκτικότεραι σελίδες τῆς παγκοσμίου μουσικῆς φιλολογίας διὰ τὸν Βάγνερ). Χαριτόδετον δρ. 17. Χρυσοπανόδετον δρ. 25.
- Μπλάσκο Ἰμπάνιεθ :** Οἱ ἐχθροὶ τῆς γυναικός. Αἰσθηματικὸ μυθιστόρημα. Χαριτόδετον δρ. 25. Χρυσοπανόδετον δρ. 30.
- Ντελλύ :** Ἡ κουνουβάγις τῶν Κόκκινων Βράχων. Χρυσοπανόδ. δρ. 30.
- Ἑλινορ Γκλιν :** Τρεῖς εὐγενεῖς καρδιές. Αἰσθηματικὸν μυθιστόρημα. (Θαυμασίως εἰκονογραφημένον ἀπὸ τὸν κ. Ἄγγελον Σπαχῆν). Χαριτόδετον δρ. 25. Χρυσοπανόδετον δρ. 30.

Βιβλία θαυμασίας καὶ ὁμοιομόρφου ἐμφανίσεως, τοῦ αὐτοῦ σχῆμα ὅς
καὶ τοῦ αὐτοῦ τύπου, ἄκρας φιλοκαλίας καὶ ἐκλεκτικότητος.

ΝΕΟΣ ΤΥΠΟΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ ΣΤΑΝΤΑΡ ΦΙΛΙΠΣ "2533,,

Ἐὰν ἀποταθῆτε εἰς τὸν προμηθευτὴν σας ζητοῦντες ἓνα δέκτην εὐκόλως χειριζόμενον, λίαν εὐαίσθητον καὶ μεγάλης ἐντάσεως, ἐξακριβώσητε δὲ ὅτι ὁ δέκτης οὗτος λυγρὰ βάνει μέγα ἀριθμὸν σταθμῶν Εὐρωπαϊκῶν, καὶ ὅτι ἔχει ἀπόδοσιν φυσικὴν καὶ διακριτικὴν... ἐὰν δὲ συγχρόνως διαπιστώσητε ὅτι παρ' ὅλα τὰ μεγάλα ταῦτα προσόντα ἡ ἀπόδοσις του εἶνε ἐν τούτοις χαμηλὴ... τότε ὁ προμηθευτὴς σας ἀναμφιβόλως θὰ σᾶς προσέφ...

ΤΟΝ ΝΕΟΝ ΔΕΚΤΗΝ ΦΙΛΙΠΣ ΣΤΑΝΤΑΡ 2533